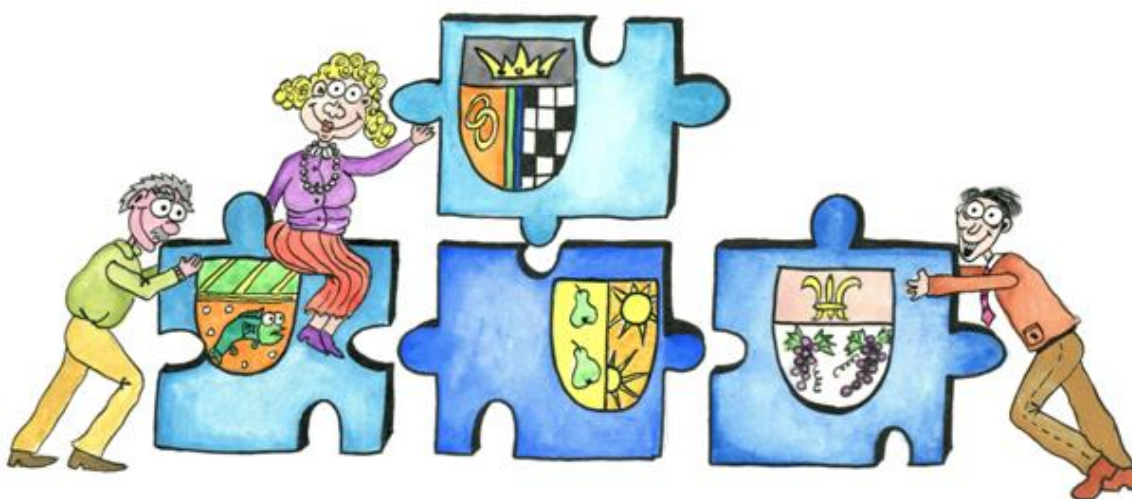

Strategie území správního obvodu ORP ORLOVÁ

v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb,
odpadového hospodářství, bezpečnosti a dopravy

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

1.	ÚVOD.....	6
1.1.	ZÁKLADNÍ INFORMACE O STRATEGII	6
1.2.	STRUČNÁ INFORMACE O MĚSTECH A OBCÍCH SPRÁVNÍHO OBVODU	7
1.3.	KONTEXT VZNIKU A EXISTENCE STRATEGIE.....	7
1.4.	ÚČEL STRATEGIE – PROČ BYLA ZPRACOVÁNA	8
1.5.	UŽIVATELÉ STRATEGIE – KOMU STRATEGIE SLOUŽÍ	8
1.6.	VYBRANÉ RELEVANTNÍ VÝZNAMNÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY.....	8
2.	PROFIL (ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA) ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU A SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA.....	10
2.1.	PROFIL ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU	10
2.1.1.	Identifikace správního obvodu.....	10
2.1.2.	Stručná charakteristika území správního obvodu.....	11
2.1.3.	Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území.....	23
2.1.4.	Aktéři regionálního rozvoje.....	25
2.2.	SOUHRNNÁ SWOT ANALÝZA ÚZEMÍ SPRÁVNÍHO OBVODU ORP ORLOVÁ.....	26
3.	TÉMA 1.: ŠKOLSTVÍ.....	28
3.1.	ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ.....	28
3.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	28
3.1.2.	Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj.....	31
3.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	57
3.1.4.	SWOT analýza školství	64
3.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části).....	65
3.2.	NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST ŠKOLSTVÍ.....	66
3.2.1.	Struktura návrhové části.....	66
3.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	68
3.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	72
3.2.4.	Indikátory.....	76
3.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE.....	80
3.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	80
3.3.2.	Systém změn strategie.....	82
3.3.3.	Akční plán	83
3.4.	ZÁVĚR A POSTUP ZPRACOVÁNÍ.....	85
3.4.1.	Shrnutí	85
3.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	86
3.5.	PŘÍLOHY	87
3.5.1.	Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	87
4.	TÉMA 2.: SOCIÁLNÍ SLUŽBY	88
4.1.	ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ.....	88
4.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	88
4.1.2.	Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	90
4.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	104
4.1.4.	SWOT analýza oblasti sociálních služeb.....	110
4.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části).....	112
4.2.	NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	114
4.2.1.	Struktura návrhové části.....	114
4.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	116

4.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	120
4.2.4.	Indikátory	123
4.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE	126
4.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	126
4.3.2.	Systém změn strategie	128
4.3.3.	Akční plán	128
4.4.	ZÁVĚR A POSTUP ZPRACOVÁNÍ	131
4.4.1.	Shrnutí	131
4.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	131
4.5.	PŘÍLOHY	132
5.	TÉMA 3.: ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	136
5.1.	ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ	136
5.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	136
5.1.2.	Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	139
5.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	167
5.1.4.	SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství	170
5.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	171
5.2.	NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.....	173
5.2.1.	Struktura návrhové části	173
5.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	175
5.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	179
5.2.4.	Indikátory	181
5.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE	183
5.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	183
5.3.2.	Systém změn strategie	185
5.3.3.	Akční plán	185
5.4.	ZÁVĚR A POSTUP ZPRACOVÁNÍ	188
5.4.1.	Shrnutí	188
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	188
5.5.	PŘÍLOHY	189
6.	TÉMA 4.: BEZPEČNOST	218
6.1.	ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ	218
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	218
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	220
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	247
6.1.4.	SWOT analýza oblasti bezpečnosti	252
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	254
6.2.	NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST BEZPEČNOSTI	255
6.2.1.	Struktura návrhové části	255
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy)	258
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech	260
6.2.4.	Indikátory	265
6.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE	267
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	267
6.3.2.	Systém změn strategie	269
6.3.3.	Akční plán	269
6.4.	ZÁVĚR A POSTUP ZPRACOVÁNÍ	271

6.4.1.	<i>Shrnutí</i>	271
6.4.2.	<i>Popis postupu tvorby strategie</i>	272
6.5.	PŘÍLOHY	272
7.	TÉMA 5.: DOPRAVA	278
7.1.	ANALYTICKÁ ČÁST: DEFINICE A ANALÝZA ŘEŠENÝCH PROBLÉMŮ	278
7.1.1.	<i>Vymezení a zdůvodnění řešeného problému</i>	278
7.1.2.	<i>Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj</i>	280
7.1.3.	<i>Analýza rizik a další potřebné analýzy</i>	307
7.1.4.	<i>SWOT analýza oblasti dopravy</i>	310
7.1.5.	<i>Souhrn výsledků analýz (analytické části)</i>	312
7.2.	NÁVRHOVÁ ČÁST PRO OBLAST DOPRAVY	316
7.2.1.	<i>Struktura návrhové části</i>	316
7.2.2.	<i>Vize a problémové oblasti (okruhy)</i>	318
7.2.3.	<i>Popis cílů v jednotlivých oblastech</i>	320
7.2.4.	<i>Indikátory</i>	324
7.3.	PRAVIDLA PRO ŘÍZENÍ STRATEGIE	327
7.3.1.	<i>Systém monitorování a hodnocení realizace strategie</i>	327
7.3.2.	<i>Systém změn strategie</i>	329
7.3.3.	<i>Akční plán</i>	329
7.4.	ZÁVĚR A POSTUP ZPRACOVÁNÍ	332
7.4.1.	<i>Shrnutí</i>	332
7.4.2.	<i>Popis postupu tvorby strategie</i>	332
7.5.	PŘÍLOHY	333
8.	ZÁVĚR, KONTAKTY	336
9.	PŘÍLOHY - SEZNAMY	337

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tab. č. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Orlová v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, bezpečnosti a dopravy
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství, bezpečnosti a dopravy)
Řešené území	Správní obvod ORP Orlová
	Počet obyvatel správního obvodu: 38 693 (k 31.12.2013 – ČSÚ)
	Počet obcí ve správním obvodu: 3
	Rozloha správního obvodu: 45,08 km ²
Názvy obcí správního obvodu	Města: Orlová, Petřvald
	Obce: Doubrava
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností"
Gestor tvorby strategie	Město Orlová
Koordinátor tvorby strategie	Realizační tým smluvního partnera
Rok zpracování strategie	2014 - 2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Orlová
Forma a datum projednání / schválení	Projednáno na shromáždění starostů dne 20. 6. 2014. Schváleno na shromáždění starostů dne
Číslo a datum aktualizace	Zatím neproběhla aktualizace.
Související legislativa	Zákon o obcích, Zákon o sociálních službách, Zákon o odpadech
Doba realizace strategie	2015 - 2024
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Orlová
Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Orlová realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Orlová a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována RT Orlová (Ing. Jana Pilariková, Ing. Lenka Sztwiertniová, Petra Ožanová, Dis.)
Stručný popis řešeného	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí

problému a obsahu strategie	strategie v 5 oblastech:
	1. školství
	2. sociální služby
	3. odpadové hospodářství
	4. volitelné téma: bezpečnost
5. rozvoj aglomerace: doprava	

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu jsou celkem tři obce, z toho dvě mají statut města.

Tab. č. 2: Obce správního obvodu

Název obce: Orlová
Počet obyvatel: 30345
Zapojení do tvorby strategie: ano

Název obce: Petřvald
Počet obyvatel: 7095
Zapojení do strategie: ano

Název obce: Doubrava
Počet obyvatel: 1253
Zapojení do strategie: ano

(Zdroj dat: ČSÚ, k 31.12.2013)

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Orlová realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s městem Orlová a se zapojenými obcemi v rámci správního obvodu. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a město Orlová je gestorem tvorby strategie.

Strategie byla zpracována realizačním týmem Orlová.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat v pěti oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto pěti oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu - mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tab. č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Odkaz
Stát		
1	Strategie boje proti sociálnímu vyloučení	http://www.aspcr.cz/sites/default/files/strategie-2011-2015_2.pdf
2	Plán odpadového hospodářství České republiky	http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr
3	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_u_drzitelneho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
4	Územní studie specifické oblasti SOB4 Karvinsko	http://www.uur.cz/images/1-uzemni-planovani-a-stavebni-rad/uzemni-planovani/studie/US_SOB_KARVINSKO.pdf
Kraj		
1	Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl_0151.html
2	Akční plán rozvoje MA21 Moravskoslezského kraje 2013-2014	http://ma21.kr-moravskoslezsky.cz/assets/akcni-plan-rozvoje--ma21-msk-na-období-2013-2014.pdf
3	Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje	http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/temata/koncepce/plan-odpadoveho-hospodarstvi-moravskoslezskeho-kraje-11/
4	Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009-2020	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf
5	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010-2014	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/soc/sprss_2010-2014.pdf

Č.	Název dokumentu	Odkaz
6	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy MSK 2012	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/sk/dz_msk_2012_fin_27_3.pdf
7	Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje	http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/zip/ris_msk_2010_2020.pdf
Mikroregiony, města a obce		
1	Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 až 2030	http://www.mesto-orlova.cz/cz/mesto/strategicky-plan/
2	Plán odpadového hospodářství města Orlové	Odbor správy majetku města MěÚ Orlová
3	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a služeb navazujících ve městě Orlová a správním obvodu na období 2013 - 2015	http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/odbory/odbor-socialni-a-zdravotni-cinnost/komunitni-planovani/
4	Územně analytické poklady ORP Orlová	http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady/
5	Perspektiva školství v Orlové do šk. r. 2018/2019	Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Orlová
6	Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012 - 2015	http://www.mesto-orlova.cz/cz/radnice/prevence-kriminality/prevence-dokumenty/
7	Ročenky města Orlová	http://www.mesto-orlova.cz/cz/mesto/rocenky-mesta/

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

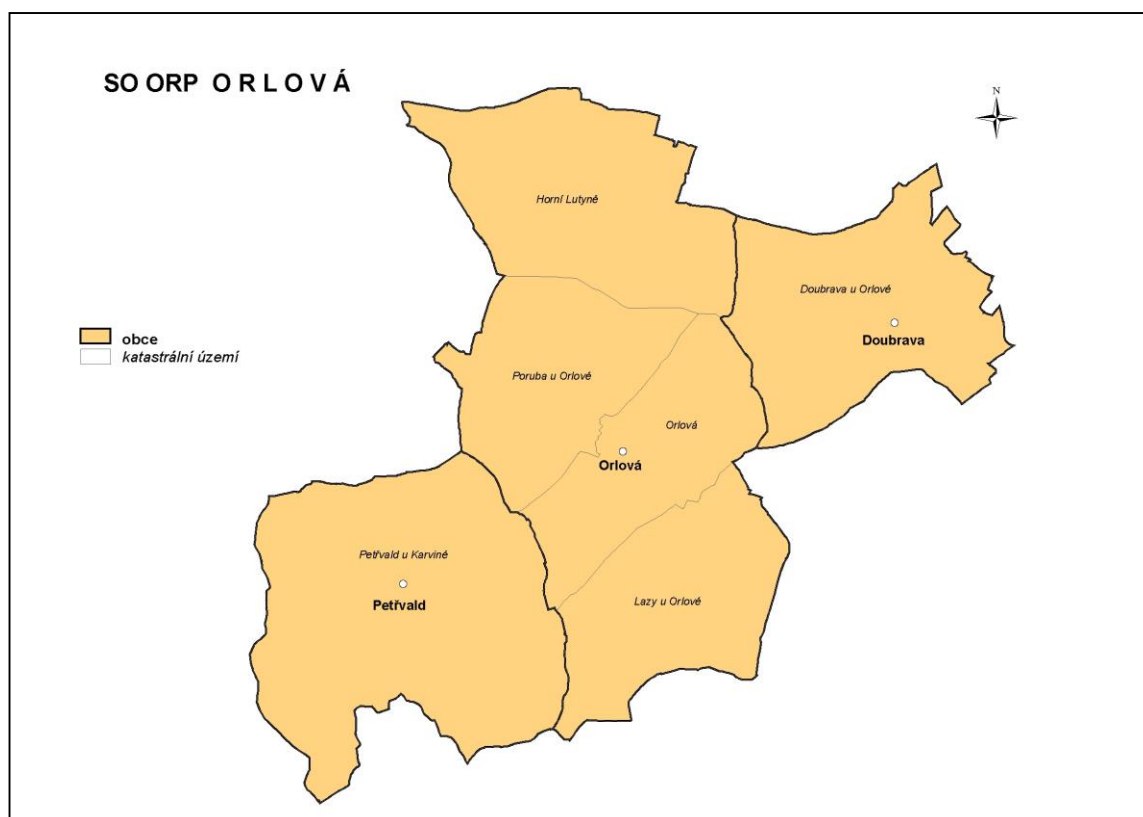
2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

ORP Orlová zahrnuje administrativně správní území tří obcí - města Orlové, Petřvaldu a obce Doubrava. Do roku 2012 zde patřila i obec Dolní Lutyně, v současnosti patří pod SO ORP Bohumín. Celé území je začleněno pod okres Karviná a náleží pod Moravskoslezský kraj. Sousedí se SO ORP Havířov, Karviná, Bohumín a Ostrava. Historicky patří do české části těšínského Slezska. Území se rozkládá 6 km od polských hranic. Jeho katastrální výměra je 4507 ha a trvale zde žije necelých 40 000 obyvatel. Průměrná nadmořská výška je 230 m n. m.

Do 20. let 19. století, kdy započala v kraji těžba černého uhlí, Orlová a okolí vykazovala zemědělský charakter. Od té doby se kraj rozvíjel po hospodářské i společenské stránce, rostl počet obyvatel, měnil se způsob zástavby. Po 2. svět. válce se zintenzivnění těžby uhlí začalo negativně projevovat důlními škodami na domech a architektuře, zvláště v Orlové a Lazích. Dnes je činnost většiny dolů na území ORP Orlová ukončena. Výsledkem je vysoká nezaměstnanost a zdevastované území, které i po rekultivaci zůstává bez dalšího využití.

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu

(Zdroj dat: ČSÚ)

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

A. Obce a obyvatelstvo

Tab. č. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obcí	3	3	3	3	3	3	3	3
Počet částí obcí	6	6	6	6	6	6	6	6
Počet katastrálních území	6	6	6	6	6	6	6	6
Počet obcí se statutem města	2	2	2	2	2	2	2	2
Počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
POZEMKY								
Výměra v tis. ha	4508,13	4508,14	4507,75	4507,77	4507,77	4507,77	4507,76	4507,00
- zemědělská půda	1978,95	1978,23	1975,79	1967,5	1966,03	1947,9	1946,53	1942,00
- lesní pozemky	748,68	748,53	751,83	769,65	769,88	776,48	776,47	777,00
- zastavěné plochy	299,8	293,26	287,09	279,91	272,87	261,09	260,49	259,00
Hustota zalidnění (osoby/km ²)	937	923	918	913	905	898	872	867

(Zdroj dat: ČSÚ)

Území ORP Orlová zahrnuje tři obce – Orlovou, Petřvald, Doubravu. Orlová a Petřvald mají statut města. Největší z nich, co do počtu obyvatel a rozlohy, je Orlová, která je rovněž jádrovým městem ORP a jako jediná obec z těchto tří je rozdělena do čtyř částí a stejného počtu katastrálních území. Poměrově Orlová zaujímá větší polovinu celkové výměry území, Petřvald menší třetinu a na zbytku se rozkládá obec Doubrava (17 %). Z celkové výměry 4507 tis. ha území tvoří největší díl zemědělská půda (43 %), lesní pozemky (17 %) a zastavěná plocha (6 %). Všechny výše uvedené charakteristiky území se za posledních sedm let výrazně nezměnily. Výjimkou je hustota zalidnění, která má klesající trend a v roce 2012 byla oproti roku 2005 z důvodu klesajícího počtu obyvatel menší o 70 osob na km² (tj. -7,5 %).

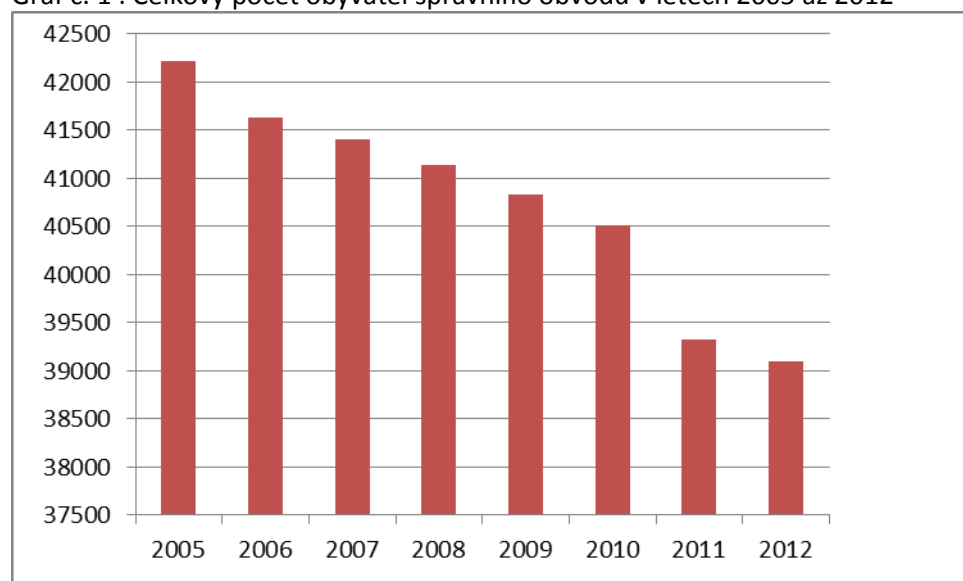
Dle ČSÚ měl počet obyvatel na území ORP Orlová v letech 2005 až 2012 celkově klesající tendenci. Za období zmiňovaných sedmi let se počet obyvatel snížil o 3128 osob, tj. pokles o 7,4 % v roce 2012 oproti roku 2005. Největší podíl na tomto stavu obyvatel nese Orlová, u které se celkový přírůstek obyvatel od roku 1998 nepřetržitě nese v červených číslech. Petřvald zaznamenává v posledních letech přírůstek kladný, Doubrava od roku 2012 taktéž. Co se týče složení obyvatel dle pohlaví, muži i ženy jsou zastoupeni téměř rovnoměrně. Ve věkovém složení se již objevuje podstatný rozdíl. Zatímco muži byli ve věkové hranici nad 65 let zastoupeni 12 %, ženy přesáhly 17 %. Průměrný věk obyvatel v území roste stejně jako index stáří, který v roce 2012 dosáhl 101,6 (= poměr osob starších 65 let k dětem 0 – 14 let), viz tab. č. 5.

Tab. č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

Vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvatel celkem		42219	41630	41404	41137	40833	40513	39326	39091
v tom:	muži	20789	20477	20402	20265	20098	19953	19311	19143
	ženy	21430	21153	21002	20872	20735	20560	20015	19448
Věkové skupiny									
v tom ve věku:	0-14	6798	6409	6164	5944	5817	5757	5512	5478
	15-64	30973	30703	30545	30316	29993	29599	28492	28049
	65+	4448	4518	4695	4877	5023	5157	5322	5564
Průměrný věk (celkem)		37,6	38,1	38,5	38,9	39,2	39,5	40,1	40,4
Index stáří (65+/0-14 v %)		65,4	70,5	76,2	82	86,4	89,6	96,6	101,6
Muži									
v tom ve věku:	0-14	3480	3254	3130	3024	2939	2922	2821	2783
	15-64	15677	15543	15489	15349	15188	14961	14355	14111
	65+	1632	1680	1783	1892	1971	2070	2135	2249
Průměrný věk		36,1	36,6	37	37,4	37,8	38,1	38,6	39
Index stáří (65+/0-14%)		46,9	51,6	57	62,6	67,1	70,8	75,7	80,8
Ženy									
v tom ve věku:	0-14	3318	3155	3034	2920	2878	2835	2691	2695
	15-64	15296	15160	15056	14967	14805	14638	14137	13938
	65+	2816	2838	2912	2985	3052	3087	3187	3315
Průměrný věk		39,1	39,5	39,9	40,3	40,6	40,9	41,4	41,8
Index stáří (65+/0-14 v %)		84,9	90	96	102,2	106	108,9	118,4	123
Migrace (přírůstek na 1000 obyv.)									
celková		-8	-14,1	-5,5	-6,5	-7,4	-7,9	-10,4	-6
přirozená		0	-1,5	0,7	0,5	-1,1	-1,4	-3,7	-1,7
stěhováním (mechanická)		-8	-12,6	-6,2	-7	-6,3	-6,5	-6,7	-4,3

(Zdroj dat: ČSÚ)

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

(Zdroj dat: ČSÚ)

B. Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tab. č. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	3	100	
Počet obcí se ZŠ - jen 1 stupeň	1	33	V Orlové jsou 2 ZŠ: 1 ZŠ s polským vyuč. jazykem a 1 ZŠ včetně speciální a praktické školy.
Počet obcí se ZŠ - 1. i 2. stupeň	3	100	
Počet středních škol:	4	33	Včetně detašovaného pracoviště SOU Dakol Karviná.
- obory gymnázií	1	33	V Orlové jsou 2 gymnázia: 1 zřizovatel kraj, 1 zřizovatel soukromá osoba.
- obory středních odborných škol a praktických škol	7	33	
- obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	14	33	Jedná se o detašované pracoviště SOU Dakol Karviná.
Počet základních uměleckých škol	2	66	
Počet konzervatoří	0	0	
Počet jazykových škol	1	33	
Počet vyšších odborných škol	0	0	
Počet vysokých škol	0	0	

(Zdroj dat: ČSÚ, rejstřík školských zařízení)

Na území ORP Orlová působí v současné době (březen 2014) deset základních a jedenáct mateřských škol, jejichž zřizovatelem je buď obec, nebo soukromá osoba. Jsou zastoupeny v každé ze tří obcí ORP. Kromě dvou ZŠ (ZŠ národnostní, ZŠ Jarní) všechny vyučují jak na prvním tak na druhém stupni. Povinnou školní docházku 2. stupně je možno absolvovat rovněž formou studia na nižším stupni Gymnázia v Orlové, jehož zřizovatelem je kraj. V Orlové se nachází další gymnázium - zřízené soukromou osobou a tři střední školy, kde se vyučuje v 7 oborech SŠ a praktických škol a ve 14 oborech SOU a OU. Ve dvou obcích se nachází dvě ZUŠ. V Orlové je zřizovatelem ZUŠ kraj, v Petřvaldě obec. Jedna soukromá jazyková škola se nachází v Orlové. Konzervatoř, vyšší odborná škola a vysoká škola na území ORP Orlová chybí.

Tab. č. 7: Stručná charakteristika oblasti "kultura a sport" v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení
Veřejná knihovna vč. poboček	3	100
Stálá kina	1	33
Divadlo	0	0
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	2	66
Galerie (vč. poboček a výstavních sání)	1	33
Kulturní zařízení ostatní	5	100
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	33
Koupaliště a bazény	3	66
- z toho kryté	1	33
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	21	100
Tělocvičny (vč. školních)	18	100
Stadiony otevřené	1	33
Stadiony kryté	0	0
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	33
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	7	100

(Zdroj dat: ČSÚ, školský rejstřík 2014)

V každé obci ORP Orlová se nachází knihovna, kulturní zařízení, hřiště, tělocvičny. Jediné provozuschopné nově zrekonstruované koupaliště se nachází v Doubravě. Je to jediná z malých obcí v regionu, která se může tímto zařízením pochlubit. Druhé koupaliště je v Orlové, avšak je v současné době mimo provoz. Oprava tohoto koupaliště se plánuje do budoucna. Ve stejné obci se nachází krytý bazén, kino, muzeum, galerie, DDM, otevřený stadion a zimní stadion. V Petřvaldě se nachází jedno muzeum.

Tab. č. 8: Stručná charakteristika "zdravotnictví" veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0	
Ambulantní zařízení	22	66	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	9	33	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	13	66	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	8	66	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - stomatologa	19	100	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře - gynekologa	5	66	
Zařízení lékárenské péče	7	66	
Nemocnice	1	33	NsP Karviná - Ráj
Odborné léčebné ústavy	0	0	
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	1	33	
Ostatní lůžková zařízení	0	0	

(Zdroj dat: ČSÚ, rejstřík zdravotnických zařízení 2014)

V každé obci ORP Orlová se nachází alespoň jedna ordinace praktického lékaře a jedna ordinace – stomatologa. Ve dvou obcích – v Petřvaldě a Orlové se pak nachází celkem 22 ambulantních zařízení, 13 samostatných ordinací praktického lékaře pro dospělé, 8 samostatných ordinací praktického lékaře pro děti a dorost, 5 ordinací praktického lékaře – gynekologa a 7 zařízení lékárenské péče. Dále se v Orlové nachází detašované pracoviště Nemocnice s poliklinikou Karviná – Ráj s řadou ambulancí (např. diabetologie, gastrologie, revmatologie) a několika lůžkovými odděleními (např. interní, chirurgie, ortopedie a další), léčebna pro dlouhodobě nemocné (včetně 30 sociálních lůžek) a 9 detašovaných pracovišť ambulantního zařízení. Všechna zdravotnická zařízení poskytující základní i odbornou zdravotní péči slouží nejen občanům města, ale rovněž občanům ze spádových oblastí.

C. Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tab. č. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

Ekonomická aktivita			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			18476	9723	8753
v tom	zaměstnaní		15648	8133	7315
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	13197	6935	6262
		zaměstnavatelé	398	267	131
		pracující na vlastní účet	1030	650	380
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	580	360	220
		ženy na mateřské dovolené	258	0	258
nezaměstnaní		2828	1390	1438	
Ekonomicky neaktivní celkem			17504	7577	9927
z toho	nepracující důchodci		8440	3450	4990
	žáci, studenti, učni		5622	2786	2836
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			2074	1092	982

(Zdroj dat: ČSÚ – SLBD 2011)

Téměř polovinu obyvatel v ORP Orlová tvoří ekonomicky neaktivní obyvatelstvo. Tuto skupinu obyvatel tvoří žáci, studenti, učni a nepracující důchodci. Mezi ekonomicky aktivní obyvatelstvo se řadí 49 % obyvatel, z nichž 15 % tvoří nezaměstnaní. Zaměstnavatelé v rámci ekonomicky aktivního obyvatelstva představují jen malou část (2 %). Dokonce méně než je zaměstnaných důchodců (3 %). U pěti procent obyvatel nebyla ekonomická aktivita zjištěna.

Tab. č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			9 960
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		7 324
	v tom	v rámci obce	1 512
		do jiné obce okresu	3 084
		do jiného okresu kraje	2 389
		do jiného kraje	222
		do zahraničí	117
	vyjíždějící do škol		2 636
	v tom	v rámci obce	1 108
mimo obec		1 528	

(Zdroj dat: ČSÚ – SLBD 2011)

Z území ORP Orlová vyjíždí do zaměstnání a škol 9960 obyvatel. Do škol v rámci obce vyjíždí 1108 žáků a studentů, mimo obec 1528. Za zaměstnáním vyjíždí 7324 obyvatel, tj. téměř polovina všech zaměstnaných lidí z ORP. Nejčastěji za prací vyjíždí do jiné obce okresu (42 %) a do jiného okresu kraje (33 %). Vyjíždka za prací v rámci obce je až na třetím místě (21 %).

Tab. č. 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				15 930
v tom	tvořené 1 rodinou			10 124
	v tom	úplné	bez závislých dětí	4 639
			se závislými dětmi	3 186
		neúplné	bez závislých dětí	1 022
			se závislými dětmi	1 280
	tvořené 2 a více rodinami			231
	domácnosti jednotlivců			4 943
	vícečlenné nerodinné domácnosti			632

(Zdroj dat: ČSÚ – SLBD 2011)

Většina domácností v ORP Orlová je tvořena jednou rodinou - v 64 % případů. Z toho je 77 % úplných rodin a 23 % rodin neúplných. Dvě rodiny se v jedné domácnosti vyskytují jen 231krát. Zato podíl domácností jednotlivců je třetinový.

Tab. č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Evidování uchazeči o zaměstnání	4695	4815	4403	4163	3256	2989	3655	3623	3328	3294
z toho (%):	10,59	11,71	13,42	14,36	16,52	17,63	12,45	11,4	10,25	8,65
občané se zdravotním postižením	497	564	591	598	538	527	455	413	341	285
z toho (%):	7,35	6,81	5,72	5,4	3,99	4,32	4,57	5,82	5,23	5,28
absolventi	345	328	252	225	130	129	167	211	174	174
z toho (%):	58,23	56,14	59,82	57,46	60,01	49,61	37,26	43,3	46,36	46,84
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	2734	2703	2634	2392	1954	1483	1362	1569	1543	1543
Volná pracovní místa	57	52	57	95	97	110	80	43	157	x
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	82,4	92,7	77,2	43,8	33,6	27,2	45,7	84,3	21,2	40,9*
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	21,06	21,6	18,99	18,01	14,4	12,3	15,37	14,87	x	x
Podíl nezaměstnaných v ORP	x	x	x	x	x	x	x	x	9,68	11,28

Pozn. *Tento údaj je za okres. Za ORP nebyl k dispozici.

x znamená nezjištěno nebo nelze určit.

(Zdroj dat: ČSÚ)

Přestože míra nezaměstnanosti v území ORP Orlová má od roku 2003 vesměs klesající tendenci, je oproti celorepublikovému průměru podstatně vyšší. Zatímco celorepublikový podíl nezaměstnaných

osob byl v roce 2012 7,37 %, na území ORP dosahoval výše 11,28 %. Z celkového počtu nezaměstnaných tvoří téměř polovinu osoby s délkou evidence delší než 12 měsíců. Počet evidovaných uchazečů sice meziročně klesá, ale Orlovsko v rámci okresu Karviná zaznamenalo tento pokles jako nejnižší ze všech ostatních ORP, pouze o 1,22 %. V roce 2011 připadlo na jedno volné pracovní místo 21 uchazečů o zaměstnání.

Tab. č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	5289	5326	5343	5272	5387	5559	5605	5653	5724	5490
fyzické osoby	4711	4741	4728	4643	4725	4854	4884	4899	4953	4713
z toho zemědělští podnikatelé	83	81	89	87	89	88	18	18	18	17
vyjádření v %	1,76	1,71	1,88	1,87	1,88	1,81	0,37	0,37	0,36	0,36
právnícké osoby	578	585	615	629	662	705	721	754	771	777
z toho obchodní společnosti	301	309	325	336	357	387	399	419	427	434
vyjádření v %	52,08	52,82	52,85	53,42	53,93	54,89	55,34	55,57	55,38	55,86
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ek. činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybnářství	2,6	2,5	2,6	2,6	2,6	2,7	1,6	1,7	1,7	1,8
průmysl celkem	11,6	11,5	11,9	11,8	12	11,9	12,1	12,6	12,7	12,7
stavebnictví	8,2	8,6	8,6	8,9	9,7	10,8	11,3	11,2	11,5	11,5
velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba mot. vozidel	45	44,2	43,1	42,6	42	39,9	37,5	36,2	34,3	31,9

(Zdroj dat: ČSÚ)

Ve vývoji počtu ekonomických subjektů na území ORP Orlová nedošlo v časovém období deseti let k výraznějším změnám. Oproti roku 2003 se jejich počet zvýšil v roce 2012 o pouhých tři procenta. Největší změna nastala v počtu zemědělských podnikatelů, jejichž počet za devět let klesl z 83 na 17. Struktura ekonomických subjektů zůstala vesměs stejná. Fyzické osoby tvoří 86 %, právnícké 14 % podnikatelů. Ve členění dle odvětví, působí v obchodní sféře a údržbě motorových vozidel 32 % ekonomických subjektů, ve stavebnictví 11,5 % ekonomických subjektů, v průmyslu 13 % a v zemědělství, lesnictví a rybnářství 1,8 % všech ekonomických subjektů.

D. Doprava

Správním územím ORP Orlová nevede žádná celostátní železniční dráha ani regionální železniční trať. Pro využití železniční osobní dopravy musí obyvatelé ORP Orlová použít jiný způsob dopravy k nejbližší železniční stanici sousedních ORP.

Na území ORP Orlová je vedeno několik vleček, které jsou zapojeny do celostátních železničních tratí a které se staly impulsem k vypracování studie na zavedení vlakotramvaje (2008) propojující Orlovou s Ostravou. Tato možná varianta kolejové dopravy však nebyla realizována.

Dosažitelnost regionu letecky je zabezpečována prostřednictvím mezinárodního letiště v Mošnově, druhého největšího letiště v ČR, jehož délka přistávací dráhy 3 500 m umožňuje přistávání všech kategorií letadel bez omezení. Letiště se nachází v dojezdové vzdálenosti 27 km z hranice SO ORP Orlová.

Správním územím ORP Orlová prochází pouze jedna silnice 1. třídy: I/59 (Ostrava – Orlová – Karviná), tři silnice 2. třídy: II/470 (Ostrava – Rychvald – Orlová), II/473 (Petřvald – Frýdek Místek) II/474 (Hnojník – Dětmárovice) a síť místních komunikací sloužících pro obsluhu zástavby, pro chodce a cyklisty. Nadřazené tahy rychlostní komunikace jsou vedeny mimo území Orlové. Dojezdová vzdálenost k dálnici z hranice SO ORP Orlová je 13 km. Území ORP Orlová je součástí okresu Karviná. Následující tabulka dokládá délku a hustotu silniční sítě v jednotlivých okresech Moravskoslezského kraje.

Tab. č. 14: Délka silniční sítě v Moravskoslezském kraji

ČR, kraj, okres	Počet obyvatel (31.12.2013)	Rozloha (km ²)	Silniční síť (km)					Celkem (km)	Hustota silniční sítě (m/km ²)	Rel. délka silnic (m/obyv.)
			dálnice	rychl. silnice	silnice I.třídy *	silnice II.třídy	silnice III.třídy			
MSK	1 221 832	5 427	59,9	40	618,9	839,8	895,6	3454,1	636	2,82
Bruntál	95 172	1 536	0	0	143,8	277,8	421	842,6	548	8,85
Frýdek - Místek	212 537	1 208	0	31,1	94,8	111,6	316,5	553,9	458	2,61
Karviná	258 340	356	8,5	4,6	75,9	73,4	139,2	301,7	847	1,17
Nový Jičín	151 899	882	28,6	1,3	107,2	107,3	406,8	651,2	738	4,29
Opava	177 010	1 113	1,2	0	139,8	173,4	471,5	785,9	706	4,44
Ostrava - město	326 874	332	21,6	3	57,4	96,3	140,6	318,9	960	0,98

* bez rychlostních silnic

(Zdroj dat: ŘSD, k 1. 7. 2014, ČSÚ k 31. 12. 2013)

Lze konstatovat, že v okrese Karviná je druhá nejvyšší hustota silniční sítě v Moravskoslezském kraji. Téměř 50 % všech silnic okresu tvoří silnice III. třídy.

Vybavenost obyvatel regionu silnicemi a dálnicemi lze charakterizovat také prostřednictvím relativní délky pozemních komunikací. Zde však okres Karviná dosáhl druhého nejhoršího poměru délky silnic na jednoho obyvatele, neboť je zde vysoká hustota osídlení.

Podrobnější analýza dopravy v území ORP Orlová je součástí kapitoly 7. „Doprava“ tohoto strategického dokumentu.

E. Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Průmysl všech tří obcí ORP Orlová je třeba charakterizovat v souvislosti s celým Moravskoslezským krajem, který od 19. století patřil mezi nejdůležitější průmyslové lokality střední Evropy. Díky nalezištím černého uhlí se zde rozvíjela průmyslová odvětví těžkého průmyslu jako je hutnictví, chemický průmysl, strojírenství.

Po roce 1989 došlo také v Moravskoslezském kraji k výraznému útlumu průmyslové výroby. Těžba černého uhlí a činnost průmyslových kolosů jako Nová Huť či Vítkovice byla utlumena.

Těžký průmysl byl postupně nahrazován lehkým průmyslem a službami. Mnohé restrukturalizované podniky byly odkoupeny zahraničními investory. Zdejší firmy se prosadily v oblasti informačních technologií, elektronice, automobilovém průmyslu. Vedle toho dnes v kraji existuje řada menších i větších firem, které se zabývají jak tradičními řemeslnými obory, tak špičkovými technologiemi a hi-tech produkty.

Rovněž na území ORP Orlová, v minulosti stejně jako dnes, dominovala v průmyslové výrobě těžba černého uhlí prostřednictvím akciové společnosti OKD, která byla v roce 2013 největším zaměstnavatelem v okrese Karviná. Zaměstnávala celou jednu pětinu všech pracujících okresu. Společnost těží ve čtyřech hlubinných závodech (Důl Karviná, Důl Darkov, Důl ČSM, Důl Paskov) v ostravsko-karvinském revíru v jižní části Hornoslezské uhelné pánve, z nichž Důl Karviná – lokalita Lazy leží přímo v ORP Orlová. Produkce uhlí stejně jako počet zaměstnanců má klesající tendenci. V roce 1995 společnost zaměstnávala 31 767 zaměstnanců a vytěžila víc jak 13 mil. tun uhlí. O deset let později klesl počet zaměstnanců téměř na polovinu. (viz tabulka č. 15)

Tab. č. 15: Vývoj těžby černého uhlí a počtu zaměstnanců společnosti OKD, a. s. v letech 1995, 2005, 2013

Rok	1995	2005	2013
Těžba uhlí v tis. t	13 269	12 753	8 800
Ø evid. počet vlastních zaměstnanců	31 767	17 051	12 369

(Zdroj dat: Výroční zprávy společnosti OKD, a. s.)

Těžební závod Důl Karviná, jehož část Lazy se nachází na území ORP Orlová vykazuje i v posledních letech známky útlumu těžby, jež se v území projevují. Situace za posledních pět let je námětem tabulky č. 16.

Tab. č. 16: Vývoj těžby černého uhlí a počtu zaměstnanců společnosti OKD, a. s. v letech 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Těžba uhlí v tis. t	10 621	11 443	11 247	11 206	8 800
Ø evid. počet vlastních zaměstnanců	14 331	13 693	13 305	13 068	12 369
- z toho zaměstnanci Dolu Karviná	4 320	5 090	5 069	3 707	4 422

(Zdroj dat: Výroční zprávy společnosti OKD, a. s.)

Na území ORP Orlová působí několik firem a společností ve zpracovatelském průmyslu (výroba potravin a tabákových výrobků, výroba strojů, nábytku) a v oblasti poskytovaných služeb (autodoprava, elektro, veřejné služby, maloobchod a velkoobchod, doprava, zdravotnictví, školství). V kraji se nachází celkem 20 průmyslových zón na rozloze 1 060 hektarů. Jedna z nich je přímo v katastrálním území města Orlová. Celková plocha areálu je 127 906 m², z toho zastavěná plocha 3 objektů je 5 797 m².

F. Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Pokles průmyslové výroby a ekologizace provozů v podnicích v kraji a potažmo v ORP Orlová měl příznivý dopad na zlepšení životního prostředí. Přesto i nadále dochází k překračování imisních limitů pro jednotlivé znečišťující látky zejména PM 10 (polévatý prach). Mezi největší znečišťující zdroje patří kromě lokálních topenišť i zdroje hutní výroby a energetiky na území obcí Ostrava, Dětmorovice, Karviná, Třinec. Povrchová voda má rovněž špatnou kvalitu a to zejména vlivem průmyslové činnosti a zástavby bez kanalizace. (V současné době se kanalizace dokončuje.)

Správní území ORP Orlová je zařazeno do zemědělské výrobní oblasti B2, kde převažuje výrobní podtyp bramborářsko-žitný. Zdejší zemědělská půda však není většinou využívána pro zemědělskou produkci. Není zde žádný zemědělský podnik, který by na půdě hospodařil. Na většině zemědělských pozemků je prováděna jen technická údržba. V souvislosti se slezským způsobem zástavby, je celé území poměrně hustě protkáno komunikacemi a inženýrskými sítěmi, což podporuje tlak na nezemědělské využívání půdy – novou zástavbu.

Dle Lesního zákona č. 289/1995 Sb. jsou stanoveny tři kategorie lesů. Člení se na lesy ochranné, zvláštního určení a hospodářské. Všechny tři typy se na území ORP Orlová nachází a jejich celková výměra je 846 ha (lesy ochranné 20 ha, lesy zvláštního určení 320 ha, lesy hospodářské 506 ha). Lesy jsou ve vlastnictví obcí a soukromých vlastníků a jejich správcem jsou Lesy ČR Hradec Králové, s.p. a OKD, a.s. Lesní porosty na Orlovsku, mimo hospodářské a rekreační funkce, plní také důležitou funkci ochrannou tím, že „odstiňují“ obytnou zástavbu od zdrojů prachu a hluku. Lesní porosty na území ORP Orlová jsou vesměs vyhodnocovány jako poškozené, jejich zdravotní stav však vykazuje postupné zlepšování.

G. Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Ve SO ORP Orlová se nachází čtyři sběrné dvory a působí zde dvě svozové společnosti. Odpad odvázejí na nejbližší skládku v Horní Suché, která na území ORP Orlová chybí stejně jako třídící linka nebo kompostárna.

Celé území pokrývá vodovodní síť skupinového vodovodu Orlová zásobena z centrálních zdrojů - Kružberk a Šance.

V obci Doubrava byly vybudovány dvě ČOV. Petřvald takovýto objekt na svém území nemá a jeho odpadní vody jsou odváděny na ČOV v Orlové-Porubě, která má v současné době ještě kapacitní rezervu. Ve všech obcích ORP dochází k postupnému odkanalizování většiny území.

Na území ORP Orlová se nachází několik zařízení sloužících k výrobě elektrické energie. Jsou to převážně kogenerační jednotky, které spalují metan a jedna fotovoltaická elektrárna většího rozsahu. Některé tyto výroby jsou připojeny na stávající rozvodnou síť elektrické energie, některé slouží k přímé spotřebě ve výrobních provozech jejich provozovatelů. Dále zde jsou provozovány tři elektrické stanice a 203 distribučních stanic.

V Orlové jsou provozovány dva systémy plynu - systém zemního plynu naftového (zemní plyn) a systém zemního plynu karbonského z důlní degazace (degazační plyn). Územím Petřvaldu prochází vysokotlaký plynovod, ze kterého je provedena odbočka. Na území obce Doubrava nejsou provozována žádná plynárenská zařízení. Požadavky na plyn jsou uspokojovány dodávkou propan - butanu v láhvích především pro potřeby vaření.

Co se týče zásobování teplem, na území města Orlové je rozvinuta horkovodní soustava centralizovaného zásobování teplem a zdrojem tepla pro tuto soustavu je Elektrárna Dětmárovice. Decentralizované zásobování teplem je zastoupeno samostatnými kotelny pro vybavenost a pro některé drobné podnikatelské aktivity spolu s lokálním vytápěním rodinných domků. Decentralizované zásobování teplem je rovněž v Petřvaldě a Doubravě.

V celém zastavěném území ORP jsou rozmístěny telekomunikační rozvody, které zajišťují telefonní styk.

Aktivní zóny záplavových území jsou stanoveny podle průtoku dvacetileté vody Q20 a jsou vymezeny u toků Olše, Orlovská Stružka a Petřvaldská Stružka. Zařízení protipovodňové ochrany ve smyslu budování oboustranného ohrazování a upravování koryt vodních toků je provedeno vesměs na všech významných vodních tocích na území SO ORP Orlová.

H. Rekreace, památky a cestovní ruch

Cestovní ruch na území ORP Orlová odpovídá silně urbanizovanému životnímu prostředí oblasti. Zdejší obyvatelé využívají příměstskou pěší turistiku, cykloturistiku a možnost krátkodobé rekreace u přírodních nádrží Těrlické a Žermanické přehrady.

Přestože se ORP Orlová nachází v blízkosti pohoří Beskyd a Lázní Darkov, neposkytuje dostatek možností pro využití cestovního ruchu včetně služeb a kapacity restaurací a ubytovacích zařízení. To i přesto, že na území těchto tří obcí se nacházejí památky a sportovní zařízení hodné navštívení.

V Orlové stojí za zhlédnutí nově upravené historické centrum města s farním kostelem Narození Panny Marie s monumentálním schodištěm se sochařskou výzdobou. Kousek odtud jsou další urbanisticky ceněné památky - kostel Slezské církve evangelické, Památník obětem stávký roku 1925 a areál jámy Alpineschacht. Sportovní areál, krytý bazén, menší letiště, kynologické cvičiště, střelnice, Dům kultury, DDM a knihovna pak doplňují nabízené možnosti trávení volného času v tomto městě.

V Petřvaldě se nachází kostel sv. Jindřicha s křížovou cestou se 14 kapličkami z roku 1843 a Technické muzeum se stálou expozicí historie tramvajové dopravy na Karvinsku a expozice „Tradice hornictví na Karvinsku“. K občanské vybavenosti zde slouží také kulturní dům a knihovna.

Doubrava se může pochlubit architektonickými památkami Národního domu, Římskokatolického kostela sv. Hedviky a kostela Církve československé husitské. Za zmínku rovněž stojí dva památné stromy, obecní knihovna a nově zrekonstruované koupaliště.

Návštěvnost oblasti zvyšuje cyklistický okruh vedoucí okresem – Euroregion Těšínské Slezsko. Avšak poloha oblasti ORP Orlová na hranicích s Polskem a v blízkosti Slovenska způsobuje spíše to, že oblast je častěji tranzitní než cílová.

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

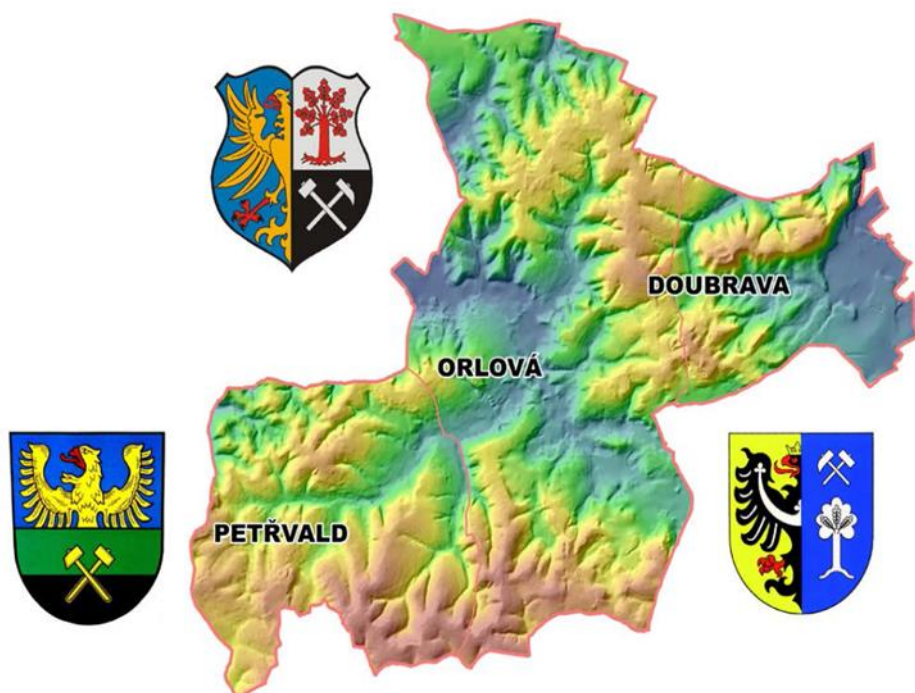
Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tab. č. 17: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí
Počet obcí s platným územním plánem	3	100
Počet obcí s plánem v přípravě	0	0
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	1	33

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Mapa č. 2: Mapa obcí, které mají územní plán

(Zdroj dat: ÚAP ORP Orlová, webové stránky obcí)

Se Zásadami územního rozvoje kraje (dále jen ZÚR MSK) je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří Územně analytické podklady Moravskoslezského kraje - Rozbor udržitelného rozvoje území, Územní studie Cílové charakteristiky krajiny Moravskoslezského kraje, Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje.

Z územního plánování na úrovni obcí, kraje a státu plynou následující významná omezení, příležitosti či limity. ZÚR MSK zpřesňují vymezení rozvojové oblasti republikového významu OB2. Správní obvod ORP Orlová patří do rozvojové oblasti OB2. Rozvojová oblast OB2 se překrývá se specifickou oblastí republikového významu SOB4 – Karvinsko, do které také náleží ORP Orlová.

Rozvojová oblast Ostrava OB2 (vymezená pro ORP Bílovec, Bohumín, Český Těšín, Frýdek-Místek, Havířov, Hlučín, Karviná, Kopřivnice, Orlová, Ostrava, Třinec) je územím s velmi silnou koncentrací obyvatelstva a ekonomických činností, pro kterou je charakteristický dynamický rozvoj mezinárodní spolupráce se sousedícím polským regionem Horního Slezska; výrazným předpokladem rozvoje je v současnosti budované napojení na dálniční síť ČR a Polska, jakož i poloha na II. a III. tranzitním železničním koridoru.

Úkolem pro územní plánování v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury pro oblast Orlové je řešit územní souvislosti přestavby silnice I/11 Havířov–Český Těšín (v alternativě silnice I/11 a II/474 Havířov–Dolní Třanovice) na standardní parametry R.

Specifické oblasti jsou vymezeny správními obvody obcí ORP, ve kterých se dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území. Oblast SOB4 Karvinsko je vymezena územím obcí z ORP Bohumín, Haviřov (severní část), Karviná, Orlová (jižní a východní část).

Příhraniční spolupráce území ORP Orlová se odráží především v projektu euroregionu „Těšínské Slezsko – Śląsk Cieszyński“. Těšínsko je součástí Moravskoslezského kraje (česká část) a Slezského vojvodství (polská část). V roce 2012 byla uzavřena dohoda o Evropském seskupení o územní spolupráci TRITIA na území o ploše přibližně 34 000 km² s 8 miliony obyvatel, které zahrnuje území Slezského vojvodství (Polská republika), Opolského vojvodství (Polská republika), Moravskoslezského kraje (Česká republika) a Žilinského samosprávného kraje (Slovenská republika). Tyto regiony spojují společné historické a kulturně-jazykové tradice. TRITIA je uskupení, jehož cílem je realizace společných projektů pro rozvoj a zlepšení životních podmínek obyvatel česko-polsko-slovenského pomezí. TRITIA vytváří přeshraniční soudržnost, předkládá a realizuje projekty směřující ke společnému strategickému rozvoji i zjednodušuje každodenní život obyvatel daného česko-polsko-slovenského území.

Město Orlová udržuje partnerské vztahy s městy Rydułtowy (Polsko), Czechowice-Dziedzice (Polsko), Illnau-Effretikon (Švýcarsko), Crikvenica (Chorvatsko). Město Petřvald má partnerská města Strumień, Jasienica (Polsko).

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tab. č. 18: Popis klíčových aktérů

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Město Orlová	1	Město Orlová je jádrovým městem území ORP Orlová.
Ostatní obce SO ORP Orlová	2	Individuálně pečují o rozvoj svého území.
Moravskoslezský kraj	1	Kraj je zřizovatelem ZUŠ, Domova pro seniory, Domova pro osoby se zvláštním režimem, Domova pro osoby se zdravotním postižením. Územní plánování kraje.
Stát	1	ORP Orlová spadá do specifické oblasti SO4 Karvinsko a problematika této oblasti by měla být řešena na národní úrovni. Zhoršené situaci v území musí stát věnovat více pozornosti i změnou legislativy.
MAS Bohumínsko	1	Petřvald a Doubrava pomocí MAS řeší společnou problematiku venkova.
Významní zaměstnavatelé se sídlem v ORP	4	OKD, a.s. (největší zaměstnavatel regionu), Město Orlová, SMO, a.s., ORFA, a.s.
Zdravé město	1	Snaží se začlenit občany do plánu rozvoje města Orlová.

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Donedávna byla největším aktérem v území společnost OKD, a.s., která zajišťovala ekonomický rozvoj území. Postupným útlumem těžby dochází ke zhoršené situaci v území - vysoká nezaměstnanost, sociální problémy. V současné době je na území města Orlová pouze jeden závod pro těžbu uhlí – Důl Lazy. Tento těžební závod má však také nejpozději do roku 2020 projít procesem postupného útlumu těžby.

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu ORP Orlová

Tab. č. 19: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - poloha (hranice s Polskem, sousedství s Ostravou, blízkost pohoří Beskyd, Těrlická přehrada, Lázně Darkov) - existence volných ploch k dalšímu rozvoji území - dobrá dostupnost MŠ a ZŠ v obcích - dobrá vybavenost obcí v oblasti kultury a sportu - zájem představitelů obcí o řešení problematiky odpadového hospodářství - vyhovující pokrytí území silniční infrastrukturou 	<ul style="list-style-type: none"> - životní prostředí (devastace území vlivem poddolování, znečištěné ovzduší a voda, částečně zanedbané oblasti, černé skládky) - vysoká dlouhodobá nezaměstnanost v území - klesající počet obyvatel a stárnutí populace - chybějící třídící linka a kompostárna v území - stagnující počet ekonomických subjektů - nedostatek poskytovaných služeb v oblasti cestovního ruchu - absence osobní železniční dopravy
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - využití volných ploch po ukončení těžby pro rozvoj podnikání - využití vícezdrojového financování a meziobecní spolupráce k rozvoji obcí - zintenzivnění spolupráce s ÚP – veřejně prospěšné práce a dobrovolnictví - postupné zahušťování slezské zástavby - zájem města o zavedení lehké kolejové veřejné dopravy - možnost využití přeshraniční spolupráce v oblasti cestovního ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - růst nezaměstnanosti z důvodu útlumu těžby - migrace obyvatel z oblasti ORP, úbytek kvalifikované pracovní síly - zhoršující se sociální struktura obyvatel, nárůst kriminality - omezování nabídky zdravotnických zařízení v důsledku optimalizace - postupná devastace území způsobená důlní společností (metan, otřesy, sesuvy) - nezájem státu a kraje o rizikové regiony

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Přestože ORP Orlová zaujímá výhodnou polohu, co se týče blízkosti polských hranic nebo pohoří Beskyd, nedokáže tohoto využít ve svůj prospěch v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Brzdou je mimo jiné stav životního prostředí poznamenaný těžkým průmyslem v oblasti. Rozsáhlá těžba černého uhlí měla za následek devastaci území vlivem poddolování, špatnou kvalitu povrchové vody, vznikající výsyvky hlušiny, degradaci zemědělských půd.

I přesto, že současný útlum těžby nabízí volné plochy k rozvoji podnikání a území jako celku, na atraktivitě oblasti zatím nepřidává. Počet ekonomických subjektů v obcích stagnuje již řadu let.

Naopak podíl nezaměstnaných osob roste a sociální situace obyvatel se zhoršuje a vznikají tzv. sociálně vyloučené lokality. Nedostatek volných pracovních míst, popřípadě špatně placená práce a nárůst kriminality mohou být důvodem rostoucí míry migrace ORP jako celku a úbytku kvalifikované pracovní síly.

Ve vývoji počtu obyvatel je tak již řadu let zaznamenán jeho pokles a stárnutí populace. V souvislosti s tím se snižuje poptávka po bytech, nabízených službách a obchodním artiklu. Ani dostatečně vybavené školy s kvalifikovaným pedagogickým sborem nezajistí stoprocentní naplněnost škol a školských zařízení.

Migrace je příčinou a zároveň důsledkem problémů v území a velkou hrozbou do budoucna. Proto je největším úkolem všech zainteresovaných subjektů snaha tento trend zvrátit a jednou z cest snížení migrace obyvatel z území je vhodné pěstovat již v dětech sounáležitost se svým bydlištěm formou aktivní účasti dětí na rozvoji své obce.

V zájmu všech tří obcí je udržet si své občany také proaktivní politikou v oblasti poskytování služeb, hledáním využití volných ploch území pro rodinnou výstavbu, odpočinek a podnikání. Velkým problémem se v této souvislosti jeví vlastnictví rozsáhlé části území a nemovitostí v rukou jediného soukromého podnikatelského subjektu.

Většina problémů dané oblasti je úzce spojena se špatnou situací na trhu práce. Jednou z příležitostí pro rozvoj obcí je využití nástroje aktivní politiky zaměstnanosti - veřejně prospěšných prací.

Slabou stránkou území ORP Orlová se jeví chybějící zařízení odpadového hospodářství - třídící linka a kompostárna, a je zde dostatečný prostor pro rozvoj odpadové politiky se zaměřením na separaci, nakládání s odpady a osvětu obyvatel.

Území ORP Orlová se nachází ve složité situaci a bez pomoci kraje a státu hrozí prohlubování zdejších problémů, převážně jde o další růst nezaměstnanosti, migraci obyvatel a zhoršující se jejich sociální struktury.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítnou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržení potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolní výchovy a základního školství s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu.
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zařízení), ve znění pozdějších předpisů

- Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

Zdroje dat pro zpracování analytické části dokumentu:

1. Výkazy MŠMT
2. Výroční zprávy škol
3. Registr škol a školských zařízení
4. Český statistický úřad
5. Webové stránky škol a jejich zřizovatelů
6. „Perspektiva školství do 2018/2019 v Orlové“
7. Sběr dat na Odborech školství v jednotlivých obcích (dále jen Odbor ŠKS)

3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

A – CELKOVÉ ÚDAJE

Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Na území ORP Orlová působí v současné době (březen 2014) devět ZŠ zřízených obcemi, které jsou provozovány včetně odloučených pracovišť v jedenácti budovách. Z toho jsou dvě ZŠ pouze s prvním stupněm. Na jedné z nich probíhá výuka v polském jazyce a druhá v sobě zahrnuje navíc školu praktickou a speciální. Vedle těchto ZŠ působí v Orlové soukromé zařízení MŠ a ZŠ Duha, které se stará o středně těžce a těžce mentálně postižené děti.

Dále zde funguje 6 obecních MŠ a 5 soukromých, celkem v 16 objektech.

Povinnou školní docházku 2. stupně je možno absolvovat rovněž formou studia na nižším stupni gymnázia v Orlové (krajské zařízení).

Jsou zde celkem 3 sloučené organizace (soukromá MŠ a ZŠ Duha, ZŠ a MŠ s polským vyučovacím jazykem, ZŠ a ZUŠ Petřvald), jeden DDM a jedna samostatná ZUŠ.

Srovnání počtu škol a školských zařízení v ORP Orlová v roce 2005 a 2012 je uvedeno v tab. č. 20.

Tab. č. 20: Definice správního obvodu z pohledu předškolního a základního vzdělávání

Tab. č. 20a

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Orlová	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí				1		1		1			3
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň				1				7			8
Počet ZŠ – jen 1. stupeň											0
Počet MŠ				1		1		6			8
Gymnázia								1			1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)						1		2			3
Počet jiných zařízení								4			4

Tab. č. 20b

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Orlová	2012/2013										
	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
Počet obcí				1		1		1			3
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň				1				5			6
Počet ZŠ – jen 1. stupeň											0
Počet MŠ				1		1		6			8
Gymnázia								1			1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)						1		2			3
Počet jiných zařízení								3			3

(Zdroj dat: ČSÚ, Výkazy MŠMT, Rejstřík škol, Ročenky Orlové)

Poznámky k tabulce č. 20 - Petřvald - ve sloučených organizacích je započtena ZŠ a ZUŠ. Orlová - mezi sloučenými organizacemi figuruje MŠ a ZŠ Duha, ZŠ pro 1. st. a MŠ polská. V jiných zařízeních je DDM, ZUŠ, ZŠ Jarní (speciální).

V období let 2005 až 2012 došlo na území města Orlové k několika změnám, které se projeví v počtu škol a školských zařízení ve SO ORP Orlová.

K datu 31. 7. 2006 byl ukončen provoz ZŠ 17. listopadu, 1. 1. 2008 došlo ke sloučení ZŠ Slezská a ZŠ Školní a 1. 7. 2012 se sloučily ZŠ Polní a ZŠ Jarní. V tabulce č. 20 se tyto změny projeví v kategorii „Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň“, kde došlo ke snížení z osmi na šest a v kategorii „Počet jiných zařízení“, kde byla do 1. 7. 2012 evidována ZŠ Polní – vedená jako speciální.

V letech 2007 – 2009 byla v provozu v Orlové krajem zřízena MŠ (Mládí) jako odloučené pracoviště ZŠ a MŠ při zdravotním zařízení Karviná - Lázně Darkov. Měla od 5 do 7 dětí se SVP. V tabulce není zahrnuta z důvodu nedohledatelnosti bližších informací, např. počtu pracovníků.

Ve školním roce 2013/2014 došlo oproti šk. roku 2012/2013 k dalším změnám:

- k 1. 9. 2013 byl zahájen provoz soukromé MŠ v Petřvaldě,
- k 31. 8. 2013 byla ukončena výuka 2. stupně na ZŠ Jarní v Orlové,
- k 1. 9. 2013 byl přerušen provoz, z důvodu rekonstrukce, na odloučeném pracovišti (Slezská 200) ZŠ Jarní a žáci byli po dobu rekonstrukce přesunuti na odloučené pracoviště Polní 963.

Tyto změny však nejsou zahrnuty do analýzy – tabulek – z důvodu rozhodného roku 2012/2013.

Počty škol, školských zařízení a pracovníků ve školství (šk. r. 2012/2013)

Na území ORP působilo ve školním roce 2012/2013 celkem 21 ředitelství škol a školských zařízení. Z toho tři v sobě zahrnovaly dva subjekty (ZŠ a ZUŠ Petřvald, MŠ a ZŠ Duha Orlová, ZŠ a MŠ s polským vyučovacím jazykem v Orlové). V Orlové dvě ZŠ z osmi a dvě MŠ z osmi provozovaly speciální třídy (viz tab. č. 21). Pět subjektů - 4 MŠ a 1 ZŠ - bylo soukromých (viz tab. č. 22).

Tab. č. 21: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Orlová název obce	Celkem ředitelství	z toho						
		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	21	8	8	2	1	2	2	1
Orlová	17	6	6	1	1	2	2	1
Petřvald	2	1	1	1				
Doubrava	2	1	1					

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, Rejstřík škol)

Tab. č. 22: Počty soukromých škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP

ORP Orlová název obce	Celkem ředitelství	z toho				
		MŠ	ZŠ	gymnázia	ZUŠ	SVČ
celkem	4	4	1	0	0	0
Orlová	4	4	1			
Petřvald	0					
Doubrava	0					

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, Rejstřík škol)

Poznámka: U gymnázia je myšleno víceleté gymnázium, které zajišťuje vzdělávání druhého stupně ZŠ.

Průměrné přepočtené počty pracovníků (přepočet zaměstnaných fyzických osob na plné úvazky) jednotlivých škol a školských zařízení v rozdělení na pedagogy a nepedagogy v časové řadě 2005 – 2012 jsou uvedeny v tabulce č. 23. Klesající křivka grafu č. 2, pod tabulkou znázorňující počet pracovníků v ZŠ za posledních osm let, odpovídá snižujícímu se počtu dětí ve věkové kategorii 7 – 15 let v ORP. Křivka grafu zaměstnanců MŠ je mírně rostoucí.

Tab. č. 23: Pracovníci ve školství ORP

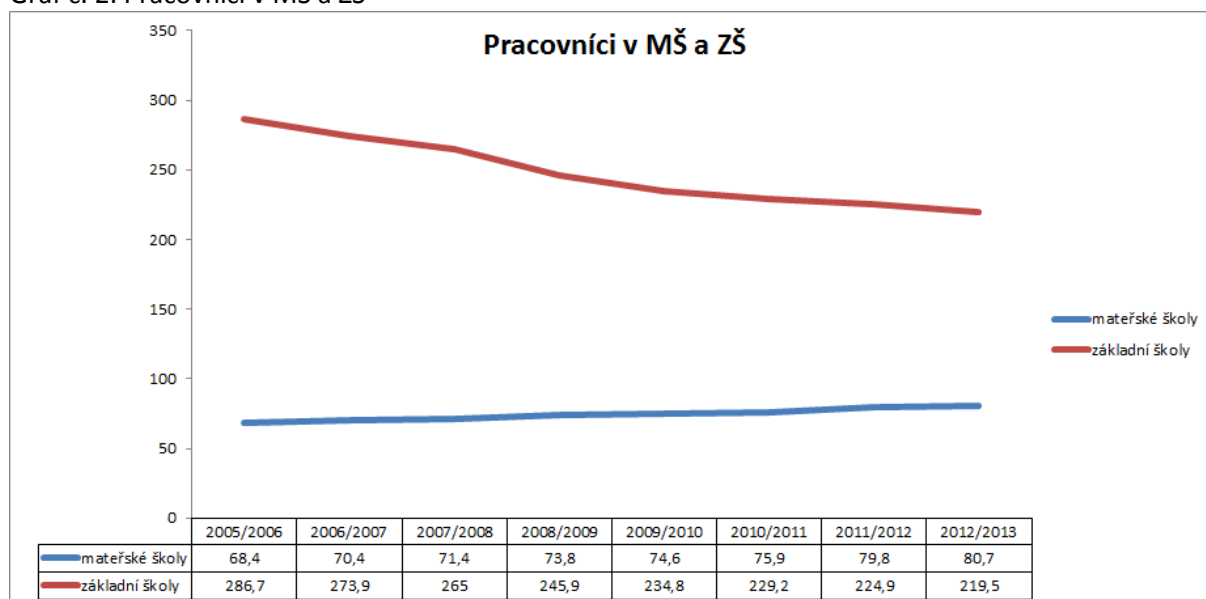
Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	108,2	80,7	27,5
základní školy	283,9	219,5	64,4
základní umělecké školy	28,4	22,4	6
gymnázia	9,3	7,1	2,2
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	17,61	13,31	4,3
školní družiny a kluby	19,3	19,3	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	22,5	11,3	11,2
zařízení školního stravování	56,9	0	56,9
celkem rok 2012/2013	546,11	373,61	172,5

2011/2012			
mateřské školy	107,2	79,8	27,4
základní školy	288,5	224,9	63,6
základní umělecké školy	28	22,1	5,9
gymnázia	10,9	8,3	2,6
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	31	19	12
školní družiny a kluby	19,1	19,1	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	22	10,4	11,6
zařízení školního stravování	57,2	0	57,2
celkem rok 2011/2012	563,9	383,6	180,3
2010/2011			
mateřské školy	102,7	75,9	26,8
základní školy	298,7	229,2	69,5
základní umělecké školy	27,6	21,7	5,9
gymnázia	10,2	7,8	2,4
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	33	20	13
školní družiny a kluby	18,2	18,2	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	21,4	10,6	10,8
zařízení školního stravování	60,6	0	60,6
celkem rok 2010/2011	572,4	383,4	189
2009/2010			
mateřské školy	101,1	74,6	26,5
základní školy	307,9	234,8	73,1
základní umělecké školy	27,7	21,8	5,9
gymnázia	13,1	10	3,1
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	36	23	13
školní družiny a kluby	17,9	17,9	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	20,6	10,4	10,2
zařízení školního stravování	62,8	0	62,8
celkem rok 2009/2010	587,1	392,5	194,6
2008/2009			
mateřské školy	99,3	73,8	25,5
základní školy	323,9	245,9	78
základní umělecké školy	28,2	22	6,2
gymnázia	10,2	7,8	2,4
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	35	22	13
školní družiny a kluby	18,4	18,4	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	14,43	6,33	8,1

Typ školy, zařízení	Průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	63,1	0	63,1
celkem rok 2008/2009	592,53	396,23	196,3
2007/2008			
mateřské školy	96,7	71,4	25,3
základní školy	346	265	81
základní umělecké školy	28,6	22,4	6,2
gymnázia	10,3	7,9	2,4
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	34	21	13
školní družiny a kluby	17,4	17,4	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	15,5	6,7	8,8
dětské domovy	0	0	0
zařízení školního stravování	62,6	0	62,6
celkem rok 2007/2008	611,1	411,8	199,3
2006/2007			
mateřské školy	95,1	70,4	24,7
základní školy	362,9	273,9	89
základní umělecké školy	29,4	22,3	7,1
gymnázia	10,6	8,1	2,5
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	33	20	13
školní družiny a kluby	16,4	16,4	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	15,1	6,6	8,5
zařízení školního stravování	62,5	0	62,5
celkem rok 2006/2007	625	417,7	207,3
2005/2006			
mateřské školy	93,2	68,4	24,8
základní školy	378,4	286,7	91,7
základní umělecké školy	29,4	22,6	6,8
gymnázia	7,6	5,8	1,8
mateřské školy pro děti se SVP	0	0	0
základní školy pro žáky se SVP	37	22	15
školní družiny a kluby	17,8	17,8	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	15,7	6,8	8,9
zařízení školního stravování	63,7	0	63,7
celkem rok 2005/2006	642,8	430,1	212,7

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, Odbor ŠKS Orlová, vlastní šetření - konzultace)

Graf č. 2: Pracovníci v MŠ a ZŠ

B – ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Úplné, neúplné a malotřídní ZŠ v ORP

V současnosti (březen 2014) stejně jako ve školním roce 2012/2013 funguje na území ORP Orlová celkem 10 ZŠ (8 v Orlové, 1 v Petřvaldě, 1 v Doubravě), z toho je jedna soukromá a devět obecních.

Z devíti ZŠ zřízených obcí jsou dvě neúplné, které vyučují pouze žáky na 1. stupni. (viz tab. č. 24)

Jedná se o ZŠ s polským vyučovacím jazykem v Orlové, jejíž součástí je MŠ a ŠD a její tradice sahá do roku 1929, kdy byla založena. Současná naplněnost této školy je nejnižší ze všech škol v území – 26 %. Čemuž odpovídají i vysoké náklady na žáka – 19 200 Kč. Po ukončení 1. stupně školní docházky žáci přecházejí do škol s polským vyučovacím jazykem do Dolní Lutyně nebo Karvině.

Další neúplnou školou 1. stupně se stala od 1. 9. 2013 ZŠ Jarní v Orlové. Skládá se ze tří částí: ZŠ 1. stupně, ZŠ praktická a ZŠ speciální. (Tato škola není v tabulce, jelikož rozhodným školním rokem tohoto dokumentu je šk. rok 2012/2013.)

Tab. č. 24: Počet úplných a neúplných ZŠ v ORP

ORP Orlová název obce	Počet škol	Počet úplných škol	Počet neúplných škol
celkem	10	9	1
Orlová	8	7	1
Petřvald	1	1	0
Doubrava	1	1	0

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, vlastní šetření - konzultace)

Poznámka k tab. č. 24 – V neúplných školách není zahrnuta ZŠ Jarní, jelikož se jí stala až 1. 9. 2013.

Od roku 2005 do roku 2012 se snížil počet škol v ORP Orlová o tři. Dvakrát za tu dobu došlo ke sloučení škol a jedna ZŠ byla zrušena. O těchto změnách ve struktuře ZŠ v ORP vypovídá tabulka č. 25 a poznámky uvedené pod tabulkou.

Tab. č. 25: Počet ZŠ v ORP

Tab. č. 25a

Za ORP Orlová	Počet základních škol 2005/2006		
	celkem	úplné	neúplné
obec	11	10	1
kraj	1	1	0
církev	0		
soukromá ZŠ	1	1	0
celkem	13	12	1

Tab. č. 25b

Za ORP Orlová	Počet základních škol 2012/2013		
	celkem	úplné	neúplné
obec	9	8	1
kraj	0		
církev	0		
soukromá ZŠ	1	1	0
celkem	10	9	1

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, ČSÚ, Ročenky Orlové, vlastní šetření - konzultace)

Poznámky k tabulce č. 25:

K 1. 7. 2012 připojena k ZŠ Jarní ZŠ Polní z důvodu změny zřizovatele z kraje na obec.

K 1. 1. 2008 připojena k ZŠ Školní ZŠ Slezská.

K 31. 7. 2006 ukončen provoz ZŠ 17. listopadu.

Na území ORP Orlová, konkrétně v Orlové se nachází tři malotřídní školy. Jedná se o ZŠ a MŠ s polským vyučovacím jazykem, kde je pouze jedna třída a vyučuje se zde společně 1. - 5. ročník. Další malotřídní školou je MŠ a ZŠ Duha, která je speciální ZŠ, má 4 třídy a docházka je zde desetiletá, rozdělená do 2 stupňů. Třetí malotřídní školou je ZŠ Jarní, která je specifická tím, že se jedná o ZŠ mající tři části (ZŠ - 9 tříd, ZŠ praktická - 6 tříd, ZŠ speciální - 3 třídy). Viz tab. č. 26.

Tab. č. 26: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP

ORP Orlová název obce	Počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	3	1	0	0	1	0	1
Orlová	3	1			1		1
Petřvald	0						
Doubrava	0						

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, vlastní šetření - konzultace)

Počty tříd, žáků a pracovníků ZŠ

Ve šk. roce 2012/2013 navštěvovalo základní školy na území ORP Orlová 3058 žáků, přičemž přepočtený stav učitelů činil 232,8. Na jednoho pedagoga v obecních ZŠ tak připadlo 13,26 žáků a průměrný počet žáků ve třídě byl 20,23. Přepočtený počet nepedagogických pracovníků činil 68,7 pracovních úvazků.

V devíti ZŠ zřízených obcemi ORP se vyučovalo ve 150 třídách a na výuku docházelo 3034 žáků (viz tab. č. 27). To je o 1324 žáků méně oproti roku 2005. Za tu dobu se snížil počet běžných tříd o 53 a počet speciálních tříd o čtyři třídy. Rovněž došlo ke snížení počtu úvazků pedagogů z 304,7 úvazků na 228,8 úvazků. Co se příliš nezměnilo, je počet žáků na jednoho pedagoga. V roce 2005 činil 14,3; o osm let později 13,26. Stejně tak u počtu žáků na třídu: rok 2005 – 21,05 žáků, rok 2012 – 20,23 žáků. Podrobný přehled vývoje je v tab. č. 28.

Tab. č. 27: Počty tříd a žáků v ZŠ zřizovaných obcí ve školním roce 2012/2013 v ORP

ORP Orlová název obce	Počet škol	Počet tříd	Počet žáků	Průměrný počet žáků na školu	Průměrný počet žáků na třídu
celkem	9	150	3034	337,11	20,23
Orlová	7	117	2385	340,71	20,38
Petřvald	1	24	524	524,00	21,83
Doubrava	1	9	125	125,00	13,89

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní šetření - konzultace)

Tab. č. 28: ZŠ zřizované obcí

Školní rok	Počet ZŠ	Samost. ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úv. pedag.	Počet žáků na 1 pedag.	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	9	7	141	9	3034	228,8	13,26	20,23	337,11
2011/2012	10	8	146	11	3118	239,9	13,00	19,86	311,80
2010/2011	10	8	150	11	3199	245,2	13,05	19,87	319,90
2009/2010	10	8	154	14	3335	253,8	13,14	19,85	333,50
2008/2009	10	8	156	14	3542	263,9	13,42	20,84	354,20
2007/2008	11	10	170	13	3764	282	13,35	20,57	342,18
2006/2007	11	10	181	12	4065	289,9	14,02	21,06	369,55
2005/2006	12	11	194	13	4358	304,7	14,30	21,05	363,17

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní šetření - konzultace)

Pozn. k tab. č. 28 - Mezi školami je jedna ZŠ, která má speciální třídy. Do roku 2012 patřila pod kraj, od roku 2012 patří pod obec. Aby se zachoval smysl časové řady, je tato škola součástí tabulky.

Zcela opačný trend je zaznamenán u jediné soukromé školy v Orlové – ZŠ Duhy, která je speciálním zařízením, má 4 třídy rozdělené do dvou stupňů s desetiletou školní docházkou. Navštěvují ji středně těžce a těžce mentálně postižení žáci a její naplněnost je 100%. Kapacita je 24 míst. Viz tab. č. 29.

Tab. č. 29: Soukromé ZŠ

Školní rok	Počet ZŠ	Samost. ZŠ	Počet běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků	Úv. pedagog.	Počet žáků na 1 pedagog.	Počet žáků na třídu	Počet žáků na školu
2012/2013	1	0	0	4	24	4	6,00	6,00	24
2011/2012	1	0	0	3	20	4	5,00	6,67	20
2010/2011	1	0	0	3	16	4	4,00	5,33	16
2009/2010	1	0	0	3	16	4	4,00	5,33	16
2008/2009	1	0	0	3	16	4	4,00	5,33	16
2007/2008	1	0	0	3	16	4	4,00	5,33	16
2006/2007	1	0	0	3	18	4	4,50	6,00	18
2005/2006	1	0	0	3	15	4	3,75	5,00	15

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní šetření - konzultace)

Pozn. k tab. č. 29 - Jedná se o ZŠ, jejíž součástí je MŠ. Tato ZŠ je soukromá a speciální.

Co se týče porovnání průměrného počtu žáků ve třídách zřizovaných obcí a zřizovaných jiným subjektem, v našem případě soukromým, dosahuje velkého rozdílu. Taktéž procentuální podíl žáků v obecních školách je několikanásobně vyšší než v soukromých. Je to z toho důvodu, že kromě jedné soukromé ZŠ jsou na území ORP Orlová všechny ZŠ obecní. Navíc tato soukromá škola je speciální a má svá specifika, i co se týče počtu žáků ve třídách. Do roku 2011/2012 je v jiných subjektech započtena ještě ZŠ speciální, jejímž zřizovatelem byl kraj. V roce 2012/2013 přešla tato ZŠ z kraje pod obec. Vývoj těchto dvou ukazatelů v časové řadě osmi let je uveden v tabulce č. 30.

Tab. č. 30: Základní údaje o základním vzdělávání ve správním obvodu (1. i 2. stupeň ZŠ) v obcích ORP

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu
2012/2013		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	20,23	99,22
- jinými subjekty	6,00	0,78
Průměrný počet žáků celkem	19,86	100,00
2011/2012		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	20,70	96,30
- jinými subjekty	8,29	3,70
Průměrný počet žáků celkem	19,61	100,00
2010/2011		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	20,63	96,24
- jinými subjekty	8,64	3,76
Průměrný počet žáků celkem	19,60	100,00

2009/2010		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	20,90	96,06
- jinými subjekty	7,76	3,94
Průměrný počet žáků celkem	19,60	100,00
2008/2009		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	21,94	96,21
- jinými subjekty	7,94	3,79
Průměrný počet žáků celkem	20,57	100,00
2007/2008		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	21,49	96,67
- jinými subjekty	7,88	3,33
Průměrný počet žáků celkem	20,32	100,00
2006/2007		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	21,89	97,04
- jinými subjekty	8,07	2,96
Průměrný počet žáků celkem	20,83	100,00
2005/2006		
Průměrný počet žáků ve třídě ZŠ zřizovaných		
- obcemi	21,92	97,26
- jinými subjekty	7,50	2,74
Průměrný počet žáků celkem	20,82	100,00

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT)

Speciální školství má v Orlové téměř osmdesátiletou tradici. První pomocné třídy byly zřízené při obecné chlapecké škole už v r. 1931 a od září 1938 byly přeměněny na samostatnou pomocnou školu. V roce 1945 se tato škola stala okresní pomocnou školou. Během svého fungování několikrát změnila místo svého působiště a od roku 1979 se žáci vyučují v Orlové – Lutyni na ulici Polní. Dnes její technický stav nevyhovuje současným požadavkům, proto probíhají v letošním roce (2014) stavební úpravy v budově na ul. Slezská, kam se má škola k 1. 9. 2014 přestěhovat. Školu navštěvují nejen žáci Orlové ale i z okolních obcí. Toto speciální zařízení (3 třídy, 18 žáků) je součástí ZŠ Jarní, pod kterou spadá rovněž škola praktická se šesti třídami (1. stupeň – 2 třídy, 2. stupeň – 4 třídy) a ZŠ s prvním stupněm.

Dalším subjektem, kam mohou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami docházet za vzděláním, je soukromá MŠ a ZŠ Duha v Orlové. ZŠ má čtyři třídy s desetiletou docházkou. MŠ má běžnou část (3 třídy) a speciální část – 2 logopedické třídy.

Na území Orlové se rovněž nacházejí dvě MŠ: jedna obecní (MŠ K. Dvořáčka), která má vedle osmi běžných tříd jednu třídu speciální – pro děti s vadou řeči a jedna MŠ soukromá (MŠ Radost), která má dvě třídy z šesti určené pro integraci zdravotně postižených dětí.

Přehled takto zaměřených škol na území ORP Orlová je v tabulce č. 31.

Tab. č. 31: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ORP

		Celkem	Z toho zřízené			
			krajem	obcí	církví	soukromé
Ředitelství celkem		4	0	2	0	2
z toho	mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	1				1
	mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0				
	základní škola pro žáky se zdravotním postižením	0				
	základní škola při zdravotnickém zařízení	0				
	základní škola praktická	1		1		
	základní škola speciální	2		1		1
	přípravný stupeň základní školy speciální	0				

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, vlastní šetření - konzultace)

Ve speciálních třídách ale i v běžných působí řada pedagogických pracovníků jako asistenti pedagoga, psychologové, speciální pedagogové, výchovní poradci. Jejich počet a struktura za školní rok 2012/2013 je obsahem tabulky č. 32. Všech jedenáct výchovních poradců, kteří působili na školách, bylo z řad učitelů.

Tab. č. 32: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP

ORP Orlová		Fyzické osoby		Přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	18	17	17,3	16,3
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	7	5	7	5
psychologové		1	1	1	1
speciální pedagogové		4	4	3,3	3,3
výchovní poradci		11	11	x	x

(Zdroj dat: vlastní šetření - konzultace, Odbor ŠKS Orlová)

Přehled počtu absolventů ZŠ v ORP za školní roky 2005 – 2012 je v členění na běžné a speciální třídy uveden v tabulce č. 33. Z ní vyplývá, že počet žáků vycházejících z nižších ročníků klesá.

Tab. č. 33: Počet absolventů ZŠ v ORP

Žáci, kteří ukončili školní docházku		2005/2006		2006/2007		2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013	
		BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST	BT	ST
v tom	v 1. – 5. ročníku	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	6	1	3	1	2	0	2	0	2	0	1	0	1	0	0	0
	v 7. ročníku	11	6	8	0	6	3	12	0	8	4	5	2	8	1	6	0
	v 8. ročníku	25	0	14	1	27	2	28	4	36	9	23	4	15	0	33	1
	v 9. ročníku	525	14	432	12	525	9	475	11	428	10	358	7	362	10	292	18
	v 10. ročníku	0	3	0	3	0	4	0	2	0	5	0	4	0	1	0	1
Žáci, kteří přešli do SŠ																	
v tom	z 5. ročníku	31	0	24	0	29	0	20	0	25	0	28	0	14	0	21	0
	ze 7. ročníku	0	0	2	0	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Žáci 1. r. s dodatečným odkladem PŠD		12	0	3	0	9	0	4	0	7	0	1	0	1	0	2	0

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT)

Pozn. k tab. č. 33: BT – běžné třídy, ST – speciální třídy

Popis ZŠ v ORP Orlová 2012/2013

Součástí každé ZŠ je školní družina a jídelna (výdejna), tělocvična, hřiště nebo školní zahrada. Na řadě škol jsou vybudovány školní dílny. Celkem je v ORP Orlová evidováno jako součást školy 15 tělocvičen, 8 dílen, 9 školních hřišť a dvě školní zahrady, jenž jsou v tabulce v kategorii „jiné“. (viz tab. č. 34)

Tab. č. 34: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP

Název obce	Počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	jiné
celkem	10	14	2	13	12	34
Orlová	8	11	2	10	9	30
Petřvald	1	2		2	2	2
Doubrava	1	1		1	1	2

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní šetření - webové stránky ZŠ)

Téměř každá škola disponuje přebytečnými prostory, které nejsou nijak využívány. (Krom jedné ZŠ, která část budovy pronajímá soukromému gymnáziu a jazykové škole v Orlové.) I proto školy představují běžné třídy na odborné učebny a s tím souvisí i vesměs dobrá vybavenost škol počítači, interaktivními tabulemi, školními pomůckami, které školy získávají především díky svému zapojení do programů EU.

Co se týče celkové kapacity – 5374 míst ve školách ORP Orlová - je využita z 58 procent. Důvodem je dlouhodobý trend ve snižování počtu dětí ve věku 7 – 15 let v důsledku demografického vývoje a špatné sociální situace v kraji.

Nabízí se otázka, proč třetinu škol nezavřít a žáky nepřevést na školy zbývající a tím nezajistit naplněnost škol v území.

Když pomineme Petřvald a Doubravu, na jejichž území se nachází po jedné škole, zbývá Orlová a v ní 7 škol obecních. Každá z těchto škol má své zaměření (hudební výchova, výtvarná výchova, výuka cizích jazyků, tělesná výchova, výpočetní technika, speciální školství, národnostní školství), které se nedubluje a které slouží pro rodiče jako jeden z parametrů při výběru školy pro jejich děti.

Jednotlivé školy v ORP popisuje tabulka č. 35.

Tab. č. 35: Popis ZŠ v ORP za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem za SO ORP		5374	3107	2267	
ZŠ Školní 862, Orlová-Lutyně	Orlová	900	557	343	Jedná se o školu s rozšířenou výukou cizích jazyků, kterou navštěvují žáci nejen z celého města ale i z okolních obcí. Do provozu byla uvedena v roce 1976 a celkovou rekonstrukcí včetně zateplení prošla v roce 2009. Od roku 2008 má jedno elokované pracoviště - ZŠ Slezská 850, Orlová-Poruba.
ZŠ Slezská 850, Orlová-Poruba	Orlová	650	175	475	Jedná se o elokované pracoviště ZŠ Školní, kam dochází převážně (60 %) žáci ze sociálně znevýhodněných rodin. V areálu školy pracuje Komunitní centrum určené k mimoškolním aktivitám. Do provozu byla škola uvedena v roce 1961 a celková rekonstrukce, včetně zateplení a výměny oken, zde proběhla v roce 2012. Naplněnost školy (krom ZŠ polské) je nejmenší ze všech škol (2013/2014 - 30,5 %). Do budoucna se uvažuje ve zdejších prostorách o zřízení MŠ a školní družiny.
ZŠ Mládí 726, Orlová-Lutyně	Orlová	360	264	96	Jedná se o školu s rozšířenou výukou tělesné výchovy se zaměřením na lední hokej. V provozu je od roku 1966 a v případě dalšího provozování bude vyžadovat velké investiční náklady. Škola má sedm pavilónů, z nichž dva využívají soukromé gymnázium a jazyková škola.
ZŠ Ke Studánce 1050, Orlová-Lutyně	Orlová	660	372	288	Škola je zaměřena na výtvarnou výchovu, má nepovinný předmět Sportovní hry - kopaná a od šk.r. 2014/2015 bude zaměřena i na přírodní vědy. Do provozu byla uvedena v roce 1985 a v roce 2012 prošla celkovou rekonstrukcí včetně zateplení a výměny oken.

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
ZŠ U Kapličky 959, Orlová-Lutyně	Orlová	700	392	308	Jedná se o školu s rozšířenou výukou informatiky a nachází se v blízkosti DDM, kam dochází na kroužky žáci školy. Budova školy je z roku 1982. Do budoucna se počítá s odloučeným pracovištěm na ul. Polní 963.
MŠ a ZŠ Lutyňská 400, Orlová-Lutyně	Orlová	50	13	37	Jedná se o neúplnou národnostní ZŠ 1. stupně, jejíž součástí je MŠ. Po ukončení 1. stupně žáci přecházejí do škol s polským vyuč. jazykem. Budova je z roku 1929. Náklady na žáka jsou zde nejvyšší ze všech škol (19200 Kč).
ZŠ Jarní 400, Orlová-Poruba	Orlová	140	137	3	Součástí školy jsou 3 samostatné objekty: ZŠ Jarní 400, ZŠ Slezská 200, ZŠ Polní 963. ZŠ Jarní - jedná se o ZŠ, kde v loňském školním roce probíhala pouze výuka 2. stupně (1. st. ZŠ byl na objektu ZŠ Slezská). Od šk. roku 2013/2014 je zde výuka pouze 1. stupně - 5 tříd + 2 přípravné třídy. Školu navštěvuje zvýšený počet žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Budova školy je z roku 1928.
ZŠ Polní 963, Orlová-Lutyně	Orlová	110	84	26	Jedná se o ZŠ praktickou a speciální, která spadá pod ZŠ Jarní. Do roku 2012 byl zřizovatelem MSK, od 1.7.2012 je zřizovatelem město Orlová. Je spádovou školou pro šest okolních obcí. Její kapacita je využita na 100 %. Od 1.9.2014 bude tento objekt mimo školní provoz z důvodů stavebních úprav. Žáci této školy budou přesunuti do objektu na ul. Slezská 200.
ZŠ Slezská 200, Orlová	Orlová				Kapacita školy a počty žáků jsou započteny u ZŠ Jarní, kam ZŠ Slezská 200 spadá. Budova je z roku 1905, od září 2013 je zde provoz přerušen z důvodu rekonstrukce (bezbariérovost) a v plánu je nastěhovat zde žáky ze ZŠ Polní k datu 1.9.2014.
ZŠ Karla Dvořáčka 1230, Orlová-Lutyně	Orlová	675	440	235	Škola se zaměřuje na hudební výchovu a je tzv. bezbariérovou školou, která integruje žáky s tělesným postižením. Budova je v užívání od šk. roku 1989/1990.
ZŠ Petřvald, Školní 246	Petřvald	880	524	356	Škola byla otevřena ve šk.r. 1962/1963, v roce 1992 proběhla přístavba pracoven, byly zde zřízeny dílny a cvičná kuchyně. Od roku 2008 byla ZŠ spojena se ZUŠ a výuka ZŠ nyní probíhá na dvou budovách (Školní, Závodní).
ZŠ Doubrava	Doubrava	225	125	100	Budova školy patří k nejstarším v okrese, v r. 1994 byla provedena rekonstrukce včetně skleštění a opravy omítek. Děti ze vzdálenějších míst jsou do školy svázeny školním mikrobusem.
MŠ a ZŠ Duha, s.r.o., Lesní 859	Orlová	24	24	0	Jedná se o soukromé zařízení - speciální ZŠ, která má 4 třídy, desetiletou docházku rozdělenou do dvou stupňů. Dlouhodobě je škola zcela naplněná. Školu navštěvují středně těžce a těžce mentálně postižené děti.

(Zdroj dat: „Perspektiva školství v Orlové do šk.r. 2018/2019“, vlastní šetření – webové stránky škol)

Očekávaný vývoj

V ORP Orlová dochází vlivem změn v demografické struktuře a z důvodu migrace obyvatelstva za prací ke snižování počtu žáků na základních školách. Z tohoto důvodu Odbor školství, kultury a

sportu na základě posouzení ekonomické náročnosti a efektivnosti vzdělávacího procesu na školách a školských zařízeních provádí optimalizaci využívání školských kapacit, která by měla přispět k racionalizaci a zlepšení efektivity provozu.

Co se týče očekávaného vývoje počtu žáků ve správním obvodu v ORP: v roce 2013 navštěvovalo ZŠ 3064 žáků, pro rok 2018 se počítá s jejich nárůstem na 3317 (vlivem zvýšené porodnosti minulých let), avšak v roce 2023 bude jejich počet opět nižší – 3278 žáků. (tab. č. 36)

I do budoucna odbor školství počítá se zachováním speciálních tříd pro zdravotně postižené žáky, které jsou přizpůsobeny jejich potřebám, používají se zde speciální pedagogické postupy a je zde účinnější individuální péče.

Školy jsou využívány, co se týče kapacity, z necelých 60 %. Do budoucna se neuvažuje o zrušení žádné z nich. Na většině škol proběhla nebo probíhá rekonstrukce.

Tab. č. 36: Očekávaný vývoj počtu žáků ve správním obvodu v ORP

Počet žáků správního obvodu	Počet	Volná místa (kapacita minus počet žáků)	Počet žáků / kapacita v %
Kapacita všech ZŠ k 30. 9. 2013	5350	2286	57,27 %
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	X	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	X	----	----
Počet žáků k 30. 9. 2013	3064	2286	57,27
Předpoklad ke konci roku 2018	3317	2033	62,00
Předpoklad ke konci roku 2023	3278	2072	61,27

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, ČSÚ)

C - PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ – MŠ

Počty tříd, dětí a pracovníků MŠ

Obec Doubrava je zřizovatelem jedné MŠ, město Petřvald rovněž jedné MŠ a Orlová 4 MŠ. V ORP Orlová navíc funguje 5 MŠ soukromých. (Jedna MŠ soukromá je v provozu až od roku 2013.)

Ve všech 10 MŠ na území ORP bez rozdílu zřizovatele bylo ve šk. r. 2012/2013 celkem 43 tříd, z toho 3 třídy speciální a 2 se sníženým počtem dětí z důvodu integrace zdravotně postižených dětí. Mateřské školy navštěvovalo celkem 961 dětí, z toho 41 dětí ve speciálních třídách a 107 dětí mladších tří let.

Z pohledu vývoje osmi let dozadu je stav téměř neměnný. Počet MŠ se nezměnil a počet dětí stoupl zhruba o sto. Viz tab. č. 37 a graf č. 3.

V letech 2007-2009 byla v Orlové v provozu MŠ zřízená krajem jako odloučené pracoviště zdravotnického zařízení Karviná-Lázně Darkov, kde bylo od 5 do 7 dětí. Jelikož nelze získat bližší data, není tato MŠ v tabulkách uváděna.

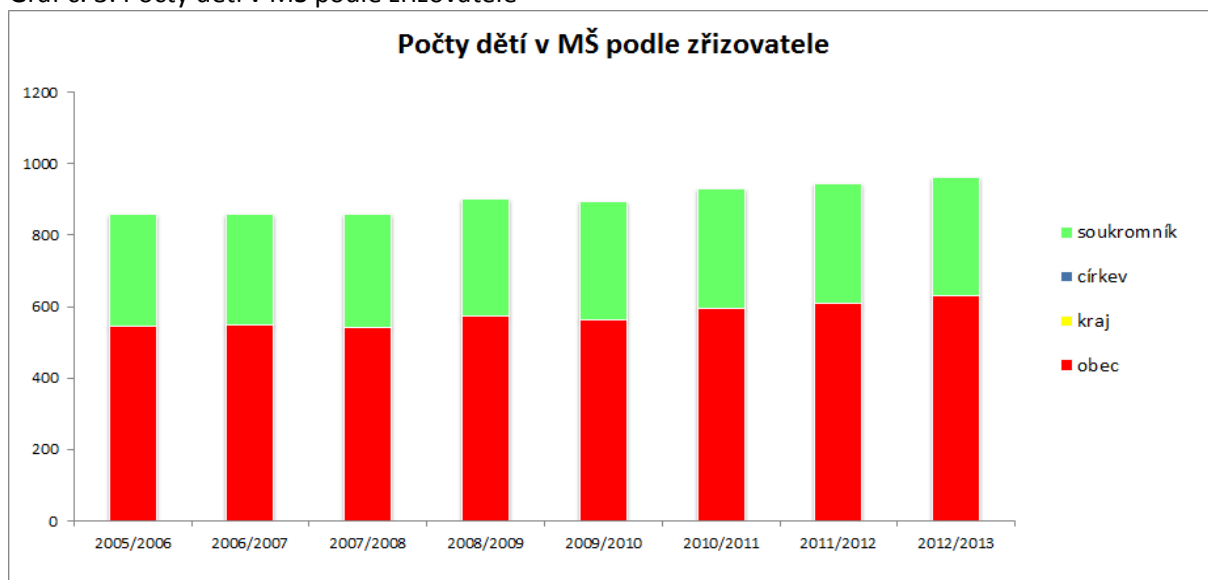
Tab. č. 37: Celkové počty MŠ dle zřizovatele v ORP

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
2012/2013						
obec	6	629	27	616	1	13
kraj	0					
církev	0					
soukromník	4	332	13	304	2	28
celkem	10	961	40	920	3	41
2011/2012						
obec	6	610	26	596	1	14
kraj	0					
církev	0					
soukromník	4	334	13	309	2	25
celkem	10	944	39	905	3	39
2010/2011						
obec	6	594	25	580	1	14
kraj	0					
církev	0					
soukromník	4	337	13	309	2	28
celkem	10	931	38	889	3	42
2009/2010						
obec	6	562	23	548	1	14
kraj	0					
církev	0					
soukromník	4	332	13	304	2	28
celkem	10	894	36	852	3	42
2008/2009						
obec	6	574	24	560	1	14
kraj	0					
církev	0					
soukromník	4	326	13	297	4	29
celkem	10	900	37	857	5	43
2007/2008						
obec	6	542	23	528	1	14
kraj	0					
církev	0					
soukromník	4	315	13	290	4	25
celkem	10	857	36	818	5	39
2006/2007						
obec	6	550	23	550	0	0
kraj	0					

Zřizovatel	Počet MŠ	Počet dětí celkem	Počet běžných tříd	Počet dětí v běžných třídách	Počet speciálních tříd	Počet dětí ve speciálních třídách
církev	0					
soukromník	4	308	13	278	4	30
celkem	10	858	36	828	4	30
2005/2006						
obec	6	545	23	545	0	0
kraj	0					
církev	0					
soukromník	4	314	13	287	4	27
celkem	10	859	36	832	4	27

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, Odbor ŠKS Orlová)

Graf č. 3: Počty dětí v MŠ podle zřizovatele

O děti se starali pedagogové v přepočteném počtu 80,7 a nepedagogové v přepočteném počtu 27,5 pracovníků. V MŠ zřízených obcemi pracovalo 13 % pedagogů bez kvalifikace, na soukromých MŠ 7 % nekvalifikovaných pedagogů. Rok 2012 v porovnání s rokem 2005 vykazuje nárůst počtu pedagogů především v obecních MŠ – o 11,3 úvazků, zatímco v soukromých MŠ se stav téměř nezměnil - nárůst o jeden úvazek. (viz tab. č. 38)

Tab. č. 38: Údaje o pedagogických pracovnících v MŠ v ORP

Tab. č. 38a - MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	50,2	6,3	13
2011/2012	49,3	4,5	9
2010/2011	46,4	5,9	13

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2009/2010	45,1	4	9
2008/2009	44,3	3,1	7
2007/2008	41,9	0,8	2
2006/2007	39,9	1,7	4
2005/2006	38,9	0,5	1

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT)

Tab. č. 38b - MŠ - soukromé

Školní rok	Přepočtení pedagogové celkem	z toho nekvalifikovaní	% nekvalifikovaných
2012/2013	30,5	2	7
2011/2012	30,5	2	7
2010/2011	29,5	4	14
2009/2010	29,5	4	14
2008/2009	29,5	4	14
2007/2008	29,5	2	7
2006/2007	30,5	1	3
2005/2006	29,5	2	7

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT)

Na jeden pedagogický úvazek připadlo v průměru 12,53 dětí v obecních MŠ a 10,89 dětí v MŠ soukromých. Průměrný počet dětí na třídu byl shodný jak v MŠ obecní, tak v soukromé – 22. Pět obecních MŠ je samostatných, jedna MŠ je součástí ZŠ a MŠ s polským vyučovacím jazykem. V soukromém sektoru jsou samostatné tři MŠ, jedna je součástí ZŠ a MŠ Duha v Orlové.

Vývoj počtu MŠ, tříd, dětí a pedagogů v časovém rozmezí 2005 až 2012 dokládají tabulky č. 39a a 39b. Z nich vyplývá konstatování, že zatímco počet dětí na školu roste, počet dětí na třídu a na jednoho pedagoga klesá. (viz tab. č. 39)

Tab. č. 39: MŠ v ORP

Tab. č. 39a - MŠ zřizované obcemi, popřípadě krajem

Školní rok	Počet MŠ	Samost. MŠ	Počet tříd	Počet dětí	Úv. pedag.	Počet dětí na 1 pedag. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	6	5	28	629	50,2	12,53	22,46	104,83
2011/2012	6	5	27	610	49,3	12,37	22,59	101,67
2010/2011	6	5	26	594	46,4	12,80	22,85	99,00
2009/2010	6	5	24	562	45,1	12,46	23,42	93,67
2008/2009	6	5	25	574	44,3	12,96	22,96	95,67
2007/2008	6	5	24	542	41,9	12,94	22,58	90,33

Školní rok	Počet MŠ	Samost. MŠ	Počet tříd	Počet dětí	Úv. pedag.	Počet dětí na 1 pedag. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2006/2007	6	5	23	550	39,9	13,78	23,91	91,67
2005/2006	6	5	23	545	38,9	14,01	23,70	90,83

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT)

Tab. č. 39b - soukromé MŠ

Školní rok	Počet MŠ	Samost. MŠ	Počet tříd	Počet dětí	Úv. pedag.	Počet dětí na 1 pedag. úvazek	Počet dětí na třídu	Počet dětí na školu
2012/2013	4	3	15	332	30,5	10,89	22,13	83,00
2011/2012	4	3	15	334	30,5	10,95	22,27	83,50
2010/2011	4	3	15	337	29,5	11,42	22,47	84,25
2009/2010	4	3	15	332	29,5	11,25	22,13	83,00
2008/2009	4	3	17	326	29,5	11,05	19,18	81,50
2007/2008	4	3	17	315	29,5	10,68	18,53	78,75
2006/2007	4	3	17	308	30,5	10,10	18,12	77,00
2005/2006	4	3	17	314	29,5	10,64	18,47	78,50

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT)

Popis MŠ v ORP Orlová

Objekty všech MŠ na území města Orlové bez rozdílu provozovatele jsou majetkem města. Jejich kapacita byla ve školním roce 2012/2013 využita téměř ze sta procent. Volná místa zůstala pouze u MŠ s polským vyučovacím jazykem, u speciální MŠ a v MŠ z Petřvaldu. Bližší informace o jednotlivých MŠ jsou popsány v tabulce č. 40.

Tab. č. 40: Popis MŠ v ORP v školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
Celkem		975	961	14	
MŠ Orlová-Lutyně, K. Dvořáčka 1228, okres Karviná, příspěv.org.	Orlová	190	190	0	MŠ má 1 odloučené pracoviště na ul. 1. Máje. Má 1 speciální třídu pro děti s vadou řeči. (Do budoucna je zde možnost v případě potřeby zvýšení kapacity MŠ navýšit kapacitu o 25 míst.)
MŠ Orlová-Lutyně, Okružní 917, okres Karviná, příspěv.org.	Orlová	135	135	0	MŠ má 1 odloučené pracoviště na ul. Husova. Součástí MŠ je dopravní hřiště.

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Popis / komentář
MŠ Orlová-Lutyně, Na Vyhlídce 1143, okres Karviná, příspěvk. org.	Orlová	60	60	0	MŠ pracuje i s dětmi od 2 do 3 let. Působí zde Klub maminek. (Do budoucna je zde riziko, že z důvodu poddolování bude třeba tento školský objekt uzavřít a hledat nové prostory pro fungování této MŠ.)
ZŠ a MŠ s polským vyučovacím jazykem Orlová, příspěvk. org.	Orlová	20	17	3	MŠ má jednu třídu.
MŠ Radost, s.r.o., Ke Studánce 1033, Orlová-Lutyně	Orlová	140	140	0	MŠ má 6 tříd, z toho jsou 2 třídy se sníženým počtem dětí z důvodu integrace zdravotně postižených dětí.
MŠ Čtyřlístek, s.r.o., ul. Kpt. Jaroše 762, Orlová-Lutyně	Orlová	50	50	0	MŠ má 2 třídy. (Do budoucna je možné využít prostory tohoto objektu ke zvýšení kapacity MŠ o 25 míst. Objekt je majetkem města.)
MŠ a ZŠ Duha, s.r.o., Lesní 859, Orlová-Lutyně	Orlová	103	97	6	MŠ má 5 tříd, z toho 2 speciální - logopedické. Z důvodu provozovaných speciálních tříd byla této MŠ snížena její kapacita ze 130 na 103.
MŠ Orlík, s.r.o., Kosmonautů 1229, Orlová-Poruba	Orlová	45	45	0	MŠ má 2 třídy.
MŠ Doubrava, okres Karviná, příspěvk. org.	Doubrava	32	32	0	MŠ je jedinou v obci. K dispozici má velké vnitřní i venkovní prostory.
MŠ Petřvald, příspěvk. org.	Petřvald	200	195	5	MŠ má 3 odloučená pracoviště a celkem 8 tříd.

(Zdroj dat: vlastní šetření – webové stránky MŠ)

Očekávaný vývoj

Zájem o umístění dítěte v MŠ měl od r. 2005 růstovou tendenci, hlavně z důvodu legislativních změn (pobírání rodičovského příspěvku i při umístění dítěte v MŠ, bezplatný pobyt v MŠ pro předškoláka). V současné době kapacita MŠ odpovídá poptávce.

Vzhledem k prognostickému vývoji snižujícího se počtu obyvatel v MSK a potažmo v ORP Orlová bude zájem o MŠ stagnovat a posléze klesat. V případě vzniklé potřeby navýšení kapacity MŠ v budoucnu existuje na Odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová studie "Perspektiva školství do šk. r. 2018/2019", podle které lze toto řešit navýšením stávající kapacity na dvou současných MŠ, které disponují volnými prostory, popřípadě vytvořením předškolního zařízení v prostorách nevyužitých ZŠ.

Taktéž Rada města v Orlové schválila rozšíření činnosti přípravných tříd na 4 ZŠ. Tímto by se mohlo uvolnit cca 20 – 30 míst předškolních dětí s odloženou školní docházkou. V současné době jsou

zřízeny dvě tyto přípravné třídy s počtem 24 dětí. Zařazení dětí do přípravné třídy podléhá schválení Pedagogicko-psychologické poradny a také souhlasu krajského úřadu.

Výhledově však počet dětí navštěvujících MŠ bude mít klesající tendenci. V tomto případě se zřejmě nebudou hledat ani náhradní prostory pro stávající MŠ Na Vyhlídce, jejíž činnost by mohla být do budoucna ukončena z důvodu poddolování.

Tab. č. 41: Očekávaný vývoj počtu dětí v MŠ v ORP

Počet dětí v MŠ ve správním obvodu	Počet	Volná místa (kapacita mínus počet dětí)	Počet dětí / kapacita v %
Kapacita všech MŠ k 30. 9. 2013	1010	9	99,1
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2018	x	----	----
Známy nárůst nebo úbytek kapacity k 30. 9. 2023	x	----	----
Počet dětí v MŠ k 30. 9. 2013	1001	9	99,1
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2018	806	204	79,8
Předpoklad počtu dětí v MŠ ke konci roku 2023	764	246	75,6

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, ČSÚ)

D – ZAŘÍZENÍ JESLOVÉHO TYPU

Na území ORP žádné zařízení jeslového typu není. Vzhledem k vysokým provozním nákladům, k sociálnímu složení obyvatelstva, vysokému stupni nezaměstnanosti a možnosti umístit i dvouleté děti do MŠ se ani do budoucna se zřízením tohoto zařízení nepočítá. (Ve šk. r. 2013/2014 bylo přijato do MŠ celkem 107 dvouletých dětí.)

V Petřvaldě funguje od šk. roku 2013/2014 soukromé zařízení Jesle a MŠ Majdalenka.

Co se týče existence zařízení pro péči o děti do tří let, vyjma zařízení dalších typů, existují v ORP tři. V Petřvaldě je to Klub maminek, který není nijak institucionalizován a jedná se o společné schůzky maminek převážně na MD se svými dětmi v prostorách knihovny. V Orlové na stejném principu funguje "Bejbáček", který je součástí klubu Spirála, jenž je odloučeným pracovištěm DDM. Je určen pro maminky s dětmi a nachází se v prostorách bývalé MŠ, kde mají k dispozici kromě heren i venkovní zahradu. Nabízí řadu aktivit od cvičení pro těhotné, přes cvičení s nejmenšími dětmi, pořádání kurzů, seminářů, přednášek pro maminky s hlídáním dětí, hudební školičku nebo angličtinu pro děti. Věková hranice není omezena stejně jako kapacita, vyjma pořádání akcí jako je Mikuláš nebo karneval (30 dětí). V provozu je v pracovní dny. V Orlové rovněž působí soukromé Dětské centrum Želvička pro děti od dvou do šesti let. Hlavním cílem je miniškolička s baby angličtinou. Kapacita je naplněna, provoz je celoroční ve všední dny.

E - OSTATNÍ (jidelny, družiny, ZUŠ, SVČ)

Školní jídelny

Na území ORP jsou obce zřizovatelem 10 školních jídelen a 14 výdejů. Stravuje se zde 3479 strážníků a kapacita kuchyně je 4470 obědů. V místě MŠ se stravuje celkem 865 strážníků a v místě ZŠ se stravuje 2614 strážníků.

Ve školních jídelnách pracuje 80 zaměstnanců, což činí 60,7 přepočtených osob. (tab. č. 42, 43)

Tab. č. 42: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP

	Počet ŠJ a výdejů	Počet stravovaných žáků	z toho v		Cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	24	3479	865	2614	4470
Orlová	18	2637	332	2305	3680
Petřvald	5	680	371	309	620
Doubrava	1	162	162	0	170

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, vlastní šetření - konzultace)

Tab. č. 43: Údaje o pracovnících ve školních jídelnách dle zřizovatelů v ORP

Školní jídelny zřizované	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
krajem	0	0
obcemi	80	60,7
církví	0	0
soukromé	0	0

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová)

Školní družiny

Obce ve školách provozují (r. 2012/2013) celkem 24 oddělení školních družin, které navštěvuje 605 žáků převážně prvního stupně a pracuje zde 25 vychovatelů. Počet oddělení se od roku 2005 navýšil o tři a počet zapsaných účastníků o 117 dětí. (viz tab. č. 44, 45)

Tab. č. 44: Školní družiny a školní kluby v ORP

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2005/2006				
krajem	1	9	3	12
obcemi	20	472	3	475
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	21	481	6	487

ŠD a ŠK zřizované	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků		
		z 1. stupně	z 2. stupně	celkem
2012/2013				
krajem				0
obcemi	24	596	8	604
církví				0
soukromou osobou				0
celkem	24	596	8	604

(Zdroj dat: Výkazy MŠMT, Odbor ŠKS Orlová)

Poznámky k tab. č. 44 - U jedné ZŠ se změnil zřizovatel z kraje na obec.

Tab. č. 45: Údaje o pedagogických pracovnících ŠD a ŠK v ORP (šk. r. 2012/2013)

ŠK a ŠD zřizované	Vychovatelé			Ostatní pedagog. pracovníci		
	interní		externí	interní		externí
	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav	fyzický stav	z toho ženy	fyzický stav
krajem						
obcemi	25	25	0	0	0	0
církví						
soukromou osobou						
celkem	25	25	0	0	0	0

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová)

Základní umělecké školy

Na území ORP Orlová jsou v provozu dvě základní umělecké školy. Zřizovatelem orlovské ZUŠ je kraj, zřizovatelem petřvaldské je obec.

V Petřvaldě je ZUŠ součástí sloučené organizace ZŠ a ZUŠ Petřvald a pracuje zde 10 pedagogických pracovníků - v přepočteném stavu 6,1 osob.

V ZUŠ v Orlové pracuje 22 pedagogických pracovníků, v přepočteném stavu to je 21,53 osob. (viz tabulky č. 46, 47)

Tab. č. 46: Počet ZUŠ podle zřizovatelů dle obcí v ORP

Název obce	Z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
celkem	1	1	0
Orlová	1	0	0
Petřvald	0	1	0
Doubrava	0	0	0

(Zdroj dat: vlastní šetření - konzultace)

Tab. č. 47: Údaje o pedagogických pracovnících ZUŠ v ORP

ZUŠ v obcích	Pracovníci celkem	
	fyzické osoby	přepočtené osoby
celkem	32	27,63
Orlová	22	21,53
Petřvald	10	6,1
Doubrava	0	0

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová, vlastní šetření - konzultace)

Střediska volného času

Na území města Orlové existuje Dům dětí a mládeže. Svou činnost zahájil v roce 1990 a do roku 2008 byl zřizovatelem Moravskoslezský kraj. V současnosti plní funkci zřizovatele město Orlová.

Funguje zde 100 zájmových útvarů a DDM navštěvuje 1375 účastníků, z toho 77 % tvoří děti a studenti. Chod SVČ zabezpečuje 24 interních pracovníků, z toho 12 pedagogů a 41 pracovníků externích. DDM zabezpečuje kromě provozu hlavního sídla v Orlové také provoz odloučeného pracoviště - Turistické základny v Krásné, jenž je využívána celoročně. Její kapacita je 40 míst a v době letních prázdnin je zde postavena stanová základna pro cca 60 osob. (viz tab. č. 48, 49, 50)

Tab. č. 48: Přehled středisek volného času podle zřizovatele v ORP

Název obce	Z toho zřizovaných		
	krajem	obcemi	jiným zřizovatelem
celkem	0	1	0
Orlová	0	1	0
Petřvald	0	0	0
Doubrava	0	0	0

(Zdroj dat: vlastní šetření - konzultace)

Tab. č. 49: SVČ zřizované obcemi v ORP

Název obce	Počet zájmových útvarů (kroužků)	Počet účastníků			
		žáci, studenti VOŠ	děti	ostatní	celkem
celkem	100	927	136	312	1375
Orlová	100	927	136	312	1375
Petřvald					0
Doubrava					0

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová)

Tab. č. 50: Údaje o pracovnících SVČ v ORP

SVČ v ORP	Pedagogičtí pracovníci				Ostatní pracovníci			
	celkem	interní		externí	celkem	interní		externí
		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav		fyzický stav	přepoč. stav	fyzický stav
celkem	53	12	11,3	41	12	12	10,4	0
Orlová	53	12	11,3	41	12	12	10,4	0
Petřvald	0				0			
Doubrava	0				0			

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová)

F - FINANCOVÁNÍ

Vývoj celkových provozních výdajů obcí ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaná obcemi za léta 2005 a 2012 je uveden v tabulce č. 51, která byla zpracována dle metodiky a dat zaslaných Svazem měst a obcí. Z důvodu přechodu obce Dolní Lutyně v roce 2012 od SO ORP Orlová ke SO ORP Bohumín byla data za tuto obec odečtena.

Celkové provozní výdaje v roce 2012 byly oproti roku 2005 vyšší o 21 %. Největší nárůst výdajů se projevil v kategorii „Jiné“, konkrétně u DDM v Orlové. Do roku 2008 byl zřizovatelem DDM Moravskoslezský kraj, od roku 2008 je zřizovatelem město Orlová.

Tab. č. 51: Celkové provozní výdaje ve správním obvodu na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaná obcemi (v tis.)

ZŠ/MŠ/jiné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ZŠ (1. i 2. stupeň)	36 087,20	36 184,94	37 282,67	37 598,90	47 060,85	36 543,09	42 164,80	37 233,16
ZŠ (jen 1. stupeň)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
MŠ	5 414,64	8 904,25	9 676,90	8 058,79	6 798,33	6 794,83	6 035,68	7 427,45
Jiné	503,92	434,47	543,94	2 260,72	4 627,32	4 821,85	5 588,02	6 365,69
Celkem	42 005,76	45 523,66	47 503,51	47 918,41	58 486,50	48 159,77	53 788,50	51 026,30

(Zdroj dat: Výdaje obcí pro roky 2003 – 2012)

Ve spolupráci s odborem školství, kultury a sportu v Orlové byl vypracován přehled poskytnutých finančních prostředků ze státního rozpočtu na přímé výdaje (tab. č. 52) a jejich rozdělení dle jednotlivých druhů škol a školských zařízení (tab. č. 53).

Z přehledu vyplývá, že neinvestiční výdaje celkem v letech 2007 a 2008 měly růstový trend. V roce 2009 se snížily oproti předešlému roku o tři procenta a do roku 2012 klesaly, aby od roku 2012 opět rostly. Procentuální rozdíl dvou let: 2013 a 2006 je + 10,6 %.

Největší podíl z výdajů obcí na provoz škol a školských zařízení šel základním školám – 68 %. Nejvyšší celkové náklady na jednotku výkonu (na žáka) vykazovaly mateřské školy (36 614 Kč) a základní školy (36 239 Kč).

Tab. č. 52: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP (v tis.)

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mzdové prostředky celkem	106 867	108 843	113 078	109 338	109 708	107 547	117 097	120 521
z toho								
platy	105 735	108 489	111 760	108 625	108 894	106 656	116 015	119 490
ostatní osobní náklady	1 132	354	1 318	713	814	891	1 082	1 031
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	43 611	44 859	44 967	43 055	41 993	39 974	42 632	45 962
neinvestiční výdaje celkem	150 478	153 702	158 045	152 393	151 701	147 521	159 729	166 483

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová)

Tab. č. 53: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP (v Kč)

Druh školy, školského zařízení	Přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	24 312 000	36 614	465
základní školy	112 595 000	36 239	1 035
gymnázia	0	0	0
stravování MŠ, ZŠ	12 649 000	4 378	58
školní družiny a kluby	7 427 000	12 057	36
základní umělecké školy	3 161 000	14 702	19
využití volného času	6 339 000	5 166	5
celkem použité finanční prostředky	166 483 000	x	x

(Zdroj dat: Odbor ŠKS Orlová)

Pozn. k tab. č. 53

U kolonky "využití volného času" byly brány za jednotku výkonu žákohodiny.

ONIV = ostatní neinvestiční výdaje (= 1,5 % ze mzdy. Prostředky bez odvodů.)

Z celkové částky z RUD bylo v roce 2013 sedm procent určeno na financování škol. Z této částky pak jednotlivé obce dostaly svůj podíl dle počtu žáků, kteří navštěvují obecní školy a školská zařízení.

Tyto peníze nejsou účelově vázány a obce je dostávají v celkových daňových příjmech. Pokud je provoz škol v přepočtu na žáka dražší, obec musí na provoz škol doplácet, v opačném případě obec ušetří.

V případě obcí v ORP Orlová byly skutečné náklady vyšší a obce musely doplácet ze svého rozpočtu na provoz škol celkem 19 milionů korun. (tab. č. 54)

Tab. č. 54: Financování z RUD v jednotlivých obcích ORP v roce 2013

ORP Orlová	v Kč	
	Finanční prostředky z RUD	Celkové skutečné náklady
Celkem	31 968 703	51 026 301

(Zdroj dat: školské odbory obcí)

Pozn. k tab. č. 54

RUD = rozpočtové určení daní

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových skupin

Mezi cílové skupiny spadající do oblasti předškolního a základního školství patří na prvním místě rodiče dětí, kteří od systému vzdělávání pro své děti očekávají především bezpečnost a kvalitu vzdělání. Tato očekávání nemusí být splněna z důvodu možné existence antisemitismu v dané oblasti (co se týče bezpečnosti) či neadekvátních požadavků dané cílové skupiny.

Neméně důležitou skupinou jsou samotné děti a žáci, na jejichž spokojenosti závisí i spokojenost výše zmiňované skupiny. Tzn. vytvořit pro ně příjemné aktivizující prostředí, podporovat dobré vzájemné vztahy a zajistit atraktivitu výuky. I přes veškerou snahu školského zařízení toto není možné v případě vysokého počtu dětí na jednoho pedagoga ve třídě a nepříznivého rodinného prostředí dětí.

Právě pedagogové jsou nedílnou součástí výchovy a vzdělávání dětí. Výkon práce pedagogů je vedle jejich osobních kvalit odvislý na finančním ohodnocení a atmosféře na pracovišti.

Představitelé obcí a kraje pak očekávají dostatek financí na provoz škol, skvělé výsledky škol a spokojenost všech aktérů; stát plnění vzdělávacích plánů, vysokou kvalitu výuky, kvalifikovanost pedagogů a efektivnost hospodaření škol. (viz tab. č. 55)

Tab. č. 55: Analýza cílových skupin - školství

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají děti v MŠ, ZŠ	bezpečnost (umístění školy, místní komunita) pestrá strava a nízká cena obědů kvalita výuka	antisemitismus, nezájem o dění školy neadekvátní požadavky ze strany rodičů neadekvátní požadavky ze strany rodičů, nezájem rodičů o průběžné výsledky svých dětí	standardní	spolupráce školy a městské policie, kvalitní výchovné poradenství na škole, spolupráce s rodiči kvalifikovaný personál kuchyně, popř. správný výběr dodavatele obědů, dotace ze strany obcí dostatečná kvalifikace a praxe pedagogů, vybavenost škol, dostatek financí

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Rodiče, kteří mají zájem o MŠ, ZŠ pro své děti	dopravní dostupnost školy z místa bydliště, umístění dětí do školy dle vlastního výběru, dostatek informací o jednotlivých školách, dostatečná kvalita výuky	nedostatečná informovanost rodičů, neadekvátní požadavky ze strany rodičů	standardní	dny otevřených dveří, dostatečná propagace školy, kapacita odpovídající poptávce
Děti v MŠ a žáci v ZŠ	individuální přístup, příjemné prostředí, dobré vztahy mezi dětmi, atraktivita výuky	vysoký počet dětí na jednoho pedagoga, šikana, rodinné prostředí	osobní	dostatek financí a odborně způsobilého personálu, častá komunikace s rodiči, výchova dětí k čistému kamarádství, školní psycholog
Pedagogové a další zaměstnanci	odpovídající finanční ohodnocení práce, dobré vztahy na pracovišti, morální uznání práce, možnost celoživotního vzdělávání, zájem rodičů a dětí o vzdělání	rivalita na pracovišti z důvodu strachu ztráty zaměstnání, přetíženost pracovníků, přílišná administrativa	osobní	komunikace zaměstnanců s vedením školy, jednání o změně struktury rozpočtu a legislativy, dodržování pravidelnosti setkávání na třídních schůzkách, podpora ředitele ve vzdělávání svých zaměstnanců, fungování odborů
Představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	dobré jméno školy, spokojenost rodičů a dětí, dostatek financí na provoz a investice do škol, efektivnost hospodaření škol	častá změna představitelů v důsledku špatné politické situace, špatný výběr odborného vedení školy, nedostatek finančních zdrojů, nezájem o školství	osobní návštěvy, pravidelný reporting školy	pravidelné setkávání představitelů obce s řediteli škol, monitoring a srovnávání škol, setkávání s občany, meziobecní spolupráce
Ostatní zřizovatelé (soukromé subjekty)	zisk, dobré jméno školy	špatná kvalita výuky, neprofesionalita zaměstnanců, vysoké finanční náklady	standardní	pravidelné kontroly ze strany státních institucí, jednání s představiteli obcí
Partneři škol (sponzoři, sdružení rodičů, NNO, ...)	spokojenost obou stran a dobrá spolupráce, propagace vlastního jména, kvalitní výchova pro rozvoj dítěte	neinformovanost, neochota rodičů pracovat pro školu, zhoršení finanční situace sponzorů	standardní	pravidelné zveřejňování informací o sponzorech a partnerech na webových stránkách škol a v médiích
Představitelé obcí SO ORP	vyzvednutí dobrého jména obce skrze dobrých výsledků škol, přírůstek obyvatel a dostatek dětí	nezájem ze strany představitelů	standardní, osobní	pravidelná jednání s řediteli škol
Kraje	bezproblémové fungování škol a vysoká kvalita výuky, nízké provozní náklady	neochota řešit jednotlivé problémy škol	osobní, telefonická, internet	povinné pravidelné návštěvy škol

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Stát	plnění vzdělávacích plánů, vysoká kvalita výuky a kvalifikovanost pedagogů, efektivnost hospodaření škol	špatná legislativa, nespravedlivé rozpočtové určení daní	písemná, média, osobní	úprava legislativy vycházející z požadavků na nižší úrovni, zajištění dostatku finančních prostředků pro školství, zájem státu o problematiku školství a vzdělávání
Média	dostatek kvalitních informací	vytvoření špatného jména škol, nepravdivé informace o problematice školství	standardní	pravidelný styk s médii a plán předávání informací

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

b) Analýza rizik

Riziko představuje nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která může, ale nemusí nastat. Je synonymem pro nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistotu. Opakem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady. Významnost rizika se hodnotí jako součin pravděpodobnosti výskytu a ohodnocení jeho dopadu na dosažení cíle. Výše hodnot pravděpodobnosti a dopadu byly realizačním týmem stanoveny dle vlastního uvážení.

Dle výše popsané metodiky vychází jako riziko s největší pravděpodobností výskytu riziko nedostatku finančních prostředků na provoz a opravy a s ním související riziko nevhodně stanovených normativů na ZŠ a MŠ ze strany kraje. V obou případech je nositelem rizika obec (zřizovatel) a jako opatření snižující významnost rizika lze uvést tvorbu rezerv a častější jednání mezi obcí a krajem na téma dané problematiky.

Stejnou hodnotu rizikovitosti v sobě nese nedostatek dětí v ORP Orlová vlivem nepříznivého demografického vývoje a migrace obyvatel za prací. Tady je jediným řešením větší angažovanost vedení obce ve věci zkvalitnění života místních obyvatel, podpora obcí krajem ve věci snižování nezaměstnanosti a výchova dětí k tradicím a místu jejich narození. (viz tab. č. 56)

Tab. č. 56: Analýza rizik školství

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek finančních prostředků na provoz a opravy	3	5	15	tvorba dostatečných rezerv	obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	2	8	využívání externích finančních zdrojů	obec zřizující ZŠ, MŠ
Nedostatek financí na mzdy	2	4	8	zajištění dostatku finančních prostředků ze SR	stát

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Organizační riziko					
Špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	2	2	strategie školství, meziobecní spolupráce	obce daného území
Nedostatek dětí (nepříznivý demografický vývoj, migrace obyvatel za prací a lepší kvalitou života)	5	3	15	podpora kvality života v obci	obce daného území
Rušení dopravních spojů zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	3	6	podpora udržitelné dopravy v rámci meziobecní spolupráce	obce, kraj
Nezájem obce o školy	1	4	4	pravidelná jednání a stanovení plánu	obce daného území
Nevhodně stanovené normativy na ZŠ a MŠ ze strany kraje	3	5	15	častá jednání mezi obcí a krajem	obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	4	8	tlak na zákonodárce	obce daného území
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	2	3	6	jednání s MŠMT	obce daného území
Technické riziko					
Špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	3	4	12	využití zdrojů EU	obec zřizující ZŠ, MŠ
Zastaralé či nevyhovující vybavení	2	3	6	využití zdrojů EU	obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	výběr kvalitních ředitelů	obec zřizující ZŠ, MŠ
Nízká kvalita výuky	2	3	6	kontrolní mechanismy	konkrétní ZŠ, MŠ
Nezájem rodičů o umístění dětí do konkrétní ZŠ, MŠ	3	3	9	kvalitní propagace školy, meziobecní spolupráce	konkrétní ZŠ, MŠ
Personální rizika (aprobovanost, fluktuace, věk, ...)	2	2	4	podpora celoživotního vzdělávání a péče o pedagogy	konkrétní ZŠ, MŠ

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

c) Další potřebné analýzy

V průběhu dubna 2014 proběhlo v rámci Projektu MOS na všech obecních ZŠ v ORP dotazníkové šetření týkající se tří oblastí:

1. Děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

2. Využití nadbytečné kapacity škol
3. Výchova dětí ke vztahu k ŽP

Ředitelům desíti ZŠ, jejichž zřizovatelem je obec, byl elektronickou cestou zaslán dotazník, který obsahoval otázky k jednotlivým tématům. Návratnost dotazníků byla stoprocentní, i když ne každý respondent zodpověděl všechny dotazy.

Znění otázek a závěry – viz následující text.

ad 1. Děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí

Otázky:

1. Jak velké procento žáků Vaší školy spadá do skupiny dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí?
2. Dostává Vaše škola dotace z MŠMT (nebo jiného zdroje) určené pro inkluzi těchto dětí?
3. Pokud ano, na co tyto peníze využíváte?
4. Kolik má Vaše škola asistentů pedagogů, kteří se těmito dětmi a jejich rodinám věnují?
5. Kolik těchto asistentů je zapotřebí ke splnění svého účelu?
6. Vidíte jiné cesty, jak těmito dětmi pomoci se začlenit do běžné společnosti? Uveďte které, popř. vyberte z nabízených možností
 - asistent pedagoga v každé třídě
 - speciální třídy pro tyto děti
 - adaptační pobyty před zač. šk. roku
 - spolupráce se soc. odborem (konkrétně)
 - Váš nápad
7. Kolik takových dětí je pro běžnou třídu (30 žáků) únosných, aniž by docházelo ke snížení kvality výuky?
 - a) za pomoci asistenta ve třídě
 - b) bez asistenta ve třídě
8. Kolika procentům dětí z prvních tříd byste v jejich zájmu doporučil(a) navštěvovat třídu přípravnou?

Výsledky šetření:

V posledních letech se v území ORP vyskytuje zvýšený počet dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Z celkového počtu žáků – 3107 – patří k sociálně znevýhodněným 368 dětí, což je 12 %. Jejich rozmístění do škol je nerovnoměrné. Dvě školy vykazují podíl těchto dětí větší než 50 %, čtyři školy s těmito dětmi zkušenosti nemají a ve zbylých čtyřech školách tvoří procentuálně 4 – 8 %. Školy poukazují na to, že v důsledku rostoucího počtu těchto dětí ve třídách, ubývají ostatní děti, což má za následek zhoršení celkového prospěchu školy, nárůst absence a počtu výchovných problémů.

Školy, jejichž žáci tvoří podstatnou část těchto dětí, dostávají dotaci z MŠMT na platy asistentů pedagogů, kterých je celkem sedm a kteří se těmito žákům věnují a zajišťují spolupráci školy a rodiny. Jejich počet je však dle názorů jednotlivých škol nedostačující.

Na otázku, kolik těchto žáků je únosných pro třicetičlennou třídu tak, aby nedocházelo ke snižování kvality výuky, školy odpověděly, že v případě asistenta ve třídě je to v průměru 5 – 6 dětí, v případě třídy bez asistenta děti dvě.

Co se týče absolvování přípravné první třídy, je rozmezí odpovědí široké – od 1 do 90 %. Většina škol by ji doporučila 10 % dětí, dvě školy větší polovině. Tyto velké rozdíly jsou zřejmě důsledkem umístění konkrétní školy v dané lokalitě.

Mezi názory škol, jak nejučinněji pomoci těmto dětem, se školy nejčastěji přikláněly k větší spolupráci školy a sociálního odboru. Realizaci této cesty však brání současná legislativa. Jako další varianta zvítězila přítomnost asistenta pedagoga ve třídě a adaptační pobyty dětí před začátkem šk. roku. Poslední zmiňované řešení však v řadě případů naráží na neochotu rodičů dětem pobyt zaplatit, vybavit je potřebným oblečením a souhlasit s jejich pobytem. Školy navrhují vrátit povinnost docházky dětí do MŠ rok před nástupem na ZŠ nebo možnost získat dotaci na půlené hodiny.

ad 2. Využití nadbytečné kapacity škol

Otázky:

V současné době se každá škola v ORP Orlová v důsledku snižujícího se počtu dětí potýká s nadbytečnou kapacitou školy. Je podle Vás vhodné využívat tyto prostory „navíc“ k jiným účelům než k běžné výuce dětí? Svou odpověď zdůvodněte.

Výsledky šetření:

Celková odpověď nebyla jednoznačná. Polovina škol odpověděla ano, polovina ne.

Jako argumenty zamítavých odpovědí byly použity: charakter stavby školy, narušení chodu výuky přítomností cizí organizace, vznik organizačních problémů ve věci úklidu, údržby budovy, odpovědnosti za škodu.

Svůj souhlas školy vyslovily, za podmínek využití volných prostor, převážně pro vzdělávací aktivity, předškolní vzdělávání, mimoškolní činnosti (ZUŠ, DDM), činnost zájmových útvarů a sportovních klubů.

ad 3. Výchova dětí ke vztahu k ŽP

Otázky:

Vzhledem k tomu, že ORP Orlová patří mezi oblasti, kde se směsný komunální odpad třídí jen velmi málo a životnímu prostředí by to jen prospělo, je třeba začít s osvětou už u dětí.

1. Kde se děti Vaší školy dostanou k informacím ohledně odpadového hospodářství?
 - a) v rámci výuky (zakomponované v ŠVP)
 - b) díky účasti Vaší školy na projektu tohoto zaměření
2. Má Vaše škola zájem vstoupit do takto zaměřeného projektu?
3. Za nejvhodnější formu osvěty považujete:
 - a) začlenění tématu do výuky
 - b) přednášky vlastních pedagogů
 - c) přednášky externích odborníků
 - d) soutěže pro děti na dané téma
 - e) exkurze

Výsledky šetření:

Každá škola v ORP Orlová seznamuje své žáky s problematikou ŽP v rámci výuky nebo v rámci projektového vyučování ke Dni Země. Většina škol je zapojena do stejně zaměřených projektů, ať už se jedná o projekt Recyklohraní, Zelený strom nebo Soutěž s panem Popelou. I přesto má většina škol zájem na účasti v dalších projektech. Jediným omezením je pro školy náročná související administrativa.

Jako nejpřijatelnější formu osvěty školy zvolily exkurze pro děti a přednášky externích odborníků. Ale ani ostatní způsoby předávání informací dětem (soutěže pro děti na dané téma) nebyly zavrženy.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tab. č. 57: SWOT analýza školství

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostatečná kapacita ZŠ - vysoký podíl kvalifikovaných pedagogů - široká nabídka ZŠ různého zaměření - postupná modernizace šk. budov, tělocvičen a hřišť - vysoký počet odborných učeben na školách vybavených učebními pomůckami - účast na projektech EU - aktivní práce odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová - tradice národnostního a speciálního školství - existence tříd pro integraci zdravotně postižených dětí v běžné ZŠ - velká nabídka mimoškolních aktivit na školách - široká nabídka volnočasových aktivit DDM - provoz dvou ZUŠ 	<ul style="list-style-type: none"> - vysoká migrace obyvatel - nedostatek dětí ve věkové kategorii 7 - 15 let - rostoucí počet dětí ze znevýhodněného socioekonomického prostředí - nedostatečná vyzrállost některých dětí na vstup do ZŠ - technický stav budov odpovídající jejich stáří - nevyužité školní prostory - vysoké náklady na žáka - nezájem dětí o mimoškolní aktivity škol - neochota některých obyvatel ze sociálně vyloučených lokalit se integrovat - vysoká absence žáků
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - optimalizace školství s následným využitím prostorů - otevírání přípravných tříd - volná kapacita kuchyní školního stravování - zavedení sdružených nákupů materiálů jednotlivých škol - spolupráce škol při využívání programů EU v oblasti bezpečnosti - spolupráce škol při využívání programů EU v návaznosti na kladný vztah k životnímu prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> - demografický vývoj a stěhování - uzavírání škol - růst nezaměstnanosti v pedagogických řadách - slučování škol - stěhování dětí mezi školami - chátrání nevyužitých školních budov - nezájem dětí o studium bez vidiny nalezení pracovního uplatnění na trhu práce - zhoršení sociální situace v kraji - zvyšující se zastoupení občanů ze sociokulturně znevýhodněného prostředí - omezený rozpočet - nevhodné legislativní změny - nezájem veřejnosti o společenský život ve městě

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Hlavním rysem školství v ORP Orlová, který se prolíná jak do silných tak slabých stránek, příležitostí i hrozeb je z dlouhodobého hlediska snižující se počet dětí ve školách vlivem demografického vývoje a stěhování se obyvatel za prací.

Z toho se odvíjí silné stránky jako je dostatečná kapacita ZŠ a vysoký počet odborných učeben na školách. Školy mezi sebou "soutěží" o žáky a nabízejí různorodou výuku rozšířeného vyučování, širokou nabídku zájmových kroužků, kvalifikované pedagogy. V rámci projektů EU a finančních možností obcí se modernizují školní budovy, vybavují školy učebními pomůckami a výpočetní technikou. Naopak roste podíl dětí pocházejících ze znevýhodněného socioekonomického prostředí, které nejsou často připravené pro vstup do první třídy, nemají zájem o mimoškolní aktivity. Roste absence žáků a zhoršují se studijní výsledky. Kapacita škol není naplněná a rostou náklady na žáka.

S předpokládaným demografickým vývojem a probíhající migrací obyvatel hrozí uzavírání a slučování škol, růst nezaměstnanosti v pedagogických řadách, chátrání nevyužitých školních budov. Se zhoršující se sociální situací v kraji poroste počet vyloučených lokalit, nezájem dětí o studium bez vidiny uplatnění se na trhu práce, nezájem veřejnosti o společenský život v městě. (viz tab. č. 57)

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Na území ORP Orlová jsou zřizovateli škol a školských zařízení obce, kraj a soukromé subjekty.

Celkem působí v oblasti předškolního a základního školství 21 právnických subjektů. Jsou zde zastoupeny kromě jeslí všechny – mateřské školy, základní školy, nižší stupeň gymnázia, základní umělecké školy, středisko volného času + školní družiny a školní jídelny. Tři z nich jsou sloučené organizace.

V Orlové se rovněž drží tradice národnostního (polská MŠ a ZŠ) a speciálního školství.

Počty dětí na základních školách dlouhodobě klesají a s tím souvisí pokles zaměstnanosti pedagogů a nutnost řešit situaci nenaplněné kapacity škol jejich slučováním a redukcí. Rostoucí náklady na provoz škol a na žáka se dotýkají obecních rozpočtů stejně jako výdaje na opravy školních budov, jejichž technický stav odpovídá jejich stáří.

Největším rizikem je do budoucna nedostatek finančních prostředků na školství, nedostatek dětí ve školách a narůstající sociální problémy v území.

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným, vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena ze tří zástupců odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová a všech starostů ORP Orlová. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

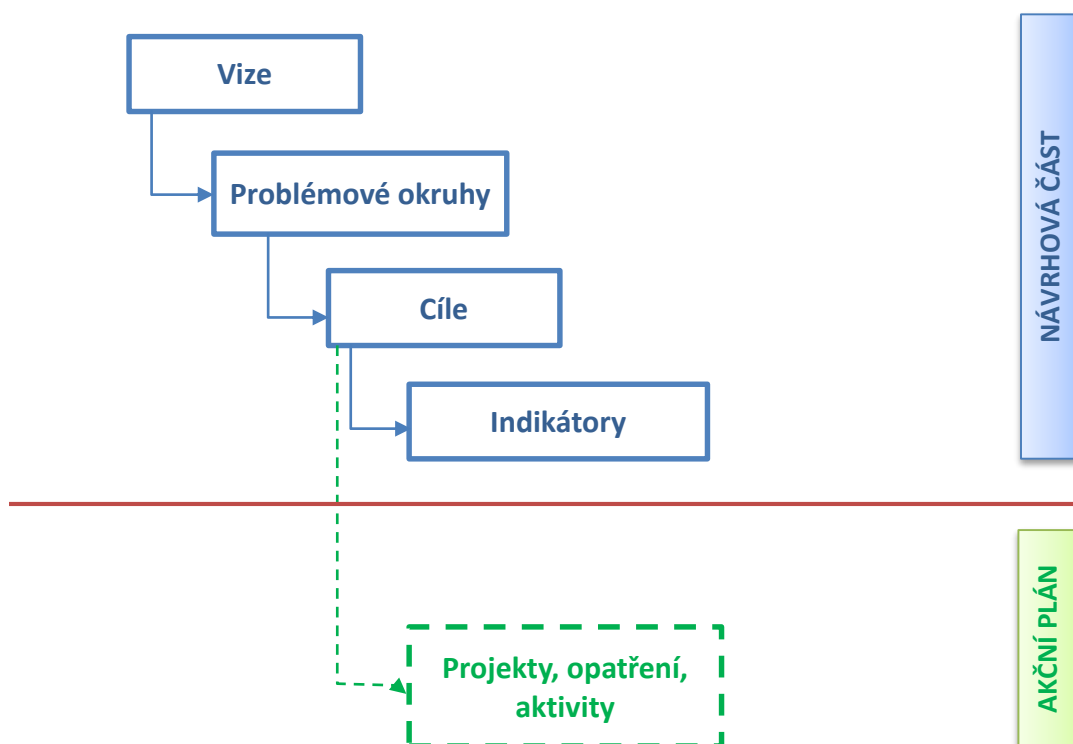
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství a předškolního vzdělávání. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství a předškolní vzdělávání je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce:

Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity ztraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.

Školství	Problémová oblast 1: Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště		Problémová oblast 2: Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce		Problémová oblast 3: Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy	
	cíl 1.1: Umožnit dětem spolupodílet se na tvorbě vzhledu své obce	cíl 1.2: Podpořit spolupráci subjektů v aktivitách směřujících k poznávání svého bydliště dětmi	cíl 2.1: Motivovat žáky 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů dalšího vzdělávání	cíl 2.2: Zvýšit informovanost žáků 8. a 9. tříd o perspektivních oborech zaměstnání	cíl 3.1: Zvýšit informovanost rodičů předškolních dětí o vhodnosti docházky do předškolního zařízení	cíl 3.2: Připravit cílovou skupinu dětí na vstup do 1. třídy

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

*Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. **Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity ztraktivňují život v území.** Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.*

Slogan:

Orlová, Petřvald, Doubrava - společně k nové prosperitě

Realizační tým připravil k projednání na fokusní skupině celkem tři problémové okruhy z oblasti školství ve znění:

1. Malý zájem dětí o místo svého bydliště
2. Nízké uplatnění mladých lidí na trhu práce
3. Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy

Členové fokusní skupiny mezi sebou diskutovali o každém navrženém problémovém okruhu zvlášť. S jednotlivými návrhy souhlasili, pouze u dvou navrhli pozměnit formulace problémů, aby lépe daný problém vystihovaly. Výsledkem jednání jsou tyto problémové okruhy:

1. Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště
2. Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce
3. Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy

1. Problémový okruh: **Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště**

Pravdivost tvrzení, že děti nemají zájem nebo jen malý o místo svého bydliště, lze doložit až v jejich dospělosti, kdy se rozhodují, kde budou žít a zakládat rodiny. A že to často není místo jejich prožitého dětství, lze doložit vývojem počtu obyvatel v ORP Orlová, který již několik let neustále klesá a migrace se drží v červených číslech. Viz tabulka č. 58.

Tab. č. 58: Migrace obyvatel ORP Orlová k 31.12.

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet ob.	42 219	41 630	41 404	41 137	40 833	40 513	39 326	39 091	38 693
Migrace (přírůstek na 1000 ob.)	-8	-14,1	-5,5	-6,5	-7,4	-7,9	-10,4	-6	-10,3

(Zdroj dat: ČSÚ)

Důvodem migrace je kromě celorepublikového demografického trendu snižování porodnosti a špatného životního prostředí i vysoká místní nezaměstnanost, která nutí mladé lidi k odchodu za prací místo úvahy o podnikání v místě bydliště a tím k přispění rozvoje své obce a okolí. V té souvislosti se nabízí otázka, zda není v silách obcí udržet si tyto mladé lidi výchovou k sounáležitosti s místem, kde člověk vyrůstá.

Nelze říct, že nabídka volnočasových aktivit pro děti je v obcích ORP Orlová malá. Každá základní škola stejně jako Dům dětí a mládeže nabízí řadu zájmových kroužků a činností. Vedle toho zaměstnanci tří zdejších knihoven a dvou muzeí pořádají pro děti zábavné programy s různým zaměřením.

To, co zde chybí, je jednotná koncepce, která by propojila aktivity jednotlivých subjektů a vnesla do činností větší spjatost se zdejší oblastí. Ať už by se jednalo o zapojení dětí do realizace a vylepšování místního prostředí (sázení stromů a jejich následná péče, „adopce“ části parku, výzdoba autobusových zastávek), organizování soutěží se zaměřením na sounáležitost s místem (historie obcí, významní občané, významná místa, tradice) – s využitím hry geocashingu, pořádání exkurzí do okolních obcí v rámci ORP za účelem jejich bližšího poznání. To vše v rámci všech tří obcí ORP Orlová.

V případě opomíjení příležitostí ovlivnit vztah dětí k místu rodiště jejich předků se vystavujeme riziku, že v dospělosti budou odcházet s lehkým srdcem zvelebovat krajinu „cizích“ namísto pokusů setrvat a uplatnit se „doma“.

Tento problém úzce souvisí i s druhým problémovým okruhem zaměřeným na podporu lepší umístitelnosti absolventů na trhu práce.

2. Problémový okruh: **Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce**

Pro ORP Orlová je typická vysoká míra nezaměstnanosti a málo volných pracovních míst. Viz tabulka č. 59.

Tab. č. 59: Nezaměstnanost v území ORP Orlová

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Evidovaní uchazeči o zaměstnání	4403	4163	3256	2989	3655	3623	3328	3294	3578
Volná pracovní místa	57	95	97	110	80	43	157	není	není
Počet uchazečů na 1 pracovní místo	77,2	43,8	33,6	27,2	45,7	84,3	21,2	40,9*	80,9*
Míra nezaměstnanosti v ORP (%)	18,99	18,01	14,4	12,3	15,37	14,87	x	x	x
Podíl nezaměstnaných v ORP	x	x	x	x	x	x	9,68	11,28	12,5

(Zdroj dat: ČSÚ)

Pozn.: * Tento údaj je za okres. Za ORP nebyl k dispozici.

Jedním z důvodů nízkého uplatnění mladých lidí na trhu práce je špatný výběr své budoucí profese vycházejících žáků ze ZŠ bez ohledu na potřeby trhu práce.

I přes vysokou míru nezaměstnanosti jsou na trhu práce profese, které jsou žádané více než ostatní. Mezi tyto profese patří v současné době techničtí pracovníci a řemeslníci. Dle statistik ÚP bylo v okrese Karviná ve 4. čtvrtletí roku 2011 z celkového počtu volných míst (834) pro techniky 122 a pro řemeslníky 165 volných míst. Z technických míst bylo ještě po roce neobsazeno 26 % a z řemeslnických 21 %. Z toho plyne, že technici a řemeslníci mají největší šanci získat práci.

Tyto informace potvrzuje rovněž MŠMT (<http://www.msmt.cz/ministerstvo/analyza-potreb-trhu-prace>), které zpracovalo požadavky zaměstnavatelů v jednotlivých ekonomických sektorech a výsledkem je přehled nejžádanějších oborů:

- Sekundární sektor - Strojírenství a strojírenská výroba, Stavebnictví, řemesla
- Terciární sektor – Strojírenství a strojírenská výroba, Stavebnictví, informatické obory
- Kvartérní sektor – informatické a řemeslné obory, Strojírenství a strojírenská výroba, Stavebnictví

Základní školy mají ve svých školních vzdělávacích programech zařazeny Pracovní činnosti, avšak nízká dotace hodin nestačí k dostatečné motivaci žáků zvolit si střední školu, která by zaručovala vyšší šanci k pozdějšímu uplatnění se na trhu práce. Chybí zde názorné ukázky jednotlivých řemesel v praxi, konkrétní spolupráce firem a škol, exkurze do výrobních podniků a v neposlední řadě motivace žáků formou rukodělných soutěží a ocenění těch nejlepších.

V případě neřešení problému spojeného s uplatněním na trhu práce vyvstává problém vyšší nezaměstnanosti a s ní ruku v ruce růst kriminality v území či migrace obyvatel za prací.

3. Problémový okruh: **Nepřípravenost dětí k nástupu do 1. třídy**

V posledních letech se v území ORP Orlová vyskytuje zvýšený počet dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Z celkového počtu žáků – 3107 – patří, dle vlastního šetření, k sociálně znevýhodněným 368 dětí, což je 12 %. Jejich rozmístění do škol je nerovnoměrné. Dvě školy vykazují podíl těchto dětí větší než 50 %, čtyři školy s těmito dětmi zkušenosti nemají a ve zbylých čtyřech školách tvoří procentuálně 4 - 8 %.

Velký problém nastává při nástupu těchto dětí do prvních tříd. Zvláště pak u těch, které nenavštěvovaly mateřskou školu a nemají osvojené hygienické ani pracovní návyky.

Vzhledem k početné skupině těchto dětí se nabízí jako jedno z možných řešení zřídit mateřskou školu přímo v sociálně vyloučené lokalitě, popř. zde dětem zajistit dopravu. Otázkou zůstává, zda by školka byla využívána. Z praxe v Prachaticích, kde romská školička několik let fungovala, vyplývá, že pravidelnou docházku zajistit nelze, stejně jako finanční úhradu od rodičů dětí. Navíc provoz této školy je finančně nákladný a obce nemají volné peněžní prostředky. Nehledě na to, že převážná většina rodičů si za pobyt v MŠ svých dětí platí a jejich reakce na jiný přístup k dané skupině by jistě byly záporné.

Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Orlová na situaci zareagoval zřízením dvou přípravných tříd pro 24 dětí (šk. rok 2013/2014). Docházka do přípravné třídy je závislá na souhlasu, resp. podání žádosti zákonného zástupce dítěte. Zde se naráží na obvyklý problém: rodiče často své děti do přípravných tříd neposílají a to zejména tehdy ne, když to představuje zvýšené náklady na dopravu, oblečení apod. Proto se nedostanou všechny potřebné děti do přípravných tříd, i když později při přechodu do školy by měly větší vzdělávací šance než ty, které touto přípravou neprošly. A potažmo pozdější zájem o práci a uplatnění se na trhu práce by byl jistě větší.

Vedle přípravných tříd byly na některých školách v ORP Orlová zřízeny funkce asistenta pedagoga pro děti se sociálním znevýhodněním. Ve školním roce 2013/2014 jich na školách působilo celkem sedm, což je podle názorů jednotlivých škol počet nedostačující. Asistenti pomáhají dětem překonat komunikační bariéry a pomáhají jim při aklimatizaci na školní prostředí. Spolupracují s učiteli při výuce, při komunikaci se žáky, s rodiči žáků. Pro děti samotné jsou především vzorem.

Část těchto dětí bydlí spolu s rodiči na komerčních ubytovnách, které nevytvářejí příznivé podmínky pro domácí přípravu na výuku. Sociální terénní pracovnice navázaly s majiteli ubytoven kontakt a snaží se pravidelně (min. 1x za dva měsíce) na tyto ubytovny docházet a řešit akutní problémy

tamních obyvatel. Časový prostor ani kapacitu na vzdělávání jak předškolních tak školních dětí však už nemají.

Vzhledem ke vstřícnosti majitelů ubytoven k sociální práci s ubytovanými lze předpokládat, že by nemuseli mít ani větší námitky proti pravidelné intenzivní práci s tamními dětmi. Šance na vstřípení hygienických, pracovních a společenských návyků v dětství je mnohem větší nežli dosáhnout stejného výsledku převýchovou dospělých.

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

PO 1 – Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště

Cíl 1.1 - Umožnit dětem spolupodílet se na tvorbě vzhledu své obce

Cíl 1.2 - Podpořit spolupráci subjektů (ZŠ, ZUŠ, SVČ, knihovny, muzea) v aktivitách směřujících k poznávání svého bydliště dětmi

Problémový okruh 1	Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště
Cíl 1.1	Umožnit dětem spolupodílet se na tvorbě vzhledu své obce
Popis cíle	SO ORP Orlová zahrnuje pouze tři obce, jejichž velkou část území zabírá zemědělská půda, lesní pozemky a zeleň. Zeleň je také blízkou součástí center všech tří obcí, kudy každodenně prochází řada místních občanů, ale i návštěvníků, pro které je často obecní úřad orientačním bodem na mapě. Starost o obecní zeleň má ve svých samosprávných kompetencích každá obec. Koncepční přístup a dlouhodobé plánování bývá obsahem platného územního plánu obce. Cílem je světit část veřejného prostranství jednotlivým základním školám (popř. MŠ) k jejich tvůrčímu uplatnění se ve výsadbě květin, bylinek, keřů, stromů a jejich následné péči. Pro obce to bude přínos, pro školy zviditelnění se a pro děti provázanost s místním prostředím.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - určení funkce koordinátora - nalezení vhodných veřejných prostranství k danému účelu - zpracování návrhu smlouvy mezi obcí a školou - rozbor výše nákladů - určení zdrojů financování - zajištění pracovních pomůcek - vytvoření odkazu na stránky obcí ORP Orlová – podkapitola „Zelená adopce“ - každoroční vyhodnocení výsledků snahy jednotlivých škol v rámci ORP Orlová
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet realizovaných aktivit
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

Problémový okruh 1	Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště
Cíl 1.2	Podpořit spolupráci subjektů (ZŠ, ZUŠ, SVČ, knihovny, muzea) v aktivitách směřujících k poznávání svého bydliště dětmi
Popis cíle	<p>Na území ORP Orlová působí 21 ředitelství škol a školských zařízení (ZŠ, MŠ, ZUŠ, SVČ), tři knihovny a dvě muzea. Každý z těchto subjektů je více či méně spojen s cílovou skupinou – dětmi. Cílem projektu je podpořit spolupráci těchto subjektů v aktivitách, které směřují k hlubšímu poznávání svého bydliště a okolí zdejšími dětmi. Jako vhodná cesta ke stanovenému cíli se jeví využití hry geocachingu v rámci všech tří obcí ORP Orlová se zaměřením na významná místa, stavby, stromy, tradice, osobnosti, historii i současnost.</p> <p>Smyslem hry je hledání schránek (pokladů) rozmístěných v území na základě předem daných souřadnic GPS nebo indicií. Geocacheři (hledáči) na internetu naleznou instrukce, kde poklad hledat, po jeho nalezení se podepíší do přiloženého zápisníku ve schránce, poznačí případný úkol ke splnění a posléze zaevidují svůj nález a vyřešení úkolu opět na internetu. Velkým přínosem hry je spojení turistiky, logického myšlení a práce s počítačem.</p> <p>V našem případě se bude jednat o hru s jednoletým cyklem a věcnými odměnami pro ty nejuspěšnější.</p> <p>Lze předpokládat, že při správné motivaci dětí k hledání informací o svém bydlišti a blízkém okolí ze stran většiny výše zmíněných subjektů a ve spolupráci všech tří obcí a pod záštitou hlavních představitelů obcí se děti začnou o místo, kde bydlí, zajímat více než doposud.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - určení koordinátora - dohoda o spolupráci obcí, škol, knihoven, muzeí - výběr míst k založení cashek - založení cashek a jejich pravidelná kontrola - vytvoření webového odkazu na hru na stránkách obcí ORP Orlová - rozbor výše nákladů - nalezení zdrojů financování
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet návštěv cashek v daném roce
Správce cíle	Starosta obce Doubrava

PO 2 – Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce

Cíl 2.1 - Motivovat žáky 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů dalšího vzdělávání

Cíl 2.2 - Zvýšit informovanost žáků 8. a 9. tříd o perspektivních oborech zaměstnání

Problémový okruh 2	Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce
Cíl 2.1	Motivovat žáky 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů dalšího vzdělávání
Popis cíle	<p>I přes vysoký podíl nezaměstnaných v ORP Orlová jsou na trhu práce profese, pro které nelze nalézt dostatek kvalifikovaných uchazečů o zaměstnání. Jedná se především o technické pracovníky a řemeslníky.</p> <p>Základní školy mají ve svých školních vzdělávacích programech zařazené Pracovní činnosti, avšak nízká dotace hodin nestačí k dostatečné motivaci žáků zvolit si střední</p>

Problémový okruh 2	Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce
	školu, která by zaručovala vyšší šanci k pozdějšímu uplatnění se na trhu práce. Dá se předpokládat, že vyšší motivací žáků 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů dalšího vzdělávání dojde k správnému směřování ve studiu na odborných školách, což přinese snížení nezaměstnanosti absolventů a zlepšení uplatnění mladých lidí na trhu práce. Zvýšení motivace lze dosáhnout např. intenzivnější spoluprací škol a firem, názornými ukázkami jednotlivých řemesel v praxi, exkurzemi do výrobních podniků, organizací rukodělných soutěží a oceněním těch nejlepších.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - určení funkce koordinátora - monitoring firem z blízkého okolí - kontaktování vybraných firem - zpracování návrhu smlouvy o spolupráci školy a firmy - rozbor výše nákladů - nalezení externích zdrojů financování - navázání spolupráce mezi školami a firmami - zajištění exkurzí do výrobních podniků - podpora rukodělných soutěží
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet zapojených subjektů
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

Problémový okruh 2	Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce
Cíl 2.2	Zvýšit informovanost žáků 8. a 9. tříd o perspektivních oborech zaměstnání
Popis cíle	Výběr střední školy závisí v převážné míře na dostupných, často pasivních informacích, které se k vycházejícím žákům základních škol dostanou. Zdrojem informací jsou zejména veřejné sdělovací prostředky (televize, noviny, internet) a navštěvovaná základní škola. Základní škola je pilířem ve výběru střední školy pro své žáky. Zájemcům může nabídnout ucelený přehled všech středních škol a učebních oborů a doporučit další vzdělávání na základě schopností a dovedností daného žáka. I její doporučení se odvíjí od dostupných informací. Proto je cílem všech zúčastněných stran procesu výběru povolání mít co nejširší spektrum informací. K tomu je zapotřebí efektivní komunikační tok vznikající na základě spolupráce všech aktérů trhu práce – místních firem, úřadu práce, obecního úřadu, základních a středních škol. Tato spolupráce bude klást důraz na propagaci perspektivních studijních a učebních oborů a řemesel.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - určení koordinátora - podpora spolupráce ÚP, škol, obcí, podniků - tvorba propagačních materiálů: CD, DVD, letáky - exkurze do firem, přenos informací do výuky - katalog učebních oborů a řemesel na webových stránkách obcí ORP - rozbor výše nákladů - nalezení zdrojů financování - návaznost na rozpočet obce

Problémový okruh 2	Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce
Název indikátoru k hodnocení cíle	Vytvoření katalogu
Správce cíle	Starosta obce Orlová

PO 3 – Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy

Cíl 3.1 - Zvýšit informovanost rodičů předškolních dětí o vhodnosti docházky do předškolního zařízení

Cíl 3.2 - Připravit cílovou skupinu dětí na vstup do 1. třídy

Problémový okruh 3	Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy
Cíl 3.1	Zvýšit informovanost rodičů předškolních dětí o vhodnosti docházky do předškolního zařízení
Popis cíle	Vstup do první třídy základní školy je pro každé dítě velkou životní změnou. Mění se jeho role, prostředí, denní program, nároky a požadavky. Aby dítě tuto situaci zvládlo bez vážnějších problémů, mělo by na ní být dostatečně připravené v rámci rodinné a předškolní výchovy. Vzhledem k sociální situaci některých rodin žijících v ORP Orlová nelze brát tato východiska za samozřejmá, zvláště pak, když dítě nenavštěvuje mateřskou školu ani v předškolním věku. Důsledkem jsou chybějící základní hygienické a pracovní návyky dítěte. Předcházení této situace je náplní tohoto cíle formou analýzy domácího prostředí dotčené skupiny dětí a následně individuální terénní práce zaměřené na objasňování a přesvědčování zákonných zástupců dětí o vhodnosti předškolní docházky.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání cílové skupiny dětí předškolního věku - analýza rodinného prostředí dětí v terénu - vyhodnocení získaných informací - individuální práce v rodinách s cílem přesvědčit k docházce do MŠ
Název indikátoru k hodnocení cíle	Zvýšení podílu dětí ve věku 5 let navštěvujících MŠ z věkové skupiny pětiletých
Správce cíle	Starosta obce Orlová

Problémový okruh 3	Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy
Cíl 3.2	Připravit cílovou skupinu dětí na vstup do 1. třídy
Popis cíle	K zápisu do první třídy na školní rok 2014/2015 přišlo v ORP Orlová celkem 462 dětí. Z tohoto počtu bylo 38 dětem doporučeno povinnou školní docházku odložit na příští rok. To, zda dítě v případě rozhodnutí o odkladu nastoupí do přípravné třídy ZŠ, posledního ročníku MŠ nebo zůstane další rok doma, závisí na jeho zákonném zástupci. Do školy musí dítě nastoupit nejpozději ve školním roce, ve kterém dovrší osmý rok věku, byť by nesplňovalo požadavky na zápis. Část těchto dětí bydlí spolu s rodiči na komerčních ubytovnách, které nevytvářejí

Problémový okruh 3	Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy
	<p>příznivé podmínky pro budoucí prvňáčky a posléze pro domácí přípravu na školní výuku.</p> <p>Sociální terénní pracovníce ze Sociálního a zdravotního odboru Městského úřadu Orlová navázaly s majiteli ubytoven kontakt a snaží se pravidelně (min. 1x za dva měsíce) na tyto ubytovny docházet a řešit akutní problémy tamních obyvatel. Časový prostor ani kapacitu na vzdělávání jak předškolních tak školních dětí však už nemají. Vzhledem ke vstřícnosti majitelů ubytoven k sociální práci s ubytovanými, lze předpokládat, že by nemuseli mít ani větší námitky proti pravidelné intenzivní práci s tamními dětmi.</p> <p>Podstatou tohoto cíle je zprostředkovat předškolní přípravu dětem nenavštěvující mateřskou školu ani jiné podobné zařízení např. prostřednictvím nestátních neziskových organizací, které by za dětmi pravidelně docházely do místa jejich bydliště.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - navázání spolupráce s neziskovou organizací poskytující služby v oblasti doučování - podpora neziskové organizace v její činnosti - zpracování návrhu smlouvy o spolupráci obcí a neziskové organizace - zpracování variant řešení financování - nalezení externích zdrojů financování
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet dětí zařazených do přípravných programů
Správce cíle	Starosta obce Orlová

3.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Podíl zapojených obcí do společných aktivit		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100 %	100 %
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje účast obcí na společných aktivitách organizovaných jednotlivými subjekty (ZŠ, MŠ, SVČ, knihovny, muzea, odbor školství), jejichž cílem je upevnit vztah dětí k místu svého bydliště. Hodnota indikátoru bude v ideálním případě 100 %.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených alespoň do jedné společné meziobecní aktivity na podporu provázanosti dětí s místem svého bydliště děleno celkovým počtem obcí v ORP Orlová násobeno 100 (za kalendářní rok)		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje obcí		

Cíl 1.1	Umožnit dětem spolupodílet se na tvorbě vzhledu své obce		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Počet realizovaných aktivit		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		> 0	> 0
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor udává počet uskutečněných aktivit, v rámci meziobecní spolupráce pro děti, zaměřených na úpravu svého okolí na území SO ORP Orlová v daném roce.		
Metodika a výpočet:	Sběr informací na webových stránkách obcí a z další dokumentace obcí (v daném roce)		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace obcí		

Cíl 1.2	Podpořit spolupráci subjektů (ZŠ, ZUŠ, SVČ, knihovny, muzea) v aktivitách směřujících k poznávání svého bydliště dětmi		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet návštěv cashek v daném roce		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Doubrava		
Roky	2013	2017	2020
Plán		200	300
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor „Počet návštěv cashek v daném roce“ vypovídá o účasti dětí i dospělých ve hře geocaching a ochotě navštěvovat zajímavá místa v obcích ORP Orlová a dovídat se zajímavé informace o svém bydlišti a okolí. Čím větší bude počet návštěv cashek, tím má hodnota ukazatele lepší výsledek.		
Metodika a výpočet:	Zjištění četnosti nálezu cashek na webových stránkách obcí (k 31.12. daného roku)		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí		

Problémový okruh 2	Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Podíl obcí zapojených do společných aktivit zaměřených na lepší uplatnění mladých lidí na trhu práce		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100 %	100 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje podíl obcí podporující aktivity všech zapojených subjektů do činností vedoucích k výběru perspektivních oborů dalšího		

	<i>vzdělávání dětí končících docházku v základní škole. Hodnota indikátoru bude v ideálním případě 100 %.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Počet obcí zapojených do společných aktivit děleno celkovým počtem obcí ORP Orlová násobený 100 (v daném roce)</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Statistika odboru školství, kultury a sportu v Orlové</i>

Cíl 2.1	Motivovat žáky 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů dalšího vzdělávání		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet zapojených subjektů		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≥ 0	≥ 0
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<p><i>Pro uplatnění absolventů na trhu práce je jedním z důležitých faktorů typ vzdělání. V současné době je nedostatek kvalifikovaných technických pracovníků. Proto je vhodné směřovat mladé lidi k takovému studiu, po jehož absolvování budou mít větší šanci si najít práci.</i></p> <p><i>Indikátor vypovídá o počtu zapojených subjektů do akcí podporujících kladný vztah k technickým a řemeslným oborům, určených pro žáky škol ve všech obcích ORP Orlová. Hodnota indikátoru by měla být vyšší než nula.</i></p>		
Metodika a výpočet:	<i>Součet všech všech subjektů zjištěných na odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová, v dokumentaci obcí, škol (v daném roce)</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Odbor školství, kultury a sportu MěÚ Orlová, dokumentace obcí, výroční zprávy ZŠ z obcí ORP Orlová</i>		

Cíl 2.2	Zvýšit informovanost žáků 8. a 9. tříd o perspektivních oborech zaměstnání		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Vytvoření katalogu		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Starosta obce Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	<p><i>Vhodně zvolené marketingové aktivity vzešlé na základě spolupráce škol, úřadu práce, obcí a podniků zvýší informovanost cílové skupiny dětí o možnostech studia perspektivních oborů na středních školách a učilištích. Zvláště pak umístění katalogu učebních oborů a řemesel na webových stránkách obcí ORP bude lehce dostupným zdrojem informací.</i></p> <p><i>Indikátor „Vytvoření katalogu“ vypovídá o jeho vzniku popř. každoroční aktualizaci, jež je známkou snahy zvýšit informovanost žáků 8. a 9. tříd všech ZŠ obcí ORP o perspektivních oborech zaměstnání. Hodnota indikátoru by měla znít ANO.</i></p>		

Metodika a výpočet:	Zjišťování informací o existenci a aktualizaci katalogu na webových stránkách obcí ORP Orlová
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí

Problémový okruh 3	Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy		
Číslo indikátoru	3.1		
Název indikátoru	Podíl odkladů k nástupům do 1. třídy		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≤ 8,2	≤ 8,2
Skutečnost	8,2 %		
Popis měřítka:	<p>Kvalita výuky v prvních třídách základních škol je ovlivněna připraveností dětí k nástupu do školy. Vzhledem k nepovinné docházce 5 - 6letých dětí do předškolního zařízení je počet dětí, kterým bylo doporučeno odložit povinnou školní docházku na příští rok, vyšší než by bylo nutné. Indikátor „Počet odkladů k nástupům do 1. třídy“ vypovídá o nepřipravenosti těchto dětí k nástupu do 1. třídy. Cílem je hodnotu tohoto indikátoru do budoucna snížit.</p>		
Metodika a výpočet:	Součet všech odkladů udělených na území ORP Orlová děleno počtem zapsaných dětí do 1. třídy násobeno 100 (v daném roce)		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje obcí, dokumentace ZŠ		

Cíl 3.1	Zvýšit informovanost rodičů předškolních dětí o vhodnosti docházky do předškolního zařízení		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	Zvýšení podílu dětí ve věku pěti let navštěvujících MŠ z věkové skupiny pětiletých		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Vedoucí Odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		růst	růst
Skutečnost	55 %		
Popis měřítka:	<p>Přijatelnou formou komunikace sociálních pracovníků s rodiči předškolních dětí na téma vhodnosti zápisu dětí do MŠ lze dosáhnout vyššího počtu přihlášených dětí do MŠ a tím lepší připravenosti těchto dětí k následnému nástupu do 1. třídy ZŠ. Indikátor vypovídá o změně podílu pětiletých dětí, které MŠ navštěvují, k celkovému počtu stejně starých dětí. Čím vyšší hodnotu indikátor bude mít, tím vyšší je předpoklad bezproblémového nástupu dětí do ZŠ.</p>		
Metodika a výpočet:	Počet dětí ve věku 5 let navštěvujících předškolní vzdělávání v daném roce děleno celkovým počtem stejně starých dětí žijících na území ORP Orlová (narozených o pět let dříve) násobeno 100		
Zdroj čerpání dat:	ČSÚ, výkaz S1-01		

Cíl 3.2	Připravit cílovou skupinu dětí na vstup do 1. třídy		
Číslo indikátoru	3.2.1		
Název indikátoru	Počet dětí zařazených do přípravných programů		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≥ 0	≥ 0
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Přípravné programy by byly rovněž alternativou nahrazující docházku do předškolního zařízení dětí rok před nástupem do školy. Indikátor vyjadřuje počet dětí využívajících přípravné programy.		
Metodika a výpočet:	Zjišťování počtu dětí zapojených do přípravných programů na území ORP Orlová z dokumentace subjektu poskytujícího tyto služby (v daném roce)		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje obcí		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle

dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížení se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Umožnit dětem spolupodílet se na tvorbě vzhledu své obce	Starosta obce Petřvald
1.2	Podpořit spolupráci subjektů (ZŠ, ZUŠ, SVČ, knihovny, muzea) v aktivitách směřujících k poznávání svého bydliště dětmi	Starosta obce Doubrava
2.1	Motivovat žáky 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů dalšího vzdělávání	Starosta obce Petřvald
2.2	Zvýšit informovanost žáků 8. a 9. tříd o perspektivních oborech zaměstnání	Starosta obce Orlová
3.1	Zvýšit informovanost rodičů předškolních dětí o vhodnosti docházky do předškolního zařízení	Starosta obce Orlová
3.2	Připravit cílovou skupinu dětí na vstup do 1. třídy	Starosta obce Orlová

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Podíl zapojených obcí do společných aktivit	Starosta obce Petřvald
1.1.1	Počet realizovaných aktivit	Starosta obce Petřvald
1.2.1	Počet návštěv cashek v daném roce	Starosta obce Doubrava
2.1	Podíl obcí zapojených do společných aktivit zaměřených na lepší uplatnění mladých lidí na trhu práce	Vedoucí odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová
2.1.1	Počet zapojených subjektů	Starosta obce Petřvald
2.2.1	Vytvoření katalogu	Starosta obce Orlová
3.1	Podíl odkladů k nástupům do 1. třídy	Starosta obce Orlová

3.1.1	Zvýšení podílu dětí ve věku pěti let navštěvujících MŠ z věkové skupiny pětiletých	Vedoucí Odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová
3.2.1	Počet dětí zařazených do přípravných programů	Starosta obce Orlová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit, bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti

projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže.

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl.

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci více prací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

Na základě výsledků analytické části dokumentu z oblasti školství byly stanoveny tři problémové okruhy a následně ke každému problémovému okruhu dva cíle.

Prvním problémovým okruhem byla definována „Nízká provázanost dětí s místem svého bydliště“ a k němu byly stanoveny dva cíle: „Umožnit dětem spolupodílet se na tvorbě vzhledu své obce“ a „Podpořit spolupráci subjektů (ZŠ, ZUŠ, SVČ, knihovny, muzea) v aktivitách směřujících k poznávání svého bydliště dětmi“.

Další dva cíle: „Motivovat žáky 8. a 9. tříd k výběru perspektivních oborů dalšího vzdělávání“ a „Zvýšit informovanost žáků 8. a 9. tříd o perspektivních oborech zaměstnání“ se váží na druhý problémový okruh pod názvem „Nedostatečné uplatnění mladých lidí na trhu práce“.

Třetí zvolený problémový okruh v oblasti školství nese název „Nepřipravenost dětí k nástupu do 1. třídy“. Zde byly vytýčeny rovněž dva cíle: „Zvýšit informovanost rodičů předškolních dětí o vhodnosti docházky do předškolního zařízení“ a „Připravit cílovou skupinu dětí na vstup do 1. třídy“.

Každý cíl má svého gestora z řad starostů a zároveň byly k jednotlivým cílům určeny indikátory pro snazší kontrolu plnění těchto cílů v budoucnu.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Na návrhové části dokumentu pracoval realizační tým projektu za podpory motivujících starostů od začátku srpna 2014 do 20. prosince 2014.

Celá návrhová část oblasti školství vychází z analytické části zpracované v předchozím období a koresponduje se společnou vizí schválenou všemi zástupci dotčených obcí.

Vize se stala stěžejním bodem pro definování problémových okruhů ze strany realizačního týmu. Navržené problémové okruhy byly následně za účasti všech motivujících starostů obcí a tří odborníků na oblast školství prodiskutovány a posléze s drobnými úpravami schváleny na setkání fokusní skupiny v září 2014. V měsíci říjnu realizační tým projektu stanovil ve spolupráci s motivujícími starosty k jednotlivým problémovým okruhům cíle, kterých má být v budoucnu dosaženo a v listopadu byl ke každému cíli určen indikátor pro kontrolu plnění cíle. Zároveň si starostové obcí mezi sebe rozdělili gestorství nad jednotlivými cíli.

3.5. Přílohy

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání - najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání nebo připojení k internetu, a nebo konektivita celých škol.

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

Zdroje dat pro zpracování analytické části dokumentu:

1. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a služeb navazujících ve městě Orlová a správním obvodu na období 2013 - 2015
2. Katalog sociálních služeb a jiných aktivit ve městě Orlová a správním obvodu 2014
3. Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020, MPSV leden 2014-04-17, Praha
4. Dlouhodobá vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování, MPSV, květen 2012, Praha
5. Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020, MPSV, listopad 2013 Praha
6. Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012 – 2015
7. Registr poskytovatelů sociálních služeb
8. Český statistický úřad

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Pro situační analýzu v oblasti sociálních služeb poskytovaných na území ORP Orlová byla použita data poskytnutá jednotlivými poskytovateli sociálních služeb, data z Registru poskytovatelů služeb, data zveřejněná Českým statistickým ústavem, data z vlastního šetření a další dokumenty zpracované na národní či krajské úrovni.

Ve správním obvodu města Orlová se nachází 12 subjektů poskytujících registrované sociální služby. V tabulce č. 60 jsou jednotliví poskytovatelé rozčleněni dle druhu převažující poskytované sociální služby.

Tab. č. 60: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	0
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	1
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	0
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	1
Celkem	12

(Zdroj dat: Registr poskytovatelů služeb)

Poskytovatel Sociální služby města Orlové, příspěvková organizace zajišťuje poskytování sociálních služeb občanům města Orlová a má registrovány tyto služby: chráněné bydlení (uvedeno v tabulce), pečovatelská služba, odlehčovací služba, denní stacionář a kontaktní centrum. Poskytovatel sociálních služeb Domácí péče SOS, s.r.o. poskytuje sociální služby pro seniory a zdravotně postižené a má registrovanou sociální službu - domov se zvláštním režimem (uvedeno v tabulce) a domov pro osoby se zdravotním postižením. Komunitní centrum Maják poskytuje sociální poradenství (uvedeno v tabulce) a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Terénní programy poskytují od 1. 1. 2013.

Terénní program poskytovalo Město Orlová v rámci projektu ESF - OP LZZ CZ.1.04/3.2.01/19.00121 do 31. 12. 2012. Poskytovatel Slezská diakonie poskytuje na území správního obvodu ORP Orlová pobytovou sociální službu azylový dům pro matky s dětmi (uvedeno v tabulce) a s tím související sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. V roce 2014 rozšířila cílovou skupinu pro azylový dům pro rodiny.

Příspěvková organizace Domov Březiny je pobytové zařízení sociálních služeb, které poskytuje služby pro cílovou skupinu - senioři: domov pro seniory (uvedeno v tabulce) a domov se zvláštním režimem.

Do kategorie Ostatní je v tabulce zařazena Pečovatelská služba města Petřvald.

Na území SO ORP Orlová poskytuje registrované sociální služby celkem 16 subjektů. Viz tab. č. 61a.

Tab. č. 61a: Počet jednotlivých typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

Druh zařízení sociálních služeb	
Centra denních služeb	1
Denní stacionáře	1
Týdenní stacionáře	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	4
Domovy se zvláštním režimem	1
Chráněné bydlení	1
Azylové domy	1
Domy na půl cesty	0
Zařízení pro krizovou pomoc	0
Nízkoprahová denní centra	0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
Noclehárny	0
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	1
Sociálně terapeutické dílny	0
Centra sociálně rehabilitačních služeb	0
Pracoviště rané péče	1
Intervenční centra	0
Služby následné péče	0
Ostatní	3
Celkem	16

(Zdroj dat: Registr poskytovatelů služeb)

Kromě subjektů se sídlem na území ORP Orlová poskytujících registrované sociální služby uvedené v tabulce č. 60, jsou aktivně zapojeni do komunitního plánování další čtyři subjekty se sídlem mimo SO ORP Orlová. Viz tab. č. 61b.

Tab. č. 61b: Zařízení sociálních služeb se sídlem mimo ORP působících v rámci ORP

Č.	Název zařízení	Typ zařízení	Zřizovatel zařízení	Sídlo zařízení (ORP)
1.	EUNIKA Karviná	denní stacionář	Slezská diakonie	Horova 654, Karviná
2.	Poradna rané péče Eunika	raná péče	Slezská diakonie	Horova 654, Karviná
3.	Nemocnice s poliklinikou Karviná - Ráj, příspěvková organizace	sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče	MSK	Vydmuchov 399/5, Ráj, 734 01 Karviná
4.	Dorkas Ostrava	tísňová péče	Slezská diakonie	Rolnická 55, 709 00 Ostrava-Nová Ves

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Poskytovatel Slezská diakonie s další registrovanou službou Poradna rané péče Eunika se sídlem na území ORP Karviná a Denní stacionář Eunika poskytující ambulantní služby v ORP Karviná. Obě služby mohou využívat a také využívají i občané ORP Orlová. Na území ORP Orlová jsou také v rámci Nemocnice s poliklinikou Karviná – Ráj, sídlící v ORP Karviná, nabízeny sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče. Slezská diakonie prostřednictvím své služby Dorkas Ostrava, tísňová péče, působí na území Moravy a Slezska. Napomáhá seniorům, osobám se zdravotním postižením a osobám s chronickým onemocněním snížit zdravotní, sociální a kriminální rizika a umožňuje jim setrvat co nejdéle ve svém domácím prostředí.

Na území obce s rozšířenou působností Orlová je poskytováno celkem 22 sociálních služeb (tab. č. 62) dvanácti registrovanými subjekty se sídlem v ORP. Nejvíce služeb je poskytováno seniorům. Jsou zde registrovány čtyři domovy pro seniory. Vzhledem k demografickému vývoji obyvatelstva a stárnutí populace se jedná o potřebný počet poskytovatelů služeb a v budoucnosti bude jistě navýšen. V území se nachází také dva domovy se zvláštním režimem, které poskytují pobytové služby osobám se sníženou soběstačností z důvodu chronického duševního onemocnění a osobám se stařeckou či jinou demencí. V posledních letech je nedostatek volné kapacity v domovech se zvláštním režimem v ORP Orlová i v okolních městech.

Téměř 70 % všech sociálních služeb poskytovaných na území ORP Orlová jsou služby sociální péče. Služby sociální prevence tvoří jen 27 % všech sociálních služeb poskytovaných subjekty na území obce s rozšířenou působností. Nejmenší podíl tvoří jen jedna služba sociálního poradenství poskytovaná Komunitním centrem Maják.

Celá řada typů sociálních služeb není na území ORP Orlová poskytována vůbec.

Tab. č. 62: Počet jednotlivých typů sociálních služeb sídlících v ORP Orlová

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	1
Služby sociální péče	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	0
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	2
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	0
	Služby sociální prevence	Raná péče
Telefonická krizová pomoc		0
Tlumočnické služby		0
Azylové domy		1
Domy na půl cesty		0
Kontaktní centra		1
Krizová pomoc		0
Intervenční centra		0
Nízkoprahová denní centra		0
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež		1
Noclehárny		0
Služby následné péče		0
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi		2
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením		0
Sociálně terapeutické dílny		0
Terapeutické komunity		0
Terénní programy		1
Sociální rehabilitace		0

(Zdroj dat: Registr poskytovatelů služeb, ČSÚ)

Kromě 22 sociálních služeb poskytovaných subjekty se sídlem v ORP Orlová je ještě poskytována Slezskou diakonií služba rané péče a služba denní stacionář se sídlem v ORP Karviná. Obě služby rozšiřují nabídku služeb sociální péče i služeb sociální prevence pro občany ORP Orlová. Sociální péči poskytuje Nemocnice s poliklinikou Karviná – Ráj v rámci sociální služby poskytované

ve zdravotnických zařízeních ústavní péče. Slezskou diakonií je provozována také tísňová péče Služba Dorkas Ostrava.

Celkový výčet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP Orlová je námětem tabulky č. 63.

Tab. č. 63: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP)

	Druh sociální služby	
	Sociální poradenství	1
Služby sociální péče	Osobní asistence	0
	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	1
	Průvodcovské a předčitatelské služby	0
	Podpora samostatného bydlení	0
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	2
	Denní stacionáře	2
	Týdenní stacionáře	0
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	2
	Domovy pro seniory	4
	Domovy se zvláštním režimem	2
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1
Služby sociální prevence	Raná péče	1
	Telefonická krizová pomoc	0
	Tlumočnické služby	0
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	0
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	0
	Intervenční centra	0
	Nízkoprahová denní centra	0
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	0
	Služby následné péče	0
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	0
	Sociálně terapeutické dílny	0
	Terapeutické komunity	0
	Terénní programy	1
Sociální rehabilitace	0	

(Zdroj dat: Registr poskytovatelů služeb, ČSÚ, vlastní šetření)

Na území ORP Orlová sociální služby poskytují: Město Orlová, Město Petřvald, Moravskoslezský kraj, obecně prospěšné společnosti, občanské sdružení a jedna podnikající osoba. (viz tab. č. 64)

Tab. č. 64: Počet zařízení sociálních služeb dle zřizovatele (se sídlem v ORP Orlová)

Druh služby	Zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	ORP Orlová					
Typ zařízení sociálních služeb						
Centra denních služeb						1
Denní stacionáře						
Týdenní stacionáře						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením		1				
Domovy pro seniory		1	1			2
Domovy se zvláštním režimem						1
Chráněné bydlení			1			
Azylové domy				1		
Domy na půl cesty						
Zařízení pro krizovou pomoc						
Nízkoprahová denní centra						
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						1
Noclehárny						
Terapeutické komunity						
Sociální poradny			1			
Sociálně terapeutické dílny						
Centra sociálně rehabilitačních služeb						
Pracoviště rané péče						
Intervenční centra						
Služby následné péče						
Ostatní			1			
Celkem	0	2	4	1	0	5

(Zdroj dat: Registr poskytovatelů služeb, ČSÚ, vlastní šetření)

Město Orlová poskytuje sociální služby prostřednictvím dvou příspěvkových organizací a je zřizovatelem čtvrtiny všech subjektů poskytujících sociální služby na území obce. Město Orlová je zřizovatelem p.o. Domova Vesna, p.o. SSMO a Komunitního centra Maják. Moravskoslezský kraj poskytuje sociální služby v obci prostřednictvím dvou příspěvkových organizací: Domov Březiny a Domov pro osoby se zdravotním postižením Benjamín.

Obecně prospěšné společnosti a občanská sdružení souhrnně označovány jako nestátní neziskové organizace tvoří třetinu všech zřizovatelů v ORP Orlová.

Do kategorie jiný jsou v tabulce přiřazeny následující subjekty: Centra denních služeb - DUHA, o.p.s., Domov pro seniory - POHODA, o.p.s., Domov pro seniory, Slezská Humanita o.p.s., Domov se zvláštním režimem - Domácí péče SOS, spol. s r.o., Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež - FUTRA, občanské sdružení.

Církevní organizací je Slezská diakonie zřizující např. azylový dům.

Do kategorie Ostatní je v tabulce zařazena Pečovatelská služba Města Petřvald.

SSMO, p.o. města Orlová poskytuje - Chráněné bydlení, Pečovatelskou službu, Odlehčovací službu, K-centrum a Denní stacionář. (V tab. č. 64 zařazeno pod službu Chráněné bydlení).

Jednotlivé typy sociálních služeb v rozdělení dle zřizovatele (se sídlem v ORP Orlová) jsou uvedeny v následující tabulce č. 65.

Tab. č. 65: Počet sociálních služeb dle zřizovatele (se sídlem v ORP Orlová)

	Typ sociální služby	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
	Sociální poradenství			1			
Služby sociální péče	Osobní asistence						
	Pečovatelská služba			2			
	Tísňová péče						
	Průvodcovské a předčitatelské služby						
	Podpora samostatného bydlení						
	Odlehčovací služby			1			
	Centra denních služeb						2
	Denní stacionáře			1			
	Týdenní stacionáře						
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením		1				1
	Domovy pro seniory		1	1			2
	Domovy se zvláštním režimem		1				1
	Chráněné bydlení			1			
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče						
Služby sociální prevence	Raná péče						
	Telefonická krizová pomoc						
	Tlumočnické služby						
	Azylové domy				1		
	Domy na půl cesty						
	Kontaktní centra			1			
	Krizová pomoc						
	Intervenční centra						
	Nízkoprahová denní centra						
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						1
	Noclehárny						
	Služby následné péče						
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi			1	1		

	Typ sociální služby	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením						
	Sociálně terapeutické dílny						
	Terapeutické komunity						
	Terénní programy			1			
	Sociální rehabilitace						
	Celkem	0	3	10	2	0	7

(Zdroj dat: Registr poskytovatelů služeb, ČSÚ, vlastní šetření)

V poskytování sociálních služeb na území ORP Orlová dominuje Město Orlová prostřednictvím příspěvkových organizací města. Město poskytuje pět služeb sociální péče, tři služby sociální prevence a jedno sociální poradenství. Což znamená, že samosprávné celky - obce zajišťují téměř polovinu poskytovaných sociálních služeb v území. Kraj zajišťuje prostřednictvím svých příspěvkových organizací tři služby sociální péče. Služby sociální prevence a sociální poradenství na území obce kraj neposkytuje. Prostřednictvím neziskových organizací (obecně prospěšných společností a občanských sdružení) je v obci poskytována pětina všech sociálních služeb (třetina služeb sociální péče). Církev poskytuje dvě služby sociální prevence.

Do kategorie Jiný jsou v tabulce přiřazeny následující subjekty: dva Centra denních služeb DUHA, o.p.s., Domov pro seniory - POHODA, o.p.s., Slezská Humanita, o.p.s., Domov se zvláštním režimem - Domácí péče SOS, s.r.o., Domov pro osoby se zdravotním postižením - Domácí péče SOS, s.r.o.

Tab. č. 66: Přehled financování zařízení sociálních služeb v roce 2012

Posuzovaný správní obvod ORP Orlová	Finanční prostředky v tis. Kč						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorské dary	jiné finanční zdroje
Celkem za všechna zařízení	37 899	160	1 942	12 230	76 324	1 744	9 288

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Pro zpracování tab. č. 66 poskytla jednotlivá zařízení sociálních služeb sídlící v území ORP Orlová přehled svého financování za rok 2012. Z důvodu ochrany dat nejsou data za jednotlivá zařízení ve výše uvedené tabulce zveřejněna.

Na financování sociálních služeb se podílejí zejména uživatelé služeb (54 % všech finančních prostředků), MPSV (27 %), zřizovatelé (8 %).

Na domovy pro seniory připadá polovina všech finančních prostředků potřebných na poskytování sociálních služeb v území, na domovy se zvláštním režimem jedna čtvrtina. Uživatelé se se svými úhradami podílejí 60 % na příjmech domovů. I přes velký podíl úhrad od uživatelů služeb se zařízení sociálních služeb bez dotací MPSV či příspěvků zřizovatelů neobejdou. Celá řada služeb je poskytována zdarma.

Na území ORP Orlová je poskytováno 11 typů sociálních pobytových služeb.

Tab. č. 67: Kapacita zařízení sociálních služeb

Služby	pobytové					ambulantní					terénní				
	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Druh zařízení sociálních služeb															
Centra denních služeb						35									
Denní stacionáře						5									
Týdenní stacionáře															
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				55											
Domovy pro seniory				327											
Domovy se zvláštním režimem				124											
Chráněné bydlení				14											
Azylové domy	40														
Domy na půl cesty															
Zařízení pro krizovou pomoc															
Nízkoprahová denní centra															
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						30									
Noclehárny															
Terapeutické komunity															
Sociální poradny								1							
Sociálně terapeutické dílny															
Centra sociálně rehabilitačních služeb															
Pracoviště rané péče															
Intervenční centra															
Služby následné péče															
Ostatní				2		7	5				28	7			

(Zdroj dat: Registr poskytovatelů služeb)

Z tabulky č. 67 hodnotící kapacitu zařízení sociálních služeb vyplývá, že dominujícím druhem služby z hlediska kapacity počtu lůžek jsou domovy pro seniory. Ve čtyřech domovech pro seniory je poskytována péče na 327 lůžkách, které jsou plně obsazeny. Ve dvou domovech se zvláštním režimem je poskytována péče na 124 lůžkách. S ohledem na očekávaný demografický vývoj lze

předpokládat, že již ve střednědobém horizontu nebude tato kapacita potřebám území ORP Orlová dostačovat.

Azylový dům pro matky s dětmi má kapacitu 40 lůžek a pro cílovou skupinu „ženy a matky s dětmi“ je dostačující. Chráněné bydlení, určené pro osoby s částečně sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení mentálního nebo tělesného, poskytuje 14 lůžek a pro uspokojení potřeby území ORP Orlová je daný počet nedostatečný.

Ambulantní sociální služby poskytuje Centrum denních služeb DUHA pro dvě věkové skupiny občanů se zdravotním postižením s dostačující kapacitou 35 klientů. V kategorii ostatní jsou zařazena následující zařízení sociálních služeb: *Odlehčovací služby pobytové*: počet klientů 2, počet lůžek 2; *Pečovatelská služba Orlová*: ambulantní klient 1, terénní počet klientů 7; *Pečovatelská služba Petřvald*: terénní počet klientů 5; *Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Orlová*: počet klientů ambulantní 1, terénní 2; *Kontaktní centrum, Terénní programy Město Orlová*: terénní počet klientů 14, počet kontaktů 7.

V rámci finanční analýzy byly zjišťovány příjmy z úhrad uživatelů pečovatelských a odlehčovacích služeb a celkové výdaje na poskytované služby. Viz tab. č. 68.

Tab. č. 68: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

	Pečovatelská služba	Odlehčovací služby
Příjmy z úhrad uživatelů	862 000	55 000
Výdaje	5 874 442	560 480
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu	14,70 %	9,80 %

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Ze získaných dat od jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb působících ve správním obvodu obce s rozšířenou působností Orlová plyne, že uživatelé pečovatelských služeb se podílejí jednou sedminou na celkových nákladech poskytovaných služeb. Co se týče odlehčovacích služeb, je tento podíl ještě menší. Uživatelé hradí jen desetinu výdajů na poskytované služby.

V rámci území obce s rozšířenou působností Orlová je kapacita poskytovaných pečovatelských a odlehčovacích služeb dostatečná.

Přehled počtu uživatelů sociálních služeb v roce 2012 v zařízeních na území SO ORP Orlová je uveden v následující tabulce č. 69.

Tab. č. 69: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

	Centra denních služeb			Denní stacionáře			Zařízení pro krizovou pomoc		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod celkem	11	9	2	0	2	11	0	0	0

	Sociální poradny			Sociálně terapeutické dílny			Sociální rehabilitace		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod celkem	0	24	52	0	0	0	0	0	0

	Týdenní stacionáře			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod celkem	0	0	0	17	8	7	0	86	254

	Domovy se zvláštním režimem			Chráněné bydlení			Azylové domy		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod celkem	0	36	67	0	7	7	70	0	26

	Domy na půl cesty			Terapeutické komunity			Ostatní		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod celkem	0	0	0	0	0	0	413	284	305

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Noclehárny ani nízkoprahová denní centra na území SO ORP Orlová služby neposkytují.

Azylový dům HANNAH má registrovanou cílovou skupinu ženy a matky s dětmi. Od letošního roku také rodiny s dětmi. Azylové služby pro muže nejsou poskytovány na celém území obce s rozšířenou

působností. Největší skupinou uživatelů sociálních služeb jsou senioři v domovech pro seniory a také senioři a osoby se zdravotním postižením v domovech se zvláštním režimem.

Do kategorie ostatní byla zařazena následující zařízení poskytující sociálních služby: sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pečovatelská a odlehčovací služba, kontaktní centrum, terénní program.

Do analýzy není zahrnuto jedno zařízení - domov se zvláštním režimem a domov pro osoby se zdravotním postižením, neboť daný subjekt neposkytl data pro zpracování.

Výše nákladů na uživatele sociálních služeb v jednotlivých zařízeních v roce 2012 jsou uvedena v následující tabulce č. 70. Do této analýzy není zahrnut jeden domov se zvláštním režimem a domov pro osoby se zdravotním postižením, neboť tato zařízení neposkytla data pro zpracování.

Tab. č. 70: Výše nákladů na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Centra denních služeb	2 881 531	885	0	0
Denní stacionáře	1 597 000	1 267	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	16 949 000	0	0	1 420
Domovy pro seniory	67 422 708	0	0	600
Domovy se zvláštním režimem	31 470 900	0	0	837
Chráněné bydlení	2 242 000	439	0	0
Azylové domy	2 697 645	0	0	7 390
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	575 870	100	0	0
Sociální poradny	219 500	11	0	0
Ostatní	11 087 716	0	0	0

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Do kategorie ostatní jsou zařazeny následující služby: Pečovatelská služba a Odlehčovací služba poskytovaná Sociálními službami města Orlová, Pečovatelská služba Město Petřvald, Kontaktní centrum Sociálních služeb města Orlová, Sociální asistence Karviná, Orlová - sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Průměrné náklady u těchto služeb nelze určit průměrem, neboť by dané hodnoty neměly žádnou vypovídací hodnotu vzhledem k rozdílnosti poskytovaných služeb.

Všechny organizace poskytující dobrovolnictví na území obce s rozšířenou působností Orlová byly se sídlem mimo ORP Orlová. V roce 2010 probíhal na území ORP Orlová akreditovaný projekt DC ADRA Ostrava - Dobrovolníci v sociálních a zdravotních zařízeních pro seniory. Stěžejním posláním DC ADRA Ostrava je vysílat a koordinovat činnost dobrovolníků v přijímajících organizacích na území města Ostravy, Karviné a jejich blízkého okolí. Zároveň se DC věnuje propagaci dobrovolnictví jako takového, jedná s vedením přijímajících organizací, které mají o dobrovolníky zájem a metodicky je vede při zavádění dobrovolnických programů do praxe. Dobrovolníci jsou různých věkových kategorií, jsou proškoleni a pojištěni. Věnují se především volnočasovým aktivitám. Mezi přijímající organizace

patří i příspěvková organizace Domov Vesna. Cílem projektu bylo pomoci osobám zdravotně postiženým a seniorům.

V roce 2011 Slezská diakonie se sídlem v ORP Český Těšín realizovala dobrovolnický projekt se zaměřením na seniory.

V roce 2012 probíhal akreditovaný projekt: „DC ADRA Havířov – pomoc při péči o seniory a osoby zdravotně postižené“. Cílovou skupinou projektu byli zdravotně postižení a senioři v zařízeních sociálních služeb a zdravotních organizací. Dobrovolníci jsou společníky, předčítají seniorům, tráví s nimi volný čas apod. Organizace dobrovolníky školí, pojišťuje, uzavírá s nimi smlouvy. Přijímajícími organizacemi byl Domov Vesna, p. o. a Domov Petřvald - Březiny, p. o.

Vývoj sociálních služeb reaguje na proměny celé společnosti. Stárnutí populace a prodlužování doby dožití vede k potřebě soustředit se na rozvoj služeb pro seniory. Současný trend poskytování služeb směřuje k terénní a ambulantní formě poskytovaných služeb, aby senior mohl zůstat co nejdéle ve svém přirozeném prostředí.

Senioři jsou významnou cílovou skupinou sociálních služeb, jež se bude s rostoucím věkem dožití zvětšovat. Tlak na oblast sociálních služeb určených pro seniory vyššího věku tak bude i v budoucnosti značný. I když je nabídka různých sociálních služeb pro seniory poměrně široká, obecně lze konstatovat, že je nedostatečná. Neuspokojená poptávka se projevuje zejména v oblasti pobytových služeb (domovy pro seniory, příp. domovy se zvláštním režimem) a terénních služeb. Zatímco domovů se zvláštním režimem je obecně velmi málo a lze očekávat, že jejich potřebnost se bude i nadále zvyšovat s prodlužováním věku dožití, v případě domovů pro seniory lze vyslovit domněnku, že část neuspokojené poptávky souvisí s nedostatečným využíváním terénních sociálních služeb z finančních důvodů nebo nedostatku informací.

V každé společnosti existují lidé, kteří z různých důvodů nemají dovednosti nebo prostředky k tomu, aby si bydlení zajistili nebo udrželi sami. Je proto povinností státu jim na principu solidarity pomoci a může k tomu využít různé legislativní nástroje, sociální práci i sociální dávky. Bezdomovectví jako závažná forma sociálního vyloučení představuje kontinuální společenský fenomén. Dle definice bezdomovců (dle Evropské typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení) se jedná o skupinu viditelných bezdomovců, skrytých bezdomovců (žijících v ubytovacích zařízeních pro bezdomovce) a skupinu osob žijících v podmínkách, které neodpovídají podmínkám standardům bydlení v daném sociálním prostředí. Vše výše zmiňované řeší *Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020* přispívající k plnění cíle v oblasti chudoby, ke kterému se ČR zavázala v rámci Národních programů reforem. Koncepce reaguje na potřeby ČR a také na požadavky EU posílit „zacílené sociální služby na nejvíce znevýhodněné skupiny“. Dokument přesně vymezuje cíle a opatření pro jednotlivé vybrané oblasti prevence a řešení problematiky bezdomovectví.

Relevantními aktéry zapojenými do plnění stanovených cílů jsou: MPSV, MMR, MZ, Agentura pro sociální začleňování, Svaz měst a obcí, Asociace krajů, svazky obcí, kraje, obce, poskytovatelé služeb a další.

Dalším dokumentem zabývajícím se danou problematikou je *Strategie sociálního začleňování 2014 - 2020* (MPSV, Praha, leden 2014), která vychází z „*Dlouhodobé vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování*“ schválené ministrem práce a sociálních věcí v květnu 2012.

Zahrnuje rovněž oblasti překračující hranice resortu, které mají významný vliv na sociální začleňování osob.

Strategie popisuje prioritní témata ČR pro oblast sociálního začleňování osob v období do roku 2020 a pro čerpání z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie (dále jen „EU“) v programovém období 2014+. Dále obsahuje přehled opatření mající vliv na sociální začleňování a boj s chudobou a přehled relevantních materiálů a zdrojů. Tato Strategie ukazuje směr, kterým by se řešení sociálního vyloučení mělo ubírat, prosazuje společensky odpovědné hodnoty vztahující se k boji se sociálním vyloučením, upozorňuje na nedostatky při hledání řešení sociálního vyloučení a zasazuje se o šíření principu mainstreamingu sociálního začleňování na všech správních úrovních. V době, kdy se v určitých místech ČR projevuje společenské napětí, jež je mimo jiné i přímým důsledkem sociálního vyloučení, je zásadní ukázat politickou i morální vůli se nastalou situací zabývat nejen zaváděním konkrétních opatření, ale budováním takového společenského diskurzu, který povede k posílení společenské soudržnosti. Dalším z cílů dokumentu je tedy přispět ke vzniku takového společenského klimatu, ve kterém bude fungovat politika, jejímž cílem je oslabování či zpomalování procesů sociálního vyloučení.

Město Orlová ležící v průmyslovém jádru Moravskoslezského kraje je nositelem mnohá specifických znaků kraje, ve kterém se nachází. Socioekonomická situace v území ORP Orlová je ovlivňována vysokou mírou nezaměstnanosti, migrací za prací, omezením činnosti některých výrobních podniků a následným omezením nabídky na trhu práce. Nejproblematictější situací se jeví romská problematika. Z Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012 – 2015 vyplývá, že zatímco počet obyvatel celého města v posledních letech klesá, počet obyvatel části Poruba se naopak mírně zvyšuje. Zvyšování počtu obyvatel v zóně je způsobeno postupným přílivem občanů romské národnosti, kteří se do zóny stěhují ke svým příbuzným nebo jsou u svých příbuzných formálně na návštěvě a nejsou tak zahrnuti ve statistických údajích.

Koncentrace v konkrétních lokalitách, sociální situace, úroveň bydlení a zvyšující se počet vede k nárůstu problémů. V Orlové se nachází dvě sociálně vyloučené lokality. Město prostřednictvím integrovaného plánu rozvoje města usiluje o zlepšení kvality života pro všechny občany dané zóny.

V rámci rozvoje území je nutné soustředit se na služby směřované k aktivizaci těchto osob, k podpoře rodinného života a smysluplnému trávení volného času. Město Orlová ve spolupráci se školami, neziskovým sektorem, policií, vlastníky bytových domů ale i Úřadem vlády se neustále podílí na řešení problémů sociálně vyloučené komunity. Od roku 2012 jsou městem Orlová v rámci Komunitního centra Maják poskytovány tři registrované sociální služby, a to Občanská poradna Orlová (odborné sociální poradenství), Sociální asistence Orlová (sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi) a terénní program. Na tyto služby pak navazují další - fakultativní činnosti, jako je klub dětí a maminek, výchovně vzdělávací aktivity, hudební, taneční či sportovní aktivity.

Město Orlová se snaží maximálně využít pro rozvoj lokality a práci s jejími obyvateli projekty financované z národních zdrojů i Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie.

V příštím období je nutné nadále směřovat k rozvoji sociálních služeb pomáhajícím snižovat sociální vyloučení osob prostřednictvím terénních programů, nízkoprahových zařízení, azylových zařízení či jiné služby sociální prevence a rovněž prostřednictvím komunitního plánování zajistit dostupnost sociálních služeb a pružně reagovat na změny potřeb obyvatel.

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Tab. č. 71: Analýza rizik sociálních služeb

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na provoz	4	5	20	sdílené nákupy, meziobecní spolupráce, jednání s krajem, sponzorství	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel a zřizovatel
Nedostatek financí na investice a vybavení	3	3	9	zajištění externích zdrojů, meziobecní spolupráce	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel a zřizovatel
Neochota uživatelů platit služby	3	2	6	system výběru plateb	poskytovatel
Udržitelnost projektů EU	3	4	12	tvorba rezerv a dlouhodobé plánování, nové zdroje financování	poskytovatel, obec
Nejasné principy financování služeb	3	5	15	jasné vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi	poskytovatel, obec, zřizovatelé
Organizační riziko					
Nevyrovnaná poptávka s nabídkou služeb	3	3	9	komunitní plánování v rámci meziobecní spolupráce	obce daného území
Špatné rozmístění služeb	2	3	6	plánování a meziobecní spolupráce	ORP a ostatní obce
Nezájem obcí	1	3	3	spolupráce	obce daného území
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím	3	4	12	tlak na zákonodárce	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel a zřizovatel
Reformy, které zhorší podmínky pro poskytování služeb	3	4	12	jednání s MPSV	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel a zřizovatel

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Technické riziko					
Špatný technický stav budov	4	3	12	využití externích zdrojů financování	poskytovatel, zřizovatel, obec
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	využití zdrojů EU a jiných	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel a zřizovatel
Věcné riziko					
Špatný management poskytovatelů služeb	3	4	12	stanovení smluvních podmínek	zřizovatel
Nízká kvalita poskytovaných služeb	2	3	6	hodnocení kvality služeb, meziobecní srovnání	poskytovatel
Nezájem občanů o poskytované služby	3	3	9	informovanost veřejnosti, meziobecní spolupráce	poskytovatel
Personální rizika (profesionalita, fluktuace, věk, ...)	2	4	8	celoživotní vzdělávání	poskytovatel

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Analýza rizik vyhodnocuje nebezpečí vzniku událostí, které mohou negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu a není ani nemožná ani jistá. Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu na dosažení cílů strategie. Z hodnocení rizik v území ORP Orlová vyplynulo, že největším je význam rizika nedostatku financí na provoz zařízení. Vlastníkem rizika je obec jako zřizovatel, obec jako poskytovatel a ostatní poskytovatelé či zřizovatelé. Pro snížení významnosti rizika je vhodné v rámci meziobecní spolupráce organizovat sdružené nákupy, společně jednat s krajem či MPSV ohledně dotací a zajišťovat sponzoring pro oblast sociálních služeb. Druhým nejvýznamnějším rizikem, které opět spadá do kategorie finančních rizik, jsou nejasné principy financování služeb. Vlastníky rizika jsou opět obce, poskytovatelé i zřizovatelé. Opatřením ke snížení významnosti rizika je společné jednání obcí v rámci meziobecní spolupráce s vyššími správními orgány ohledně jasného vymezení kompetencí mezi státem, krajem a obcemi. Další významná rizika patří do kategorie právních rizik, jedná se o rizika změny legislativy a reformy oblasti sociálních služeb. V rámci meziobecní spolupráce lze učinit opatření společného tlaku představitelů obcí na zákonodárce a jednání s MPSV týkající se legislativní podpory a vhodných reforem sociální oblasti. Nejmenším rizikem je riziko organizační - nezájem obcí o problematiku sociálních služeb, neboť se jedná o téma, které obce zajímá. Obce usilují o společné plánování a hledání vhodného řešení.

Tab. č. 72: Analýza cílových skupin – sociální služby

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Senioři	dostupnost služby prostorová a časová; nízká cena služby; integrace do společnosti; široká nabídka služeb; bezbariérovost veřejných budov	nezájem o službu; neochota hradit služby; nedostatek finančních prostředků na úhradu služeb, závislost na výši důchodu a příspěvku na péči; blízké osoby pečující o seniora, nevyužívání kvalitních sociálních služeb; neochota měnit bydlení	prezentace v tisku, v Orlovských novinách, v tiskovinách Petřvaldu a Doubravy; webová prezentace; informační letáky; osobní komunikace	prověřit komunikační kanály; v rámci meziobecní spolupráce koordinovat služby prostřednictvím koordinátora komunitního plánování
Zdravotně postižení	nízká cena služby vzhledem k výši příspěvku na péči; dostupnost služby prostorová a časová; bezbariérovost veřejných budov; dostupné podporované či chráněné bydlení; možnost pracovního uplatnění	neochota hradit služby; nezájem o službu; blízké osoby pečující o osobu, nevyužívání sociálních služeb; neochota měnit bydlení; malá aktivita osob se zdravotním postižením; neochota integrace do společnosti (pracovní i sociální)	prezentace v tisku, v Orlovských novinách, v tiskovinách Petřvaldu a Doubravy; webová prezentace; elektronicky formou newsletteru; informační letáky; osobní komunikace	pravidelně informovat; pořádat kulaté stoly; prostřednictvím meziobecní spolupráce koordinovat služby v území
Děti, rodina a mládež	dostupnost služby časová a prostorová; široká nabídka služeb; podpora rodin při sociálním začleňování, získání dovedností; informování o poskytovaných službách; integrace dětí do společnosti	nezájem o službu; nezájem o informace o poskytovaných službách; neochota aktivně využívat služby; nedostatečná motivace ke změně životního stylu	prezentace v tisku, v Orlovských novinách, v tiskovinách Petřvaldu a Doubravy; webová prezentace; informační letáky; osobní komunikace	ověřit nabídku služeb; zlepšit komunikaci s médii; pravidelně informovat
Občané v přechodné krizi	dostupnost služby; poskytování služeb bezplatně; individuální odborné sociální poradenství; informování o službách; cenově dostupné bydlení; provázanost služeb	nezájem o službu; neochota hradit službu z důvodu nedostatku financí; nemotivovanost osob ke změně životního stylu; malá informovanost o službách	prezentace v tisku, v Orlovských novinách, v tiskovinách Petřvaldu a Doubravy; webová prezentace; informační letáky; osobní komunikace	v rámci meziobecní spolupráce koordinovat služby; prověřit komunikační kanály; prostřednictvím terénní práce informovat

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Etnické menšiny	poradenství dluhové a týkající se sociálních dávek; poradenství zaměřené na možnosti bydlení, zaměstnání a vzdělávání; bezplatnost poskytovaných služeb; dostupnost služeb prostorová a časová	neochota řešit problémy; malá motivace ke změně životního stylu; nezájem o sociální služby; zadluženost	osobní komunikace; prezentace v tisku, v Orlovských novinách, v tiskovinách Petřvaldu a Doubravy; webová prezentace; informační letáky	prostřednictvím terénní práce systematicky informovat; v rámci meziobecní spolupráce koordinovat služby
Pečující osoby	podpora rodiny; rychlejší jednání úřadů v poskytování dávek ZP - zejména příspěvku na péči; kvalitní odborné sociální poradenství; dostupnost služeb; cenová dostupnost odlehčovacích služeb	nezájem o službu; neochota hradit službu vzhledem k nedostatku financí; malá motivace k využívání služeb, vyhoření, nezájem o aktivizaci	elektronicky formou newsletteru; prezentace v tisku, v Orlovských novinách, v tiskovinách Petřvaldu a Doubravy; webová prezentace; informační letáky; osobní komunikace	prověřit komunikační kanály; organizovat kulatý stůl
Veřejnost	široké spektrum poskytovaných služeb; efektivita služeb; nízké náklady služeb	nezájem o problematiku sociálních služeb; diskriminace určité sociální skupiny	prezentace v médiích; webová prezentace; informace v Orlovských novinách, novinách Petřvaldu a Doubravy	veřejné diskuse; komunikace s médii; poskytování informací
Pracovníci samospráv a pracovníci v sociálních službách	dobré pracovní podmínky; dostatečné finanční ohodnocení práce; společenské postavení	malá motivace ke kvalitnějšímu poskytování služeb z důvodu přetížení a neadekvátního ohodnocení práce	osobní, elektronická a písemná komunikace	péče o zaměstnance, vzdělávání a rozvoj, kvalitní pracovní prostředí; využití dotačních programů pro zlepšení pracovních podmínek
Poskytovatelé služeb	zájem uživatelů o poskytované služby; dostatek finančních prostředků; společenská prestiž; dostatečná podpora ze strany státu, kraje a obce	nedostatečná kapacita poskytovaných služeb; nízká kvalita poskytovaných služeb; nezájem o spolupráci v komunitním plánování; nedostatek financí k poskytování služeb	osobní, elektronická a písemná komunikace; setkání	komunitní plánování; jednání o zapojení dalších subjektů do komunitního plánování

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Partneři (sponzoři, dárci,...)	propagace partnera; dostupnost služeb časová i prostorová; dobrá kvalita služeb	nedostatek finančních prostředků; nezájem o problematiku sociálních služeb; diskriminace určité sociální skupiny	osobní, elektronická a písemná komunikace; propagace v médiích; webové prezentace	propagace; společná jednání a plánování služeb; informovanost o komunitním plánování a o poskytovaných službách; motivovat ke spolupráci
Představitelé obcí SO ORP	dostatečná nabídka poskytovaných služeb odpovídající poptávce občanů; efektivita poskytovaných služeb; zajištění dostatečných zdrojů financování služeb; dostatečná informovanost veřejnosti o poskytovaných službách	nedostatek finančních prostředků pro financování služeb; neochota plánovat služby; nezájem o spolupráci; změny legislativy, změny priorit	jednání s představiteli jednotlivých obcí; komunikace s poskytovateli služeb a odborníky; prezentace v médiích	meziobecní spolupráce; spolupráce v komunitním plánování; dostatečně informovat veřejnost o prioritách v oblasti sociálních služeb
Kraje	kvalitní sociální služby; dostatečná kapacita služeb; široká nabídka poskytovaných služeb; spokojenost klientů služeb; efektivita služeb; dostatek finančních prostředků pro poskytování dotací	nedostatek finančních prostředků; neochota spolupracovat a komunikovat s obcemi; změna politické reprezentace a změna sociální politiky kraje; změny v legislativě	jednání s představiteli obcí; komunikace s poskytovateli služeb a odborníky; prezentace v médiích	podpora meziobecní spolupráce; komunitní plánování kraje; ověřit komunikační kanály vzhledem k veřejnosti
Stát	široká nabídka poskytovaných služeb; kvalita služeb; efektivita poskytovaných služeb	nedostatek finančních prostředků pro sociální oblast; nevhodné rozdělení finančních prostředků; změna sociální politiky; změny v legislativě; nedostatečná komunikace s veřejností a samosprávnými celky	komunikace s představiteli krajů a obcí; jednání s poskytovateli služeb; prezentace v médiích	jasná legislativa, jednoznačné vymezení pravomocí mezi státem, krajem a obcemi, podpora meziobecní spolupráce

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Média	dostatek informací o problematice sociálních služeb; kvalitní zdroje informací o sociálních službách	zkreslování informací o sociálních službách; nezájem o problematiku sociálních služeb	jednání s poskytovateli a klienty sociálních služeb; komunikace s představiteli obcí a kraje; komunikace s veřejností	nabízet příklady dobré praxe; pravidelná komunikace

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Analýza cílových skupin je klíčová pro efektivní plánování sociálních služeb. Umožňuje zjištění specifických potřeb a očekávání cílových skupin, nalezení vhodné formy komunikace a případných opatření. Důležitou cílovou skupinou v území ORP Orlová jsou senioři. Tato skupina očekává širokou nabídku služeb, dostupnost služeb prostorovou a časovou a především nízkou cenu služeb. Největším rizikem spojeným se skupinou je nedostatek finančních prostředků na úhradu služeb a nezájem o služby. V rámci meziobecní spolupráce je vhodné koordinovat poskytované služby v rámci celého území ORP Orlová prostřednictvím komunitního plánování a jejího koordinátora.

Dalšími významnými cílovými skupinami jsou etnické menšiny a občané v přechodné krizi, jejichž očekávání jsou obdobná - bezplatnost poskytovaných služeb a individuální odborné poradenství. Rizikem daných skupin je neochota či nezájem o řešení problémů. Vhodným opatřením se jeví v rámci meziobecní spolupráce na celém území ORP podporovat terénní programy pro informovanost cílových skupin o možnosti využití poskytovaných služeb a zajistit dostatečnou šíři nabízených služeb sociální prevence.

4.1.4. SWOT analýza oblasti sociálních služeb

Tab. č. 73: SWOT analýza sociálních služeb

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- fungující komunitní plánování,- profesionalita a vzdělanost pracovníků v sociálních službách,- fungující síť sociálních služeb a jejich provázanost,- úroveň komunikace mezi poskytovateli,- ochota obce řešit problematiku sociálně vyloučených lokalit,- sociální služby poskytované Komunitním centrem Maják koncentrované na jednom místě,- dostatečná kapacita pečovatelské služby a odlehčovací služby,- dobrá spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb,- zájem pracovníků sociálních služeb o práci, motivace, nadšení	<ul style="list-style-type: none">- malá společenská prestiž sociálních služeb,- nedostatečná kapacita domovů se zvláštním režimem,- nízká kapacita chráněného bydlení,- chybějící sociální služby a azylové zařízení pro obyvatele - jednotlivce bez přístřeší,- nedostatek sociálních bytů: startovacích, malometrážních,- mnoho ubytoven na území města,- zadluženost rodin v sociálně vyloučené lokalitě a jejich nízká životní úroveň,- nedostatečná aktivita obyvatel sociálně vyloučených lokalit a obyvatel bez přístřeší,- bariérovost budovy odboru sociálního a zdravotního MěÚ Orlová,- neexistence dlouhodobého plánování financování sociálních služeb

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - vícezdrojové financování (evropské fondy, nadace, projekty kraje), - zlepšení podmínek poskytování dotací na sociální služby z Moravskoslezského kraje, - spolupráce obcí v rámci meziobecní spolupráce, - změna sociální politiky státu, - větší politická podpora včetně zapojení pracovníků sociálních služeb do pracovních komisí obcí, - zlepšování povědomí o potřebách cílových skupin, - vytvoření hodnotících ukazatelů kvality a efektivity poskytovaných služeb, - spolupráce s úřady práce (dobrovolnictví), - zapojení uživatelů do rozvoje sociálních služeb, - spolupráce s neziskovým sektorem při rozvoji a využití sociálních služeb, - vytvoření plánu bytové politiky pro sociálně ohrožené skupiny obyvatel, - integrace sociálně ohrožených do společnosti prostřednictvím práce s dětmi (povinná předškolní docházka, zájmová činnost, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi), - zvýšení informovanosti o poskytovaných sociálních službách u lékařů, ve veřejných prostorech, ve školách, u zaměstnavatelů 	<ul style="list-style-type: none"> - neochota a nezájem politiků o problematiku sociálních služeb, - ponechání řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit na místní samosprávě, - změny v legislativě, - nejistota financování, - vysoká administrativa ve vztahu k dotacím, - složitost čerpání fondů EU, - změna politického vedení a sociální politiky obce, - snižování rozpočtu na sociální služby, - nedostatek pracovních příležitostí, - špatně nastavený systém příspěvku na péči a ostatních nepojistných sociálních dávek, - vznik finančních ztrát při nenaplnění kapacit stávajících zařízení, - nemožnost dlouhodobě plánovat v sociálně vyloučených lokalitách, - stárnutí populace a nutnost přípravy společensko-ekonomického systému, - zhoršení věkové struktury obyvatelstva - vysoké procento starších 65 let a zároveň nízký podíl dětské složky, - vysoká nezaměstnanost a špatná ekonomická situace části obyvatel, - nárůst počtu osob ohrožených sociálním vyloučením, - imigrace obyvatel s nízkým sociálním statutem a jejich územní koncentrace způsobující sociální problémy, - neochota poskytovat finanční prostředky na sociální služby pro obyvatele sociálně vyloučených lokalit a občanů bez domova

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Souhrnná SWOT analýza sociální oblasti území SO ORP Orlová je zpracována jako analýza napříč jednotlivými cílovými skupinami sociálních služeb. Vychází z hodnocení všech faktorů - silných a slabých stránek, příležitostí i hrozeb. Akcentováním silných stránek a naopak důrazem na omezování slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje dopad ohrožení. Největší význam v případě příležitostí a hrozeb byl přiřazován ekonomickým faktorům. V případě slabých i silných stránek byl důraz kladen na kvalitativní hodnocení sociálních služeb. Výsledky SWOT analýzy byly použity jako základ pro zaměření celé plánovací části, pro formulaci priorit, opatření a plánovaných aktivit v sociální oblasti. Počet identifikovaných silných stránek odpovídá počtu stránek slabých. Mezi silnými stránkami se nejčastěji objevuje pozitivní hodnocení kvality poskytovaných

sociálních služeb. Mezi slabé stránky patří převážně nedostačující kapacita zařízení poskytující sociální služby nebo zcela chybějící sociální služby. Zásadnějších hrozeb pro rozvoj sociálních služeb bylo identifikováno více než příležitostí. Souvisejí především s nejistou sociální politikou státu, s nejasným financováním služeb a se špatnou ekonomickou situací v regionu.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Ze situační analýzy, která je důležitou součástí přípravy strategie, byly identifikovány priority současné i budoucí pro rozvoj oblasti sociálních služeb v území správního obvodu obce s rozšířenou působností Orlová. Cílem analýzy bylo získat přehled o zařízeních sociálních služeb, o službách v nich poskytovaných a o financování těchto služeb.

Ve správním obvodu města Orlová se nachází 12 subjektů poskytujících registrované sociální služby. Sociální služby poskytují: kraj, obce (samy či prostřednictvím svých příspěvkových organizací), nestátní neziskové organizace a jedna podnikající osoba. Devět poskytovatelů služeb se nachází na území města Orlová a tři poskytovatelé ve městě Petřvald. V obci Doubrava se nenachází žádný poskytovatel sociálních služeb.

Třetinu všech zařízení sociálních služeb tvoří domovy pro seniory. Stárnutí populace a zvyšování doby dožití směřuje neustále pozornost k rozvoji sociálních služeb pro seniory. Na území ORP Orlová se nachází čtyři domovy pro seniory s relativně dostatečnou kapacitou 340 osob. Vzhledem k prodlužování věku dožití a zhoršování zdravotního stavu občanů je nutno zaměřit pozornost zejména na domovy se zvláštním režimem poskytující pobytové služby pro osoby se sníženou soběstačností. Dva domovy se zvláštním režimem s kapacitou 124 osob poskytující své služby na území ORP Orlová mají nedostatečnou kapacitu pro celé území ORP. Jedním z cílů komunitního plánování sociálních služeb Orlová je vznik nových sociálních služeb pro seniory, hledání vhodných prostor, získání finančních prostředků a hledání vhodného provozovatele. Také je možné jednat v rámci meziobecní spolupráce s některými provozovateli v území o transformaci části stávajících prostor domovů pro seniory na domovy se zvláštním režimem či vybudování domova komunitního typu. Neméně významným cílem je rozvoj stávající pobytové služby chráněné bydlení pro osoby se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení.

Další sledovanou cílovou skupinou z oblasti sociálních služeb jsou děti, mládež a rodina. Město Orlová od roku 2012 realizuje projekt Komunitního centra Maják financovaný z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Cílem projektu je podpora začleňování sociálně vyloučených osob v lokalitě Orlová - Poruba nebo osob ohrožených sociálním vyloučením a jejich návrat do společnosti a na trh práce. Smyslem projektu je systematická práce se všemi věkovými skupinami s důrazem na prevenci sociálního vyloučení. Na sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní program a odborné sociální poradenství navazují fakultativní činnosti, jako je klub dětí a maminek, výchovně vzdělávací činnosti, hudební, taneční a sportovní aktivity. Od června 2015 bude Komunitní centrum Maják financován z obecního rozpočtu.

Ve městě Orlová působí také občanské sdružení Futra provozující nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, jehož činnost směřuje k smysluplnému využití volného času dětí a mládeže. Slezská diakonie se věnuje dětem v rámci své služby sociální prevence *Sociální asistence* a také v rámci pobytové služby v Azylovém domě HANNAH, kde poskytuje přechodné ubytování pro ženy a ženy s dětmi.

Cílem služby je podpora rodin při snižování zadluženosti, podpora vzdělávání a výchovy dětí, řešení problémů, zachování vhodného bydlení.

Vysoká nezaměstnanost v území vede k zadluženosti rodin, které posléze přicházejí o bydlení. Na území ORP Orlová chybí sociální bydlení pro celé rodiny. Rodiny s dětmi mají možnost se ubytovat pouze v komerčních ubytovnách, které neposkytují žádné sociální služby. Občané zde nejsou motivováni ke změně své sociální situace, jsou pouze odkázáni na přijímání sociálních dávek.

Město Orlová poskytuje ubytování pro osoby bez přístřeší či neplatiče na dobu dočasnou na ul. Klášterní, která řeší pouze akutní krizovou situaci občanů a je zcela nevhodná pro rodiny s dětmi. Toto ubytování v náhradních ubytovacích jednotkách svými parametry nespĺňuje požadavky dle zákona o sociálních službách pro azylový dům.

Občanům v přechodné krizi na území ORP Orlová nejsou poskytovány služby sociální prevence.

Problematika sociálně slabých rodin a osob bez přístřeší se týká všech obcí v území ORP Orlová a je vhodná k řešení v rámci meziobecní spolupráce, neboť patologické chování těchto skupin přesahuje hranice obcí. V rámci území je nutné vybudovat síť sociálních služeb pro osoby bez přístřeší a osoby v ohrožení: nízkoprahové denní centrum, noclehárnu, azylový dům.

V rámci komunitního plánování úspěšně funguje spolupráce mezi městy Orlová a Petřvald. Pro zlepšení sítě sociálních služeb pro všechny občany na území ORP Orlová je vhodné více zapojit do spolupráce i obec Doubravu, neboť se jedná o malou obec, která na území neposkytuje žádné sociální služby. Komunitní plánování služeb umožňující zefektivnění a zkvalitnění poskytovaných sociálních služeb je nutné propojit s plánem rozvoje celého území ORP Orlová.

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena všemi starosty ORP Orlová a odborníkem v sociální oblasti – koordinátorem pro komunitní plánování. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámeček všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací

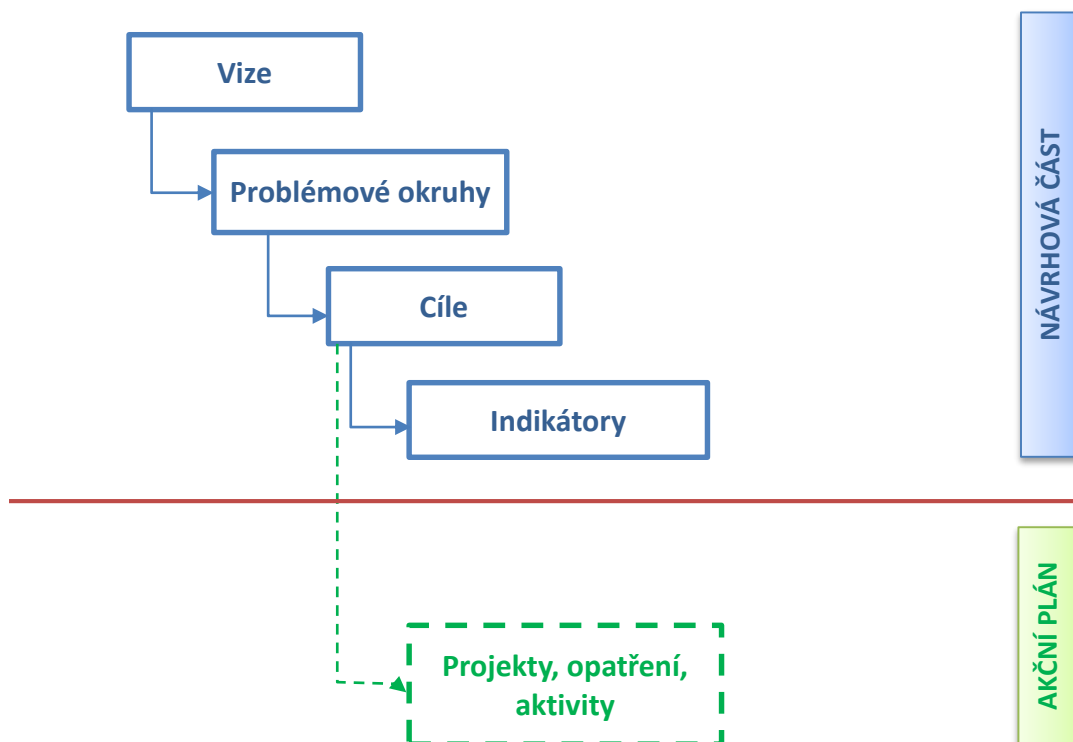
strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce:

Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity zatraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.

Sociální služby	Problémová oblast 1: Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany		Problémová oblast 2: Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem	
	cíl 1.1: Vytvořit systém řešení problémů sociálně vyloučených osob a rodin zaměřený na sociální bydlení	cíl 1.2: Podporovat rozvoj sociálních bytů	cíl 2.1: Navýšit kapacitu v domovech se zvláštním režimem	cíl 2.2: Navázat spolupráci s poskytovateli služeb sociální péče v okolních obcích (mimo ORP Orlová)

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

*Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. **Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života.** Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity zatraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.*

Slogan:

Orlová, Petřvald, Doubrava - společně k nové prosperitě

Realizační tým připravil k projednání na fokusní skupině celkem tři problémové okruhy z oblasti sociálních služeb ve znění:

1. Absence systému důstojného bydlení
2. Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem
3. Málo využitý potenciál dobrovolnictví

Členové fokusní skupiny mezi sebou diskutovali o každém navrženém problémovém okruhu zvlášť. Vzhledem ke zkušenostem přítomného odborníka na sociální oblast přímo z praxe a jeho informacím z terénu, byl po debatě s ostatními zúčastněnými problémový okruh týkající se dobrovolnictví zrušen.

Hlavním důvodem byl současný malý zájem o služby dobrovolnictví na území ORP Orlová. U dalších dvou návrhů byla pozměněna formulace, aby lépe daný problém vystihovala. Konečným výsledkem jednání fokusní skupiny jsou tyto dva problémové okruhy:

1. Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany
2. Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem.

1. Problémový okruh: **Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany**

SO ORP Orlová - v minulosti oblast zaměřená na těžbu uhlí a poskytující možnost vysokých výtěžků na šachtách, dnes – území charakteristické vysokou mírou nezaměstnaností a jí odpovídající sociální struktura obyvatel.

Ne vždy vlastní vinou se lidé ocitají na tzv. okraji společnosti, odkud se bez pomoci nedokážou dostat zpět. Město Orlová zřídilo funkci koordinátora pro národnostní menšiny, realizovalo projekt „Terénní sociální práce v sociálně vyloučené romské lokalitě“, zřídilo v rámci projektu Komunitní centrum Maják, podpořilo činnost asistentů prevence kriminality. Na území města působí několik nestátních neziskových organizací (azylový dům pro matky s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Futra a další), jejichž záměrem je přispět ke zlepšení podmínek pro integraci obyvatel ze sociálně znevýhodněného prostředí v rámci systému vzdělávání i v rámci společnosti.

Avšak lidem žijícím na okraji společnosti brání v jejich znovuzapojení se do běžného života především důstojné bydlení, které se stává odrazovým můstkem ke kvalitnímu vzdělání a posléze získání zaměstnání. Často se však z důvodu neplacení nájemného ocitají v komerčních ubytovnách, které svým charakterem nesplňují požadavky na poskytování sociálních služeb.

Sociální pracovníci ze sociálního a zdravotního odboru města Orlové oslovili všechny majitele těchto ubytoven a navázali s nimi spolupráci alespoň formou organizování depistážních dnů. Minimálně jednou za dva měsíce (nebo dle potřeby) docházejí do ubytoven, kde vyhledávají osoby potřebující pomoc. Převážně se jedná o osoby, které ať už z finančních důvodů nebo z důvodu ostychu nepřijdou na sociální odbor samy o své vůli. Setkání trvá zhruba dvě hodiny a každý ubytovaný má možnost požádat sociální pracovníky o radu z oblasti, která ho zrovna trápí. Převážně se jedná o vyřízení sociálních dávek, oddlužení, hledání vhodnějšího bydlení a různé jiné záležitosti i osobního rázu. Sociální pracovníci jim poradí na místě nebo si je pozvou na své oddělení, kde s klienty v rámci sociální práce začnou pracovat. Převážně se jedná o práci kontinuální.

I když většina z nich pomoc nepřijme a tento životní styl jim vcelku vyhovuje, najdou se i takoví, kteří tuto šanci využijí a jsou za ni vděční. Existuje několik případů, kdy se sociálním pracovníkům podařilo pro tyto lidi najít nové bydlení, navázat s nimi kontakt dlouhodobější a za pomoci sociální asistence se teď učí tito lidé fungovat „samostatně“.

Velkým problémem je sehnat pro tuto cílovou skupinu vhodný byt. Ve městě Orlová se sice nachází dostatečný počet volných bytů soukromého vlastníka, ale osoba nebo jeho rodinný příslušník, který měl v minulosti problémy s placením nájemného, nemá nárok tento byt získat k užívání. Z městských bytů, které jsou přidělovány na základě pořadníku, je pouze šest vyčleněných jako sociální plus dva

jako náhradní ubytovací prostory. Dva byty se obsazují ve spolupráci s oddělením sociální práce, ostatní byty ve spolupráci s oddělením, které se stará o osoby s omezenou svéprávností.

Tato problematika se dotýká všech obcí v území ORP Orlová a její příčinou je absence sociálního bydlení pro celé rodiny. Vhodným řešením se jeví vytvoření systému prostupného bydlení zahrnující obyvatele celého SO ORP.

Cílem prostupného bydlení je pomoci lidem dostat se v co nejkratší době z ubytoven a jiných nestandardních forem bydlení do kvalitnějšího, pokud možno prostorově nevyloučeného nájemního bydlení. Systém je založen na provázání bydlení s intenzivní sociální prací a je zpravidla tvořen třemi stupni:

1. krizové bydlení (azylové domy, ubytovny s doprovodným sociálním programem, noclehárny)
2. bydlení v tréninkových bytech, ve kterých je podnájemníkům poskytována doprovodná sociální asistence (sociálně aktivizační služby, terénní sociální práce)
3. dlouhodobé sociální bydlení

Vyřešením problému - získáním přiměřeného bydlení se většinou nastartuje řešení některých dalších problémů sociálně vyloučených osob a rodin (např. zlepšení školní docházky dětí, zvýšení motivace osob, snížení kriminality apod.).

V opačném případě lze předpokládat prohlubování současných problémů – záškoláctví; nezáměr o studium, o práci, o změnu svého postavení ve společnosti; nárůst kriminality a v konečné fázi pokračující trend „vylidňování“ území.

2. Problémový okruh: **Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem**

Dle „Katalogu sociálních služeb a jiných aktivit ve městě Orlová a správním obvodu 2014“ je domov se zvláštním režimem definován následujícím způsobem:

Domov se zvláštním režimem poskytuje pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách, a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v těchto zařízeních při poskytování sociálních služeb je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob.

Palčivým celosvětovým problémem dnešní doby je přibývání lidí postižených demencí, která je přirovnávána k nevléčitelné epidemii stáří. Je to výzva pro lidstvo do budoucna, jak si s tímto problémem poradí. Říká se, že úroveň a vyspělost kultury společnosti se rozpozná podle toho, jaký postoj zaujímá ke svým nejslabším jedincům.

V ČR je celkový počet lidí s demencí cca 100 000, tj. 1 % populace. 90 % z nich tvoří senioři nad 65 let. Mnoho případů demence však zůstává lékařsky nediodagnostikováno. Výskyt demence se bude zvyšovat tak, jak bude stárnout populace. (zdroj: <http://haj-tl.wz.cz/htm/DEMENCE.htm>)

Po přenesení těchto poměrů na SO ORP Orlová v roce 2012 vychází číslo nemocných touto chorobou na 391 obyvatel. Pokud bychom k tomuto číslu připočetli chronicky duševně nemocné a lidi se závislostí na návykových látkách bude toto číslo několikrát větší a nabízí se otázka, zda kapacity místních podmínek jsou dostačující k řešení dané a budoucí situace.

Vývoj počtu obyvatel na území SO ORP Orlová se pohybuje dvěma směry. Zatímco celkově obyvatel ubývá - za období sedmi let (2005 – 2012) jejich stav klesl o 7,4 %, (tj. o 3128 osob), trend vývoje počtu obyvatel starších 65 let žijících na tomto území je zcela opačný. Počet těchto osob se za stejné období zvýšil o 25 % (tj. o 1116 osob).

Díky lepším životním podmínkám a vyspělejší zdravotní péči se průměrný věk obyvatel celorepublikově zvyšuje. V ORP Orlová v roce 2012 dosahoval průměrný věk obyvatel 40,4 let, v roce 2005 jen 37,6 let. Vzhledem ke snižujícímu se počtu dětí ve SO ORP ve věkové hranici 0 – 14 let však roste index stáří, který vyjadřuje podíl obyvatel starších 65 let k dětem (0 – 14 let) a v roce 2012 dosáhl čísla 101,6 a předpoklad jeho vývoje není povzbudivý. Viz tabulka č. 74.

Tab. č. 74 : Věková struktura obyvatelstva ORP Orlová

Věkové skupiny		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
v tom ve věku:	0 - 14	6798	6409	6164	5944	5817	5757	5512	5478
	15 - 64	30973	30703	30545	30316	29993	29599	28492	28049
	65 +	4448	4518	4695	4877	5023	5157	5322	5564
Průměrný věk (celkem)		37,6	38,1	38,5	38,9	39,2	39,5	40,1	40,4
Index stáří (65+ / 0 -14 v %)		65,4	70,5	76,2	82	86,4	89,6	96,6	101,6

(Zdroj dat: ČSÚ)

Na území ORP Orlová se nachází čtyři domovy pro seniory s relativně dostatečnou kapacitou 340 osob. Vzhledem k prodlužování věku dožití a v té souvislosti i zhoršování se zdravotního stavu občanů je nutno zaměřit pozornost zejména na domovy se zvláštním režimem poskytující pobytové služby pro osoby se sníženou soběstačností. Dva domovy se zvláštním režimem (Domov Březiny, příspěvková organizace v Petřvaldě a Ambrosie, podnikatelský subjekt v Orlové) kapacitou 124 osob poskytující své služby na území ORP Orlová mají kapacitu pro celé území ORP nedostatečnou.

Proto bylo také jako jeden z cílů komunitního plánování sociálních služeb Orlová stanoveno zřízení Domova se zvláštním režimem. Vzhledem k tomu, že zřízení nového objektu Domova se zvláštním režimem je finančně náročné a od roku 2013 zatím nebyly vyhlášeny výzvy na vhodné dotace, je toto možné řešit rovněž v rámci meziobecní spolupráce s některými provozovateli v území transformací části stávajících prostor domovů pro seniory na domovy se zvláštním režimem komunitního typu.

V případě neřešení budoucího problému se všechny tři obce vystavují riziku snížení morálního kreditu obce za neuspokojení poptávky sociálních potřeb svých občanů.

I ve výše popisované oblasti sociálních služeb by našlo uplatnění dobrovolnictví, které na území ORP Orlová chybí. (Pokud pomineme aktivity organizací, jež mají svá sídla mimo území ORP Orlová.)

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

PO 1 - Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany

Cíl 1.1 - Vytvořit systém řešení problémů sociálně vyloučených osob a rodin zaměřený na sociální bydlení

Cíl 1.2 - Podporovat rozvoj sociálních bytů

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany
Cíl 1.1	Vytvořit systém řešení problémů sociálně vyloučených osob a rodin zaměřený na sociální bydlení
Popis cíle	<p>Dle výsledků analýz databáze příjemců dávek hmotné nouze (Výzkumný ústav práce a sociálních věcí) došlo v období let 2008 – 2011 v okrese Karviná k téměř trojnásobnému nárůstu počtu domácností bydlících v jiné formě bydlení než je nájemní či vlastnická.</p> <p>Rovněž na území ORP Orlová dochází k nárůstu procenta sociálně slabých a nepřizpůsobivých občanů závislých na sociálních dávkách, kteří často bydlí v lokalitách, kde jsou životní podmínky kvalitativně horší, než je životní standard v ČR nebo v komerčních ubytovnách povětšinou z důvodu neplacení nájemného v minulosti.</p> <p>I když většině z nich tento životní styl vyhovuje, někteří se obracejí na sociální pracovníky s žádostí o kvalitnější bydlení. Vzhledem k bytové situaci a absenci motivace obcí sociální bydlení poskytovat, nelze těmto požadavkům vyhovět. Nehledě na riziko opakování stejných chyb, které tyto občany přivedly do současné životní situace.</p> <p>Cílem je proto vypracovat systém prostupného sociálního bydlení, který bude zohledňovat specifické potřeby nájemníků i úroveň jejich schopností najít si a udržet bydlení na otevřeném trhu s byty. Součástí pronájmu bytu by měla být nabídka nebo přímo podmínka využívání podpůrných sociálních služeb působících na stabilizaci socioekonomické situace domácností nájemníků a zajišťující rozvojové vzdělávací a volnočasové aktivity pro rodiny s dětmi.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - tlak na stanovení jasných pravidel pro sociální bydlení na politické scéně - sociální šetření podmínek podporovaných domácností - přizpůsobení systému prostupného bydlení situaci v ORP Orlová - nastavení pravidel pro nájemníky jednotlivých stupňů sociálního bydlení - podpora rozšiřování nabídky sociálního bydlení na území ORP Orlová - aktualizace komunitního plánování
Název indikátoru k hodnocení cíle	Vytvoření koncepce prostupného sociálního bydlení
Správce cíle	Starosta obce Orlová

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany
Cíl 1.2	Podporovat rozvoj sociálních bytů
Popis cíle	<p>Řešením sociálního bydlení nejsou ubytovny, ale bydlení v bytech podložené sociálním šetřením.</p> <p>Na území ORP Orlová se nachází hned několik komerčních ubytoven, jejichž nájemníky jsou v převážné míře obyvatelé patřící k sociálně slabší skupině, závislé na sociálních dávkách. Přestože zdejší pobyt je vzhledem k tamním životním podmínkám finančně nákladný, jiné řešení se v současné době této skupině obyvatel na území ORP Orlová nenabízí.</p> <p>Cílem je zlepšení dostupnosti sociálního bydlení, díky němuž dojde k odbourání či výraznému oslabení paralelní sítě pololegálního bydlení a k zásadnímu snížení výdajů dávkových systémů, které dorovnávají předražené bydlení v důsledku nedostatku nájemního bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel.</p> <p>Ke splnění cíle je zapotřebí zmapovat současnou situaci v oblasti bytového fondu, dohodnout s pronajímateli bytů pravidla poskytování nájemních práv cílové skupině uživatelů a hledat možnosti využití dotací na výstavbu sociálních bytů ze Státního fondu rozvoje bydlení, dotací na výstavbu v rámci podprogramu Podpora výstavby podporovaných bytů z Ministerstva pro místní rozvoj a dotací z fondů EU.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring bytové situace na území ORP Orlová - vytvoření vlastní sítě sociálních bytů - vytipování bytů ve vlastnictví obce vhodných k přestavbě na byty sociální - využití externích zdrojů financování - podpora rozšiřování nabídky sociálního bydlení na území ORP - posouzení spolupráce s neziskovou organizací na tomto projektu - vytvoření systému dohody s pronajímateli bytů v soukromém vlastnictví
Název indikátoru k hodnocení cíle	Pokračování aktivní spolupráce subjektů s cílem zajistit bydlení pro sociálně slabé občany
Správce cíle	Starosta obce Doubrava

PO 2 – Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem

Cíl 2.1 – Zvýšit kapacitu v domovech se zvláštním režimem

Cíl 2.2 - Navázat spolupráce s poskytovateli služeb sociální péče v okolních obcích (mimo ORP Orlová)

Problémový okruh 2	Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem
Cíl 2.1	Navýšit kapacitu v domovech se zvláštním režimem
Popis cíle	<p>Vývoj počtu obyvatel na území SO ORP Orlová se pohybuje dvěma směry. Zatímco celkově obyvatel ubývá, za období sedmi let (2005 – 2012) jejich stav klesl o 7,4 %, trend vývoje počtu obyvatel starších 65 let žijících na tomto území je zcela opačný. Počet těchto osob se za stejné období zvýšil o 25 %.</p> <p>Na území ORP Orlová se nachází čtyři domovy pro seniory s relativně dostatečnou kapacitou 340 osob. Vzhledem k prodlužování věku dožití a v té souvislosti i zhoršováním se zdravotního stavu občanů je nutno zaměřit pozornost zejména na domovy se zvláštním režimem poskytující pobytové služby pro osoby se sníženou soběstačností. Dva domovy se zvláštním režimem (Domov Březiny, příspěvková organizace v Petřvaldě a Ambrosie, podnikatelský subjekt v Orlové) s kapacitou 124 osob poskytující své služby na území ORP Orlová mají kapacitu pro celé území ORP do budoucna nedostatečnou.</p> <p>Proto bylo také jako jeden z cílů komunitního plánování sociálních služeb Orlová stanoveno zřízení Domova se zvláštním režimem. Vzhledem k tomu, že zřízení nového objektu Domova se zvláštním režimem je finančně náročné, je toto možné řešit rovněž v rámci meziobecní spolupráce s některými provozovateli v území transformací části stávajících prostor domovů pro seniory na domovy se zvláštním režimem komunitního typu.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none">- analýza využívání současných kapacit v domovech pro seniory- analýza ochoty a možností jednotlivých domovů pro seniory s transformací části svých prostor na domov se zvláštním režimem- rozbor výše nákladů na transformaci prostor- nalezení externích zdrojů financování- realizace přestavby
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet lůžek v domově se zvláštním režimem
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

Problémový okruh 2	Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem
Cíl 2.2	Navázat spolupráci s poskytovateli služeb sociální péče v okolních obcích (mimo ORP Orlová)
Popis cíle	Vzhledem k nedostatečné kapacitě míst v domovech se zvláštním režimem na území ORP Orlová a odhadované rostoucí poptávce po těchto místech v budoucnu, je zapotřebí se na tuto situaci předem připravit. Vedle plánované transformace části stávajících prostor domovů pro seniory na domovy se zvláštním režimem se nabízí možnost spolupráce s poskytovateli služeb sociální péče na poli využití volných kapacit v okolních obcích mimo ORP Orlová. ORP Orlová jako celek sousedí s celkem sedmi obcemi. Z těchto sedmi obcí jsou ve třech (Ostrava, Havířov, Karviná) provozovány domovy se zvláštním režimem u deseti poskytovatelů služeb sociální péče s celkovou kapacitou 664 míst (rok 2012). Ve všech případech se jedná o pobytová zařízení.
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring využití kapacit v domovech se zvláštním režimem v okolních obcích ORP Orlová - setkání zástupců sociálního odboru města Orlové s provozovateli domovů se zvláštním režimem - sepsání smlouvy o případné smlouvě budoucí týkající se využití volných kapacit v domovech okolních obcí občany obcí ORP Orlová
Název indikátoru k hodnocení cíle	Realizovaný kontakt sociálního a zdravotního odboru s provozovateli domovů se zvláštním režimem v okolních obcích ORP
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

4.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Podíl obcí zapojených do jednání o tvorbě systému dostupného bydlení		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100 %	100 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Pro uspokojení poptávky po důstojném bydlení pro sociálně slabé občany SO ORP Orlová je zapotřebí spolupráce všech obcí ORP. Indikátor vypovídá o účasti jednotlivých obcí na jednáních týkajících se tvorby systému dostupného bydlení.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených do jednání děleno celkovým počtem obcí ORP násobený 100		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje obcí		

Cíl 1.1	Vytvořit systém řešení problémů sociálně vyloučených osob a rodin zaměřený na sociální bydlení		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Vytvoření koncepce prostupného sociálního bydlení		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálního a zdravotního MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	<p>Vytvořením koncepce prostupného sociálního bydlení budou jasně dána pravidla možnosti získání bydlení sociálně vyloučenými osobami a rodinami. Koncepce by měla zohledňovat specifické potřeby nájemníků. Součástí pronájmu bytu či poskytnutí ubytování by měla být nabídka či spíše podmínka využívání podpůrných sociálních služeb působících na stabilizaci socioekonomické situace domácností nájemníků a zajišťující rozvojové vzdělávací a volnočasové aktivity pro rodiny s dětmi.</p> <p>Z tohoto důvodu je vytvoření této koncepce základním kamenem řešení sociální situace v oblasti bydlení.</p>		
Metodika a výpočet:	Získání aktuálních informací o koncepci na sociálním a zdravotním odboru MěÚ Orlová (k 31. 12. daného roku)		
Zdroj čerpání dat:	Dokumentace sociálního a zdravotního odboru MěÚ Orlová		

Cíl 1.2	Podporovat rozvoj sociálních bytů		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Pokračování aktivní spolupráce subjektů s cílem zajistit bydlení pro sociálně slabé občany		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Vedoucí odboru sociálního a zdravotního MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	ANO		
Popis měřítka:	<p>Aktivní spolupráce sociálního a zdravotního odboru MěÚ Orlová s neziskovými organizacemi a vlastníky bytů na území ORP Orlová je nepostradatelná při ubytovávání sociálně slabých občanů a rodin z toho důvodu, že městských bytů k tomu určených je málo a jsou permanentně využívány. Indikátor vypovídá o existenci této spolupráce a do budoucna je zapotřebí v ní pokračovat.</p>		
Metodika a výpočet:	Získání informací o spolupráci výše zmiňovaných subjektů na sociálním a zdravotním odboru MěÚ Orlová (v daném roce)		
Zdroj čerpání dat:	Sociální a zdravotní odbor MěÚ Orlová		

Problémový okruh 2	Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Podíl kapacity domovů se zvláštním režimem ke kapacitě domovů pro seniory		
Měrná jednotka	podíl		
Správce měřítka	Koordinátor komunitního plánování MěÚ Orlová		

Roky	2013	2017	2020
Plán		≥ 0,38	≥ 0,38
Skutečnost	0,38		
Popis měřítka:	Vzhledem k pokračujícímu celosvětovému trendu stárnutí obyvatelstva a tím zhoršujícímu se jeho zdravotnímu stavu je zapotřebí na tuto skutečnost reagovat dostatečnou nabídkou ubytovacích služeb v domovech se zvláštním režimem. Předpokládá se rostoucí poptávka po tomto druhu bydlení na úkor poptávky po bydlení v domovech pro seniory. Vhodným ukazatelem dostatečné reakce na tuto změnu se jeví ukazatel podílu kapacity domovů se zvláštním režimem ke kapacitě domovů seniorů, který by měl do budoucna růst, popř. stagnovat.		
Metodika a výpočet:	Počet míst v domovech se zvláštním režimem v ORP k počtu míst v domovech pro seniory v ORP (k 31. 12. daného roku)		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb		

Cíl 2.1	Navýšit kapacitu v domovech se zvláštním režimem		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet lůžek v domově se zvláštním režimem		
Měrná jednotka	počet lůžek/1000 ob.		
Správce měřítka	Koordinátor sociálních služeb MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≥ 3,1	≥ 3,1
Skutečnost	3,1		
Popis měřítka:	Pro uspokojení poptávky po ubytování v domovech se zvláštním režimem je nutná dostatečná kapacita těchto zařízení. Indikátor sleduje kapacitu domovů se zvláštním režimem na území ORP Orlová a její vývoj v čase. Ten by měl mít růstovou tendenci, popřípadě neklesat.		
Metodika a výpočet:	Součet počtu lůžek v domovech se zvláštním režimem na území ORP Orlová dělený počtem obyvatel ORP k 31. 12. daného roku násobeno 1000		
Zdroj čerpání dat:	Registr poskytovatelů sociálních služeb, ČSÚ		

Cíl 2.2	Navázat spolupráci s poskytovateli služeb sociální péče v okolních obcích (mimo ORP Orlová)		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Realizovaný kontakt sociálního a zdravotního odboru s provozovateli domovů se zvláštním režimem v okolních obcích ORP		
Měrná jednotka	ANO/NE		
Správce měřítka	Koordinátor sociálních služeb MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Uspokojení poptávky po ubytování v domovech se zvláštním režimem ovlivňuje kvalitu života žadatelů. Proto by mělo být v zájmu obce hledat řešení pro své občany i v okolních obcích, pakliže místní kapacity jsou nedostačující. Indikátor „realizovaný kontakt“ vypovídá o meziobecní spolupráci mimo území ORP s cílem uspokojit poptávku místních občanů.		
Metodika a výpočet:	Zjištění informací o navázání kontaktů s okolními obcemi		
Zdroj čerpání dat:	Sociální a zdravotní odbor MěÚ Orlová		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Dosud nestanoveno.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů

Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvořit systém řešení problémů sociálně vyloučených osob a rodin zaměřený na sociální bydlení	Starosta obce Orlová
1.2	Podporovat rozvoj sociálních bytů	Starosta obce Doubrava
2.1	Navýšit kapacitu v domovech se zvláštním režimem	Starosta obce Petřvald
2.2	Navázat spolupráci s poskytovateli služeb sociální péče v okolních obcích (mimo ORP Orlová)	Starosta obce Petřvald

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Podíl obcí zapojených do jednání o tvorbě systému dostupného bydlení	Starosta obce Orlová
1.1.1	Vytvoření koncepce dostupného sociálního bydlení	Vedoucí odboru sociálního a zdravotního MěÚ Orlová
1.2.1.	Pokračování aktivní spolupráce subjektů s cílem zajistit bydlení pro sociálně slabé občany	Vedoucí odboru sociálního a zdravotního MěÚ Orlová
2.1	Podíl kapacity domovů se zvláštním režimem ke kapacitě domovů pro seniory	Koordinátor komunitního plánování MěÚ Orlová
2.1.1	Počet lůžek v domově se zvláštním režimem	Koordinátor komunitního plánování MěÚ Orlová
2.2.1	Realizovaný kontakt sociálního a zdravotního odboru s provozovateli domovů se zvláštním režimem v okolních obcích ORP	Koordinátor komunitního plánování MěÚ Orlová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 4.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí

Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace					■									
Vyhodnocení									■					
Akční plán na r. 2017														
Příprava						■								
Realizace									■					
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže.

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl.

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho

realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodné z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

Na základě výsledků analytické části dokumentu z oblasti sociálních služeb byly stanoveny dva problémové okruhy a celkem čtyři konkrétní cíle, které z těchto okruhů vycházejí.

K prvnímu problémovému okruhu: „Nedostatečná nabídka možností důstojného bydlení pro sociálně slabé občany“ se váží dva zvolené cíle: „Vytvořit systém řešení problémů sociálně vyloučených osob a rodin zaměřený na sociální bydlení“ a „Podporovat rozvoj sociálních bytů“.

U druhého problémového okruhu z oblasti sociálních služeb: „Nedostatečná kapacita v domovech se zvláštním režimem“ byly vytýčeny rovněž dva cíle: „Navýšit kapacitu v domovech se zvláštním režimem“ a „Navázat spolupráci s poskytovateli služeb sociální péče v okolních obcích (mimo ORP Orlová)“.

Pro snazší kontrolu plnění vytýčených cílů byly k jednotlivým cílům přiřazeny indikátory a starostové obcí ORP Orlová nad nimi převzali gestorství.

4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

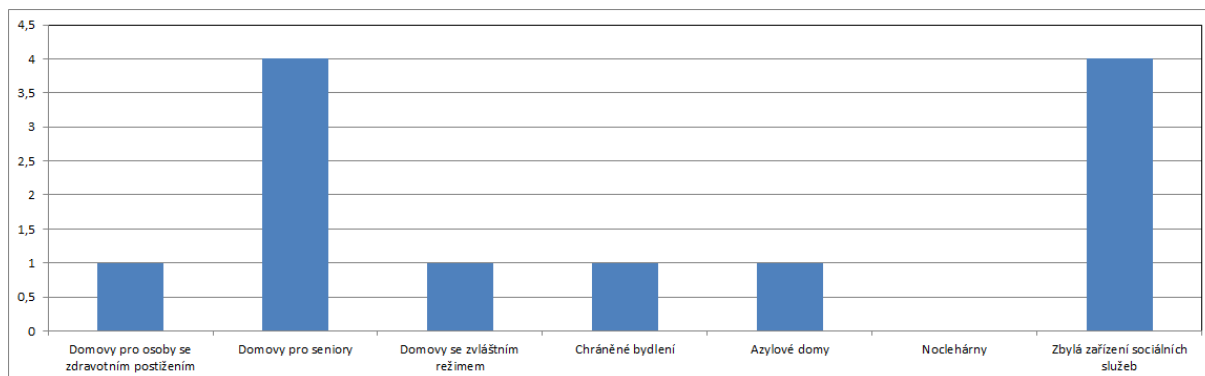
Na návrhové části dokumentu pracoval realizační tým projektu za podpory motivujících starostů od začátku srpna 2014 do 20. prosince 2014.

Celá návrhová část oblasti sociálních služeb vychází z analytické části zpracované v předchozím období a koresponduje se společnou vizí schválenou všemi zástupci dotčených obcí.

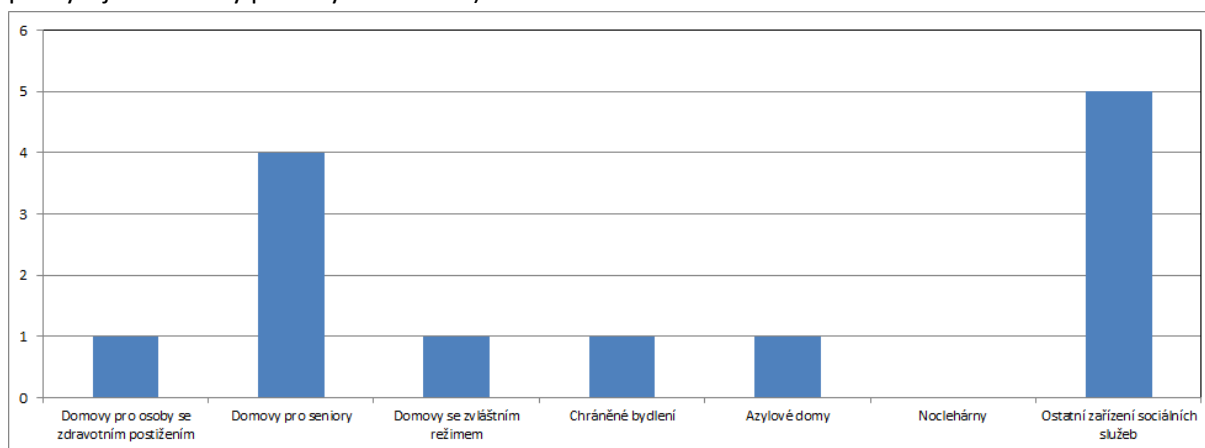
Vize se stala stěžejním bodem pro definování problémových okruhů ze strany realizačního týmu. Navržené problémové okruhy byly následně za účasti všech motivujících starostů obcí a koordinátora sociálních služeb MěÚ Orlová prodiskutovány a posléze s drobnými úpravami schváleny na setkání fokusní skupiny v září 2014. V měsíci říjnu realizační tým projektu stanovil ve spolupráci s motivujícími starosty k jednotlivým problémovým okruhům cíle, kterých má být v budoucnu dosaženo a v listopadu byl ke každému cíli určen indikátor pro kontrolu plnění cíle. Zároveň si starostové obcí mezi sebe rozdělili gestorství nad jednotlivými cíli.

4.5. Přílohy

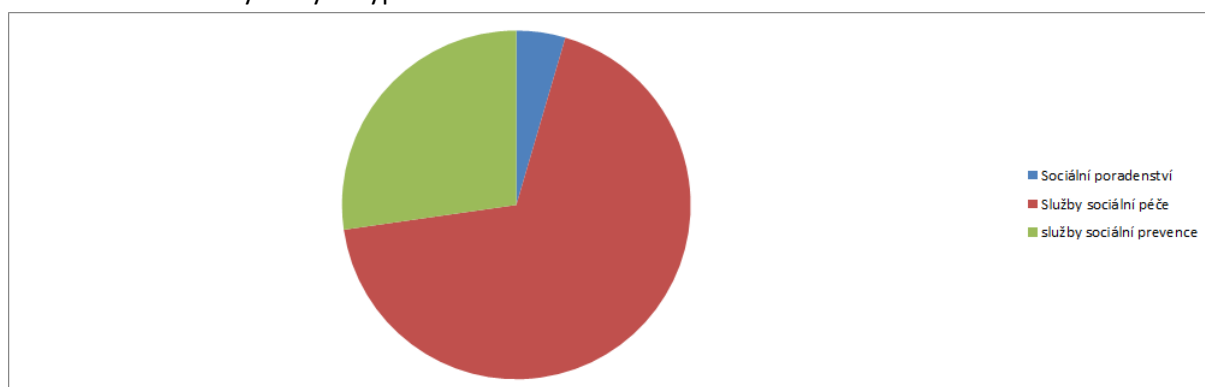
Příloha č. 1: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

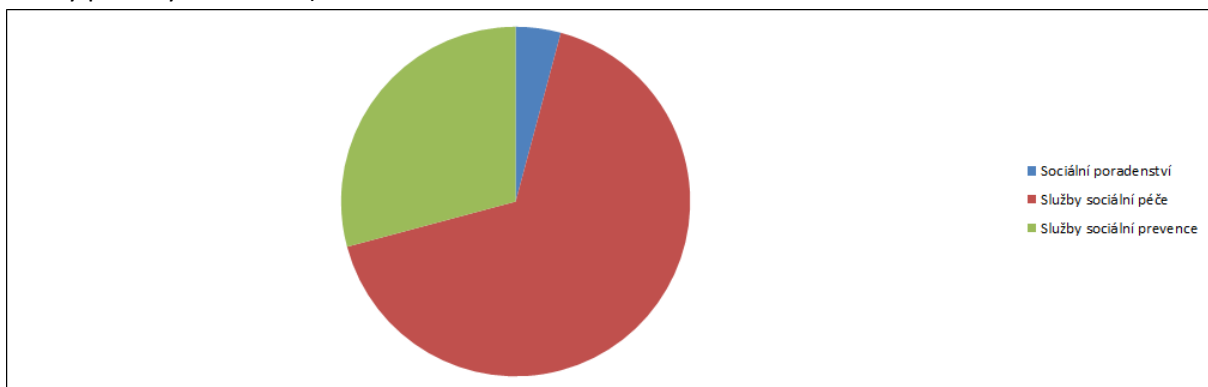
Příloha č. 2: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

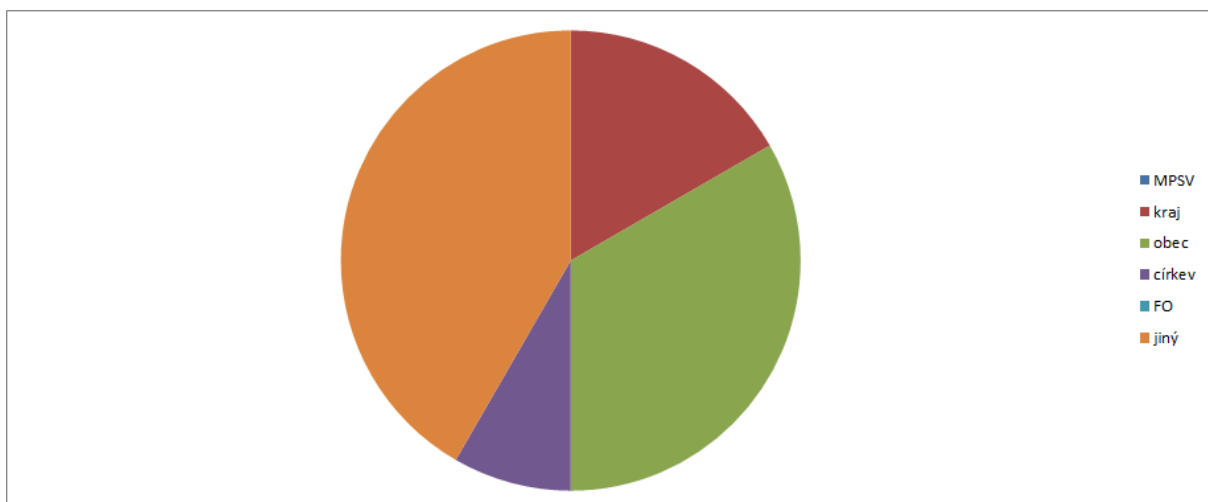
Příloha č. 3: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

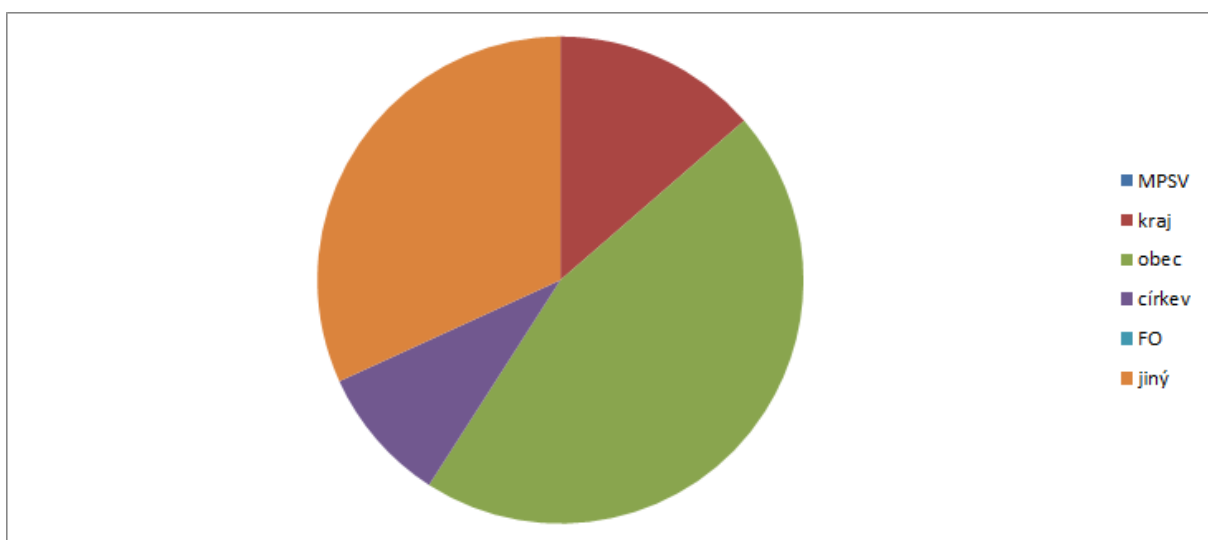
Příloha č. 4: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

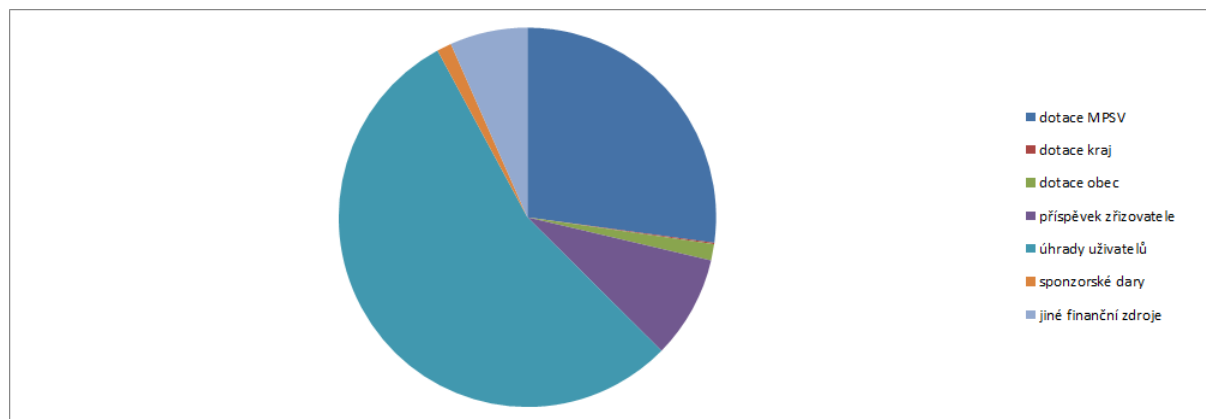
Příloha č. 5: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

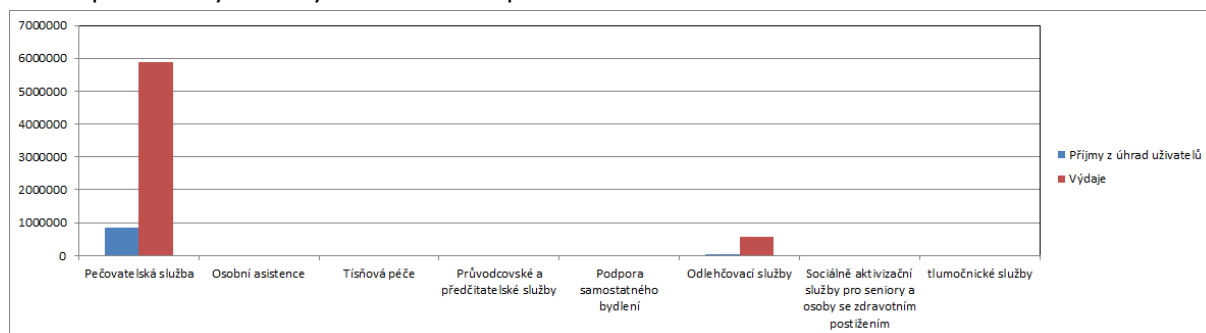
Příloha č. 6: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

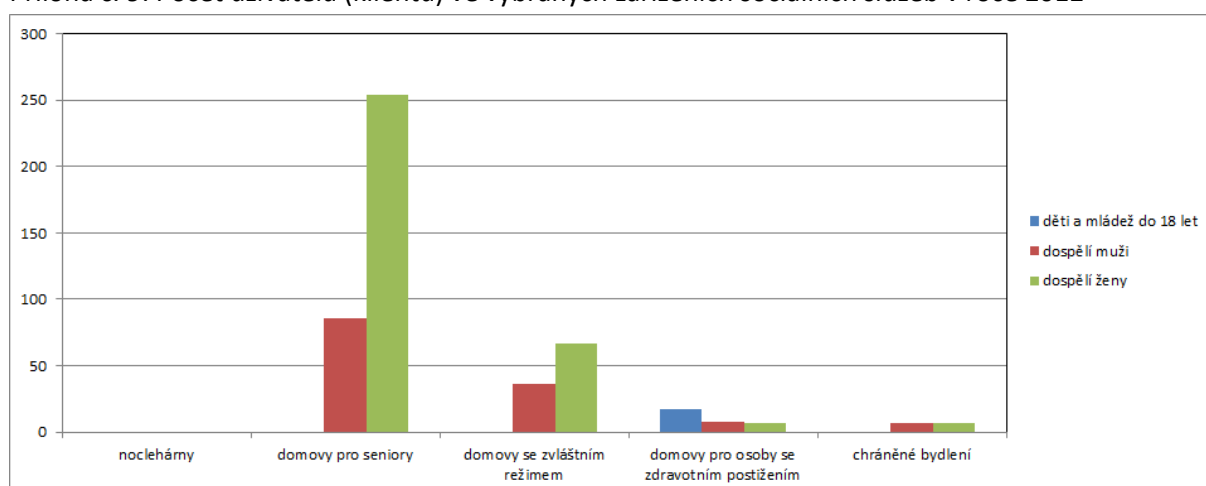
Příloha č. 7: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

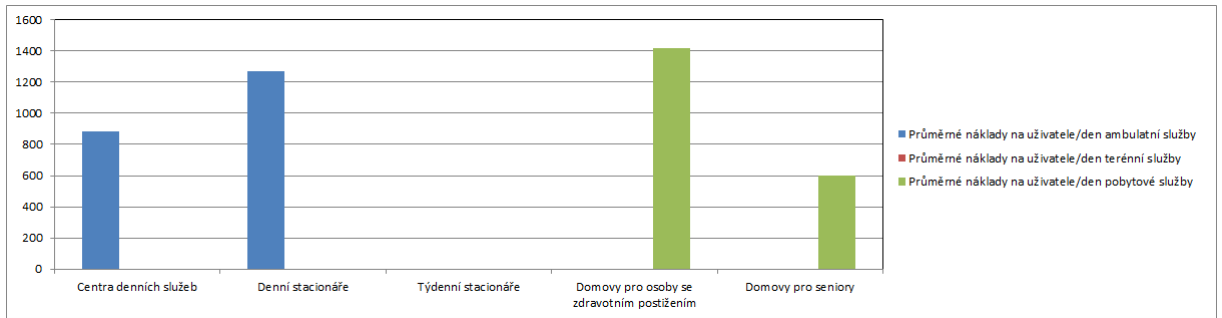
Příloha č. 8: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Příloha č. 9: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Příloha č. 10: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků zahrnutých v jejich rozpočtech {příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a. s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.}

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění

- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Zdroje dat k analýze odpadového hospodářství:

- data z odborů správy majetku a životního prostředí z obcí,
- databáze GROUP ISOH - <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>,
- data o produkci odpadů od obcí za rok 2012 z Informačního systému odpadového hospodářství, poskytnutá MŽP a připravená CENIA,
- data o výtěžnosti sběrné sítě a hustotě sběrné sítě, poskytnutá společností EKO-KOM, a.s.,
- hlášení o produkci a nakládání s odpady dle zákonem stanovených povinností obcí,
- seznam oprávněných osob k nakládání s odpady - <http://aplikace.kr-moravskoslezsky.cz/websouhlasy/>,
- počet obyvatel v obcích - http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/1301-12-r_2012,
- <http://www.kic-odpady.cz/>,
- <http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/temata/koncepce/plan-odpadoveho-hospodarstvi-moravskoslezskeho-kraje-11/>,
- plán odpadového hospodářství ČR - http://www.mzp.cz/cz/plan_odpadoveho_hospodarstvi_cr,
- plán odpadového hospodářství města Orlové,
- plán odpadového hospodářství města Petřvald,
- Institut IURMO „Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálním odpadem v obcích ČR (za rok 2012)“, <http://www.smo-orlova.cz>,
- Lidové noviny ze dne 10. října 2014.

Identifikace problémů

Na území ORP Orlová se vyskytuje řada problémů týkající se odpadového hospodářství. Jedná se o výskyt černých skládek, problémy s výkupem kovů, malý podíl separovaného odpadu a problém s neplatiči poplatků za odpad.

Černé skládky, vyskytující se v převážné většině na pozemcích soukromého vlastníka, společnosti RPG, hyzdí vzhled okolí. Příkladem je černá skládka nacházející se u hlavní silnice při vjezdu do obce Doubrava z Orlové. Mezi představiteli obcí a vlastníkem pozemků probíhají jednání ohledně jejich odstranění, což se postupně děje.

Velkým problémem jsou soukromé výkupny kovů. V této souvislosti dochází často ke krádežím a újmám na majetku samotných občanů, místních firem i obcí v daném ORP i v ORP okolních. Jediným řešením je změnit současnou legislativu upravující výkupy kovů od občanů.

Malý stupeň třídění odpadů v ORP Orlová a jeho odprodej cizím společnostem, které ho dále zpracovávají, představuje nevyužití příležitosti jak zlepšit finanční stránku hospodaření v nakládání s odpady. Důvodem tohoto nepříznivého stavu je **malé množství nádob na separovaný odpad**, nedostatek prostoru pro vybudování nových „hnízd“ (vyčleněná místa pro kontejnery) v sídlištní zástavbě, velká dojezdová vzdálenost v roztržité rodinné zástavbě, vysoké nároky na speciální svozovou techniku a **neexistující třídící linka v území ORP Orlová**. V neposlední řadě je zde zřejmě **malé povědomí a motivace k třídění mezi občany**.

Vysoké procento neplatičů za odpady, jejich nedostupnost a časově náročná vymahatelnost pohledávek ze strany obcí jsou dalšími v řadě problémů, se kterými se obce potýkají.

Oblast odpadového hospodářství je pro obce ekonomicky náročná. Návrhy opatření, vedoucí k zefektivnění jednotlivých kroků v nakládání s odpady, mohou vést k lepšímu využití odpadů a k důslednému omezení jeho skládkování. To vše za předpokladu ekonomicky udržitelného řešení pro celé ORP Orlová.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

A - ZÁKLADNÍ POJMY ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.

Dle základní kategorizace se odpad dělí na dvě kategorie: **nebezpečný** (dále jen NO) a **ostatní** (dále jen OO).

Veškerý odpad vznikající na území obce je označován jako odpad **komunální** (dále jen KO). KO zahrnuje:

- **směsný komunální odpad** (dále jen SKO) – je zbytkový odpad po vytřídění složek odděleného sběru KO),
- **separovaný** neboli oddělený sběr odpadu – je sběr využitelných složek odpadu v obcích prostřednictvím rozmístění speciálních sběrných nádob nebo sběrných dvorů, výkupen odpadů nebo mobilním sběrem odpadů. Konkrétně se jedná o separovaný sběr papíru, skla, plastů, kovu, textilu, biologicky rozložitelného odpadu (dále jen BRO).

Nakládání s odpady je shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, jeho úpravy a využití. Existují tři způsoby nakládání s odpady (využívání):

1. materiálové využívání odpadů (recyklace),
2. energetické využívání odpadů (využití odpadů ve spalovnách s využitím vzniklé energie),
3. odstraňování odpadů (skládkování, spalování bez využití energie).

Zařízení k nakládání s odpady je technické zařízení, místo, stavba nebo část stavby určené k nakládání s odpady.

B - SITUAČNÍ ANALÝZA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ V ORP ORLOVÁ

a) *Směsný komunální odpad*

Svoz směsného komunálního odpadu z obcí ORP Orlová mají na starosti dvě firmy.

V Orlové tuto činnost vykonává vlastní městská akciová společnost - SMO Orlová a odpad odváží čtyřmi speciálními nákladními automobily na skládku akciové společnosti Depos do vedlejší obce Horní Suchá. Pro každé z těchto vozidel je vytvořen svozový plán, na základě kterého jim jsou určeny svozové trasy pro jednotlivé dny. Mimo to jsou vozidla operativně využívána podle konkrétního požadavku. Vedle těchto automobilů společnost disponuje vozidlem o nižší hmotnosti, které se může pohybovat i po chodnících a v sídlištní zástavbě a denně provádět vývoz odpadu z odpadkových košů umístěných na veřejně přístupných místech.

Svozovou firmou pro obce Doubrava a Petřvald je výše zmiňovaná společnost Depos Horní Suchá, a.s. Směsný komunální odpad z obou těchto obcí končí na tamní skládce.

Výše poplatků za svoz domovního odpadu je v obcích ČR různá a srovnání by dle vyjádření České asociace odpadového hospodářství (zveřejněného v Lidových novinách dne 10. 10. 2014) nebylo relevantní, neboť různé obce si objednávají různé služby a mají svá různá specifika. Služby se liší podle požadavků obcí co do hustoty sběrných nádob, intervalu svozu, počtu tříděných komodit, obslužnosti lokalit, vzdálenosti zpracovatelských zařízení apod.

Rovněž ceny za svoz u jednotlivých obcí ORP Orlová se liší a jejich srovnání není možné, neboť ceny jsou odvislé od různých činitelů: Orlová – dle počtu obyvatel, Petřvald – dle ujetých kilometrů, Doubrava – dle množství odvezeného odpadu.

V nejbližším okolí ORP Orlová působí několik dalších svozových společností, např. BM servis, a.s. Bohumín, Marius Pedersen, a.s. Ostrava, A. S. A., s. r. o. Český Těšín, OZO Ostrava, s.r.o.

b) Separovaný odpad

Svoz a nakládání s tříděným odpadem zajišťuje v ORP Orlová celkem osm firem (viz tab. č. 75), které tento odpad posléze předají dalším pěti firmám k jeho dalšímu zpracování, případně jej zpracují nebo jeho nevyužitelné složky uloží na skládky samy (viz tab. č. 76).

Za výkup separovaného odpadu obce dostávají několikanásobně méně finančních prostředků, než by dostaly za separovaný odpad již vytříděný a slisovaný.

Tab. č. 75: Svozové firmy působící v ORP pro tříděný odpad

Svozová firma	Počet obcí v ORP, pro které firma zajišťuje svoz
SMO, městská a.s. Orlová	1
A. S. A., s. r. o.	1
Depos Horní Suchá, a. s.	2
Revenge, a. s. Praha	1
Marius Pedersen, Hradec Králové	1
Asekol, a.s.	2
Elektrowin, a. s.	2
Ekolamp, a. s.	1

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Tab. č. 76: Firmy zajišťující další zpracování separovaného odpadu z ORP

Firmy zajišťující likvidaci nebo zpracování separovaného odpadu
OZO Ostrava, s.r.o.
ECOPAK, s.r.o.
A.S.A., s.r.o.
Nehlsen Třinec, s.r.o.
Kompostárna Depos, Horní Suchá
Frýdecká skládka, a. s.
Revenge, a.s. Praha
Marius Pedersen, Hradec Králové

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Výše zmiňované společnosti separovaný odpad ve většině případů dotřídí, zpracují a suroviny expedují dál ke zpracovatelům. Pouze společnost Marius Pedersen z Hradce Králové, která se zaměřuje na nebezpečný a průmyslový odpad, tento energeticky využívá.

K vytrídění využitelných složek komunálního odpadu jsou na území ORP Orlová používány pytle nebo speciální sběrné nádoby - žluté na plasty, modré na papír a zelené na směsné sklo, které jsou rozmístěny na celém území. Svoz separovaného odpadu ze sídlištní zástavby je zajišťován speciálními vozidly, která jsou vybavená hydraulickou rukou, pomocí které je obsah nádoby vyprazdňován na vozidlo. U pytlového sběru jsou pytle předem rozvezeny občanům a vývozy jsou následně prováděny v pravidelných termínech, o kterých jsou občané předem informováni.

V září roku 2014 byl v Orlové uveden do provozu vertikální lis na plastové lahve, čímž došlo k zefektivnění třídění plastů. Vytríděný plast se podle barev vkládá do lisu, který ho slisuje do balíků o hmotnosti 100 kg a následně se odváží k dalšímu zpracování mimo ORP Orlová.

Na odložení elektrozařízení jsou v Orlové a Doubravě rozmístěny červené sběrné nádoby. V Orlové stejně jako v Petřvaldě mohou občané odevzdat tento druh odpadu také ve sběrném dvoře. Další nakládání s tímto zařízením spadá do kompetence tří firem – Ekolamp, s. r. o., Elektrowin, a. s. a Asekol, s. r. o.

Na území ORP rovněž působí firma Revenge, která se na několika stanovištích stará o své odkládací boxy určené pro sběr nepotřebného šatstva od obyvatel.

Svoz biologicky rozložitelných odpadů ze zástavby rodinných domů na území ORP Orlová je zajištěn převážně pytlovým sběrem. Pytle jsou občanům rozvezeny předem a vývozy jsou následně prováděny v pravidelných termínech, o kterých jsou občané předem informováni. V sídlištní zástavbě k tomuto účelu slouží hnědé kontejnery a občané mají možnost využít k jeho odložení i sběrné dvory. Bioodpad se odváží na kompostárnu společnosti Depos do Horní Suché, kde se za jeho využití platí poplatek (478 Kč/t v roce 2013).

Kovové a nebezpečné odpady mohou občané odkládat ve sběrných dvorech stejně jako objemný odpad. Objemný odpad je možné odložit rovněž do velkoobjemových kontejnerů, které jsou v obcích rozmisťovány v pravidelných intervalech dle harmonogramu.

c) Zařízení pro nakládání s odpady

Sběrné dvory

Sběrné dvory se řídí Zákonem o odpadech a slouží k odkládání veškerého odpadu z domácnosti v přiměřeném množství. Na území ORP Orlová jsou určeny pouze pro občany trvale bydlící v dané obci, kteří svůj trvalý pobyt musí pracovníkovi sběrného dvora doložit. Využívání sběrného dvora je zahrnuto do poplatku za komunální odpad, který platí občané.

Na území ORP Orlová se nachází čtyři sběrné dvory – dva v Orlové, jeden v Petřvaldě a jeden v Doubravě (viz tab. č. 77). Občané s trvalým bydlištěm v těchto obcích zde mohou zdarma na místě svůj odpad odevzdat. Výjimkou je stavební odpad v dovezeném množství nad 1 m³/měsíc na občana v Orlové, nad 1 m³/rok na č. p. v Petřvaldě a více než jeden přívěsný vozík na osobu a týden v Doubravě, za který se už platí. Zároveň se platí při odložení pneumatik ve sběrném dvoře v Orlové na Nádražní ulici.

V Orlové je jeden sběrný dvůr v majetku města, druhý vlastní městská společnost SMO. V Petřvaldě je provozovatelem sběrného dvora soukromá firma Depos Horní Suchá, a. s. V obci Doubrava byl provoz obecního sběrného dvora zahájen v říjnu 2014. Do té doby byl nahrazován 11 velkoobjemovými kontejnery umístěnými na čtyřech pevných a sedmi operativních stanovištích.

Seznam odpadů, které jednotlivé sběrné dvory na území ORP Orlová odebírají je uveden v příloze č. 11.

Sběrný odpadů

Sběrný plní shodnou, obdobnou či částečnou funkci sběrného dvora. Nejsou určeny pro odpad vznikající živnostníkům nebo právnickým osobám při podnikatelské činnosti s výjimkou elektrozařízení a zářivek podléhající zpětnému odběru. V rámci SO ORP působí pouze v Orlové a to v počtu tří subjektů, kteří mají souhlas k nakládání s odpady. Situaci těchto sběrů v ORP Orlová popisuje tabulka č. 78.

Výkupny odpadů

Výkupny odpadů jsou firmy specializující se na výkup odpadů od právnických a fyzických osob za sjednanou cenu. Jedná se o nestabilní prvek v odpadovém hospodářství, protože odpad vykupují pouze, když je o něj zájem na trhu. Ve stále větší míře vykupují věci/odpady, které pocházejí z trestné činnosti, což má za následek rostoucí škody na majetku organizací i občanů. Proto se některé obce (Bohumín, Karviná) rozhodly pro úpravu Obecně závazné vyhlášky, podle které budou občané od 1. 1. 2015 moci odevzdávat kovový komunální odpad a papír výhradně zdarma ve sběrných dvorech obcí. O stejném postupu uvažují i ostatní okolní obce včetně Orlové, Petřvaldu a Doubravy.

Na území ORP Orlová tuto činnost – výkup odpadů provozují dvě firmy (tab. č. 79).

Tab. č. 77: Sběrné dvory na území ORP, současný stav (2013)

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	SMO	Okružní 988	Orlová	599069		304	O	
2.	SMO	Nádražní	Orlová	599069		1 246	O	mobilní
3.	Depos Horní Suchá a.s.	Ostravská 479	Petřvald	599085	12 100		S	
4.	Obec Doubrava	parc. č. 244, 245	Doubrava	568864	30		O	

(Zdroj dat: KÚ MSK – seznam oprávněných osob k nakládání s odpady + vlastní šetření)

Tab. č. 78: Sběrný odpadu na území ORP, současný stav (2013)

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Jiří Slovák	Lazecká 680	Orlová	599069	S	sběrna odpadu
2.	Jana Míková	V poli 1181	Orlová	599069	S	železné a neželezné kovy, elektroodpady, papír a plasty;
3.	Viktor Kolpak	Masar. tř. 857	Orlová	599069	S	sběrna, recyklace barevných kovů

(Zdroj dat: KÚ MSK – seznam oprávněných osob k nakládání s odpady + vlastní šetření)

Tab. č. 79: Výkupny odpadu na území ORP, současný stav (2013)

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ		
1.	Sicher kovy	Lazy 183	Orlová	599069	S	nákup, zpracování a prodej kovového odpadu, směsných i legovaných materiálů, odpadu neželezných kovů, odpadu papíru a skla
2.	Sicher kovy	Ostravská 264	Petřvald	599085	S	výkup kovů, papíru, baterií, měděných kabelů
3.	Demonta T, s.r.o.	Ostravská 2064	Petřvald	599085	S	výkup železa a barevných kovů, výkup papíru

(Zdroj dat: KÚ MSK – seznam oprávněných osob k nakládání s odpady + vlastní šetření)

Kapacita výše zmíněných tří typů zařízení je pro ORP dostatečná. Problémem je spíš neochota některých občanů těchto služeb využít a vzniklý odpad odvézt na místa k tomu určená. Výsledkem jejich konání je pak zakládání černých skládek.

Černé skládky odpadu

Černá skládka představuje nelegální uložení odpadů. V ČR se nakládání s odpady řídí zákonem č. 185/2001 Sb., k němu příslušícími vyhláškami a na obecní úrovni pak místními vyhláškami. Z nezabezpečené černé skládky mohou unikat škodlivé či jedovaté látky do ovzduší, půdy i vody a tím se může vážně poškozovat lokální ekosystém a ohrožovat např. zdroje pitné vody pro místní obyvatelstvo. Samozřejmostí je neestetičnost prostředí.

Na území ORP Orlová se nelegálních skládek nachází velké množství, především na pozemcích soukromých vlastníků. Představitelé obcí se snaží s vlastníky dohodnout a postupně skládky odstraňují.

Jen ve městě Orlová bylo v roce 2013 celkem 52 černých skládek. Na jejich likvidaci město vynaložilo 313 tisíc korun. V roce 2014 bylo ve spolupráci s OKD odstraněno 30 černých skládek.

Staré ekologické zátěže

Vedle černých skládek trápí obce staré ekologické zátěže jako jedny z nejnebezpečnějších činitelů pro kontaminaci složek životního prostředí. Mezi staré ekologické zátěže se řadí uzavřené, technicky nevyhovující skládky odpadů, které vznikly v minulosti nebo byly provozovány na základě zvláštních podmínek, a tzv. staré ekologické zátěže, vážící se k procesu privatizace, zejména průmyslových podniků.

Na území ORP Orlová se nachází tyto zátěže (SMP – vyřazené trasy potrubí, skládka Orlová, OKK Koksovny, a.s., Koksovna Lazy, DIAMO s.p., bývalý odval dolu Václav) v Orlové a jedna v Doubravě (skládka Doubrava - u farmy).

Třídící linky

Třídící linka je zařízení, které slouží k ručnímu dotřídění textilu, vytřídění železných a neželezných kovů ze směsného komunálního odpadu a k dotřídění využitelných složek odpadu ze separovaného sběru – zpravidla se jedná o papír, sklo, nápojové kartony, plasty, PET láhve nebo hliníkové obaly od nápojů.

Na území SO ORP Orlová třídící linka dosud chybí. Nejbližší typ tohoto zařízení se nachází v sousedním městě Bohumín. Roční maximální projektovaná kapacita tamější třídící linky je 1 000 t, využívána je z 80 %. Vlastníkem je obec. Služby této třídící linky žádná obec z ORP Orlová nevyužívá. Další třídící linky se nacházejí např. v Ostravě, Vratimově (viz tab. č. 80).

Tab. č. 80: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Vzdálenost zařízení od středu ORP Orlová	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	BM servis, a. s.	Koperníková 1185	Bohumín	599051	1000	800	O	10 km	třídírna separovaného odpadu – plasty, papír
2.	A. S. A., s. r. o. Ostrava	Frýdecká 740	Vratimov	598879	25 000		S	12 km	třídění a lisování – papír, plast, využitelné odpady od prům. a živn. zákazníků
3.	OZO, s. r. o.	Frýdecká 680	Ostrava	546046	29000		O	15 km	třídírna skla a plastu
4.	ECOPAK, s. r. o.	Střádalů 664/61	Ostrava	546135	28000	25435	S	11 km	třídírna papíru a lepenky
5.	Charita Sv. Alexandra	Holvekova 651	Ostrava	546135	1000		S	12 km	úpravny a třídění plastu – chrán. dílna
6.	Nehlsen Třinec, s.r.o.	Oldřichovice 868	Třinec	598810	6000	6000	O,S	32 km	třídírna papíru, plastu

(Zdroj dat: KÚ MSK – seznam oprávněných osob k nakládání s odpady + vlastní šetření)

Výběr třídící linky, kde dochází ke zpracování odpadů z území obcí Petřvald a Doubrava, je v kompetenci dané svozové firmy konkrétního druhu odpadu. Odpad z Orlové se odváží na třídící linku, která má v danou chvíli nejvýhodnější cenovou nabídku. Cenové nabídky jsou aktualizovány jednou za měsíc. Nejčastěji využívané třídící linky pro Orlovou jsou: Nehlsen Třinec, s.r.o., A.S.A., s.r.o. Ostrava, OZO, s.r.o. Ostrava.

Kompostárna

Kompostárna je koncové zařízení určené k nakládání s BRO. Vytříděný bioodpad se zde rozkládá aerobním způsobem a mění se v kompost, jehož prostřednictvím se do půdy navrácí živiny a organické látky.

V souvislosti s BRO se jedná o listí, trávu, čajové sáčky, zbytky ovoce a zeleniny, slupky, plevel apod. BRO je potřeba separovaně sbírat, látkově a energeticky využívat a omezovat jejich ukládání na skládkách, kde jsou zdrojem metanu a výluhů v prosakovaných vodách.

Občané města Orlové a Petřvaldu žijící v bytových zástavbách mohou biologicky rozložitelné komunální odpady odkládat do hnědých kontejnerů, obyvatelé rodinných domů mohou k tomuto účelu použít pytle. Pytlovým sběrem se v letním období sváží tento odpad rovněž v obci Doubrava, kde převážná většina obyvatel žije v rodinné zástavbě a zdejší obyvatelé obytných domů mají k dispozici na bioodpad dvě nádoby o velikosti 1100 l.

Na území ORP Orlová se kompostárna nenachází. BRO ze všech tří obcí ORP je svážen na kompostárnu soukromé firmy Depos do Horní Suché (viz tab. č. 81). Další nejbližší kompostárny se nachází v Bludovicích a Bohumíně (viz tab. č. 82).

Tab. č. 81: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet obcí využívající tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Vzdálenost zařízení od středu ORP Orlová
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Depos Horní Suchá a.s.	Solecká 1	Horní Suchá	552739	3	S	7,4 km

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Tab. č. 82: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční max. kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, OK, S)	Vzdálenost zařízení od středu ORP Orlová	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	BM servis, a. s.	Koperníková 1185	Bohumín	599051	1800	1170	S	10 km	kompostárna
2.	Depos Horní Suchá, a.s.	Solecká 1	Horní Suchá	552739	5644	5644	S	7,4 km	kompostárna, skládka
3.	Ing. Karel Kotula	U Statku 1/301	Bludovice	598178	4700	4700	S	11 km	kompostárna

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadu

Ze spaloven odpadů mají pro obce potenciální význam jen ty, které jsou určeny pro spalování nebezpečných odpadů. Nebezpečných odpadů ale obce produkují minimum. Tento typ zařízení se nachází mimo území ORP a jde o spalovnu Sita v Ostravě, která je pouze spalovnou na nebezpečný odpad.

Zařízení pro energetické využívání komunálního odpadu má pro obce klíčový význam, protože tímto způsobem lze řešit nakládání se směsným komunálním odpadem, konkrétně jeho využití namísto skládkování.

Na území ORP ani v jeho blízkosti se žádné zařízení pro energetické využití odpadu nenachází.

Vizí společnosti KIC Odpady je rozšířit systém nakládání s odpady pro území Moravskoslezského kraje o takové zařízení pro energetické využívání komunálního odpadu, aby bylo docíleno snížení skládkování komunálních odpadů o cca 180 000 t/rok a zároveň využitím tohoto odpadu získat teplo ve výši cca 1 136 000 GJ/rok a elektřinu 23 000 MWh/rok. Společnost se snaží prosadit vybudování zařízení pro energetické využití komunálního odpadu na území bývalého dolu Barbora ve městě Karviná. Zatím bez úspěchu.

Nejbližší dvě zařízení (spalovna a ZEVO) jsou uvedena v tabulce č. 83.

Tab. č. 83: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční max. kapacita [t]	Prům. využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); zařízení pro energetické využití odpadů ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/Vlastník (O, S)	Vzdálenost zařízení od středu ORP Orlová	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ						
1.	Sita CZ	Slovenská 2071	Ostrava	545911	23214	23214	NO	S	17 km	je maximálně využita
2.	Sako Brno	Jedovnická 2	Brno	551058	248000	238664	ZEVO (OO, KO)	S	169 km	

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Skládky odpadů

Skládky odpadů slouží ke konečnému uložení odpadu.

Skládkování odpadů je v České republice stále nejrozšířenějším způsobem odstraňování odpadů. Končí zde dvě třetiny komunálních odpadů z domácností. Důvodem je především nízká výše poplatků za ukládání odpadů na skládky a nízké kapacity jiných technických zařízení k nakládání s odpady. Navíc pro výstavbu skládek odpadů jsou na území ČR velmi příhodné geologické podmínky.

Odpady lze ukládat pouze na skládky, které svým technickým provedením splňují požadavky pro ukládání těchto odpadů. Rozhodujícím hlediskem pro ukládání odpadů na skládky je jejich složení, mísitelnost, nebezpečné vlastnosti a obsah škodlivých látek ve vodném výluhu. Na skládky je zakázáno ukládat odpady stanovené prováděcím právním předpisem - odpady, které mohou mít při jejich smíšení negativní vliv na životní prostředí, a neupravené odpady, s výjimkou odpadů stanovených prováděcím právním předpisem, a odpadů, u nichž ani úpravou nelze dosáhnout snížení jejich objemu nebo snížení nebo odstranění jejich nebezpečných vlastností.

Na území ORP Orlová se skládka odpadů nenachází. Veškerý zde vyprodukovaný odpad svozové společnosti odvázejí na skládku společnosti Depos do Horní Suché (viz tab. č. 84). Tato skládka slouží jako skládka komunálních odpadů a odpadů kategorie O - ostatní odpady. Skládka je budována pro obce svozové oblasti Karviná a pro původce ze svozové oblasti a z okolí. Na I. - IV. etapě skládky je nyní v provozu sběrný systém skládkového plynu s následným zhodnocením skládkového plynu v energobloku. Jímaný skládkový plyn je pak využíván v příslušné technologii pro jeho zhodnocení. Skládka se postupně překrývá těsněním a rekultivuje. V současné době je v provozu IV. etapa skládky.

Tab. č. 84: Koncová zařízení (sklárky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé Zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Depos Horní Suchá a.s.	Solecká 1	Horní Suchá	552739	OO	S	OO

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Další sklárky nejbližze hranicím ORP Orlová se nacházejí v Bohumíně. Jedna je ve vlastnictví města, druhou vlastní soukromá osoba (viz tab. č. 85).

Tab. č. 85: Nejbližší sklárky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé Zařízení	Adresa provozu			Typ sklárky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Vzdálenost zařízení od středu ORP Orlová	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	BM servis a.s.	Krátká 775	Bohumín	599051	OO	O	11 km	OO
2.	MS UTILITIESaSERVICES a.s.	Bezručova 1200	Bohumín	599051	OO, NO	S	10 km	Sklárka prům. odpadu

(Zdroj dat: vlastní šetření)

C – PRODUKCE ODPADU

Zdrojem dat použitých k vyplnění tabulek v následující části dokumentu byla databáze GROUP ISOH, která zahrnuje produkci všech subjektů (včetně podnikatelských) na území ORP Orlová. Dále pak databáze ISOH (MŽP CENIA), která identifikuje produkci odpadů za rok 2012 od obcí a jejich občanů. Data o výtěžnosti separovaných odpadů ze systému sběru a nakládání s odpady obce za rok 2012 a o hustotě sběrné sítě byla poskytnuta společností EKO-KOM, a.s.

a) Produkce odpadů celkově ve SO ORP za období 2008 – 2012

Vývoj produkce odpadů za období 2008 - 2012 v základním členění na nebezpečný a ostatní odpad je předmětem tabulky č. 86a.

Tab. č. 86a: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	87 252,55	41 214,59	64 416,48	105 364,14	77 711,03	57 990,98
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	1 879,81	893,16	1 159,40	1 137,66	1 229,37	1 399,87
Celková produkce (OO a NO)	90 230,24	42 107,75	65 575,88	106 501,80	78 940,40	59 390,85

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Milník ve vývoji celkové produkce odpadu zaznamenal rok 2010. Do tohoto roku se celková produkce zvyšovala. Vzhledem k tomu, že data z databáze GROUP ISOH obsahují celkovou produkci odpadů obcí, firem i společností působících na území ORP Orlová, nebylo zjištěno, proč došlo k jednorázovému nárůstu v roce 2010. V roce 2011 se celková produkce odpadů snížila stejně jako rok následující. Vývoj celkové produkce odpadů kopíruje vývoj produkce ostatních odpadů.

Výkyvy v produkci odpadů způsobují zejména odpady ze stavební činnosti a komunální odpady. Produkce odpadů ze stavební a demoliční činnosti v roce 2010 narostla oproti roku 2009 o 83 % a komunální odpady (zejména kovy a BRKO) o 39 %. (viz tab. č. 87)

Množství nebezpečného odpadu vzrostlo o podstatnou část v roce 2009 (o téměř 30 % oproti předchozímu roku). V následujícím roce – 2010 byla hodnota produkce skoro stejná. V roce 2011 a 2012 stoupala. Důvodem růstu produkce nebezpečného odpadu je evidence rostoucího množství odevzdaného nebezpečného odpadu ve sběrných dvorech, což svědčí o rostoucí uvědomělosti občanů neodkládat tento odpad na černé skládky či do kontejnerů na směsný komunální odpad, ale na místa k tomu určená.

Podrobný přehled vývoje ostatního a nebezpečného odpadu včetně jejich podílu na celkové produkci odpadu a podílu produkce jednotlivých let vzhledem k datové základně z roku 2000 je uveden v příloze č. 12 a grafu č. 1.

Porovnání celkové a měrné produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů v rámci Moravskoslezského kraje, jejichž původcem byla obec v roce 2012, je obsahem následující tabulky č. 86b.

Tab. č. 86b: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Orlová	39 091	400,48	10,24	18 935,74	484,40	19 336,22	494,65
MSK	1 226 602	11 527,94	9,40	663 547,48	540,96	675 075,42	550,36

(Zdroj dat: Databáze ISOH /MŽP, CENIA)

V tabulce č. 86b je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 33 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 29 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 67 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Také množství nebezpečných odpadů pocházející z produkce těchto subjektů je vyšší než z produkce obcí.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Moravskoslezský kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje pod průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 1,9 kg nižší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 48,16 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Veškerý odpad se dělí dle Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 do jednotlivých skupin. Vývoj produkce odpadů takto rozdělených je uveden v tabulce č. 87. Z ní vyplývá, že co do množství produkce odpadu v roce 2012 byla nejvíce množstevně zastoupená skupina odpadů pod číslem 17 – Stavební a demoliční odpady (37 265,71 t) a 20 – Komunální odpady včetně složek z odděleného sběru (18 180,63 t). Právě u těchto dvou skupin odpadů byl zaznamenán v roce 2010 velký nárůst a o rok později znatelný pokles produkce.

Tab. č. 87: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008-2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	2 742,20	2 017,30	1 707,96	1 667,36	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	18,90	80,55	61,35	60,55	353,93

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	211,20	4,48	1,90	0,00	0,00
04	Odpady z kožedělného, kožesnického a textilního průmyslu	15,95	31,90	20,38	20,08	12,56
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,90	0,40	0,07	4,80
06	Odpady z anorganických chemických procesů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
07	Odpady z organických chemických procesů	0,01	0,00	0,00	0,00	5,03
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnicích materiálů a tiskařských barev	5,15	8,66	3,03	13,16	3,13
09	Odpady z fotografického průmyslu	5,46	2,34	5,31	5,20	3,20
10	Odpady z tepelných procesů	1 053,24	838,94	864,40	795,25	306,44
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	0,00	1,10	1,16	1,05	1,07
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	32,62	40,05	12,70	32,01	248,20
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	170,79	103,79	101,80	144,95	116,63
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	0,50	0,24	0,15	1,45	0,31
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	886,45	1 154,17	1 290,36	822,65	960,76

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 128,69	2 084,49	1 660,15	1 716,76	1 340,66
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	17 166,40	41 077,27	75 495,27	56 685,97	37 265,71
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisí se zdravotní péčí)	121,49	138,58	130,10	111,72	101,14
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	2 026,77	247,90	441,08	581,31	486,65
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	16 520,83	17 743,22	24 704,15	16 280,85	18 180,63
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce odpadů [t]		42 106,65	65 575,88	106 501,65	78 940,39	59 390,85

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

b) Komunální odpady a směsný komunální odpad ve SO ORP za období 2008 – 2012

Směsný komunální odpad je zbytkový odpad po vytrídění složek odděleného sběru komunálního odpadu. Pochází hlavně z domácností a malých firem produkcujících odpad zejména při nevýrobní činnosti.

Směsný komunální odpad tvořil v roce 2012 17% část celkové produkce odpadů vyprodukovaných všemi původci odpadů na území ORP Orlová a 53% část komunálních odpadů. Co se týče vývoje podílu SKO na KO v časovém úseku pěti let, dá se říct že tento podíl má klesající tendenci. (Rok 2008 – 61 %, rok 2012 – 53 %.) Produkce SKO v území ORP celkově klesá (výjimkou byl rok 2010). Důvodem poklesu je lepší vytríděnost SKO, což dokládá i zvyšující se množství vytríděných složek KO (papír a lepenka, sklo, plasty). Komunální odpady se v roce 2012 podílely na celkové produkci odpadů 32 %. Jejich vývoj v čase nelze jednoznačně určit jako rostoucí či klesající. Vývoj produkce KO a SKO v letech 2008 – 2012 je zachycen v tabulce č. 88a.

Podrobný rozpis jednotlivých druhů KO je uveden v příloze č. 13, č. 14 a grafu č. 2. Z nich vyplývá, že v roce 2012 tvořil největší podíl na produkci komunálních odpadů SKO – 10 224,45 t. Vysoké množství produkce SKO je zapříčiněno většinovým charakterem bydlení v sídlištní zástavbě a počtem obyvatel. Sice třetinovým množstvím ze SKO, nicméně druhým nejpočetnějším co do množství vyprodukovaných tun odpadu, byl objemný odpad ze sběrných dvorů a z velkoobjemových kontejnerů. Dalším nejvíce zastoupeným odpadem v KO byly kovy. Následuje papír a lepenka.

Tab. č. 88a: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	42 107,75	65 575,88	106 501,80	78 940,40	59 390,85
Celková produkce KO	17 385,17	18 876,07	25 974,76	17 077,72	19 129,71
Celková produkce SKO	10 630,15	10 377,19	16 471,04	9 858,96	10 224,45

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů.

Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společností EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vyříděných, využitých a odstraněných obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty

o produkci jednotlivých druhů vyříděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tab. č. 88b: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Orlová	39 091	15 358,55	392,89	8 644,95	221,15	220,18
Moravskoslezský kraj	1 226 602	528 551,93	430,91	250 545,01	204,26	207,50

(Zdroj dat: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.)

V tabulce 88b je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) a směsného komunálního odpadu (SKO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 80 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 85 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 20 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právními osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 23,29 kg vyšší hodnoty měrné produkce KO a o 10,9 kg vyšší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH jsou započítáni producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

c) Separovaný sběr ve SO ORP za období 2008 – 2012

Vývoj celkového množství separovaného odpadu na území ORP Orlová, vyprodukovaného všemi původci odpadů, má rostoucí tendenci. V roce 2012 činilo 1 341 t, což je nárůst o 28 % oproti roku 2008, kdy bylo evidováno 1 049 tun tohoto odpadu. Nárůst co do množství vyseparovaného odpadu

byl zaznamenán jak u papíru, tak u skla. Pokles produkce byl zaznamenán u plastu, který v roce 2012 činil o 13,6 % méně než v roce 2008.

Převažující složkou separovaného odpadu je papír, který zaujímal mezi ostatními druhy 69% podíl. Sklo se podílelo 18 % a plast 13 % na celkové produkci separovaného sběru odpadu.

Zvyšující se trend separace odpadů na území ORP je pozvolný.

Výše množství základních tří druhů separovaného odpadu za období 2008 – 2012 jsou uvedena v tabulce č. 89a. Podrobný přehled a vývoj v třídění odpadu popisuje příloha č. 15 a graf č. 3.

Tab. č. 89a: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101,200101	709,11	797,00	715,89	752,90	924,59
Sklo	150107,200102	134,93	216,38	314,99	204,41	239,10
Plast	150102,200139	205,23	210,25	292,80	159,31	177,35
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celkem separovaný sběr		1 049,27	1 223,63	1 323,68	1 116,62	1 341,04

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Tab. č. 89b: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu v ORP Orlová, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytříděných odpadů), rok 2012

Druh odpadu	Katalogové číslo tříděného odpadu	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	39 091	456,23	11,67	28,29
Sklo	(150107, 200102)		216,95	5,55	10,20
Plast	(150102, 200139)		125,23	3,20	9,89
Nápojové kartony	(150105)		0,00	0,00	0,07
Kovy	(200140, 150104)		1 380,48	35,31	103,48

(Zdroj dat: Databáze ISOH (MŽP, CENIA))

V tabulce č. 89b je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 49 %, produkce skla tvoří 91 %, produkce plastů tvoří 71 % z celkové produkce těchto odpadů vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že většinu vytříděných odpadů (sklo, plast) vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí. U papíru připadá 49 % na obce a 51 % na právnické osoby a podnikatelské subjekty. Z důvodu společného sběru nápojových kartonů s papírem a plasty byla hodnota produkce nápojových kartonů uvedena ve výše zmiňované tabulce v roce 2012 na území ORP nulová.

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty za ORP vzhledem

k průměrným hodnotám za ČR nižší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů i kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56 kg/ob., u skla 10,96 kg/ob., u plastů 10,01 kg/ob., u nápojových kartonů 0,28 kg/ob. a u kovů 40,61 kg/ob. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni.

Co se týče technických podmínek ke třídění odpadů v obcích, v sídlišti jsou limitovány vhodnými prostory pro optimální rozmístění „hnízd“ na separovaný KO. V rodinné zástavbě je hlavním problémem její plošná roztržitost, což zásadním způsobem ovlivňuje cenu sběru a svozu odpadů v systému, ale také výtěžnost tříděného sběru.

Tab. č. 89c: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Druh odpadů	Katalogové číslo tříděného odpadu	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	39 091	7,03	17,44
Sklo	(150107, 200102)		5,75	10,16
Plast	(150102, 200139)		3,92	10,01
Nápojové kartony	(150105)		0,04	0,16
Kovy	(200140, 150104)		10,32	39,78

(Zdroj dat: EKO-KOM, a.s.)

V tabulce č. 89c je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vyříděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vyříděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupen, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám za celou ČR nižší u papíru, skla, plastů, nápojových kartonů i kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vyříděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08 kg/ob., u skla 10,97 kg/ob., u plastů 9,72 kg/ob., u nápojových kartonů 0,32 kg/ob. a u kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na horší úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tab. č. 89d: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

Územní jednotky dle velikosti	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Moravskoslezský kraj	18,29	10,47	10,25	0,15	36,57	75,73
(0 až 500 obyv. včetně)	4,81	12,59	13,30	0,12	4,47	35,29
(501 až 1000 obyv. včetně)	5,96	12,77	13,99	0,17	8,06	40,96
(1001 až 4000 obyv. včetně)	8,20	12,26	13,36	0,20	10,76	44,78
(4001 až 10000 obyv. včetně)	14,34	10,99	11,46	0,19	43,31	80,29
(10001 až 20000 obyv. včetně)	21,75	8,98	8,05	0,28	93,28	132,33
(20001 až 50000 obyv. včetně)	22,67	9,81	9,54	0,21	52,52	94,75
(50001 až 100000 obyv. včetně)	18,93	7,06	8,23	0,12	38,68	73,03
(100001 a více obyvatel)	26,93	11,88	8,96	0,06	38,64	86,47
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

(Zdroj dat: EKO-KOM, a.s.)

Z hlediska velikostních skupin obcí v Moravskoslezském kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. Nejvíce odpadu vytrídí občané v obcích od 10 001 do 20 000 obyvatel. Této velikostní skupině neodpovídají v ORP žádné obce.

Ani jedna obec z ORP Orlová nespadá do dvou výše zmiňovaných velikostních skupin. Dle vlastního šetření obec Doubrava s počtem obyvatel 1288, patří do 3. velikostní skupiny v tabulce, vykazuje hodnoty tříděných komodit v porovnání s průměry v kraji podstatně nižší. U plastu je to 2,6 krát, u skla dokonce 4 krát nižší. Petřvald ze čtvrté velikostní skupiny obyvatel má hodnoty v porovnání s krajem třetinové (papír, plast). A ani Orlová se svými 30 000 obyvateli na tom není v porovnání se stejně velkými městy v kraji lépe. Dosahuje třetinových hodnot.

Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 320 obyvatel (r. 2013 – data z EKO-KOM, a.s.) na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť ORP Orlová je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji na nižší úrovni, přičemž hustota sběrné sítě v Moravskoslezském kraji je 211 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání stejně velkých ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Bruntál (115), ORP Hlučín (292), ORP Kopřivnice (176), ORP Krnov (169)) vykazuje ORP Orlová 2-3x menší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je velmi podprůměrná. V ORP však funguje pytlový sběr tříděných odpadů, který se do hustoty sběrné sítě nezapočítává. I tak jsou ale výtěžnosti tříděného sběru v ORP v rámci kraje na nižší úrovni (viz tab. 89b a 89c).

Zvláštní složkou tříděného odpadu je **biologicky rozložitelný odpad**. Jedná se o odpad, který je schopen anaerobního nebo aerobního rozkladu (např.: potraviny, odpad ze zeleně, papír,...), po jehož proběhnutí se odpad mění v odpad stabilizovaný.

Mezi množstevně nejvíce zastoupené druhy BRO a BRKO na území ORP Orlová patří odpady uvedené v tabulce č. 90. Tabulka neobsahuje výčet odpadů: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír

a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad z důvodu, že existuje možnost jeho běžného využití nebo odstranění.

Tab. č. 90: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008 -2012

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
200201	Biologicky rozložitelný odpad	1 251,72	2 337,22	2 027,10	1 555,95	1 931,36
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	1 803,29	108,16	319,03	442,47	375,07
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracovávané mimo místo vzniku	0,00	0,00	0,00	0,00	344,90
170201	Dřevo	8,02	0,00	8,28	103,60	317,19
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	0,00	18,94	0,00	0,00	50,56

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Podrobný přehled celkové produkce BRO na území ORP v pětiletém období (2008 – 2012) je uveden v příloze č. 16 a grafu č. 4.

Vzhledem k velikosti a charakteru území ORP není produkce BRO zanedbatelná. V roce 2012 činila celková produkce BRO přes 17 000 tun. Oproti roku 2008 se jedná o pokles ve výši 6,5 %. Tento pokles je v důsledku ponechávání pokosené trávy na místě na loukách jako hnojivo. Vývoj produkce BRO za období let 2008 – 2012 je námětem tabulky č. 91a. Přehled podílů BRKO na celkové produkci BRO za stejné časové období je zpracován v příloze č. 17 a grafu č. 5.

Tab. č. 91a: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	18 594,70	18 125,77	24 320,42	16 105,92	17 398,06
z toho celková produkce BRKO	16 041,71	17 220,62	23 288,41	15 070,76	15 826,83

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

V tabulce č. 91a (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO

(tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.)). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočtení na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze č. 13 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně. Data v tabulce č. 91a primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 - biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha č. 13 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Tab. č. 91b: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20*) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Orlová	39 091	13 365,61	341,91	1 518,21	38,84
Moravskoslezský kraj	1 226 602	365 500,49	297,98	35 449,53	28,90

(Zdroj dat: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce č.91b je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 - biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 84 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 16 % z celkové produkce BRKO bylo vyprodukováno právníckými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 53,76 kg/ob. vyšší hodnoty měrné produkce BRKO a o 19,31 kg/ob. vyšší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém

kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Systém domácího kompostování funguje ve všech třech obcích ORP Orlová, neboť velká část obyvatel žije v zástavbě rodinných domů a bioodpad kompostuje pro vlastní potřebu. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Na území ORP je ve všech obcích zaveden pytlový sběr bioodpadu v rodinné zástavbě a na sídlištích jsou na bioodpad rozmístěny hnědé kontejnery.

D – KONEČNÉ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady, které je ohraničeno územní jednotkou správního obvodu ORP. Hodnoty tedy odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP. Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukován. Toto platí pro všechny tabulky, týkající se nakládání s odpady, uvedené níže.

Zdrojem dat použitých k vyplnění tabulek v následující části dokumentu byla databáze GROUP ISOH, která zahrnuje produkci všech subjektů (včetně podnikatelských) na území ORP Orlová.

a) Nakládání s odpady celkově

V konečné fázi se odpady mohou dále využít nebo odstranit. Odstraňují se dvěma způsoby – skládkováním nebo spalováním. Co se týče využití, jde zejména o materiálové využití nebo energetické. Na území ORP Orlová se v roce 2012 (dle databáze GROUP ISOH) využíval odpad výlučně materiálově. Jednalo se především o odpad 100102 – popílek ze spalování uhlí (41 398 t). Tento odpad byl vyprodukován elektrárnou v Dětmovicích (mimo ORP Orlová) a využit byl k výrobě tvárnic soukromou firmou v Orlové. Mezi další druhy odpadů, které se materiálově využívaly patřily tyto: 100105 – pevné reakční produkty na bázi vápničku z odsiřování spalin (8 466 t), 100101 – škvára, struska a kotelní prach (8 444 t), 200140 – kovy (3 158 t). Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008 – 2012 popisuje příloha č. 18 a graf č. 6.

b) Nakládání s KO a SKO

Na území ORP Orlová se SKO nevyužívá ani energeticky ani materiálově. Rovněž zde není odstraňován, ale odváží se na skládku nebo ke zpracování mimo ORP. Komunální odpad je využíván z 16,5 % a to materiálově. Jeho využitelnost má stoupající tendenci a v roce 2012 bylo takto využito 3 161 t KO. Jedná se v převážné míře o kovy (3 158 t), konkrétně: předpříprava odpadu k aplikaci R1-R11. Podrobný přehled o nakládání s KO a SKO poskytuje příloha č. 19 a graf č. 7.

c) Nakládání se separovaným sběrem

Na území ORP Orlová se ze všech složek separovaného odpadu používá k dalšímu využití pouze papír. V roce 2012 se materiálově využilo 2,22 tun papíru. Viz příloha č. 20 a graf č. 8.

d) Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem na území ORP za období 2008 - 2012

Výsledek nakládání s BRO a BRKO je shodný s nakládáním se separovaným sběrem. I zde je využit pouze papír ve stejném množství – 2,22 tun. Viz příloha č. 21 a graf č. 9.

E – FINANČNÍ ANALÝZA HOSPODAŘENÍ S ODPADY

Zajistit nakládání s odpady je povinností každé obce a proto jsou náklady na odpadové hospodářství nedílnou součástí obecních rozpočtů.

V ORP Orlová jsou činnosti spojené s odpadovým hospodářstvím financovány ze tří zdrojů. Část je hrazena z poplatků od občanů. Část tvoří odměny od společnosti EKO-KOM, a.s., jejichž výše závisí na množství vytríděného odpadu, hustotě sběrné sítě a systému třídění odpadu v obci. Zbylé náklady se hradí z rozpočtu obcí (přibližně jedna polovina).

Náklady na odpadové hospodářství mají v ORP Orlová mírně rostoucí tendenci. Nárůst nákladů v roce 2012 oproti roku 2010 byl šestiprocentní. Dle vlastního šetření připadá největší podíl nákladů na Orlovou, nejmenší na Doubravu. V přepočtu nákladů roku 2012 na jednoho obyvatele je nejvyšší částka u Doubravy a nejmenší u Orlové. S rostoucím počtem obyvatel u jednotlivých obcí částka na občana klesá. Konkrétní částka výše zmiňovaných nákladů připadající na jednoho obyvatele v rámci ORP Orlová za rok 2012 dosáhla výše 1048 Kč.

Vývoj nákladů odpadového hospodářství v území ORP Orlová v letech 2010 – 2012 je uveden v tabulce č. 92.

Tab. č. 92: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	18 164,00	18 628,00	21 347,00
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	38 485 53,60	39 541 065,20	40 915 011,90
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)			
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů			
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	60 000,00		
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů			
3727	Prevence vzniku odpadů			
3728	Monitoring nakládání s odpady	41 316,00	41 664,00	41 664,00
3729	Ostatní nakládání s odpady	35 186,13	48 931,08	3 441,12
Celkové náklady		38 639 819,73	39 650 288,28	40 981 464,02

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Náklady na odpadové hospodářství obcí v ČR za rok 2012

Analýzou a porovnáním nákladů týkajících se odpadového hospodářství jednotlivých obcí v ČR se zabývala, na základě požadavků SMO ČR, studie společnosti IURMO (Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s.) „Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR (za rok 2012)“.

Všechny ukazatele vyskytující se v této studii vyjadřují náklady obcí včetně hrazené DPH a speciálních poplatků (za skládkování) poskytovatelům služeb v oblasti nakládání s odpady. Reprezentují průměrné náklady a mohou se od nákladů konkrétních obcí lišit z důvodů mnoha faktorů, které náklady obcí ovlivňují:

- místní podmínky (hustota osídlení, druh zástavby, vzdálenost k zařízením pro nakládání s odpady, způsob sběru a svozu odpadů apod.),
- rozsah systému (SKO, tříděný odpad, nebezpečný odpad, objemný odpad, provoz sběrného dvora, bioodpady apod.),
- způsob cenotvorby (cena za komplexní službu, cena na 1 obyvatele, cena na tunu, cena na km, kombinace cen).

Dle studie IURMO jsou však podmínky pro zajištění nakládání s odpady na území ČR víceméně shodné a produkce KO a jeho složení je ve všech obcích obdobná. Z čehož plyne, že není zásadní důvod k velké rozdílnosti nákladů na odpadové hospodářství obcí.

Výsledky studie

Některé výsledky studie týkající se výše celkových nákladů na odpadové hospodářství, nákladů na tříděný sběr využitelných odpadů a nákladů na SKO jsou uvedeny v tabulce č. 93.

Tab. č. 93: Náklady na odpadové hospodářství v ČR za rok 2012

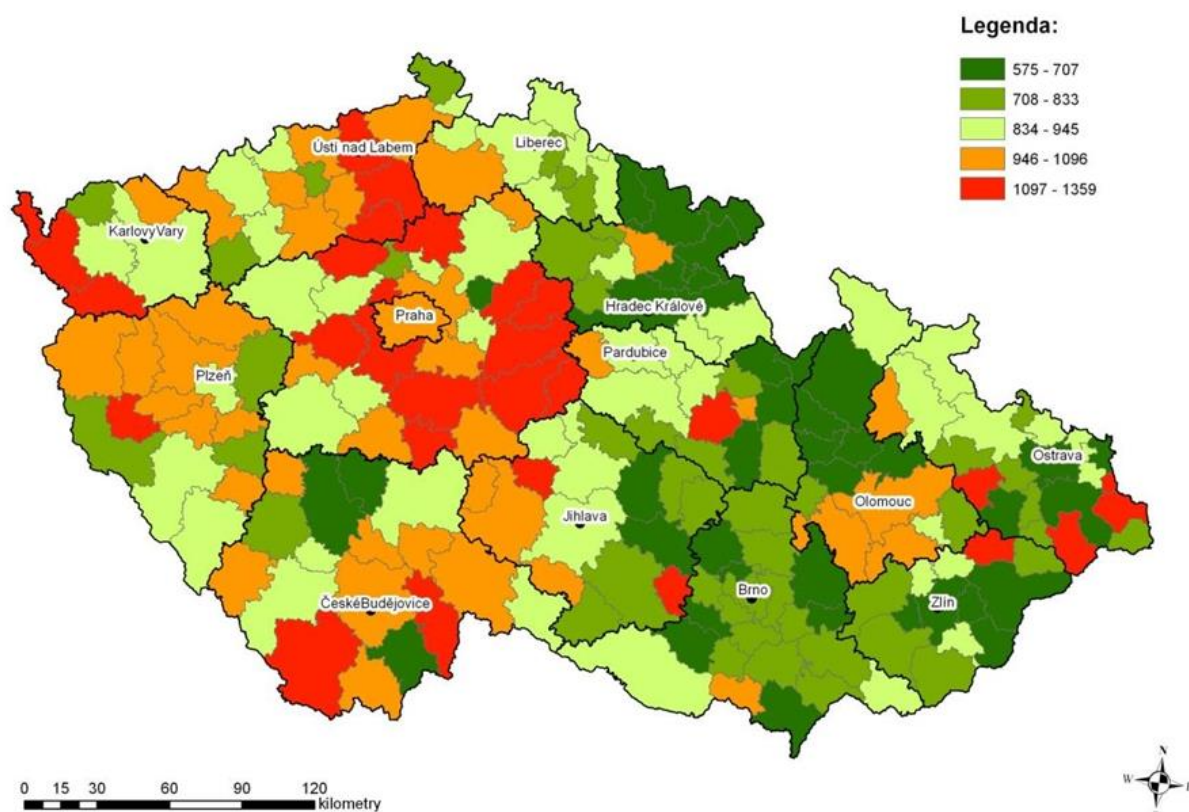
	Celkové náklady	Náklady na tříděný sběr		Náklady na SKO	
	Kč/ob.	Kč/ob.	Kč/t	Kč/ob.	Kč/t
ČR	884	149	4679	530	2549
MSK	788	110	4036	466	2307
Kategorie *	834-935	x	4477-5357	x	2258-2440

(Zdroj dat: IURMO, 2013)

*(Pozn.: Kategorie rozmezí nákladů odpovídající nákladům ORP Orlová)

Celkové náklady na odpadové hospodářství obcí ČR za rok 2012 byly stanoveny průměrně na 884 Kč na jednoho obyvatele za celou ČR a na 788 Kč na jednoho obyvatele v rámci MSK. Jedná se především o náklady na směsný komunální odpad, tříděný sběr využitelných odpadů, objemný odpad, nebezpečné odpady, sběrné dvory apod. Porovnání výše průměrných celkových nákladů za ORP Orlová s ostatními ORP v ČR je znázorněno v mapě č. 3. Z ní vyplývá, že ORP Orlová spadá do skupiny ORP s výši průměrných celkových nákladů na jednoho obyvatele do 3. kategorie (834 – 945 Kč).

Mapa č. 3: Celkové náklady na odpadové hospodářství (Kč/ob.) v rámci ORP

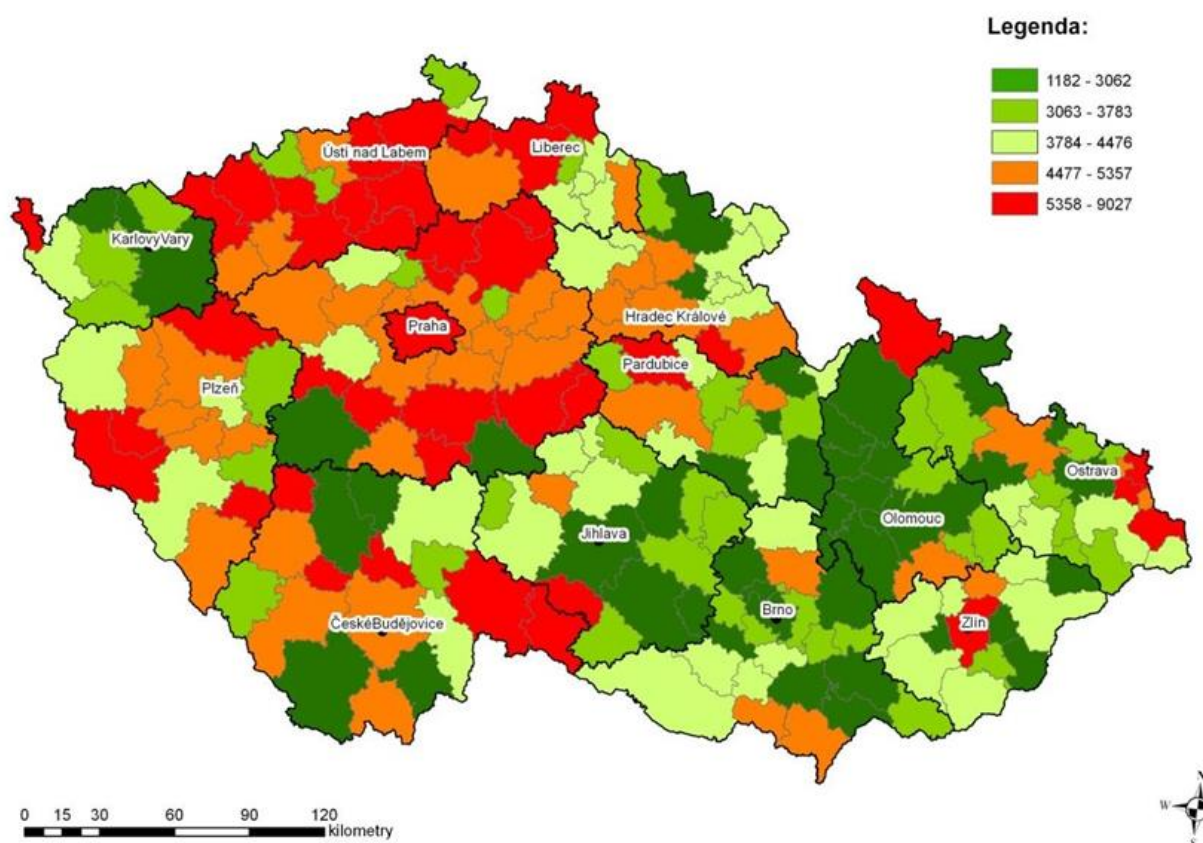

(Zdroj dat: IURMO, 2013)

Náklady na tříděný sběr v sobě zahrnují zajištění sběru (včetně pronájmu a údržby sběrné sítě), svozu (přemístění odpadů z nádob do svozového automobilu, případně doprovodný úklid stanoviště), přepravy (přeprava odpadů do zařízení – většinou se jedná o dotřídňovací linku nebo případně mezisklad odpadové firmy) a v řadě případů i zajištění úpravy odpadů. Hlavní skupinu odděleně sbíraných využitelných KO tvoří odpady papíru, plastů, skla, nápojových kartonů. Náklady na sběr kovových odpadů jsou zanedbatelné, protože téměř veškeré kovové odpady jsou sbírány mimo obecní systémy nakládání s odpady, tj. v síti privátních výkupen. Sběr dalších komodit (např. textil) zajišťují většinou sběrové firmy na vlastní náklady.

Průměrná výše nákladů na tříděný sběr je v rámci celé ČR vyšší než v MSK a to jak u ukazatele v přepočtu na jednoho obyvatele tak v přepočtu na jednu tunu tříděného odpadu. Porovnání výše průměrných nákladů na tříděný sběr využitelných odpadů za ORP Orlová s ostatními ORP v ČR je znázorněno v mapě č. 4. Z ní vyplývá, že ORP Orlová spadá do skupiny ORP s výši těchto nákladů na jednu tunu do 4. kategorie (4477 – 5357 Kč).

Mapa č. 4: Jednotkové náklady (Kč/t) na tříděný sběr využitelných odpadů v územích ORP

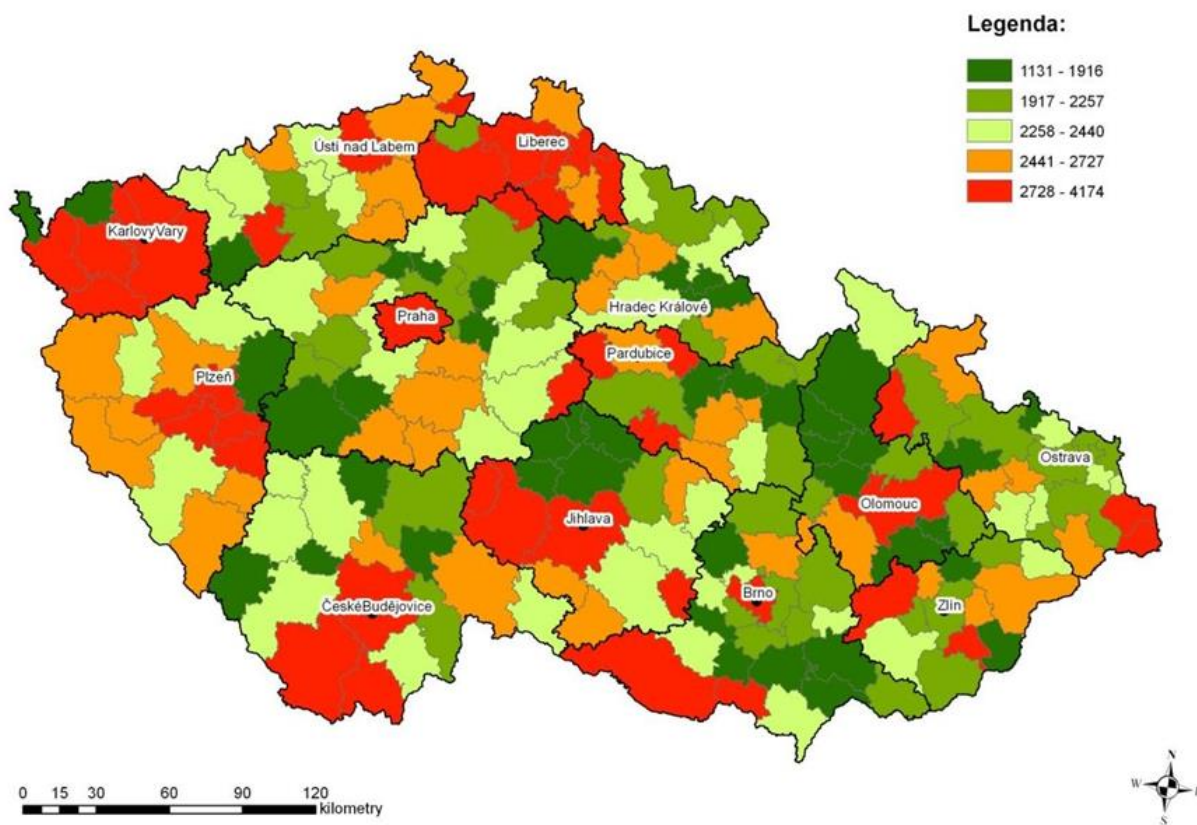

(Zdroj dat: IURMO, 2013)

Nakládání se SKO v obcích sebou nese náklady spojené se sběrem, svozem, přepravou a odstraněním SKO. Právě posledně zmiňované náklady na likvidaci SKO tvořily dle údajů EKO-KOM, a.s. za rok 2012 průměrně necelých 58 % z celkových nákladů na OH v obci. Jedná se o nejdůležitější položku nákladů vynaložených na nakládání se SKO.

Výše průměrných nákladů v souvislosti s nakládáním se SKO dosáhla v roce 2012 hodnoty 2549 Kč/t a 530 Kč/ob. v rámci celé ČR. V rámci kraje byly tyto částky nákladů nižší. ORP Orlová spadá do skupiny ORP s výši průměrných nákladů na nakládání se SKO na jednu tunu do 3. kategorie (2258 – 2440 Kč). Viz mapa č. 5.

Mapa č. 5: Náklady na sběr, svoz a odstranění SKO v ORP v ČR

F – CÍLE PLÁNU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ A JEJICH PLNĚNÍ ZE STRANY SO ORLOVÁ

Zdrojem dat použitých k vyplnění tabulek v následující části dokumentu byla databáze GROUP ISOH, která zahrnuje produkci všech subjektů (včetně podnikatelských) na území ORP Orlová.

Cílem "Plánu odpadového hospodářství ČR" (dále jen POH), který vydalo ministerstvo životního prostředí je **maximální využívání odpadů jako náhrady primárních přírodních zdrojů a minimalizace negativních vlivů na zdraví lidí a životního prostředí při nakládání s odpady**. V této souvislosti je dalším cílem **vytvoření integrovaných systémů nakládání s odpady na regionální úrovni a jejich propojení do celostátní sítě zařízení pro nakládání s odpady v rámci vybavenosti území**.

Ve SO ORP Orlová je kapacita sběrných dvorů, sběrných míst a výkupen odpadů dostačující. Odpad se sice třídí, ale protože na území chybí třídící linka, odprodává se cizím společnostem, které se na jeho zpracování specializují. Proto na území pouhých tří obcí působí celá řada firem zaměřujících se na svoz a zpracování konkrétních složek odpadu. Komunální odpad a BRO je vyvážen na skládku a do kompostárny mimo ORP.

Cílem POH je rovněž **snížení maximálního množství BRKO ukládaného na skládky tak, aby podíl této složky v roce 2013 činil nejvíce 50 % hmotnosti a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnosti z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995**. Na území ORP Orlová v časovém úseku 2008 – 2012 docházelo k pozvolnému snižování produkce BRKO, ale vzhledem k nedostupnosti dat za rok 1995 nelze učinit v tomto směru závěr z plnění.

Stejně tak nelze zhodnotit splnění dalšího cíle: **Snížení hmotnostního podílu odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 a s výhledem dalšího postupného snižování**. Skládkování odpadu se provádí mimo území ORP.

Co se týče cíle POH „**Snížení měrné produkce NO o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 s předpokladem dalšího snižování**“ je situace v ORP Orlová následující. Datová základna pro rok 2000 byla stanovena na 300,2 kg/obyv. V roce 2010 činila měrná produkce NO 28,08 kg/obyv. Poměrově je tedy cíl splněn, avšak trend dalšího vývoje měrné produkce NO je negativní. Od roku 2010 do roku 2012 měl rostoucí charakter, což si s cílem POH protiřečí.

Měrná produkce odpadů ve správním obvodu od roku 2011 klesá, čímž se plní cíl POH: **“Snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu”**.

Zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012 a zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 – je další cíl POH. Na území obcí ORP Orlová se v roce 2012 vyprodukovalo 19 129,71 t KO. Z toho je 53 % SKO. To, zda byl tento cíl POH splněn nelze hodnotit, protože skládkovány jsou i další druhy odpadu, např. objemné odpady.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových skupin (tab. č. 94)

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), k zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tab. č. 94: Analýza cílových skupin – odpadové hospodářství

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Občané ORP	nízká cena za svoz odpadu, pravidelný odvoz odpadu dle potřeb občanů, dostupnost kontejneru na separovaný a SKO, čistota města	zakládání černých skládek, neochota platit za služby, netřídění odpadu, nevyužívání sběrných dvorů, nedisciplinovanost občanů a nedodržování zákonů, špatné třídění	místní tisk, webové stránky obcí, ostatní média, diskuse na fóru zdravého města	dostatečný počet kontejnerů a jejich vhodné rozmístění, vyhláška obce, kontrola čistoty města, instalace kamerového systému proti vzniku černých skládek
Podnikatelské subjekty	nízká cena za sběr a svoz odpadu	používání sběrných nádob bez smluvního vztahu, růst pohledávek z nezaplacení poplatků, zakládání černých skládek, riziko ekologické zátěže	letáky, média, tisk, internetová komunikace, osobní jednání s představiteli města	vyhláška, kontrola ze strany ORP a jiných státních institucí
Návštěvníci města	čistota města, dostatek odpadkových košů na veřejném prostranství	nedisciplinovanost, znečišťování veřejných prostranství	internet, webové stránky města, místní tisk, média	informační tabule, sankce
Městský úřad	čistota města, dodržování cílů POH ČR ze strany obce, ORP, efektivita a fungování systému odp. hospodářství, dostatek financí	špatná a nesrozumitelná formulace vyhlášek, špatný výběr svozové firmy, nedostatečná příprava a plnění preventivních opatření k naplnění POH obce, nedostatečná komunikace s krajským úřadem	osobní, internet, webové stránky	vlastní plán odpadového hospodářství a kontrola jeho plnění, dodržování legislativy, meziobecní spolupráce
Děti a školní mládež	čistota města	neinformovanost o finančních důsledcích, nezáměr tříditi odpad	poutavé vzdělávací akce na školách, internet	výchova ke svému okolí, zábavná osvěta, (motivační odměny pro školy, exkurze)
Média	aktivity, senzace, příklady dobré praxe, zamyšlení se nad budoucností	neobjektivita zveřejněných informací	osobní, internet, webové stránky, jednání s představiteli	prezentace regionu

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Svozové firmy	zisk, disciplinovanost všech občanů a ekonomických subjektů	neplnění smlouvy s městem, vysoké ceny služeb	osobní jednání	kvalitně zpracovaná smlouva o poskytovaných službách, pravidelné jednání s představiteli města, meziobecní spolupráce
Majitel skládky	zisk, dostatek smluvních partnerů	vysoká cena za skládkování, ekologická zátěž, nedodržování ekologických norem	osobní jednání	kvalitní smlouva, dodržování zákonů, kontrola ze strany města
Výkupny	dostatek zdrojů, zisk, přijatelná legislativa, podpora ze strany obce	porušování vyhlášek a zákonů, výkup nepovolených surovin, riziko kriminality	osobní jednání, internet, webové stránky, média	změna legislativy, pravidelné kontroly ze strany obce
Sběrné dvory	dostatek finanční podpory ze strany obce, zájem ze strany občanů	nedostatečná kapacita	osobní, internet, webové stránky, média	informovanost veřejnosti o umístění a provozu sběrných dvorů, dobrá dostupnost pro občany

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

K hlavním cílovým skupinám v oblasti odpadového hospodářství patří obce, jejich občané, představitelé obcí a podnikatelské subjekty, zabývající se odpadovým hospodářstvím. Všechny tyto skupiny jsou důležitými aktéry v účasti na vzhledu obce a na fungování systému odpadového hospodářství obcí. Obce a občané za své peníze očekávají kvalitně odvedené služby a dostatek informací a možností jednoduchého nakládání s odpady. Zároveň jsou právě někteří z řad občanů zakladateli černých skládek a neplatiči poplatků.

Důležité slovo má na poli odpadového hospodářství městský či obecní úřad, jehož očekávání jsou v mnohém shodná s předchozími skupinami. Navíc je v jeho zájmu dohlížet na dodržování POH ČR a snažit se celý systém co nejvíce zefektivnit. K tomu je zapotřebí srozumitelně komunikovat se všemi cílovými skupinami, zainteresovanými v odpadovém hospodářství a vést rozhovory na toto téma s krajským úřadem. Nalezení finančních zdrojů je možné cestou meziobecní spolupráce.

Součástí každé společnosti jsou děti, u kterých je nejdůležitější výchova rodinná ale i ta institucionální – v mateřských a základních školách. Právě její případná absence pak vede ke znehodnocování práce jiných. Dobrá informovanost podaná vhodným způsobem zábavné formy děti zaujme, poučí a přiměje se nad svým okolním ŽP zamyslet a třeba mu i pomoci.

Média hledají senzace, aktivity a svým předáním informací široké veřejnosti pak mohou dané věci pomoci i uškodit. Proto je důležité s nimi navázat kontakt a udržovat dobré vztahy.

Do systému odpadového hospodářství patří i firmy podílející se na jeho fungování – svozové firmy, skládky, výkupny, sběrné dvory. Pro všechny zúčastněné je důležitá otázka financí a využívání jimi nabízených služeb ostatními subjekty. Pozornost je třeba věnovat kontrole dodržování smluvních podmínek, aby se nerozmáhala v obcích kriminalita a nedocházelo k porušování vyhlášek a zákonů.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti (tab. č. 95)

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tab. č. 95: Analýza rizik odpadového hospodářství

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpo- donost (P)	Dopad (D)	V = PxD		
Finanční riziko					
Neochota občanů platit za služby	3	3	9	nastavení systému výběru plateb	obec
Nedostatek financí na investice	3	3	9	využití externích zdrojů financování, meziobecní spolupráce	obec
Nedostatek financí na mzdy	2	4	8	využití veřejných prací	obec
Nedostatek financí na odpadové hospodářství	2	4	8	plánování odpadového hospodářství, meziobecní spolupráce	obec
Organizační riziko					
Nevhodně rozmístěné zařízení	3	3	9	strategické plánování, meziobecní spolupráce	obce
Nepřítomnost zařízení v území	4	3	12	využití zdrojů EU a plánování, meziobecní spolupráce	obce
Neefektivní systém svozu odpadu	2	3	6	meziobecní spolupráce	obce
Neochota obcí spolupracovat	3	3	9	jednání o meziobecní spolupráci	obce
Právní riziko					
Změna legislativy	4	4	16	tlak na zákonodárce, meziobecní spolupráce	obce
Vydání vyhlášky obce	4	3	12	erudovanost vydavatele vyhlášky, meziobecní spolupráce	obce

Technické riziko					
Nevyhovující technický stav	3	2	6	využití externích zdrojů financování, tvorba vlastních rezerv, meziobecní spolupráce	obec
Věcné riziko					
Porušování zákonů ze strany občanů a firem	4	3	12	systém kontroly, změna legislativy	obec
Nedodržování smluvních podmínek	2	3	6	vhodně uzavřené smlouvy	obec

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Největším rizikem v oblasti odpadového hospodářství se jeví riziko právní, neboť změna legislativy může ohrozit plánování a naplňování plánu odpadového hospodářství. Dalším významným rizikem je nepřítomnost zařízení pro zpracování odpadu, jeho třídění, využití, odstranění apod. Využívání těchto zařízení je u jiných obcí rovněž finančně nákladné. Opatřením pro potlačení rizika se jeví v rámci meziobecní spolupráce využití fondů EU a jiných zdrojů pro budování a rozvoj zařízení pro zpracování odpadu. V neposlední řadě má velkou váhu riziko věcné, konkrétně porušování zákonů ze strany občanů a firem. V jehož důsledku dochází ke zvýšení míry kriminality a nespokojenosti místních občanů se životem v obci. Pro eliminaci rizika je nutné ze strany obcí zavést systém kontroly dodržování zákonů a vyhlášek obcí týkající se odpadového hospodářství.

5.1.4. SWOT analýza oblasti odpadového hospodářství

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP. (tab. č. 96)

Tab. č. 96: SWOT analýza odpadového hospodářství

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vlastní svozová společnost města Orlová - pozemky na území ORP vhodné k vybudování zařízení k nakládání s odpady - zapojení škol v projektech EU - ekologie - zájem představitelů obcí o problematiku odpadového hospodářství 	<ul style="list-style-type: none"> - neexistující třídící linka - vzdálená skládka mimo území ORP - častá tvorba černých skládek - nedostatečný počet kontejnerů na tříděný odpad - neexistující kompostárna na území ORP - malý podíl tříděného odpadu
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - meziobecní spolupráce - snížení nákladů - využití fondů EU - dotace - vytvoření nových pracovních míst - zkulturnění území 	<ul style="list-style-type: none"> - nevhodné změny legislativy - ekologické zátěže - zvyšující se poplatky za odpady - zakládání černých skládek - nezájem obyvatel o ekologické nakládání s odpady

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

V oblasti odpadového hospodářství je silnou stránkou zájem současných představitelů obcí o problematiku odpadového hospodářství a ochota spolupracovat na řešení problémů v rámci meziobecní spolupráce na území ORP i mimo. Výhodou města Orlové je její vlastní svozová společnost - SMO a. s., jejíž činnost mohou představitelé města Orlové ovlivnit.

Mezi slabé stránky patří zejména neexistence koncových zařízení v území - kompostárny a třídící linky. Biodepad se místo vlastního zpracování a dalšího použití vyváží na kompostárnu vzdálenou 7 km od středu ORP do vedlejší obce a vzhledem k blízkosti tohoto zařízení a vysokým pořizovacím a provozním nákladům na případnou stavbu vlastní kompostárny, zdá se být tento stav vyhovující.

Vytříděný odpad se prodává dalším subjektům zabývajících se zpracováním separovaného odpadu mimo ORP. Výjimku tvoří část plastů z Orlové, kde byl v září 2014 uveden do provozu vertikální lis na plastové láhve a do budoucna se počítá i s výstavbou třídící linky.

Slabou stránkou je rovněž nevhodné chování některých obyvatel, kteří místo využití sběrných dvorů zakládají černé skládky a netřídí odpad v takové míře, aby byla uspokojivá. To je též zapříčiněno nedostatečným množstvím kontejnerů na tříděný odpad a nízkou mírou informovanosti občanů.

Velkou hrozbou se jeví případné nevhodné změny v legislativě, které mohou negativně změnit plánování obcí v odpadovém hospodářství a přinést obcím další finanční náklady. Také zvyšování poplatků od občanů za odpady hrozí nevyužíváním kontejnerů a popelnic a častější tvorbou černých skládek na území.

Příležitostí pro všechny obce je zapojení se do meziobecní spolupráce směřované k vyšší efektivitě systému odpadového hospodářství cestou snížení nákladů na svoz a skládkování, spoluúčast na stavbě a provozu třídící linky a kompostárny a hledání možností k vytvoření nových pracovních míst.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V celém ORP Orlová se postupuje při nakládání s odpady v souladu se zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech a obecně závaznou vyhláškou každého města a obce v ORP Orlová zabývajících se systémem shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu vznikajícího na území ORP Orlová.

Na území ORP je realizován sběr šesti druhů odpadů – směsný komunální odpad a objemný odpad, separovaný odpad, biologicky rozložitelný odpad, elektroodpad (resp. elektrozařízení) a nebezpečný odpad + sběr textilu. Nádoby na komunální odpad jsou kovové nebo plastové a jsou o velikostech 110 l, 120 l, 240 l nebo 1 100 l. Odpadkové koše, které jsou rozmístěny po městě a slouží k udržování veřejného pořádku, jsou plechové nebo betonové. Ve městě Orlová jsou také kontejnery na textil. Objemný odpad, elektrozařízení, ale i nebezpečné odpady jako jsou zbytky olejů, barev a též léky, jsou odváženy rovnou na sběrný dvůr, kde se odborný personál postará o správné nakládání s nimi. Tamtéž je možno odvézt i drobný stavební odpad a biologicky rozložitelný odpad rostlinného původu.

Svoz směsného komunálního odpadu v ORP Orlová mají na starosti dvě svozové firmy - akciová společnost SMO, která sváží odpad na území města Orlové a společnost Depos Horní Suchá a. s., která sváží odpady v obci Doubrava a městě Petřvald. Protože se na území ORP Orlová žádná skládka nevyskytuje, odpady se odvázejí na skládku společnosti Depos do Horní Suché (ORP Havířov).

Při svozu a nakládání se separovaným odpadem se obce zaměřují na plast, papír, sklo a biologický odpad. Ze sídlištní zástavby jsou k tomu určeny barevně rozlišené kontejnery podle druhu odpadu. Žluté na plasty, modré na papír a zelené na sklo. Jejich svoz zajišťuje speciální technika. Sběr separovaného odpadu ze zástavby rodinných domů je zajištěn formou pytlového sběru.

Svoz základních složek tříděného odpadu (papír, sklo, plast) zajišťuje v ORP Orlová rovněž společnost Depos, společnost SMO a navíc A. S. A., s. r. o. Tříděný odpad se na území ORP nezpracovává a je odprodáván nebo předáván jiným společnostem k jeho dalšímu využití či uložení (OZO Ostrava, s. r. o., Ecopak, s. r. o., Nehlsen Třinec, s. r. o., Frýdecká skládka, a. s.). Svoz a nakládání s ostatním vytříděným odpadem (nebezpečný odpad, oděvy, elektrozařízení) mají v kompetenci další firmy (Marius Pedersen, a. s., Revenge, a. s., Asekol, s. r. o., Elektrowin, a. s., Ekolamp, s. r. o.).

Biologicky rozložitelný odpad se v současné době zajišťuje jak pytlovým svozem z rodinné zástavby tak i prostřednictvím nádob na to určených ze sídlištní zástavby a využíváním sběrných dvorů. Veškerý biologicky rozložitelný odpad se odváží do kompostárny, ležící mimo území ORP Orlová, provozované společností Depos v Horní Suché. Na území ORP není žádný prostor k tomuto účelu určený.

Na území ORP se nacházejí čtyři sběrné dvory a několik výkupen. Do sběrných dvorů mohou místní občané i podnikatelské subjekty odkládat všechny druhy odpadu bezplatně. Odpady od subjektů z jiných obcí či měst jsou dle vyhlášky obce odmítnuty a občan je informován o místech, kde může odpad odevzdat. Seznam těchto míst a zařízení má obsluha sběrného dvora k dispozici.

Na území ani v jeho blízkosti není žádná spalovna. Vizí společnosti KIC Odpady je rozšířit systém nakládání s odpady pro území Moravskoslezského kraje o takové zařízení pro energetické využívání komunálního odpadu, aby bylo docíleno snížení skládkování komunálních odpadů o cca 180 000 t/rok a zároveň využitím tohoto odpadu získat teplo ve výši cca 1 136 000 GJ/rok a elektřinu 23 000 MWh/rok. Společnost se snaží prosadit vybudování zařízení pro energetické využití odpadu na území bývalého dolu Barbora zatím bez úspěchu.

Růst celkové výše nákladů na systém sběru, svozu a nakládání s komunálním odpadem se promítá do nezbytného nárůstu výše místního poplatku, což má negativní dopad na každého obyvatele ORP Orlová. Příjmy z odpadového hospodářství dosahují přibližně polovinu ročních nákladů vynaložených na odpadové hospodářství, zbytek musí být financován z rozpočtu jednotlivých obcí. Všechny obce řeší také problém s neplátcí a jejich nedostupností k vymáhání pohledávek ze strany obcí.

Chybějící třídící linka a kompostárna na území, nízká míra osvěty a motivace vedoucí ke třídění odpadu, nedostačující počet kontejnerů na tříděný odpad, porušování vyhlášek a zákona o odpadovém hospodářství se jeví jako vhodné téma pro meziobecní spolupráci zúčastněných obcí v projektu.

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena ze všech starostů ORP Orlová a technologa odpadového hospodářství z městské akciové společnosti Služby města Orlové. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací

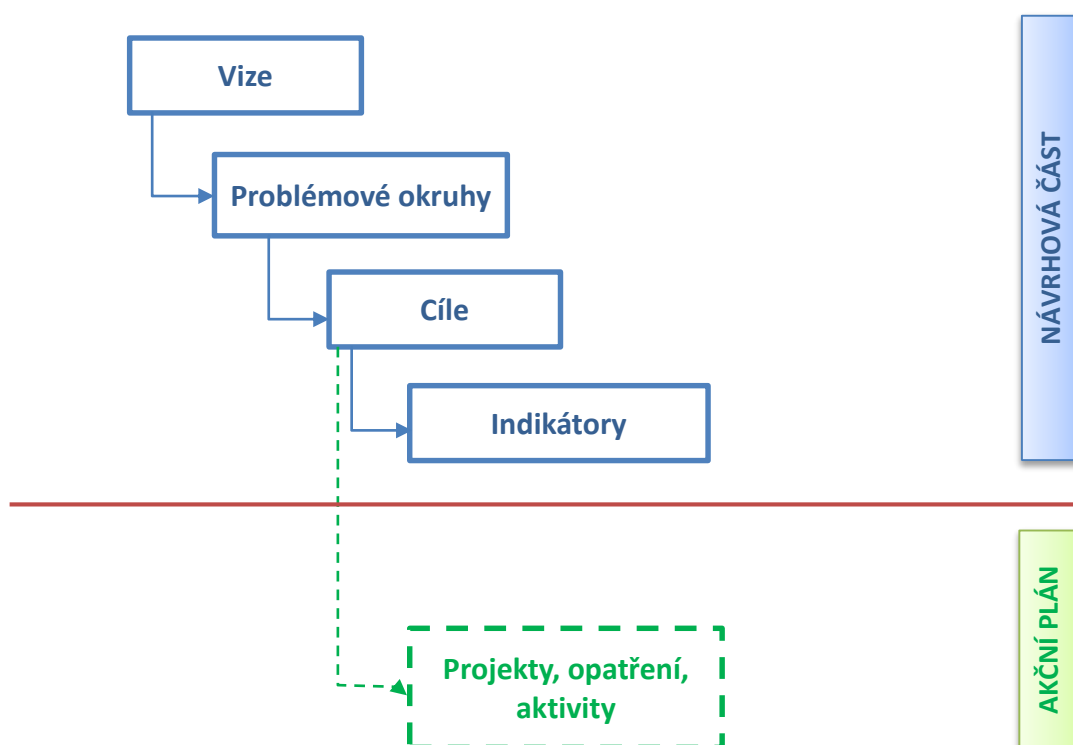
strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce:

Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity zatraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.

Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1: Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová		Problémová oblast 2: Odlišná pravidla sběru odpadu ve sběrných dvorech na území obcí ORP Orlová
	cíl 1.1: Navýšit počet nádob a prostředků na tříděný odpad	cíl 1.2: Zajistit dostatečnou osvětu a motivaci obyvatel obcí ORP Orlová k třídění odpadu	cíl 2.1: Sjednotit znění obecně závazných vyhlášek týkajících se sběrných dvorů

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

*Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity zatraktivňují život v území. **Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace.** Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.*

Slogan:

Orlová, Petřvald, Doubrava - společně k nové prosperitě

Realizační tým připravil k projednání na fokusní skupině celkem dva problémové okruhy z oblasti odpadového hospodářství ve znění:

1. Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová
2. Odlišná pravidla sběru odpadu ve sběrných dvorech na území obcí ORP Orlová

Členové fokusní skupiny mezi sebou diskutovali o každém navrženém problémovém okruhu zvlášť. Oba problémové okruhy byly schváleny ve stejném znění tak, jak byly navrženy realizačním týmem.

1. Problémový okruh: **Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová**

Z níže uvedené tabulky č. 97 vyplývá vcelku dobrý směr vývoje produkce a třídění odpadu v obcích ORP Orlová za období tří let (2011 – 2013). Množství směsného komunálního odpadu v přepočtu na jednoho obyvatele ORP Orlová zaznamenal v roce 2013 oproti roku 2011 pokles. Stejný trend vývoje byl zaznamenán i u objemného odpadu. Oproti tomu vytríděné množství papíru a plastu na jednoho obyvatele se zvyšuje. U biologicky rozložitelného odpadu jde zřejmě o nárůst, avšak vzhledem k nedostupnosti ucelených dat za dva roky ze tří let, toto nelze s jistotou tvrdit.

Tab. č. 97: Vývoj produkce a třídění odpadů v ORP Orlová (2011 – 2013)

Druh odpadu	Rok	Celkem (t)	Kg/ob.	Vývoj
SKO	2011	9011,16	229,1	nelze určit
	2012	8644,64	221,1	
	2013	8624,80	222,9	
objemný	2011	x	x	pokles
	2012	2839,88	72,6	
	2013	2495,54	64,5	
papír	2011	x	X	růst
	2012	187,39	4,8	
	2013	263,65	6,8	
plast	2011	x	X	růst
	2012	124,26	3,18	
	2013	125,28	3,24	
sklo	2011	x	X	pokles
	2012	216,95	5,5	
	2013	158,03	4,1	
BRO	2011	x	x	nelze určit
	2012	x	x	
	2013	1743,15	45,1	

(Zdroj dat: Praha, MŽP, Cenia, EKO-KOM, a.s.)

(Pozn.: x – nelze zjistit)

Vývoj třídění odpadu v ORP Orlová je na dobré cestě, avšak v porovnání s ostatními obcemi v České republice nejsou výsledky třídění příliš lichotivé. Viz následující tabulka č. 98, která uvádí výsledky pořadí některých obcí soutěže „O keramickou popelnici“, která probíhá každoročně v MSK mezi obcemi zapojenými do systému EKO-KOM, a.s., ve které se soutěží ve výtěžnosti tříděného odpadu. Konkrétně se hodnotí množství vytríděného odpadu přepočtené na jednoho obyvatele města nebo obce. Porovnání obcí se provádí na základě údajů poskytovaných obcemi do systému EKO-KOM v rámci jejich pravidelného vykazování.

Tab. č. 98: Pořadí měst a obcí dle výtěžnosti tříděného odpadu za rok 2013 v kg na osobu

Obce do 4000 obyvatel		Obce nad 4000 obyvatel	
1.	Lhotka	1.	Hradec nad Moravicí
2.	Trojanovice	2.	Třinec
3.	Raškovice	3.	Opava
166.	Doubrava	39.	Orlová
167	Velké Albrechtice	40.	Těrlicko
168.	Jakubčovice n. Odrou	41.	Petřvald
257.	Staré Heřmínovy	42.	Petrovice u Karviné

(Zdroj dat: www.třídíme.info)

V roce 2013 se soutěže zúčastnilo celkem 299 obcí rozdělených do dvou kategorií podle počtu obyvatel. Všechny tři obce ORP Orlová se ocitly v hodnocení mezi posledními. Doubrava ve své kategorii do 4000 obyvatel obsadila 166. místo z 257. Orlová 39. místo a Petřvald 41. místo ze 42 zúčastněných obcí s počtem obyvatel nad 4 000.

Porovnání hodnot množství vytříděného odpadu přepočteného na jednoho obyvatele v ORP Orlová s průměrnými hodnotami za MSK a ČR je obsahem následující tabulky č. 99. Zdrojem dat k této tabulce byla data společnosti EKO-KOM, a.s. a týkají se odpadů sbíraných v obcích v systémech tříděného sběru.

Množství SKO vyprodukovaného v ORP Orlová je téměř shodné s průměrnými hodnotami za MSK i za ČR. Avšak skla se vytřídí v ORP zhruba jedna polovina a papíru a plastu sotva jedna třetina krajských potažmo celorepublikových hodnot.

Tab. č. 99: Porovnání produkce a třídění odpadu za rok 2012

	ČR	MSK	ORP Orlová
SKO	216,0 kg/ob.	204,3 kg/ob.*	220,2 kg/ob.
Papír	18,2 kg/ob.	17,44 kg/ob.	7,0 kg/ob.
Sklo	11,1 kg/ob.	10,2 kg/ob.	5,8 kg/ob.
Plast	10,1 kg/ob.	10,0 kg/ob.	3,9 kg/ob.

(Zdroj dat: EKO-KOM, a.s.)

(*Pozn. zdroj dat: MŽP, Cenia)

Důvodů, proč je tak nízká míra třídění odpadů v ORP Orlová může být několik:

1. Technické podmínky v sídlišti jsou limitovány vhodnými prostory pro optimální rozmístění „hnízd“ na separovaný komunální odpad.
2. Zástavba rodinných domů je rozsáhlá a roztržštěná do velké plochy území, složitě se nastavuje hustější sběrná síť kontejnerů, s ohledem na efektivitu sběru a nákladnosti obsluhy systému. Rovněž pytlový sběr odpadu je nákladnější variantou na svoz vytříděných odpadů.
3. Chybí jednotná koncepce osvěty k třídění odpadů na školách. MŠ i ZŠ vyvíjejí v tomto směru své vlastní aktivity. Neprovádí se osvěta dalších zájmových skupin (dospělí obyvatelé, mládež apod.)

V případě neřešení této situace hrozí zaplňování skládek a růst nákladů na sběr a svoz SKO.

2. Problémový okruh: **Odlíšná pravidla sběru odpadu ve sběrných dvorech na území obcí ORP Orlová**

Sběrné dvory se řídí Zákonem o odpadech a slouží k odkládání veškerého odpadu z domácností v přiměřeném množství. Jsou určeny pouze pro občany trvale bydlící v dané obci, kteří svůj trvalý pobyt musí pracovníkovi sběrného místa dokládat.

Na území ORP Orlová se nachází čtyři sběrné dvory – dva v Orlové, jeden v Petřvaldě a jeden v Doubravě. Viz následující tabulka č. 100.

Tab. č. 100: Sběrné dvory ORP Orlová

Obec	Orlová		Petřvald	Doubrava
Umístění SD	Orlová - Lutyně, Okružní 988	Orlová – Poruba, Nádražní	Petřvald, Ostravská 474	Doubrava, parc. č. 244, 245
Vlastník	SMO, a.s.	město Orlová	město Petřvald	obec Doubrava
Provozovatel	SMO, a.s.	SMO, a.s.	Depos, a.s.	obec Doubrava
Omezení při odběru odpadu:	ne	ano	ano	ano
*stavební odpad	není	1 m ³ /měsíc/občan	1 m ³ /rok/č.p.	1 přívěsný vozík/os./týden
poplatek nad limit	není	1 262 Kč/t	není možnost	není možnost
*pneumatiky	není	5 082 Kč/t	x	x

(Zdroj: vlastní šetření)

V Orlové je jeden sběrný dvůr (SD) v majetku města, druhý vlastní městská akciová společnost SMO. Provozovatelem obou sběrných dvorů je SMO. Odebírané množství je omezeno u stavebního odpadu ve SD na ul. Nádražní a je stanovené na 1 m³ za měsíc na občana. Toto množství je možné překročit, ale za každou tunu navíc se platí 1 262 Kč. Zde lze odevzdat rovněž pneumatiky za poplatek 5 082 Kč za tunu. Ve SD na ul. Okružní žádná omezení nejsou.

V Petřvaldě provozuje sběrný dvůr firma Depos z Horní Suché, která je zároveň pro město Petřvald firmou svozovou. I zde platí omezení pro odběr stavebního odpadu a to do výše 1 m³ za rok na číslo popisné. Nad toto množství odpad není přijat a občané mají možnost ho odvézt na skládku nebo si objednat přistavení kontejneru.

V Doubravě byl provoz SD zahájen 20. 10. 2014 a jeho vlastníkem i provozovatelem je samotná obec. Odběr stavebního odpadu je zde omezen výši – jeden přívěsný vozík na obyvatele za týden.

Problémem sběrných dvorů v rámci ORP Orlová se jeví nejednotnost provozních ráků. Jestliže je v každé obci stanoven jiný limit pro odběr stavebního odpadu, popř. výše poplatku, občané využívají ty sběrné dvory, které jim odpad odeberou výhodněji na cizí OP. Dotyčným obcím pak rostou náklady na odpadové hospodářství byť nesouvisí s jejich občany.

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

PO 1 – Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová

Cíl 1.1 - Navýšit počet nádob a prostředků pro třídění odpadů

Cíl 1.2 - Zajistit dostatečnou osvětu a motivaci obyvatel obcí ORP Orlová k třídění odpadu

Problémový okruh 1	Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová
Cíl 1.1	Navýšit počet nádob a prostředků na tříděný odpad
Popis cíle	<p>Na území všech tří obcí ORP Orlová (Orlová, Petřvald, Doubrava), které čítá necelých čtyřicet tisíc obyvatel se nachází pouze 114 sběrných hnízd. Na jedno kontejnerové hnízd tak připadá 320 obyvatel (r. 2013). Při srovnání s průměrem v Moravskoslezském kraji je to téměř dvojnásobek počtu obyvatel, připadajících na jedno sběrné hnízd. Je nutné podotknout, že v zástavbě rodinných domů se realizuje pytlový sběr tříděného odpadu (plasty, papír, BRO).</p> <p>A právě dostupnost kontejnerů a prostředků pro třídění odpadu pro občany je jedním ze základních předpokladů pro úspěšný rozvoj třídění využitelných složek komunálního odpadu. Situaci odpovídá i nízká míra třídění odpadů v tomto ORP, která je třetinová při třídění papíru a plastu a poloviční ve sběru skla oproti průměru celé České republiky v roce 2012.</p> <p>S ohledem na novelu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, která má zavést pro obce od roku 2015 povinnost zajišťovat tříděný sběr nejen papíru, plastů a skla, ale také kovů a biologicky rozložitelných odpadů je zapotřebí systém třídění odpadů na území ORP Orlová rozšířit o nové nádoby na tříděný odpad a navýšit počet sběrných hnízd.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - nalezení vhodných prostranství k umístění sběrných míst - výstavba nových sběrných hnízd - nákup a rozmístění nových nádob na tříděný odpad - nalezení finančních zdrojů - motivace občanů k vyšší míře třídění - účast v projektech zaměřených na třídění odpadů
Název indikátoru k hodnocení cíle	Průměrná hustota sběrné sítě
Správce cíle	Starosta obce Doubrava

Problémový okruh 1	Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová
Cíl 1.2	Zajistit dostatečnou osvětu a motivaci obyvatel obcí ORP Orlová k třídění odpadu
Popis cíle	<p>Základním předpokladem pro úspěšné a efektivní provozování systému nakládání s komunálním odpadem je dodržování systému občany tak, jak je nastaven obecní vyhláškou. V praxi to znamená správné a důsledné třídění odpadu na jednotlivé složky a jejich shromažďování na příslušná místa a do příslušných nádob v určených termínech.</p> <p>Občan musí být informován, které složky má z domovního odpadu vytřídit, kde je má skladovat a kam a kdy je odložit. Pouze s podporou místních občanů lze realizovat cíle v oblasti tříděného sběru. Je velmi důležité, aby občané přijali postoj, ve kterém je třídění odpadů samozřejmostí pro každého z nás.</p> <p>Produkce separovaného sběru odpadu v ORP Orlová nedosahuje ve většině</p>

	<p>sledovaných složek ani polovinu průměrné hodnoty měrné produkce za kraj. Důvodem je zcela jistě nedostatečný počet nádob na separovaný sběr, o čemž vypovídá i nízká hustota sběrné sítě (350 obyvatel na sběrné hnízdo), která je druhá nejvyšší v moravskoslezském kraji v rámci 22 ORP.</p> <p>Ale neméně důležitá je osvěta a motivace všech cílových skupin, které lze rozdělit dle věku, hospodářské aktivity, charakteru místa bydliště apod., ke kterým je zapotřebí směřovat potřebné informace jim přizpůsobenou formou.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - stanovení záměrů a cílů kampaně - výběr cílových skupin, témat a informačních kanálů - časový harmonogram projektu - realizace jednotlivých informačních kampaní - nalezení finančních zdrojů - spolupráce s místními médii
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet společných aktivit v rámci osvěty k třídění odpadu
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

PO 2 – Odlišná pravidla sběru odpadu ve sběrných dvorech na území obcí ORP Orlová

Cíl 2.1 – Sjednotit znění obecně závazných vyhlášek týkajících se sběrných dvorů

Problémový okruh 2	Odlišná pravidla sběru odpadu ve sběrných dvorech na území obcí ORP Orlová
Cíl 2.1	Sjednotit znění obecně závazných vyhlášek týkajících se sběrných dvorů
Popis cíle	<p>Sběrné dvory slouží k odkládání veškerého odpadu z domácností v přiměřeném množství zdarma a jsou určeny pouze pro občany trvale bydlící v dané obci.</p> <p>Na území ORP Orlová se nacházejí čtyři sběrné dvory – dva v Orlové, jeden v Petřvaldě a jeden v Doubravě.</p> <p>Cílem je sjednotit provozní řády všech sběrných dvorů v souladu se zněním obecně závazných vyhlášek na území ORP Orlová tak, aby nedocházelo k tomu, že občané jedné obce budou odevzdávat svůj odpad ve sběrném dvoře sousední obce (na cizí občanský průkaz) z důvodu výhodnějších podmínek.</p> <p>V opačném případě pak dotyčné obci rostou náklady na odpadové hospodářství, byť nesouvisí s jejich občany.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - analýza podmínek odevzdávání odpadu ve sběrných dvorech na území ORP - setkání zainteresovaných osob ve věci změn ve vyhlášce - úprava vyhlášek a jejich uvedení v platnost - právní dohled nad úpravou vyhlášek - seznámení veřejnosti se změnami v místních médiích
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet obcí zúčastněných jednání o obecně závazných vyhláškách
Správce cíle	Starosta obce Doubrava

5.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Množství vytríděného odpadu		
Měrná jednotka	kg/ob.		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		růst	růst
Skutečnost	14,13		
Popis měřítka:	Indikátor vypovídá o zapojení občanů obcí ORP Orlová do třídění komunálního odpadu v obcích. Vzhledem k velmi špatným výsledkům ORP v oblasti třídění odpadu v porovnání s ostatními obcemi v ČR je velmi důležité, aby hodnota indikátoru v čase narůstala.		
Metodika a výpočet:	Součet vytríděného papíru, skla a plastu v kg ve všech obcích ORP (za rok) děleno počtem obyvatel všech obcí ORP (k 31. 12. daného roku)		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje dle evidence obcí, ČSÚ		

Cíl 1.1	Navýšit počet nádob a prostředků na tříděný odpad		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Průměrná hustota sběrné sítě		
Měrná jednotka	počet ob. /hnízdo		
Správce měřítka	Starosta obce Doubrava		
Roky	2013	2017	2020
Plán		pokles	pokles
Skutečnost	320		
Popis měřítka:	Velikost hodnoty indikátoru vypovídá o snaze obcí podpořit tříděný sběr odpadů. Čím nižší bude hodnota indikátoru, tím lepší budou podmínky pro třídění odpadu.		
Metodika a výpočet:	Počet obyvatel všech obcí děleno počtem sběrných hnízd (k 31. 12. daného roku)		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje obcí, ČSÚ		

Cíl 1.2	Zajistit dostatečnou osvětu a motivaci obyvatel obcí ORP Orlová k třídění odpadu		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet společných aktivit v rámci osvěty k třídění odpadu		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≥ 0	≥ 0
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vhodně zvolené aktivity zaměřené na osvětu a motivaci obyvatel		

	<i>k třídění odpadu mohou do značné míry přispět k efektivitě odpadového hospodářství obce. Indikátor vypovídá o angažovanosti subjektů působících na území ORP s cílem podnítit obyvatelstvo k separaci odpadu. Proto je důležité, aby hodnota indikátoru nabývala kladných hodnot.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Součet všech aktivit s meziobecním prvkem pod záštitou obcí (v daném roce)</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Vlastní zdroje obcí</i>

Problémový okruh 2	Odlišná pravidla sběru odpadu ve sběrných dvorech na území obcí ORP Orlová		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Počet obcí s jednotnými pravidly		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Doubrava		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	3	3
Skutečnost	0	3	3
Popis měřítka:	<i>Rozdílnost pravidel týkající se sběru odpadu ve sběrných dvorech má za následek zvýšené náklady na odpadové hospodářství těch obcí, které mají méně přísné podmínky pro sběr odpadů. Proto je jednotnost pravidel předpokladem pro spravedlivější určení výše nákladů každé obce. Ideálním řešením je přijetí stejných pravidel upravujících daný problém všemi obcemi ORP Orlová.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Součet obcí ORP s jednotnými pravidly upravujícími sběr odpadu ve sběrných dvorech na svých územích (k 31. 12. daného roku)</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Vlastní zdroje obcí</i>		

Cíl 2.1	Sjednotit znění obecně závazných vyhlášek týkajících se sběrných dvorů		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet obcí zúčastněných jednání o obecně závazných vyhláškách		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Starosta obce Doubrava		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	3	3
Skutečnost	0	3	3
Popis měřítka:	<i>Indikátor vyjadřuje počet obcí v ORP, které mají zájem pravidelně jednat o znění obecně závazných vyhlášek týkajících se sběrných dvorů na území ORP.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Součet obcí ORP, které se zúčastnily jednání o znění obecně závazných vyhlášek</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Vlastní zdroje obcí</i>		

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídicí skupiny
Dosud nestanoveno.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Navýšit počet nádob a prostředků na tříděný odpad	Starosta obce Doubrava
1.2	Zajistit dostatečnou osvětu a motivaci obyvatel obcí ORP Orlová k třídění odpadu	Starosta obce Petřvald
2.1	Sjednotit znění obecně závazných vyhlášek týkajících se sběrných dvorů	Starosta obce Doubrava

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Množství vytríděného odpadu	Starosta obce Petřvald
1.1.1	Průměrná hustota sběrné sítě	Starosta obce Doubrava
1.2.1	Počet společných aktivit v rámci osvěty k třídění odpadu	Starosta obce Petřvald
2.1	Počet obcí s jednotnými pravidly	Starosta obce Doubrava
2.1.1	Počet obcí zúčastněných jednání o obecně závazných vyhláškách	Starosta obce Doubrava

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 5.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava		■												
Realizace				■										
Vyhodnocení								■						
Akční plán na r. 2017														
Příprava					■									
Realizace								■						
Vyhodnocení													■	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže.

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl.

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

Na základě výsledků analytické části dokumentu z oblasti odpadového hospodářství byly stanoveny dva problémové okruhy a tři cíle, které z těchto okruhů vycházejí.

Z prvního problémového okruhu ve znění: „Nízká míra separace složek komunálního odpadu občany ORP Orlová“ vplynuly dva cíle: „Navýšit počet nádob a prostředků na tříděný odpad“ a „Zajistit dostatečnou osvětu a motivaci obyvatel obcí ORP Orlová k třídění odpadu“.

U druhého problémového okruhu pod názvem: „Odlišná pravidla sběru odpadu ve sběrných dvorech na území obcí ORP Orlová“ byl vytýčen cíl jeden: „Sjednotit znění obecně závazných vyhlášek týkajících se sběrných dvorů“.

Starostové obcí ORP Orlová se stali na základě vzájemné dohody gestory jednotlivých cílů a sledováním hodnot indikátorů, které byly cílům přiřazeny, budou plnění cílů kontrolovat.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Na návrhové části dokumentu pracoval realizační tým projektu za podpory motivujících starostů od začátku srpna 2014 do 20. prosince 2014.

Celá návrhová část oblasti odpadového hospodářství vychází z analytické části zpracované v předchozím období a koresponduje se společnou vizí schválenou všemi zástupci dotčených obcí.

Vize se stala stěžejním bodem pro definování problémových okruhů ze strany realizačního týmu. Navržené problémové okruhy byly následně za účasti všech motivujících starostů obcí a technologa odpadového hospodářství (SMO, m.a.s. Orlová) prodiskutovány a posléze s drobnými úpravami schváleny na setkání fokusní skupiny v září 2014. V měsíci říjnu realizační tým projektu stanovil ve spolupráci s motivujícími starosty k jednotlivým problémovým okruhům cíle, kterých má být v budoucnu dosaženo a v listopadu byl ke každému cíli určen indikátor pro kontrolu plnění cíle. Zároveň si starostové obcí mezi sebe rozdělili gestorství nad jednotlivými cíli.

5.5. Přílohy

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008-2012.

Příloha č. 11 - Odpady sbírané ve sběrných dvorech na území ORP Orlová

Sběrný dvůr Orlová (Nádražní)

Kategorie odpadu	Katalogové číslo odpadu	Název a druhu odpadu
N	13 02 08	Jiné motorové, převodové a mazací oleje
N	15 01 10	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné
N	15 02 02	Absorpční činidla, filtrační materiály, čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami
O	16 01 03	Pneumatiky
N	16 06 01	Olověný akumulátor
O	17 01 01	Beton
O	17 01 02	Cihly
O	17 06 04	Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03
O	20 01 01	Papír a lepenka
O	20 01 02	Sklo
O	20 01 11	Textilní materiály
N	20 01 21	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť
N	20 01 23	Vyřazené zařízení obsahující chlorofluoruhlodíky
N	20 01 33	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie
N	20 01 35	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23
O	20 01 36	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35
O	20 01 39	Plasty
O	20 01 40	Kovy
O	20 02 01	Biologicky rozložitelný odpad
O	20 03 07	Objemný odpad

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Sběrný dvůr Orlová (Okružní)

Kategorie odpadu	Katalogové číslo odpadu	Název a druh odpadu
O	16 01 03	Pneumatiky
O	17 01 01	Beton
O	17 01 02	Cihly
O	17 06 04	Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03
O	20 01 01	Papír a lepenka
O	20 01 02	Sklo
O	20 01 11	Textilní materiály
O	20 01 36	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35
O	20 01 39	Plasty
O	20 01 40	Kovy
O	20 02 01	Biologicky rozložitelný odpad
O	20 03 07	Objemný odpad

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Sběrný dvůr Petřvald

Kategorie odpadu	Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu
N	13 02 08	Jiné motorové, převodové a mazací oleje
O	15 01 02	Plastové obaly
N	15 01 10	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné
N	15 02 02	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkanina a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami
N	16 06 01	Olovený akumulátor
O	17 01 01	Beton
O	17 01 02	Cihly
O	17 06 04	Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03
O	20 01 02	Sklo
O	20 01 11	Textilní materiály
N	20 01 21	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť

Kategorie odpadu	Katalogové č. odpadu	Název druhu odpadu
N	20 01 23	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky
N	20 01 33	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 16 06 01, 16 06 02 nebo pod číslem 16 06 03 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie
N	20 01 35	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 20 01 21 a 20 01 23
O	20 01 36	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35
O	20 01 39	Plasty
O	20 01 40	Kovy
O	20 02 01	Biologicky rozložitelný odpad
O	20 02 03	Jiný biologicky nerozložitelný odpad
O	20 03 07	Objemný odpad

(Zdroj dat: vlastní šetření)

Sběrný dvůr Doubrava

Kategorie odpadu	Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu
O	20 01 01	Papír a lepenka
O	20 01 02	Sklo
O	20 01 39	Plasty
O	20 02 01	Biologicky rozložitelný odpad
O	16 01 03	Pneumatiky
		Dřevo
		Stavební odpad (1 přívěsný vozík/os./týden)
N		Nebezpečné složky komunálního odpadu (oleje, zbytky barev a chemikálií a jejich obaly, zbytky maziv a olejů a jejich obaly, zbytky spotřební kosmetiky a jejich obaly, autobaterie, monočlánky, zářivky, apod
		Elektroodpad (TV a PC technika, lednice, mikrovlnné trouby, mobily, apod.)
O	20 03 07	Objemný odpad
O	20 01 40	Kovy (od 2.1.2015)

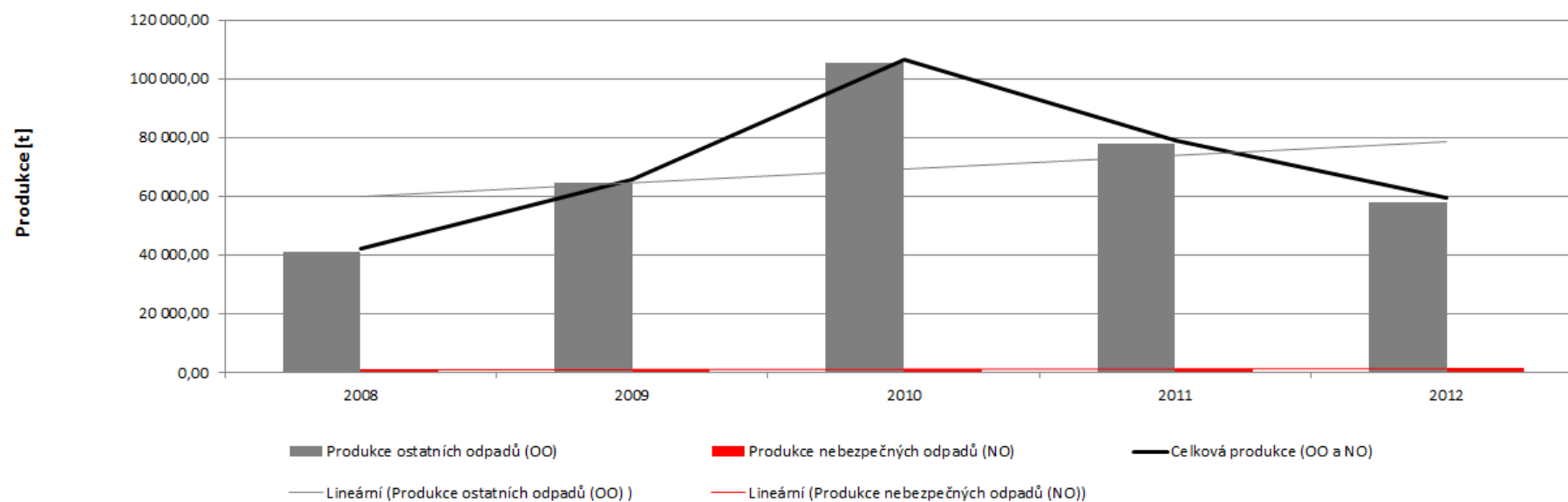
(Zdroj dat: vlastní šetření)

Příloha č. 12 - Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
							2008	2009	2010	2011
Produkce odpadů [t]										
Produkce ostatních odpadů (OO)	87 252,55	41 214,59	64 416,48	105 364,14	77 711,03	57 990,98	47,24	73,83	120,76	89,06
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	1 879,81	893,16	1 159,40	1 137,66	1 229,37	1 399,87	47,51	61,68	60,52	65,40
Celková produkce (OO a NO)	90 230,24	42 107,75	65 575,88	106 501,80	78 940,40	59 390,85	46,67	72,68	118,03	87,49
Podílové ukazatele [%]		2008	2009	2010	2011	2012				
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		97,88	98,23	98,93	98,44	97,64				
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		2,12	1,77	1,07	1,56	2,36				
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv. ⁻¹]		2008	2009	2010	2011	2012				
Počet obyvatel v území ORP		41 137	40 833	40 513	39 326	39 091				
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		1 023,60	1 605,95	2 628,83	2 007,33	1 519,30				
Měrná produkce OO		1 001,89	1 577,56	2 600,75	1 976,07	1 483,49				
Měrná produkce NO	300,20	21,71	28,39	28,08	31,26	35,81				
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		7,23	9,46	9,35	10,41	11,93				
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-92,77	-90,54	-90,65	-89,59	-88,07				

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH, ČSÚ)

Graf č. 1 Celková produkce odpadů, produkce OO a NO na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 13 - Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	304,16	110,75	78,17	346,61	417,65
200102	Sklo	O	0,00	0,00	0,00	0,20	3,13
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	36,60	15,10	1,12	2,98	4,91
200110	Oděvy (BRKO)	O	189,08	0,11	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	31,63	0,00	6,56	1,01	2,48
200113*	Rozpouštědla	N	0,08	0,37	0,21	0,06	2,57
200114*	Kyseliny	N	0,03	0,08	1,34	0,83	0,91
200115*	Zásady	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200119*	Pesticidy	N	0,00	0,01	0,02	0,00	0,00
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	0,53	0,44	0,12	0,15	0,37
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlovodíky	N	8,71	14,67	1,95	0,00	0,00
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	5,65	4,63	1,36	2,11	3,75
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	0,00	0,84	0,00	0,02	0,00
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	2,81	3,20	10,41	6,20	7,54
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,01	0,00	0,01	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,10	0,05	0,00	0,16	0,39

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	1,13	0,48	0,58	0,17	0,22
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující nebezpečné látky neuvedené pod čísly 200121 a 200123	N	11,10	17,95	4,54	0,80	0,08
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísly 200121, 200123 a 200135	O	4,72	7,20	3,91	0,00	0,17
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,00	18,94	0,00	0,00	50,56
200139	Plasty	O	3,95	8,72	5,75	4,98	8,95
200140	Kovy	O	82,43	74,77	821,30	1 007,18	2 057,71
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	1 251,72	2 337,22	2 027,10	1 555,95	1 931,36
200202	Zemina a kameny	O	54,26	47,45	50,33	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	183,99	119,83	442,82	74,79	68,62
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	10 630,15	10 377,19	16 471,04	9 858,96	10 224,45
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	18,02	207,95	58,84	103,26	203,14
200304	Kal ze septiků a žump	O	104,21	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	6,24	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	3 592,72	4 356,68	4 704,14	3 304,29	3 191,68
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	2,24	2,24	2,40	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	404,95	686,25	637,72	406,29	506,94

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150102	Plastové obaly	O	201,28	201,53	287,05	154,33	168,40
150103	Dřevěné obaly	O	0,92	0,00	0,23	14,45	10,11
150104	Kovové obaly	O	0,00	6,83	17,38	16,29	0,05
150105	Kompozitní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150106	Směsné obaly	O	78,81	2,71	10,62	2,96	15,11
150107	Skleněné obaly	O	134,93	216,38	314,99	204,21	235,97
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,64	0,00
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	43,21	29,06	12,53	7,84	12,49
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,24	0,20	0,22	0,00	0,00
Celková produkce KO			17 385,17	18 876,07	25 973,65	17 076,57	19 129,71
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			16 041,71	17 220,62	23 288,41	15 070,76	15 826,84
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			7 943,95	8 774,78	11 428,93	7 630,85	8 275,33

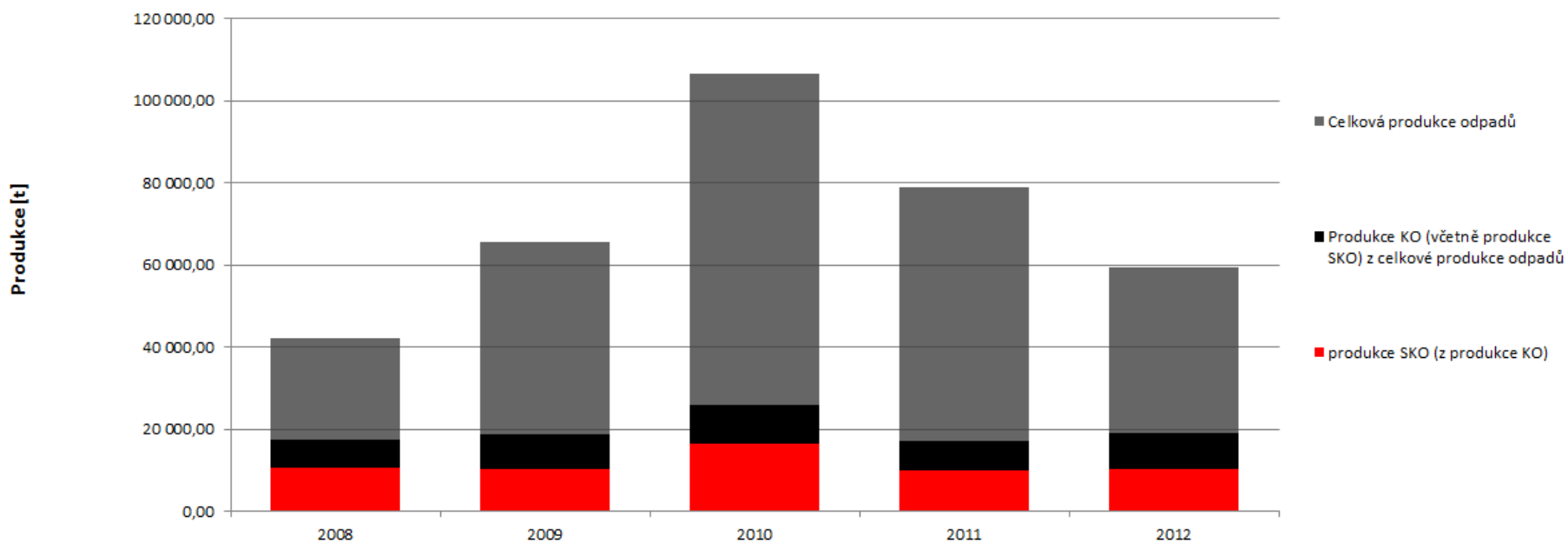
(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Příloha č. 14 - Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	42 107,75	65 575,88	106 501,80	78 940,40	59 390,85	55,73	62,41	-25,88	-24,76
Celková produkce KO	17 385,17	18 876,07	25 973,66	17 076,56	19 129,71	8,57	37,60	-34,25	12,02
Celková produkce SKO	10 630,15	10 377,19	16 471,04	9 858,96	10 224,45	-2,38	58,72	-40,14	3,71
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	41,29		28,79		24,39		21,63		32,21
Podíl SKO na produkci KO	61,14		54,98		63,41		57,73		53,45
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	41 137		40 833		40 513		39 326		39 091
Měrná produkce KO	422,62		462,27		641,12		434,23		489,36
Měrná produkce SKO	258,41		254,14		406,56		250,70		261,56

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH, ČSÚ)

Graf č. 2 Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008-2012

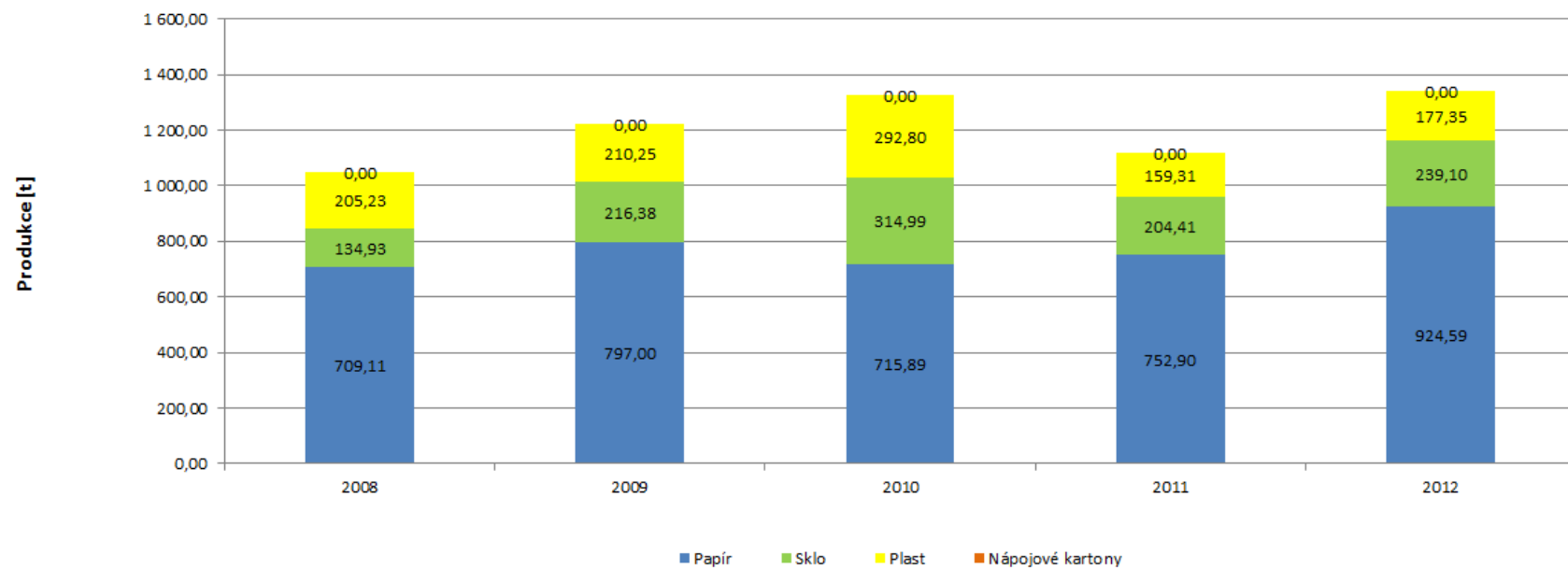

Příloha č. 15 - Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	709,11	797,00	715,89	752,90	924,59	12,39	-10,18	5,17	22,80
Sklo	150107, 200102	134,93	216,38	314,99	204,41	239,10	60,36	45,57	-35,11	16,97
Plast	150102, 200139	205,23	210,25	292,80	159,31	177,35	2,45	39,26	-45,59	11,32
Nápojové kartony	150105	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Celkem separovaný sběr		1 049,27	1 223,63	1 323,68	1 116,62	1 341,04	16,62	8,18	-15,64	20,10
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		41 137		40 833		40 513		39 326		39 091
Měrná produkce tříděného papíru		17,16		19,40		17,54		18,97		23,51
Měrná produkce tříděného skla		3,26		5,27		7,72		5,15		6,08
Měrná produkce tříděného plastu		4,97		5,12		7,17		4,01		4,51
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,00		0,00		0,00		0,00		0,00
Měrná produkce tříděného odpadu		25,39		29,79		32,42		28,13		34,10

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH, ČSÚ)

Graf č. 3 Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008-2012

Příloha č. 16 - Celková produkce BRO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	0,00	6,21	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	344,90
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	6,00	2,00	0,00	5,00	3,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstředování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	6,45	46,92	28,49	27,83	3,68
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	4,84	20,34	20,81	21,12	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	1,61	5,09	12,05	6,40	2,34
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

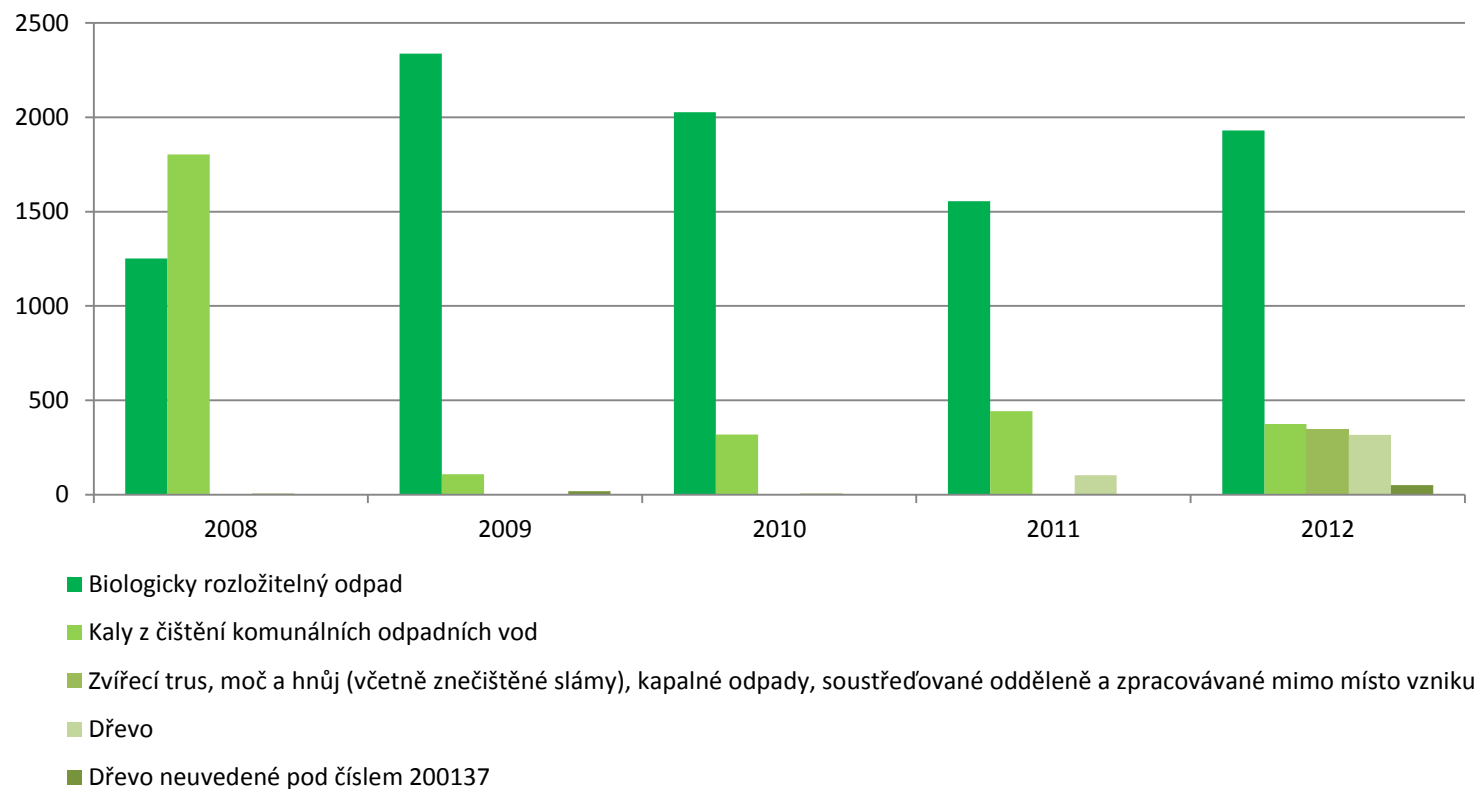
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020702	Odpad z destilace lihovin	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	0	211,20	4,48	1,90	0,00	0,00
030301	Odpadní kůra a dřevo	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a lepenky	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	0	0,00	17,20	0,00	0,00	0,00
150101	Papírové a lepenkové obaly	0	404,95	686,25	637,72	406,29	506,94
150103	Dřevěné obaly	0	0,92	0,00	0,23	14,45	10,11

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	0	8,02	0,00	8,28	103,60	317,19
190503	Kompost nevyhovující jakosti	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	0	1 803,29	108,16	319,03	442,47	375,07
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	0	1,50	8,50	3,50	8,00	8,00
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	0	304,16	110,75	78,17	346,61	417,65

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	36,60	15,10	1,12	2,98	4,91
200110	Oděvy	O	189,08	0,11	0,00	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	31,63	0,00	6,56	1,01	2,48
200125	Jedlý olej a tuk	O	5,65	4,63	1,36	2,11	3,75
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,00	18,94	0,00	0,00	50,56
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	1 251,72	2 337,22	2 027,10	1 555,95	1 931,36
200301	Směsný komunální odpad	O	10 630,15	10 377,19	16 471,04	9 858,96	10 224,45
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	104,21	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	3 592,72	4 356,68	4 704,14	3 304,29	3 191,68
Celková produkce BRO			18 594,70	18 125,77	24 321,50	16 107,07	17 398,06

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Graf č. 4 Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008-

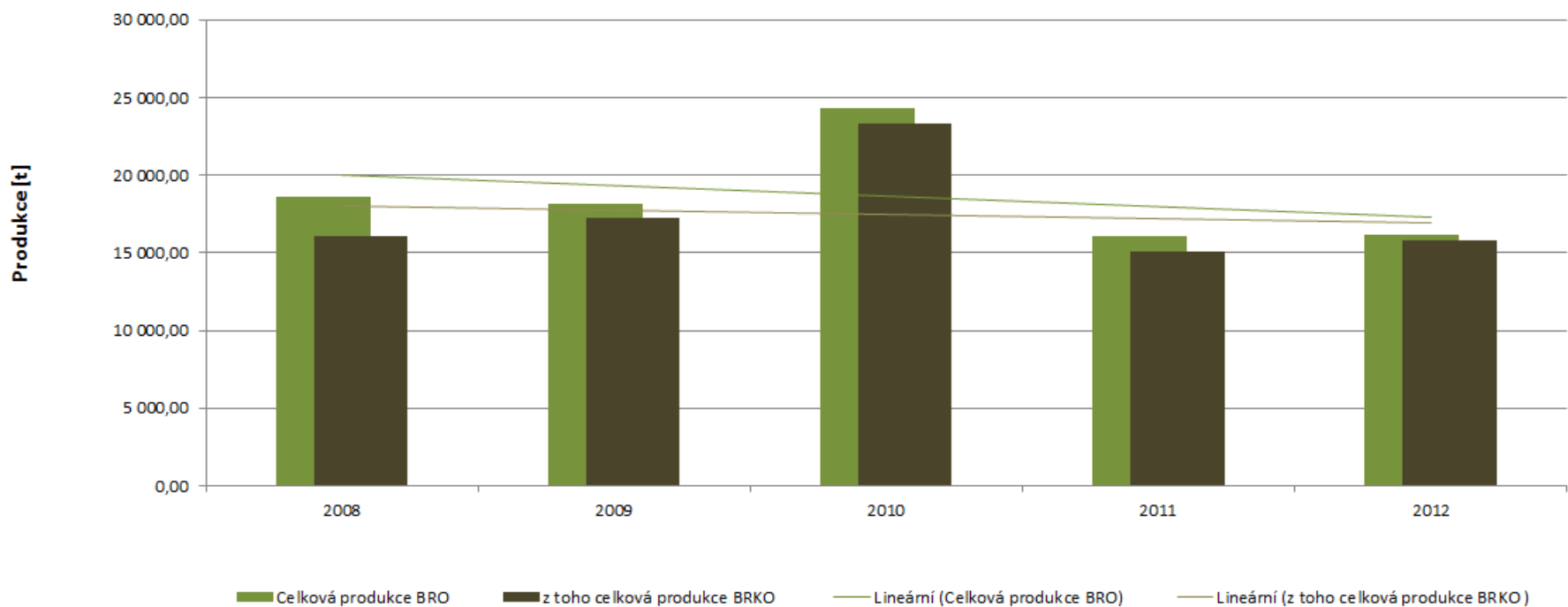
Graf. č. 4 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad)

Příloha č. 17 - Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008-2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	18 594,70	18 125,77	24 320,42	16 105,92	17 398,06	-2,52	34,18	-33,78	8,02
z toho celková produkce BRKO	16 041,71	17 220,62	23 288,41	15 070,76	15 826,83	7,35	35,24	-35,29	5,02
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	86,27		95,01		95,76		93,57		90,97
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	41 137		40 833		40 513		39 326		39 091
Měrná produkce BRO	452,02		443,90		600,31		409,55		445,07
Měrná produkce BRKO	389,96		421,73		574,84		383,23		404,87

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH, ČSÚ)

Graf č. 5 Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008-2012

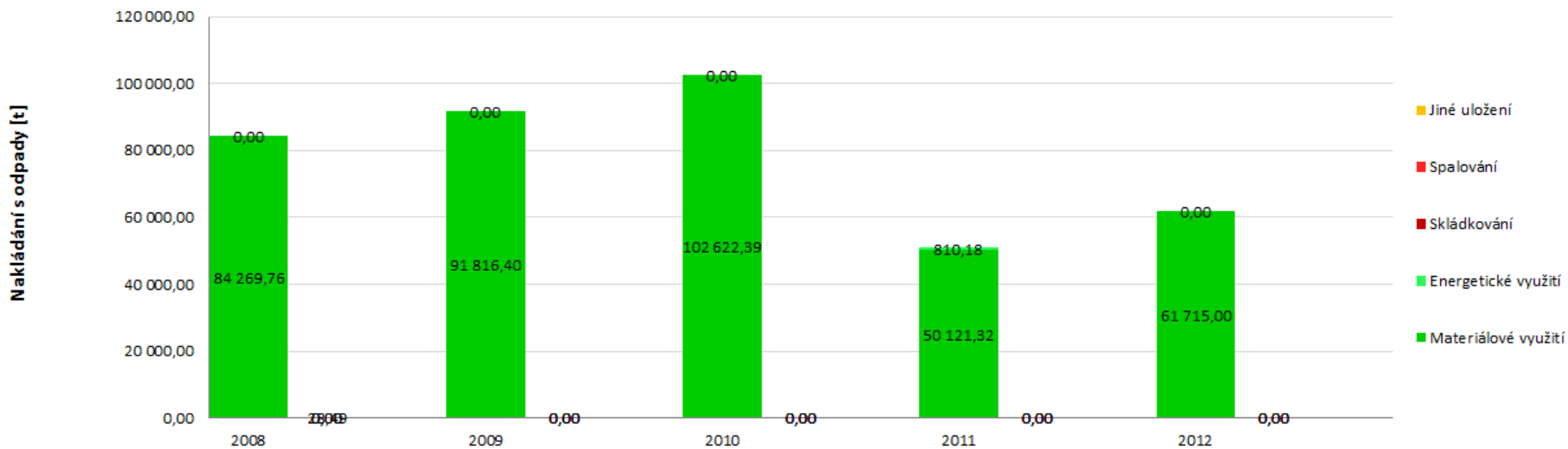

Příloha č. 18 - Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
								2008	2009	2010	2011
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]											
Využití	Materiálové využití	52 999,85	84 269,76	91 816,40	102 622,39	50 121,32	61 715,00	159,00	173,24	193,63	94,57
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		58,74	200,13	140,02	96,36	63,49	103,91				
	Energetické využití	79,18	0,00	0,00	0,00	810,18	0,00	0,00	0,00	0,00	1023,25
	Celkem vybrané způsoby využití	52 572,83	84 269,76	91 816,40	102 622,39	50 931,50	61 715,00	160,29	174,65	195,20	96,88
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		58,27	200,13	140,02	96,36	64,52	103,91				
Celková produkce odpadů		90 230,24	42 107,75	65 575,88	106 501,80	78 940,40	59 390,85				
Odstranění	Skládkování	13,60	28,49	0,00	0,00	0,00	0,00	209,44	0,00	0,00	0,00
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								-	-	-	-
	Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
Celkem vybrané způsoby odstranění		28,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-100,00	-	-	-

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Graf č. 6 Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění

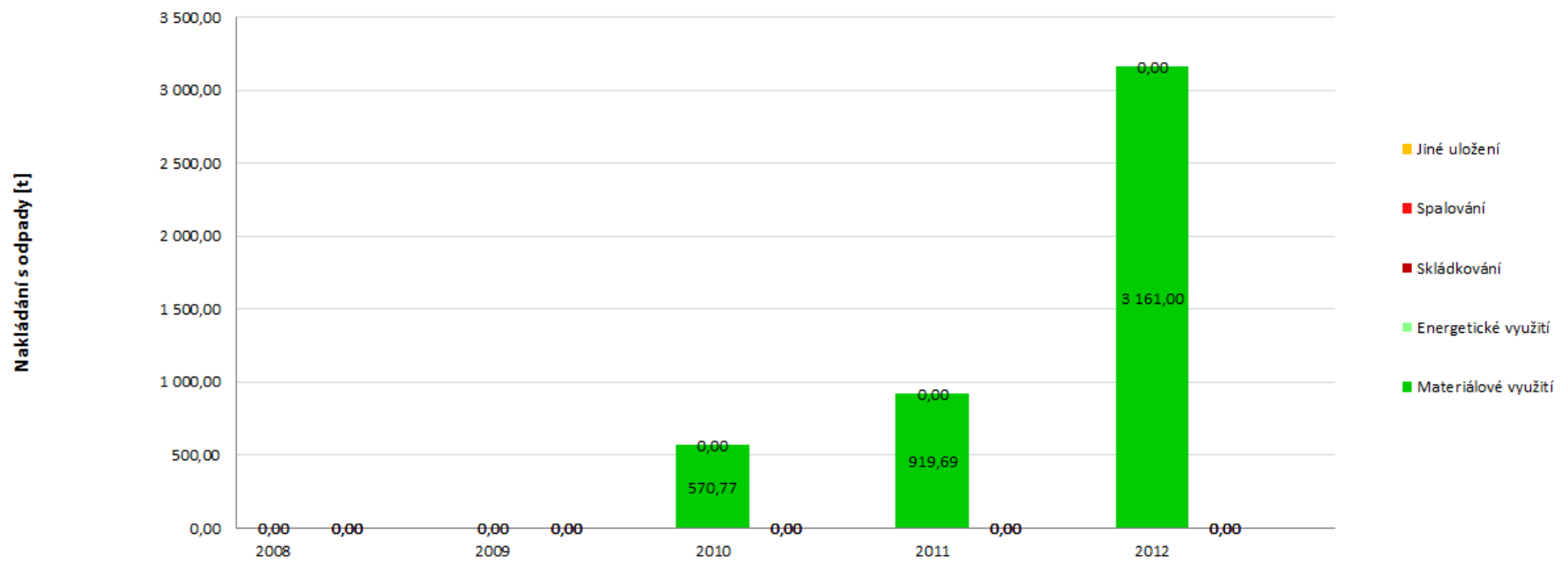
Příloha č. 19 Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
									2008	2009	2010	2011
Nakládání s odpady [t]												
KO	Využití	Materiálové využití	216,88	0,00	0,00	570,77	919,69	3 161,00	0,00	0,00	263,18	424,06
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓		
			1,60	0,00	0,00	2,20	5,39	16,52	-100,00	-100,00	163,18	324,06
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
		Celkem vybrané způsoby využití	199,33	0,00	0,00	570,77	919,69	3 161,00	0,00	0,00	286,35	461,40
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓									
			1,47	0,00	0,00	2,20	5,39	16,52				
Celková produkce KO [t]			13 550,72	17385,51	18876,05	25973,66	17076,56	19129,70	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-
	Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
									2008	2009	2010	2011
Nakládání s odpady [t]												
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
	Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Spalování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Jiné uložení	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	
		Celkem vybrané způsoby odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-	-	

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Graf č. 7 Nakládání s KO na území ORP za období 2008-2012, využití a odstranění KO

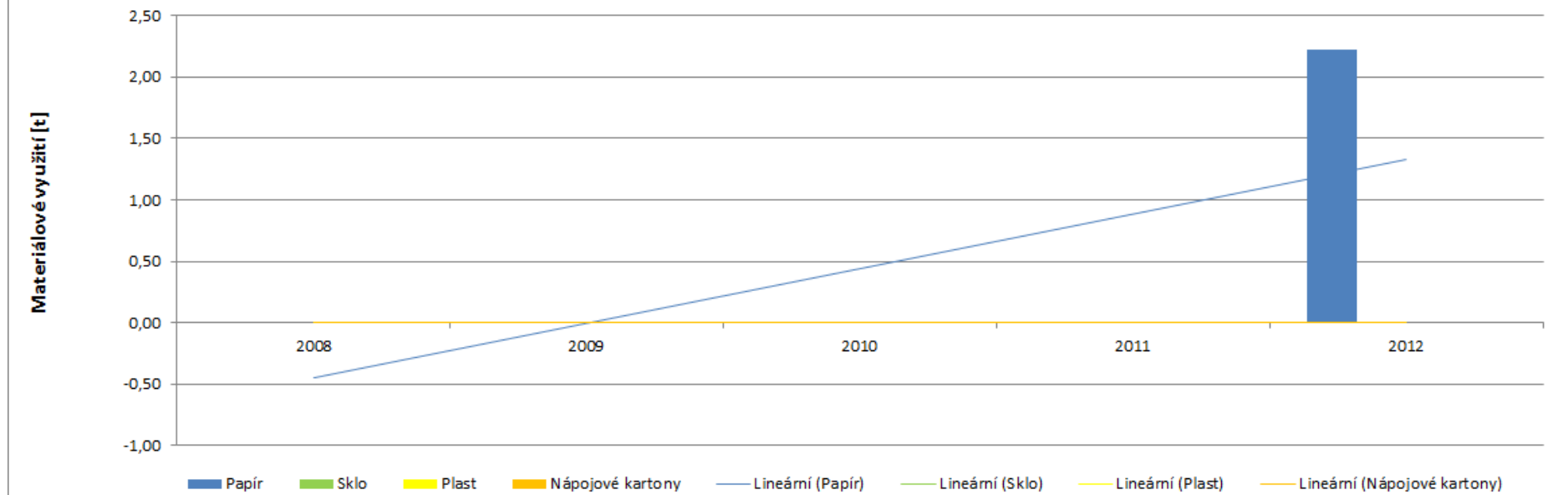

Příloha č. 20 - Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008-2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	2,22
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Graf č. 8 Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008-2012

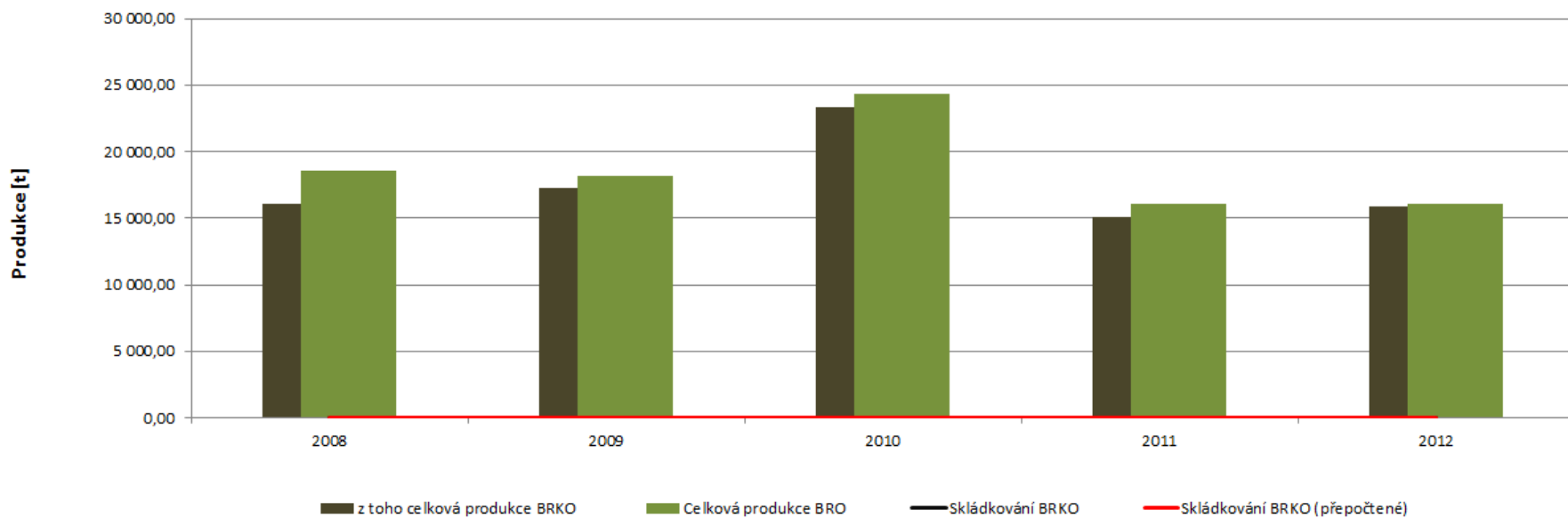

Příloha č. 21 - Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012		
Nakládání s BRO a BRKO [t]										
BRO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	2,22		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
BRKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	2,22		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹]					
				148,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

(Zdroj dat: databáze GROUP ISOH)

Graf č. 9 Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008-2012

6. Téma 4.: Bezpečnost

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Úkolem obce je v rámci samostatné působnosti ve svém územním obvodu vytvářet, v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi, podmínky pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Pro zajištění ochrany veřejného pořádku se představitelé obcí ORP Orlové dohodli řešit společně problematiku bezpečnosti v celém území. V rámci meziobecní spolupráce se rozhodli zaměřit své aktivity na řešení bezpečnostních a sociálních rizik v území ORP Orlové. Cílem obcí je zvýšení bezpečí na veřejných prostranstvích a snížení delikventní činnosti u cílových skupin. Společné kroky obcí budou směřovat k vytváření podmínek pro zabránění sociálního vyloučení i rizik z něj plynoucích, ke společným preventivním programům a ke spolupráci subjektů řešící problematiku veřejného pořádku.

Snižování kriminality a zvyšování bezpečí zlepšuje podmínky pro podnikání a zaměstnanost a umožňuje alokaci zdrojů do rozvoje obcí namísto řešení problematiky kriminality.

Jedním ze základních faktorů podpory rozvoje obcí je účinná prevence kriminality, neboť je neefektivní reagovat na trestnou činnost pouze represivně a justičními prostředky.

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 - 2015 definuje prevenci kriminality následovně. „Prevence kriminality zahrnuje veškerá opatření ke snižování rizika výskytu trestných činů, jakož i jejich škodlivých důsledků pro jednotlivce a společnost, včetně strachu z kriminality. Prevence se snaží působit na různorodé příčiny kriminality.“ Prevence kriminality není jen úkolem Policie ČR. Jelikož se trestná činnost rodí z více různých faktorů, je nutný koordinovaný a víceoborový přístup, ve kterém mají významnou roli nejen státní orgány, ale i orgány místní samosprávy a neziskový sektor. Každá činnost ovlivňující kvalitu života obyvatel, zejména rodin a dětí, má vliv na prevenci kriminality. Vláda by měla usnadňovat činnost v oblasti prevence kriminality. Místní samospráva musí vytvářet a upravovat programy prevence kriminality s ohledem na místní podmínky, neboť ke kriminalitě dochází na úrovni obcí a mnohé příčiny lze řešit pouze lokálně. Obce vykonávají prevenci kriminality jako součást svých kompetencí a úzce spolupracují s policií, institucemi veřejné správy a dalšími subjekty komerčního i soukromého sektoru. Vyšší samosprávné celky a vyšší správní úřady mají v prevenci kriminality jim odpovídající koordinační a podpůrnou roli.

Nezaměnitelnou roli v rámci prevence kriminality mají opatření, které jsou dobře cílené a povzbuzují sociální chování také v oblasti ekonomické, zdravotní, trhu práce a vzdělávání se zvláštním důrazem na děti a mládež.

Legislativa:

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky
- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 379/2005 Sb. o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami
- zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Zdroje dat:

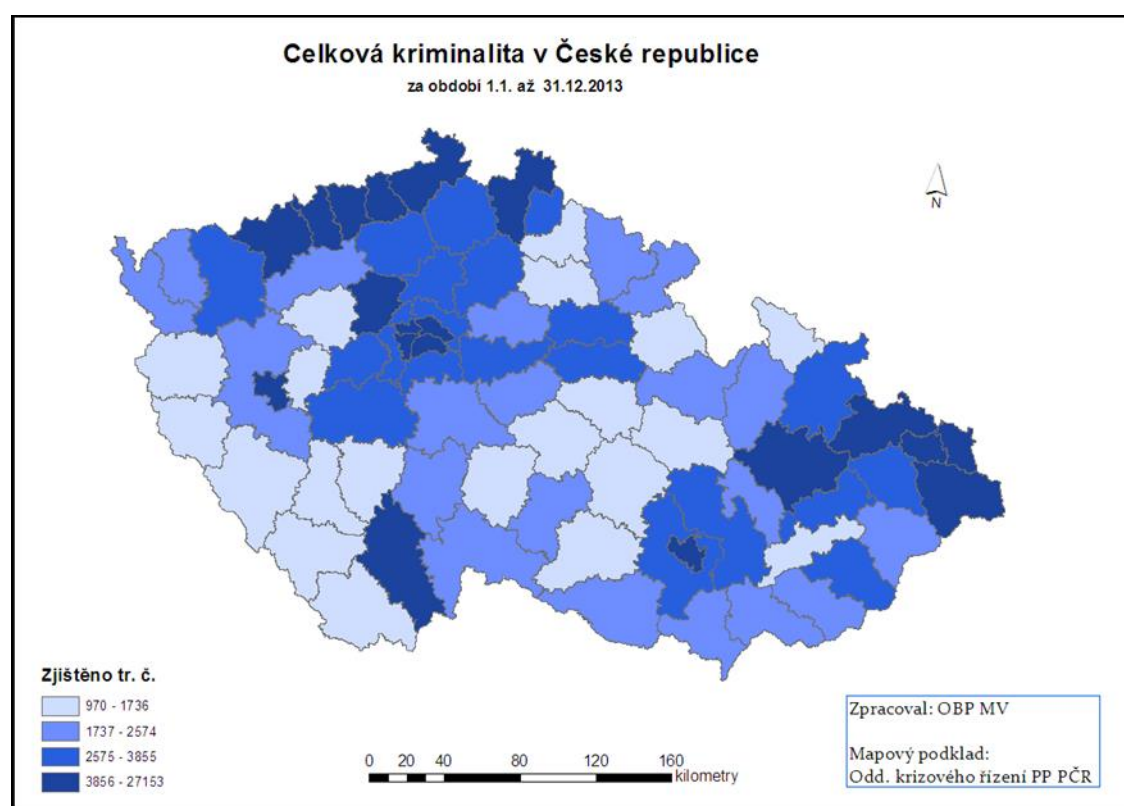
- 1) Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 – 2015, MVČR 2011
- 2) Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2016, Agentura pro regionální rozvoj, aktualizace 2012
- 3) Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje na období 2012 – 2016, MSK 2012
- 4) Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 až 2030,
- 5) Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012 – 2015,
- 6) Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010 – 2014,
- 7) Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje na období 2011 – 2014, MSK 2010
- 8) Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje na období 2011 – 2014, MSK 2010
- 9) Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje, MSK 2014
- 10) Mapa kriminality, Projekt Otevřené společnosti o.p.s., <http://www.mapakriminality.cz/>
- 11) Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti veřejného pořádku na území ČR, MVČR 2014,
- 12) Analýza sociálně vyloučených lokalit, GAC spol. s r.o., Praha 2006 (tzv. Gabalova analýza),
- 13) Situační analýza o vybraných oblastech bezpečnosti, odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR, leden 2014
- 14) Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015, Úřad vlády, Agentura pro sociální začleňování, Praha 2011

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Moravskoslezský kraj zaujímá stále jedno z předních míst mezi ostatními kraji České republiky z hlediska výskytu sociálně negativních jevů jako je například právě kriminalita, nezaměstnanost, počet osob závislých na sociálních dávkách, počet sociálně vyloučených lokalit, rozšíření drogových závislostí a další.

Odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR zveřejnil v dokumentu „Situační analýza o vybraných oblastech bezpečnosti“ mapu celkové kriminality v České republice v roce 2013, jenž jasně dokládá zhoršenou situaci v oblasti kriminality v Moravskoslezském kraji.

Mapa č. 6: Celková kriminalita v České republice v roce 2013

(Zdroj dat: Situační analýza o vybraných oblastech bezpečnosti, odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR)

Území ORP Orlová je součástí území Moravskoslezského kraje, pro něhož jsou typické následující kriminogenní faktory definované v Bezpečnostní analýze Moravskoslezského kraje: příhraniční poloha (spojená s migrací), strukturální změny ekonomiky, nepříznivý vývoj zaměstnanosti (negativní vliv na hospodářskou a majetkovou kriminalitu), mimořádná koncentrace kriminálních živlů (ve velkých aglomeracích), vysoký podíl recidivistů na objasněné trestné činnosti, vysoký podíl násilné kriminality, vysoký počet vyplacených sociálních dávek, sociální kriminalita (zvýšený podíl krádeží), nedostatek podnikatelské etiky v obchodních vztazích, silně rozšířená toxikomanie ve větších městech.

Na území kraje se vyskytuje velký počet sociálně vyloučených lokalit, které jsou z velké části obývány příslušníky romské komunity.

Z analýz území SO ORP Orlová provedené v základní charakteristice (kapitola 2) tohoto strategického dokumentu vyplývá klesající počet obyvatel (migrace stěhováním), téměř polovina obyvatelstva ekonomicky neaktivní, vysoká nezaměstnanost (zejména dlouhodobá).

6.1.2.1. Institucionální analýza s ohledem na společný zájem obcí na zajištění bezpečnosti v území

Kriminálně rizikové a protiprávní jevy jsou zpravidla kumulovány do větších měst. Stále více se ale objevují i v malých městech a obcích. V jádrovém městě Orlová se projevují kriminogenní jevy častěji než ve městě Petřvald a v obci Doubrava. Avšak specifické jevy jako je protiprávní jednání nepřizpůsobivých osob, které je důsledkem jejich sestěhování do vymezeného prostoru, se objevuje téměř ve všech obcích.

V oblasti bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů se ve městě Orlová realizuje celá řada preventivních opatření. Jednotlivé subjekty spolupracují na preventivních aktivitách. Aktivně se do preventivních akcí zapojují bezpečnostní složky ve spolupráci s jednotlivými odbory Městského úřadu Orlová a další subjekty.

Na území správního obvodu obce s rozšířenou působností Orlová aktivně působí v oblasti veřejného pořádku Policie České republiky a Městská policie Orlová. Dalšími subjekty ovlivňující stav bezpečnosti v území jsou také Městský úřad Orlová prostřednictvím manažera prevence kriminality, odboru sociálního a zdravotního - koordinátora pro národnostní menšiny, Komunitního centra Maják, oddělení sociálně-právní ochrany dětí, K-centrum, pracovní skupiny Rady města Orlová pro prevenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy; další příspěvkové a neziskové organizace.

Bezpečnostní opatření jsou uplatňována také v rámci strategického plánování města Orlové. K zajištění udržitelného rozvoje města stanoví Strategický plán ekonomického a územního rozvoje města Orlové v období 2008 až 2030 v rámci problémového okruhu Lidé také prioritou Bezpečnost a prevence kriminality s opatřeními: projekty prevence kriminality, prevence drogové a alkoholové závislosti.

Město Petřvald a obec Doubrava nemají zpracován strategický plán. Bezpečností se v daných obcích zabývá obecní či městský úřad v čele se starostou a zastupitelstvo obcí. Vzhledem k velikosti obcí se zde doposud neprovádí žádný program prevence kriminality. Pro cílovou skupinu děti a mládež jsou preventivní aktivity realizovány ve školských zařízeních v obcích.

6.1.2.2. Policie České republiky

Policie České republiky je jednotným ozbrojeným bezpečnostním sborem sloužícím veřejnosti. Úkolem Policie ČR je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Rovněž plní úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti dle právního řádu České republiky.

Policie České republiky je podřízena ministerstvu vnitra a tvoří ji policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. V území ČR je zřízeno 14 krajských ředitelství policie, jejichž územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů České republiky.

V čele Krajského ředitelství policie Moravskoslezského kraje stojí ředitel a jeho náměstci pro službu kriminální policie a vyšetřování, vnější službu a ekonomiku. Krajské ředitelství se dále dělí na územní odbory služby kriminální policie a vyšetřování a vnější služby. Na bezpečnost v kraji dohlíží zhruba 4 000 policistů pořádkové a dopravní policie, služby kriminální policie a vyšetřování a ostatních složek policie.

Z informací zveřejněných Krajským ředitelstvím policie MSK vyplývá, že pro Moravskoslezský kraj jsou typické následující kriminogenní činitelé: anonymita pachatelů trestné činnosti (vzhledem k vysoké hustotě obyvatel), majetkové trestná činnost páchaná v nákupních centrech, divácké násilí organizovaných skupin. Významný vliv má i vysoká nezaměstnanost v kraji a propad životní úrovně.

Priority činnosti moravskoslezské policie jsou pro letošní rok následující: spolupráce se samosprávou a komunikace s veřejností, strategie boje proti extremismu, terorismu a proti korupci, personální stabilizace, vzdělávání, rozvoj interní komunikace, upevňování etiky policejní práce, budování firemní kultury. Výkon vnější služby je zaměřen na rychlost, akceschopnost, bezpečnost na silnicích, kontroly zaměřené na užívání návykových látek účastníky silničního provozu, majetkovou kriminalitu páchanou na seniorech.

V celém Moravskoslezském kraji Policie ČR prosazuje principy community policing, jenž zdůrazňují význam veřejnosti na zajišťování bezpečnosti a předcházení trestné činnosti. Community policing je způsob ochrany místní komunity (obyvatel obce, města, městské čtvrti apod.), na kterém se aktivně podílejí všichni, kdo v místě žijí, pracují a spravují ho. V okrsku vykonává pěší hlídku stále stejný policista, který se stará o jeho bezpečnost.

Co se týče prevence kriminality, většina aktivit se odehrává v obcích prostřednictvím činnosti Policie ČR a ostatních institucí a subjektů veřejné správy. Policie vykonává v rámci systému prevence kriminality základní policejní činnosti, kterými jsou hlídková služba, občůzková služba, navrhování a realizace preventivních opatření k řešení bezpečnostních problémů. V rámci činnosti Okresního ředitelství Policie ČR Karviná působí Oddělení tisku a prevence Policie ČR, jejichž úkolem je spolupráce s místními orgány a institucemi, sdělovacími prostředky a občany. V území kraje disponuje Policie ČR Poradenskými centry v Ostravě, v Bruntále a Opavě, kde jsou občané informováni mimo jiné o nástrojích situační prevence, bezpečnosti silničního provozu, drogové problematice.

Na území bývalého okresu Karviná se nachází Územní odbor Karviná zahrnující 11 obvodních oddělení Policie ČR: Orlová, Petřvald, Bohumín, Dětmarovice, Karviná 7, Karviná 1, Havířov 1, Havířov 3, Horní Suchá, Těrlicko, Český Těšín.

Ve správním obvodu ORP Orlová se nachází Obvodní oddělení Orlová Policie ČR (dále jen OO PČR Orlová) a Obvodní oddělení Petřvald Policie ČR (dále jen OO PČR Petřvald). Územní působnost OO Policie ČR Orlová zahrnuje území Orlová - Město, Orlová - Lazy, Orlová - Poruba, Orlová - Lutyně, Doubrava - samostatná obec.

Obvodní oddělení Policie ČR působící ve správním obvodu ORP Orlová dodržují výše uvedené principy community policing. Vedení oddělení úzce spolupracuje se samosprávami jednotlivých obcí ORP Orlová, pravidelně s nimi komunikuje, sdílí informace a vzájemně se podporují při řešení bezpečnostních problémů v území.

Obvodní oddělení Orlová vykonává svou činnost také ve spolupráci s Městskou policií Orlová zejména v oblasti zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, dopravy, bezpečnosti osob a jejich majetku. Mezi vedením OO PČR Orlová a Městskou policií Orlová jsou uskutečňovány každý týden operativní schůzky s cílem koordinovat činnost obou složek a řešit aktuální problémy. O spolupráci na úseku veřejného pořádku je uzavřena koordinační dohoda. Osvědčenými prostředky spolupráce jsou mimo jiné i společné motohlídky OO PČR Orlová a Městské policie Orlová a společné bezpečnostní akce.

Policie ČR obecně podporuje další rozvoj nástrojů vzájemné součinnosti s obcemi a obecními policiemi a spolupodílí se na prevenci kriminality a předcházení trestné činnosti.

Primárním úkolem definovaným ve Zprávě o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky (vydané Ministerstvem vnitra ČR, 2014) je stabilizace bezpečnostních sborů, náborů, výchova nových odborníků a zastavení odchodů zkušených profesionálů.

6.1.2.3. Městská policie Orlová

V souladu s právním řádem České republiky obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu vytvářejí podmínky pro uspokojování potřeb občanů, včetně ochrany veřejného pořádku, k jehož zabezpečení si mohou zřizovat obecní policii. Obecní policie jsou zřizovány obcemi a městské policie jsou zřizovány městysy a městy. Město Orlová jako jediná obec v rámci SO ORP je zřizovatelem městské policie.

Městská policie Orlová, je orgánem obce, který plní úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plní také další úkoly podle zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, mimo jiné i přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, podílí se, v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem, na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. Podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení, podílí se na prevenci kriminality v obci. Provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci, odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce.

Činnost Městské policie Orlová zajišťovalo v roce 2013 celkem 57 strážníků, z nich deset strážníků zajišťovalo nepřetržitou dozorčí službu a obsluhovalo kamerový monitorovací systém na služebně v Orlové - Lutyni a 4 strážníci na služebně v Orlové - Porubě. Kamerový systém je neustále rozšiřován o další kamery na území města (v roce 2013 navýšení o 17 kamer). V rámci své činnosti se aktivity strážníků zaměřují na protiprávní jednání vyšší nebezpečnosti, směřují do všech rizikových lokalit. Snahou Městské policie Orlová je upřednostňovat preventivní působení před represí. Zvýšená

agresivita pachatelů přestupků a trestných činů vyvolává nutnost použití donucovacích prostředků. V rámci prevence strážníci také dohlížejí na bezpečnost dětí na vybraných přechodech u základních škol, kontrolují záškoláctví a vykonávají cyklo - hlídky zejména na okrajových částech města.

Městská policie představuje v oblasti veřejného pořádku klíčového aktéra. Její význam nespočívá jen v odhalování protiprávních jednání, ale zejména v hlídkové činnosti, jež preventivně působí svou přítomností v lokalitě. Také spravuje pult centralizované ochrany, při nalezení injekčních stříkaček zajišťuje jejich likvidaci prostřednictvím K-centra. Každodenní kontroly restaurací preventivně působí proti konzumaci alkoholu nezletilými a mladistvými osobami. Strážníci dohlížejí na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích, každoročně se počet přestupků zvyšuje.

Městská policie spolupracuje s Policií České republiky, státními orgány a orgány územních samosprávných celků a zúčastňuje se bezpečnostních akcí společně s Policií ČR. Vykonává dozor na všech akcích pořádaných organizacemi působícími na území města. Koordinační dohoda mezi Městem Orlovou a Policií ČR zaručuje spolupráci na úseku veřejného pořádku. Velmi se osvědčily společné motohlídky Městské policie Orlová a Policie ČR, neboť při spáchání trestného činu je na místě ihned policista ČR kompetentní převzít čin k řešení.

V součinnosti s Městským úřadem a Policií ČR vykonává Městská policie Orlová aktivity primární prevence kriminality zaměřené zejména na děti předškolního a školního věku. Realizují přednášky, besedy, distribuci propagačních materiálů a názorné ukázky. Smyslem preventivních aktivit je informovat o sociálně-patologických jevech a zvýšit právní vědomí v dané oblasti. V cílové skupině senioři je věnována pozornost v oblasti prevence viktimnosti těchto osob se zaměřením na bezpečné chování.

Usnesením Rady města Orlové a opatřením starosty obce Doubrava byla na konci roku 2013 schválena veřejnoprávní smlouva týkající se vykonávání úkolů stanovených zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, Městskou policií Orlová na území obce Doubrava. Pro obec Doubrava by zřízení stálého pracoviště vlastní obecní policie bylo finančně neúnosné. Proto se zastupitelstvo obce rozhodlo přijít s návrhem o využívání služeb městské policie sousedního města Orlové a výsledkem jednání bylo uzavření veřejnoprávní smlouvy. Od 1. ledna 2014 tak Městská policie Orlová vykonává úkoly stanovené zákonem o obecní policii na území obce Doubrava formou nepravidelných denních a nočních směn ve dvoučlenné hlídce. Rozpis směn a způsob dopravy (pěší, motorizovaná, cyklistická) strážníků do místa určuje velitel městské policie po dohodě s kontaktními osobami obce Doubrava (starosta, místostarosta, vedoucí odboru hospodářsko-správního). Strážníci se prokazují k oprávněnosti výkonu pravomoci městské policie na území obce Doubrava písemným zmocněním, které jim obec Doubrava vydala. Náklady spojené s výkonem úkolů městské policie na území obce Doubrava hradí obec Doubrava jednou měsíčně na základě fakturace, která se odvíjí od výše mzdových nákladů (počet odpracovaných hodin) a nákladů na pohonné hmoty a opotřebení vozidla, případně dalších nezbytných výdajů nutných k plnění úkolů. Tyto náklady jsou snižovány o částku ve výši blokových pokut vybraných na území obce Doubrava v hotovosti.

Ve městě Orlová je od 1. 7. 2012 realizován projekt Ministerstva vnitra ČR „Asistent prevence kriminality“ hrazený z Evropského sociálního fondu v reakci na prohlubování bezpečnostních problémů v sociálně vyloučených lokalitách. V rámci projektu, který trvá do 30. 6. 2014, je v 11 městech Moravskoslezského, Ústeckého a Středočeského kraje zaměstnáno 50 asistentů prevence kriminality. V Orlové působí 4 asistenti, kteří jsou zaměstnanci Města Orlová – Městské

policie Orlová jako zaměstnanci samosprávy zařazení v obecní policii ve smyslu zákona o obecní policii č. 553/1991 Sb. Asistent není strážníkem ani čekatelem, ale plní úkoly, které nejsou dle zákona o obecní policii svěřeny výhradně strážníkovi nebo čekateli. Jejich působnost je především v sociálně vyloučených lokalitách Orlové a významně se podílí na prevenci kriminality ve městě. Svou pochůzkovou činností přispívají k ochraně a bezpečnosti osob a majetku a také dohlíží na veřejný pořádek ve městě. Mezi kompetence asistentů lze zařadit pohyb po dané lokalitě, komunikace s občany, kontrolu dodržování obecně závazných vyhlášek města. V rámci své činnosti asistenti rovněž spolupracují s OSPOD, kontrolují záškoláctví či přítomnost mládeže v hernách, monitorují výskyt černých skládek, sledují pohyb problematických osob. Přínosem projektu je vzrůst pocitu bezpečí obyvatel vyloučených lokalit a okolí, zvýšení přítomnosti bezpečnostních složek v lokalitách a vzrůst komunikace občanů s Městskou policií Orlová. Neméně významně se jeví pozitivní příklad zaměstnanosti obyvatel vyloučených lokalit či dlouhodobě nezaměstnaných.

Od 1. 7. 2014 bude projekt Asistent prevence kriminality dotován z prostředků Ministerstva vnitra ČR vyčleněných na podporu projektů prevence kriminality. Město Orlová se bude podílet na spolufinancování (10 %).

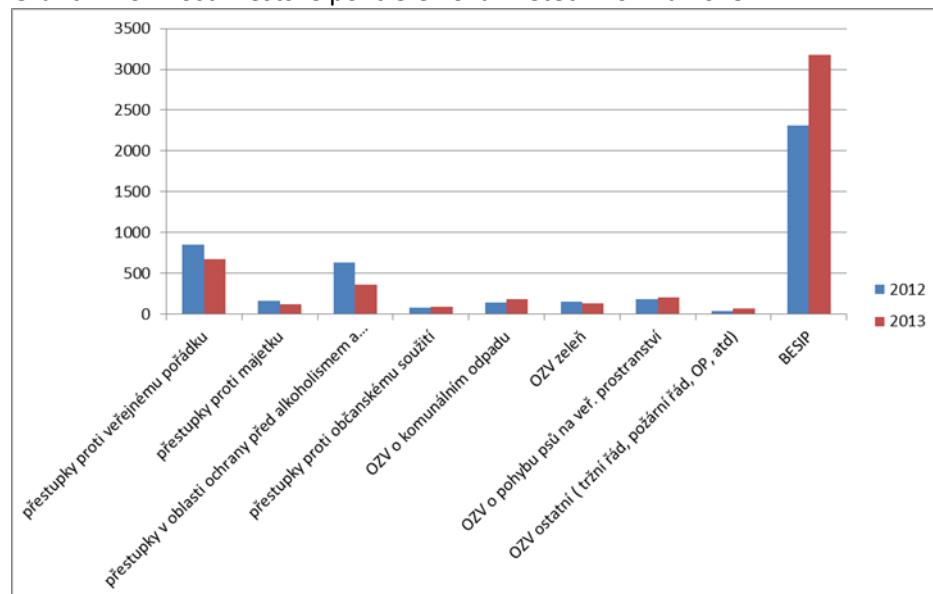
Následující tabulka dokládá výsledky činnosti Městské policie Orlová v letech 2012 a 2013. V roce 2013 došlo k nárůstu přestupků řešených Městskou policií Orlová, zejména na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (BESIP).

Tab. č. 101: Činnost Městské policie Orlová v letech 2012 a 2013

	2012	2013
přestupky proti veřejnému pořádku	851	669
přestupky proti majetku	160	125
přestupky v oblasti ochrany před alkoholismem a jinými toxikomániemi	630	356
přestupky proti občanskému soužití	75	90
OZV o komunálním odpadu	144	184
OZV zeleň	156	131
OZV o pohybu psů na veř. prostranství	183	201
OZV ostatní (tržní řád, požární řád, OP, atd.)	41	70
BESIP	2315	3175
celkem přestupků	4555	5001

(Zdroj dat: Statistika Městské policie Orlová, Ročenka města Orlová za rok 2012)

Graf č. 4: Činnost Městské policie Orlová v letech 2012 a 2013

(Zdroj dat: Statistika Městské policie Orlová, Ročenka města Orlová za rok 2012)

V následujícím období bude Městská policie nadále v součinnosti s Policií ČR a všemi zainteresovanými institucemi zabezpečovat veřejný pořádek ve městě Orlová a také v obci Doubrava.

Z místního šetření a z dotazníkového šetření provedeného Městem Orlová a Městskou policií Orlová v srpnu 2013 vyplývají následující závěry. Každá z městských částí vykazuje své specifické problémy. V nejlidnatější části v Orlové – Lutyni je nejvyšší míra latence ve městě a nejvíce se zde projevuje problém chování mládeže, problematika nadužívání alkoholu a drog a navazující protiprávní jednání. Ve druhé nejproblematictější části v Orlové – Porubě byl definován jako významný faktor problém lichvy, jenž je spojen s téměř stoprocentní latencí a problém zneužívání alkoholu, drog, patologické hráčství a s těmito jevy spojená trestná činnost. Také se zde projevuje vyšší citlivost obyvatel na překračování norem společenského chování a jednání tzv. nepřizpůsobivých obyvatel.

Městská policie Orlová svou činností výrazně napomáhá ke zvyšování bezpečnosti a snižování kriminality ve městě Orlová a obci Doubrava.

6.1.2.4. Prevence kriminality a protidrogová problematika (Odbor školství, kultury a sportu Městského úřadu Orlová)

Město Orlová je aktivně zapojeno v Programu prevence kriminality, jenž je administrován Ministerstvem vnitra. Městský program je zaměřen na řešení bezpečnostní situace a problémů spojených s trestnou činností a přestupků v území. Zastupitelstvo města schvaluje Koncepti prevence kriminality města Orlová na dané období. Cílem programu je ochrana obyvatel před kriminalitou, předcházení a omezování příležitostí k páčání trestné činnosti.

Dalším projektem realizovaným Ministerstvem vnitra v roce 2010 ve městě Orlová byl „Program prevence kriminality a extremismu – Úsvit“ zaměřený na integraci příslušníků romských komunit žijících v sociálně vyloučených lokalitách. Projekt byl realizován v rámci Moravskoslezského kraje také ve městech Ostrava, Karviná a Havířov.

Ve městě Orlová působí od roku 2011 Pracovní skupina pro prevenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy. Skupinu tvoří manažer prevence kriminality, zástupci ze školství, zástupci OO PČR Orlová a MP Orlová, koordinátor pro národnostní menšiny, zástupce OSPOD, zástupce politických stran a hnutí, zástupci NNO, podnikatelé, zástupce PPP.

Prevence na úrovni obce v samostatné i přenesené působnosti je vykonávána v rámci odboru školství, kultury a sportu MěÚ Orlová manažerem prevence kriminality a protidrogovým koordinátorem.

Manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor zajišťuje a realizuje Městský program prevence kriminality, spolupracuje s Policií ČR, Městskou policií Orlová, odborem prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a dalšími subjekty v území. Sleduje koncepční materiály v oblasti prevence kriminality krajské a celostátní působnosti a poskytuje metodickou a konzultační pomoc ostatním subjektům v oblasti prevence kriminality ve městě. Manažer shromažďuje data o kriminalitě, mapuje bezpečnostní situaci ve městě Orlová a zpracovává Konceptci prevence kriminality města Orlová. Podporuje rozvoj preventivních aktivit ve městě a zajištění jejich financování. Na základě analýz zpracovává střednědobou koncepci prevence města, navrhuje priority a vhodná opatření k naplnění plánovaných cílů. Vede agendu pro prevenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy. Činnost manažera prevence kriminality je velmi pozitivně hodnocena ze strany starosty města Orlová i odborníků v dané oblasti.

Oblast prevence kriminality je financována převážně ze státních dotací a také z finančních prostředků města Orlová. Město má zřízen Variabilní fond prevence kriminality, jenž podporuje projekty ostatních subjektů působících v oblasti prevence kriminality. Město Orlová se spolupodílí i na financování Městského programu prevence kriminality.

Jednotlivé projekty a aktivity realizované městem Orlová budou podrobně popsány v kapitole *6.1.2.10 Analýza současných preventivních programů realizovaných obcemi.*

6.1.2.5. Sociální a zdravotní odbor Městského úřadu Orlová

V rámci Městského úřadu Orlová působí Odbor sociální a zdravotní, jenž mimo jiné poskytuje základní i odborné poradenství, provádí posouzení životní situace klientů. V rámci své činnosti se také spolupodílí na realizaci preventivních aktivit s cílem předcházet vzniku nepříznivých životních situací klientů. Činnost odboru směřuje také ke zmírňování dopadů sociální exkluze obyvatel sociálně vyloučených lokalit a k postupnému začleňování této skupiny do společnosti.

Pro popis území ORP Orlová byla vybrána činnost oddělení sociálně-právní ochrany dětí, Komunitního centra Maják a koordinátora pro národnostní menšiny.

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

Na území obcí Orlové, Petřvaldu a Doubravy působí oddělení sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Orlová (dále jen OSPOD), jenž dlouhodobě pečuje o ohrožené děti a jejich rodiny. Pracovníci pracují s dětmi majícími problémy s chováním, se zneužíváním návykových látek, trestnou činností,

školní docházkou a jinými negativními jevy. Denně realizují sociální šetření v potřebných rodinách. Rodinám s dětmi nabízí kromě pomoci s řešením problémů také výpomoc formou materiálních a potravinových balíčků. V roce 2013 se OSPOD podílel na realizaci humanitární sbírky s cílem vybavit řadu dětí a jejich rodin potřebným šatstvem, obuví a dalším materiálem. Pracovníci pravidelně navštěvují děti umístěné v ústavní péči a předávají jim dárky, na které přispívá město Orlová.

Jedním z úkolů OSPOD je také realizace preventivních činností pro děti a mládež. Pro děti jsou organizovány například jednodenní nebo víkendové pobyty, návštěvy kina, muzeí, výlety do přírody, Mikulášská nadílka.

Již pět let spolupracuje OSPOD se základními školami, lékaři, policií, soudem a dalšími institucemi v rámci Systému včasné intervence, jenž umožňuje včasně detekovat sociálně-patologické jevy u dětí a mládeže a činit opatření k jejich odklonění od kriminality.

Mezi úspěšné aktivity realizované v minulém roce lze řadit například letní tábor pro rizikovou mládež, sociálně-psychologické výcviky pro rodiče s dětmi a vzdělávání aktérů prevence kriminality. Financování projektů bylo zajištěno zčásti z Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra, zčásti z rozpočtu města Orlové.

Zcela novou aktivitou pracovníků OSPOD je uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče s rodinami, pro které zprostředkovává vzdělávání, odbornou péči, odlehčovací služby nebo realizuje pobyty pro děti. Cílem těchto aktivit je zkvalitnění péče o děti, které nemohou vyrůstat ve vlastní rodině.

OSPOD se také v minulém roce zúčastnilo mezinárodního projektu „Přenos know-how práce s mladými lidmi ohroženými ztíženým uplatněním na pracovním trhu a s tím související sociální exkluzí“, na který budou v dalších letech navazovat další, zejména vzdělávací aktivity.

V rámci zlepšování bezpečnostní situace v území je nutné podporovat činnost OSPOD, neboť oddělení podporuje rodiny a děti a svou činností významně eliminuje výskyt patologických jevů u dětí, mládeže a rodin.

Komunitní centrum Maják

Komunitní centrum Maják poskytuje tři registrované sociální služby – terénní program, sociálně aktivizační službu pro rodinu s dětmi a odborné sociální poradenství. Dalšími aktivitami jsou volnočasové aktivity pro děti, výchovně – vzdělávací činnosti, klub maminek a dětí. Komunitní centrum je samostatným oddělením odboru sociálního a zdravotního Městského úřadu Orlová a sídlí v Orlové – Porubě v území se sociálně vyloučenou lokalitou. Všechny nabízené služby centra jsou bezplatné.

Mezi nejčastěji vyhledávané služby centra patří Občanská poradna, která poskytuje anonymní odborné poradenství a řeší zejména problematiku zadluženosti, nezaměstnanosti a rodinných vztahů.

Další poskytovanou službou centra je terénní program, jenž je poskytován prostřednictvím šesti terénních pracovníků a jednoho sociálního pracovníka v přirozeném prostředí uživatelů. Kromě odborného poradenství nabízí uživatelům doprovody na instituce, pomoc při sepisování dokumentů týkající se problematiky bydlení, zadlužení, rodinného práva, sociálních dávek.

Pro zlepšení životní situace dětí a rodin jsou terénní i ambulantní formou poskytovány sociálně aktivizační služby s cílem podporovat rodinu. Smyslem služby je především zachování či dokonce obnovení základních funkcí rodiny a předcházení odebrání dětí do ústavní výchovy, a to ať už z důvodu předlužení rodiny a hrozící ztráty bydlení nebo výchovných problémů dětí či zanedbané školní docházky. Práce s rodinou je dlouhodobá a zahrnuje mimo jiné pomoc s doučováním dětí, s financováním rodiny, s bydlením.

V Komunitním centru Maják probíhají každé odpoledne volnočasové aktivity pro děti s cílem nabídnout dětem aktivní smysluplné trávení volného času a tím předcházet vzniku delikvence. Děti zde prohloubí své dovednosti, schopnosti i vědomosti, sportovně se vyžijí. Několikrát ročně jsou účastny společenských akcí pořádaných pro děti i celé rodiny. Matky s malými dětmi mohou aktivně trávit volný čas v Klubu maminek a dětí.

Rodiny s dětmi, které se nacházejí v těžké životní a finanční situaci, mohou využít skladu šatní výpomoci v Komunitním centru Maják.

Všechny aktivity Komunitního centra Maják směřují k rozvoji a podpoře dětí a rodin nejen ze sociálně vyloučených lokalit Orlové – Poruby.

V roce 2013 byly v rámci všech tří sociálních služeb Komunitního centra Maják poskytnuty informace, rady, pomoc či aktivní podpora celkem 600 uživatelům. Nových uživatelů přitom bylo 450 (156 mužů a 294 žen), opakovaně některou ze služeb kontaktovalo 150 uživatelů (62 mužů a 88 žen). Souhrnně si tak služby vykazaly 5637 kontaktů a intervencí.

Komunitní centrum Maják (projekt reg. č. CZ.1.04/3.2.00/55.00011) je financovaný z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR. Od května roku 2015 bude provoz Komunitního centra financován pouze z rozpočtu města Orlová.

Pracovníci Komunitního centra Maják definovali následující problémy v lokalitě Orlová – Poruba: velká nezaměstnanost obyvatel, nízká vzdělanost obyvatel a s tím spojená jejich uplatnitelnost na trhu práce, vysoká závislost na sociálních dávkách, problematika úrovně bydlení, ztráta motivace ke změně životního stylu.

Koordinátor pro národnostní menšiny

V rámci Odboru sociálního a zdravotního Městského úřadu Orlová vykonává své aktivity také koordinátor pro národnostní menšiny zaměřené na příslušníky vyloučených romských lokalit na úrovni obce. Koordinátor sjednocuje postup relevantních institucí a organizací při řešení problémů spojených se sociálním vyloučením. Je tajemníkem Výboru pro národnostní menšiny, je členem týmu organizujícího každoročně Festival národnostních menšin, na němž prezentují svou kulturu příslušníci jednotlivých národnostních menšin na území města Orlová.

Koordinátor spolupracuje s krajským koordinátorem pro národnostní menšiny, s řídicím výborem Integrovaného plánu rozvoje města Orlová, s dalšími odbory Městského úřadu Orlová, s Městskou policií Orlová a Policií ČR. Zajímá se o aktivity poskytovatelů sociálních služeb a neziskových organizací v území města Orlová. Aktivně navazuje kontakty s obyvateli sociálně vyloučené lokality, spolupodílí se na tvorbě strategických dokumentů města a zpracovává projekty zaměřené

na problematiku národnostních menšin. Svou činností usiluje o integrační posuny vztahů majority a romské komunity.

Koordinátor pro národnostní menšiny se podílel na projektu Komunitního centra Maják a spolupracoval při realizaci projektu Podpora a rozvoj služeb v sociálně vyloučených lokalitách Moravskoslezského kraje. Je vedoucím pracovní skupiny Etnické menšiny v rámci procesu Komunitního plánování sociálních služeb ve městě Orlová. Každoročně spolupracuje s Radou vlády ČR pro národnostní menšiny, připravuje podklady pro Zprávu o situaci národnostních menšin a Zprávu o stavu romských komunit v ČR. Je rovněž členem Pracovní skupiny pro prevenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy a pracovní skupiny Děti, mládež a rodina v rámci Komunitního plánování.

Koordinátor definoval následující problémy města Orlová z jeho pohledu týkající se problematiky bezpečnosti v území města Orlová:

- bytová problematika v sociálně vyloučené lokalitě Orlová-Poruba,
- narušování sousedských vztahů mezi minoritou a majoritou,
- problematika gamblerství, lichvy a jiné trestné činnosti.

6.1.2.6. K-centrum, Sociální služby města Orlová, p.o.

Příspěvková organizace Sociální služby města Orlová, jejímž zřizovatelem je Město Orlová, poskytuje občanům města Orlová následující sociální služby: pečovatelská služba, odlehčovací služba, denní stacionář, chráněné bydlení, kontaktní centrum.

Z hlediska řešení problematiky bezpečnosti v území SO ORP Orlová bude v analýze popsána pouze činnost Kontaktního centra. Poskytování služeb v Kontaktním centru (dále jen K-centrum) je vedeno na základě sociálních standardů a dle požadavků Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti Úřadu vlády České republiky. Posláním K-centra je poskytování služby pro uživatele nealkoholových drog. Všechny jeho aktivity směřují k předcházení a snižování sociálních a zdravotních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, k vyhledávání uživatelů drog, k poradenství, k preventivním programům. Mezi služby K-centra patří i nabídka hygienického servisu, terénní práce, sociálně terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a oprávněných zájmů klientů.

Klienti K-centra jsou například uživatelé a potencionální uživatelé návykových látek, rodinní příslušníci a osoby blízké, osoby ohrožené negativními projevy chování ve spojení s užíváním návykových látek, instituce, školy.

K-centrum se zaměřuje i na preventivní služby. Základním školám jsou nabízeny přednášky z drogové oblasti a trestní odpovědnosti, jsou připraveny informační materiály, pracovní listy a poradenské letáčky. Některé základní školy ve městě Orlová využívají preventivních služeb Kontaktního centra pravidelně. Pro větší informovanost obyvatel má K-centrum vlastní internetové stránky obsahující základní informace o drogové problematice a vlastní činnosti K-centra.

Počet poskytnutých služeb v Kontaktním centru za rok 2013 znázorňuje následující tabulka.

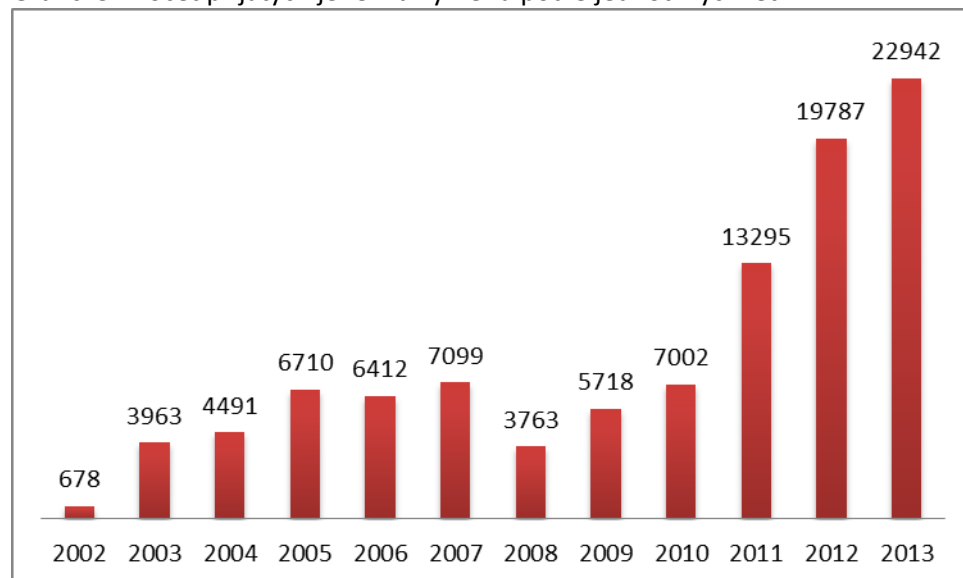
Tab. č. 102: Kontaktní a harm reduction služby v roce 2013

Název výkonu	Výkony	Počet klientů	Kontakty
Hygienický servis	1 883	64	21
Individuální poradenství	592	111	36
Informační servis	1 600	166	146
Kontaktní práce	2 499	166	2 303
Krizová intervence	4	4	1
Odběry biologického materiálu	65	44	65
Orientační test z moči	63	42	63
Potravinový servis	2 393	114	5
Skupinová terapie a poradenství	40	40	0
Individuální poradenství pro rodiče	23	11	3
Socioterapie	2 437	113	4
Telefonické, písemné a internetové poradenství – anonymní	10	4	0
Telefonické, písemné a internetové poradenství – přímá	22	13	0
Testování infekčních nemocí	2	2	2
Úkony potřebné pro zajištění práce s klientem	3	3	2
Vstupní zhodnocení stavu klienta	3	3	1
Výměnný a jiný harm reduction program	1 387	228	267
Základní zdravotní ošetření	14	9	1
Celkem	13 031	1 166	2 917

(Zdroj dat: informace K-centra a Ročenka města Orlová za rok 2013)

K-centrum nabízí výměnný program injekčních stříkaček. Počet vyměněných stříkaček se v posledních letech výrazně zvyšuje, dokládá to následující graf znázorňující vývoj od roku 2002.

Graf č. 5: Počet přijatých jehel na výměnu podle jednotlivých let

(Zdroj dat: informace K-centra)

Nejčastěji zneužívanou drogou je amfetamin (pervitin), THC a těkavé látky. Marihuana je zneužívána také v kombinaci s další drogou. Rizikovní uživatelé drog často pobývají mimo domov a jsou nezaměstnaní. Ve většině případů je užívání drog spojeno s trestnou činností. Klienti nemívají zajištěny základní potřeby (jídlo, spánek, teplo, hygiena).

Na území města Orlové s K-centrem dobře spolupracuje Městská policie Orlová, která se zajímá o problematiku nalezených stříkaček ve městě.

Na financování služeb K-centra se nejvýrazněji podílí Město Orlová jako zřizovatel příspěvkové organizace Sociální služby města Orlová. V roce 2012 činila dotace zřizovatele 2 278 tis. Kč, což pokrylo 92 % všech nákladů K-centra. Zbývající příjmy tvořila dotace MPSV pouze ve výši 189 tis. Kč.

Ze situační analýzy v Kontaktním centru vplynuly následující problémy v území Orlová: zvyšující se počet uživatelů návykových látek (korespondující s vývojem v celé ČR), zvyšující se požadavek na výměnu stříkaček, malý zájem obyvatel o problematiku drogové závislosti.

6.1.2.7. Ostatní služby sociální prevence a volnočasové aktivity

Služby sociální prevence ve městě Orlová kromě Komunitního centra Maják a Kontaktního centra poskytují další dvě organizace. Církevní organizace Slezská diakonie provozuje Azylový dům HANNAH, jehož cílovou skupinou jsou od letošního roku také rodiny s dětmi. Slezská diakonie také poskytuje v rámci své činnosti sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Další organizací je občanské sdružení FUTRA zřizující Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Orlové – Lutyni.

Významným prvkem v oblasti prevence zejména u dětí a mládeže je široká a pestrá nabídka volnočasových aktivit. Na území města Orlové působí přibližně 40 sportovních klubů a celá řada dalších klubů pracujících s dětmi a mládeží. Dalšími organizacemi působícími v oblasti sociální a situační prevence či volného času dětí jsou p.o. Dům dětí a mládeže Orlová, Dům kultury Orlová,

Základní umělecká škola J. R. Míši. Činnost těchto organizací na území města Orlové je žádoucí. Hlavním úkolem těchto organizací je rozvoj dětí a mládeže a také zlepšení podmínek pro integraci dětí a mladistvých ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Také ve městě Petřvald a v obci Doubrava jsou organizovány, zejména při základních školách, volnočasové aktivity pro děti a mládež a působí zde řada spolků, klubů z oblasti sportu i kultury.

6.1.2.8. Sociálně vyloučená lokalita

Za sociálně vyloučenou lokalitu považujeme územně vymezenou oblast, kde dochází ke koncentraci osob ohrožených sociálním vyloučením. Vzhledem k tomu, že sociálně vyloučené lokality jsou obecně spojeny s vyšší mírou kriminality, je popis sociálně vyloučených lokalit v území ORP Orlová součástí analýz v oblasti bezpečnosti.

Jedna z prvních Analýz sociálně vyloučených lokalit byla tzv. Gabalova analýza z roku 2006, v rámci níž bylo na území Moravskoslezského kraje identifikováno 10 obcí s rozšířenou působností, na jejichž území jsou sociálně vyloučené lokality. Tato analýza také definovala následující příčiny negativních jevů v lokalitách: nedostatek finančních prostředků, neschopnost s nimi hospodařit, zadluženost, problémy s bydlením, nezaměstnanost, ztráta motivace zlepšit svou situaci.

Mapa č. 7: Mapa výskytu sociálně vyloučených lokalit v Moravskoslezském kraji v roce 2006

(Zdroj dat: Analýza sociálně vyloučených lokalit, GAC spol. s r.o., Praha 2006)

Moravskoslezský kraj patří ke krajům, na jejichž území byl zjištěn výskyt velkého počtu sociálně vyloučených lokalit (viz následující tabulka). Tyto lokality jsou obývány převážně příslušníky romské komunity. Celkový počet Romů žijících ve vyloučených lokalitách Moravskoslezského kraje čítá hrubým odhadem přes 10 000 lidí. Vzhledem k faktorům, jako je např. častá migrace příslušníků romských komunit na území kraje nebo nedostatek relevantních dat, se údaje o počtu příslušníků romských komunit žijících na území kraje různí. V roce 2011 se ve městě Orlová nacházely tři sociálně vyloučené lokality.

Tab. č. 103: Přehled sociálně vyloučených lokalit na území Moravskoslezského kraje v roce 2011

OBEC	KVALIFIKOVANÝ ODHAD POČTU SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	BLIŽŠÍ SPECIFIKACE
BOHUMÍN	3	
BRUNTÁL	2	<ul style="list-style-type: none"> - Západní lokalita - ubytovna A+H
FRÝDEK-MÍSTEK	2	<ul style="list-style-type: none"> - Městská část Frýdek - lokalita na ulicích Míru, - Skautská, Dlouhá, Hutní, Sokolská, Vantucha, - Křížíkova - Městská část Místek - lokalita na ulici Beskydská
HAVÍŘOV	2	<ul style="list-style-type: none"> - Havířov-Šumbark - Havířov-Prostřední Suchá
KARVINÁ	4	<ul style="list-style-type: none"> - lokalita „Městská část Karviná – Nové Město“, - lokalita Karviná-Hranice, ulice Rudé Armády, - lokalita Hotelový Dům, Dolní Marklovice 262, - Petrovice u Karviné - ubytovna Průkopník, Úřednická 2051, Karviná-Doly
KOPŘIVNICE	1	<ul style="list-style-type: none"> - lokalita na ulici Horní
KRNOV	4	<ul style="list-style-type: none"> - lokalita tvořená ulicemi Alšova, Mánesova, - Vrchlického - lokalita tvořená ulicemi Stará, Libušina - lokalita tvořená ulicemi Požárníků - Lokalita tvořená ulicemi Albrechtická
OPAVA	2	<ul style="list-style-type: none"> - lokalita ul. Sadová, Myslivecká, Mostní, Rybářská - lokalita U Cukrovaru
ORLOVÁ	3	<ul style="list-style-type: none"> - lokalita tvořená ulicemi Lipová, Závodní, Žofinská a Těšínská - lokalita tvořená ulicemi Záchranářů, Okrajová a Porubská - lokalita tvořená ulicemi Kpt. Nálepky, Dělicí, Spojenců

OBEC	KVALIFIKOVANÝ ODHAD POČTU SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	BLIŽŠÍ SPECIFIKACE
OSTRAVA	12	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Městská část Radvanice a Bartovice</u> - lokalita Lipina - lokalita Válcovní, Zukalova - <u>Městská část Mariánské Hory a Hulváky</u> - lokalita tvořená ulicí Železná - osada Bedřiška - <u>Městská část Slezská Ostrava</u> - Hrušov, - Zárubek, - Liščina, - Kunčičky (tzv. Osada Míru) - <u>Městská část Moravská Ostrava a Přívoz</u> - lokalita v oblast zadního Přívozu (zejména ulice - Přednádraží, Palackého, Božkova) - lokalita v oblasti ulic Zukalova a 1. máje - lokalita v oblasti ulic Jílová a Spodní - <u>Městská část Vítkovice</u> - lokalita v oblasti Jeremenkova osada
MSK CELKEM		35

(Zdroj dat: Zpráva o situaci romské menšiny v Moravskoslezském kraji za rok 2011)

V současnosti se na území kraje nacházejí lokality sociálním vyloučením ohrožené na území 15 obcí s rozšířenou působností. Novým rizikem se jeví vznik nových ubytovacích zařízení, na kterých bez dostatečné občanské vybavenosti hrozí vznik sociálně vyloučené lokality definované samotnou ubytovnou. Projevem sociálního vyloučení často bývá dlouhodobá nezaměstnanost, závislost na sociálních dávkách, život v prostorově vyloučených částech obcí, nízká kvalifikace, špatný zdravotní stav, rozpad rodin či ztráta sebeúcty.

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2011 – 2015 definuje kriminalitu v sociálně vyloučené lokalitě následovně. „Kriminalita má obvykle strukturu, kterou lze přirovnat ke tvaru pyramidy, na jejímž vrcholu stojí ti, kteří zneužívají nestandardní životní situace lidí žijících v sociálním vyloučení. Jde o lichváře, drogové dealery, kuplíře, organizátory nelegálních zaměstnání a další osoby organizující systematickou nezákonnou činnost. Tyto ústřední osoby organizující kriminalitu využívají (ve středním patře pomyslné pyramidy) v systému závazků, rodinných a jiných vazeb a tlaku či vydírání, další osoby, jejichž prostřednictvím zvyšují svůj vliv, zajišťují distribuci či realizují vymáhání. Ve spodním patře pyramidy zůstávají především oběti trestné činnosti, kterých je přirozeně nejvíce, a do „systému kriminality“ jsou zapojeny jako nucení uživatelé nelegálních „služeb“, kteří tvoří závislou klientelu (závislosti na půjčkách, nelegálním zaměstnání, podmíněném ubytování, apod., ale i fyzické závislosti např. na návykových látkách). Organizace této specifické kriminality zůstává skryta veřejnosti, ale často i policii.“

Na území obce Orlová se nachází několik lokalit splňující charakteristiku sociálně vyloučené lokality. Tyto lokality se nacházejí v městské části Orlová – Poruba.

První lokalita se nachází v okolí ulic Lipová, Závodní, Žofinská a kolem supermarketu Penny při ulici Slezská. Jde o několik dvoupodlažních domů a ubytovnu Orlotech. Jedná se o běžnou zástavbu na periferii obce. Většina základních služeb je dostupná. Technický stav jednotlivých domů je na různé úrovni. Byty v lokalitě (mimo ubytovnu Orlotech) vlastní společnost RPG Byty, s.r.o. Jedná se o původní hornickou kolonii, která byla vystavěna ve 20. a 30. letech 20. století. Byty byly původně obydleny zaměstnanci místních dolů. V důsledku zastarávání bytového fondu začaly domy ztrácet na své atraktivitě a postupně se zde začaly stěhovat nižší příjmové skupiny obyvatel, zatímco původní obyvatelstvo již nežije, popřípadě se odsud vystěhovalo.

Další vyloučená lokalita se nachází v okolí ulic Kpt. Nálepky, Dělicí, Spojenců, M. Ryšky, Sadová, Slezská. Jedná se o běžnou zástavbu třípodlažních domů. Místo původních obyvatel se zde sestěhovaly početné romské rodiny z okolních měst. Postupně vznikly celé ulice obývané pouze Romy, kteří jsou v drtivé většině nezaměstnaní. Technický stav některých domů je na nízké úrovni. Dominantním vlastníkem bytového portfolia je společnost RPG, s. r. o., která byty postupně rekonstruuje.

Pro obě vyloučené lokality je charakteristická vysoká koncentrace sociálně slabých obyvatel, téměř sto procentní nezaměstnanost, závislost obyvatel na sociálních dávkách, chudoba, výskyt společensky nežádoucích jevů, jako jsou poruchy chování, násilí, vandalismus, záškoláctví, závislosti drogové a alkoholové, prostituce, patologické hráčství. Nezaměstnanost má na obyvatele sociálně vyloučených lokalit řadu dalších negativních dopadů. Časté je hledání alternativních forem obživy, jako je práce „na černo“, další neformální ekonomické aktivity či přímo kriminální aktivity. Kriminalita v sociálně vyloučených lokalitách je často latentní. Velká část trestných činů se děje jako důsledek jiných činů, např. shánění financí na splácení úroků pro lichváře, na nákup návykových látek, na hrací automaty. Na území města Orlová se vyskytuje velký počet komerčních ubytoven, ve kterých také dochází ke koncentraci sociálně slabých obyvatel a ve kterých nejsou poskytovány registrované sociální služby.

Město Orlová se snaží také prostřednictvím Integrovaného plánu rozvoje města Orlová řešit problémy Orlové – Poruby jako sociálně vyloučené lokality. Město získalo na realizaci Integrovaného plánu rozvoje města Orlová dotaci z Integrovaného operačního programu. Tento plán zahrnuje navazující projekty v oblasti rekonstrukce veřejného prostranství a rekonstrukce bytových domů s cílem vytvořit v lokalitě Orlová – Poruba atraktivní a příjemné místo k životu, které bude splňovat všechny požadavky na moderní bydlení a trávení volného času pro všechny skupiny obyvatel.

Městský úřad Orlová také zřídil v rámci odboru sociálního a zdravotního funkci koordinátora pro národnostní menšiny a také vybudoval Komunitní centrum Maják v sociálně vyloučené lokalitě.

Také město Petřvald zaznamenalo zvyšující se procento sociálně slabých a nepřízpůsobivých občanů. Tito obyvatelé žijí zejména v oblasti „Marjánka“, „Zimný důl“ a kolonie „Pokrok“ a tyto lokality se stávají problémovými. Nejvíce město ohrožuje vznik nových tzv. sociálních bytů ve vlastnictví či pronajímanými soukromými subjekty, jenž mají podobu ubytoven pro sociálně slabé obyvatele a mohou se postupem času stát sociálně vyloučenou lokalitou. Na území města nejsou nabízeny terénní sociální služby, nízkoprahové centrum pro děti a mládež, sociální poradenství.

6.1.2.9. Analýza kriminality

Pro následující analýzu byla použita zejména statistická data Policie ČR, data z Koncepce prevence kriminality města Orlová, data Městské policie Orlová a data z mapy kriminality. Mapa kriminality prezentovaná o.p.s. Projekt Otevřené společnosti zveřejňuje statistická data o trestné činnosti publikované Policií ČR.

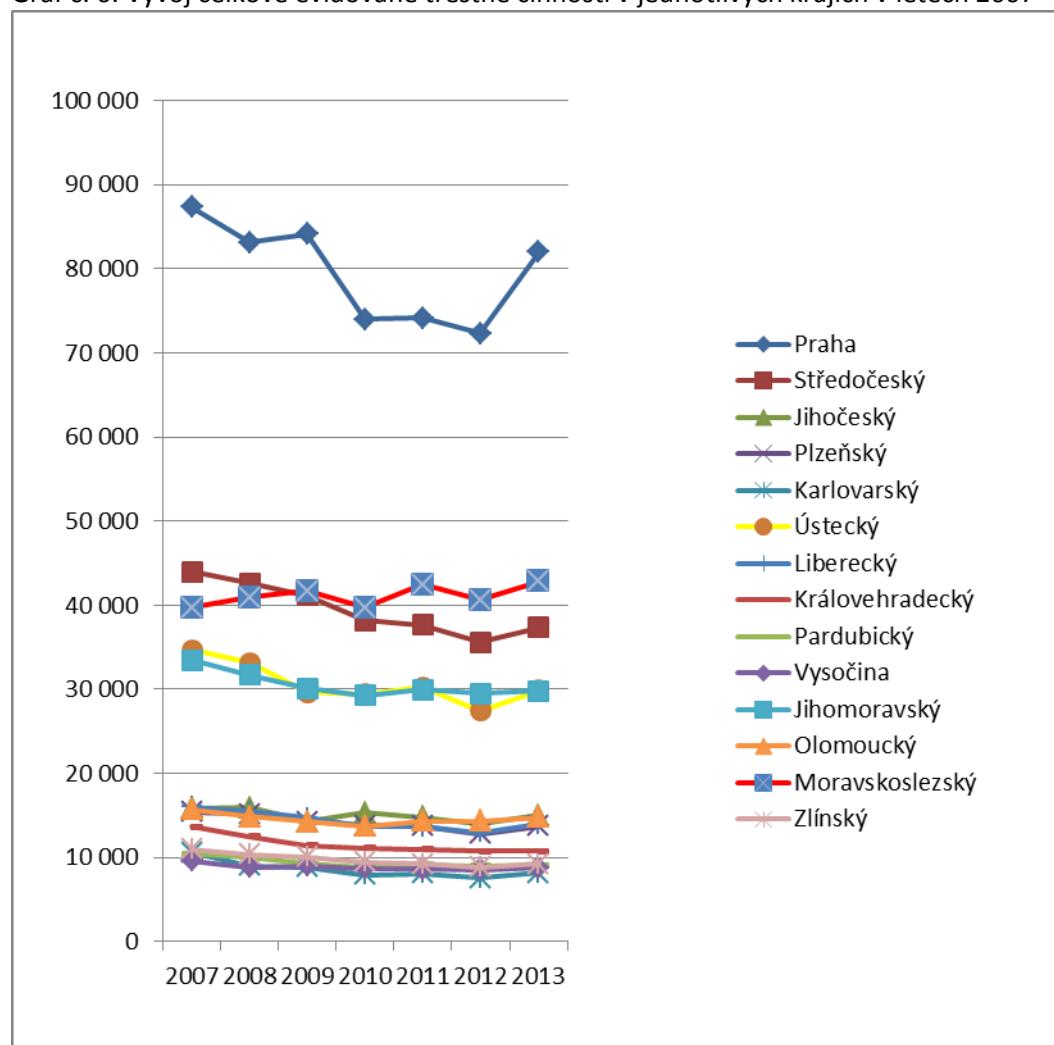
Území ORP je rozděleno dle působnosti OO PČR Orlová na území města Orlová a obce Doubrava a dle působnosti OO PČR Petřvald na území města Petřvald.

Tab. č. 104: Srovnání vývoje celkové evidované trestné činnosti v ČR a v jednotlivých krajích v letech 2007 – 2013

ÚZEMÍ, KRAJ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ČR	357 461	343 799	332 829	313 387	317 177	304 528	325 366
PRAHA	87 319	83 125	84 133	74 028	74122	72 345	82 005
STŘEDOČESKÝ	43 956	42 601	41 171	38 217	37654	35 612	37 350
JIHOČESKÝ	15 834	15 928	14 283	15 298	14820	14 005	15020
PLZEŇSKÝ	15 421	15 153	14 296	13 843	13752	12 822	13 713
KARLOVARSKÝ	10 583	9 030	8 834	7 939	8110	7 582	8 198
ÚSTECKÝ	34 663	33 124	29 670	29 438	30287	27 427	29 848
LIBERECKÝ	16 050	15 463	14 692	13 764	13674	13 003	13 963
KRÁLOVÉHRADECKÝ	13 648	12 511	11 435	11 121	11004	10 785	10 787
PARDUBICKÝ	10 483	10 062	9 226	8 877	9160	8 994	9 092
VYSOČINA	9 612	8 872	8 984	8 678	8613	8 543	8 761
JIHOMORAVSKÝ	33 437	31 700	30 095	29 312	29933	29 533	29 811
OLOMOUCKÝ	15 734	14 883	14 235	13 721	14347	14 367	14 768
MORAVSKOSLEZSKÝ	39 729	40 952	41 731	39 721	42474	40 623	42 853
ZLÍNSKÝ	10 992	10 395	10 044	9 430	9227	8 887	9 197

(Zdroj dat: Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje 2014, statistika Policie ČR)

Graf č. 6: Vývoj celkové evidované trestné činnosti v jednotlivých krajích v letech 2007 – 2013

(Zdroj dat: Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje 2014, statistika Policie ČR)

Při srovnání výše počtu trestných činů je zřejmé, že nejzatíženější po Praze z hlediska celkové kriminality byl v roce 2013 Moravskoslezský kraj, v němž počet trestných činů meziročně vzrostl o 2 230 činů, a na území Moravskoslezského kraje bylo spácháno 13 % ze všech zjištěných trestných činů v ČR. Vývoj z hlediska celkové kriminality je v tomto kraji nepříznivý.

Z Bezpečnostní analýzy Moravskoslezského kraje vyplývá, že se v tomto kraji jako jediném kumuluje nejvyšší míra kriminality majtkové i násilné a podíl mladistvých na celkovém počtu vyšetřovaných a stíhaných osob je zde nejvyšší v České republice.

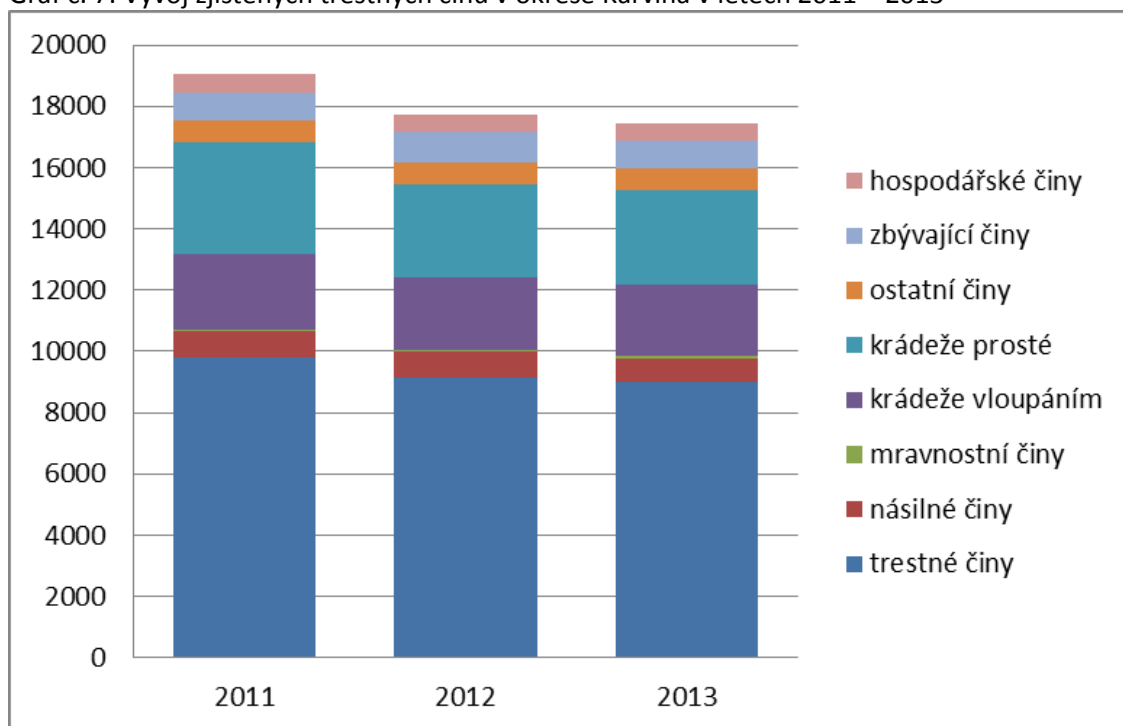
Území ORP Orlová náleží do území bývalého okresu Karviná a je bezpečnostní situací v okolních obcích značně ovlivňováno.

Tab. č. 105: Vývoj kriminality v okrese Karviná v letech 2011 – 2013

okres Karviná	2011				2012				2013			
	zjištěno		objasněno		zjištěno		objasněno		zjištěno		objasněno	
	počet	index	počet	%	počet	index	počet	%	počet	index	počet	%
trestné činy celkem	9798	362	3615	37	9157	339	3577	39	9010	293,3	3810	42
násilné činy	852	32	512	60	818	30	506	62	751	24,4	524	70
mravnostní činy	67	2	35	52	68	3	43	63	76	2,5	53	70
krádeže vloupáním	2480	92	339	14	2352	87	358	15	2361	76,9	489	21
krádeže prosté	3613	134	891	25	3065	113	849	28	3062	99,7	858	28
ostatní činy	721	27	550	76	689	25	534	78	717	23,3	586	82
zbývající činy	921	34	838	91	1020	38	914	90	894	29,1	808	90
hospodářské činy	586	22	314	54	556	21	243	44	595	19,4	342	57

(Zdroj dat: Mapa kriminality, statistika Policie ČR)

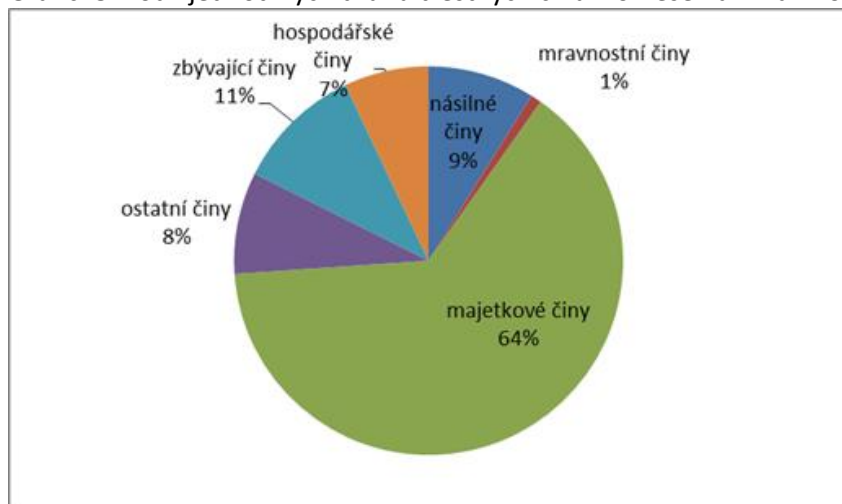
Graf č. 7: Vývoj zjištěných trestných činů v okrese Karviná v letech 2011 – 2013

(Zdroj dat: Mapa kriminality, statistika Policie ČR)

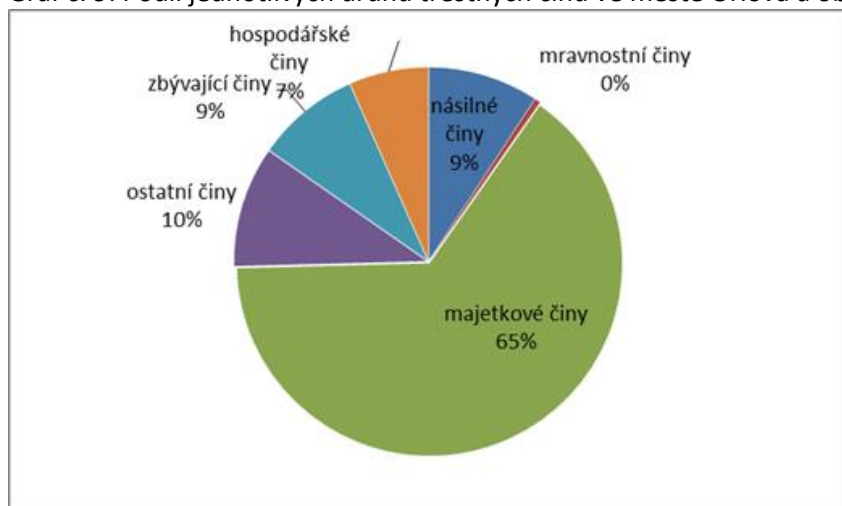
Z analýz vyplývá, že krádeže v okrese Karviná mají výrazný podíl na kriminalitě celkové, proto vývoj majetkové kriminality obecně je determinující pro vývoj celkové kriminality v území. V meziročním srovnání došlo k poklesu celkové kriminality v území okresu Karviná.

Graf č. 8: Podíl jednotlivých druhů trestných činů v okrese Karviná v roce 2013

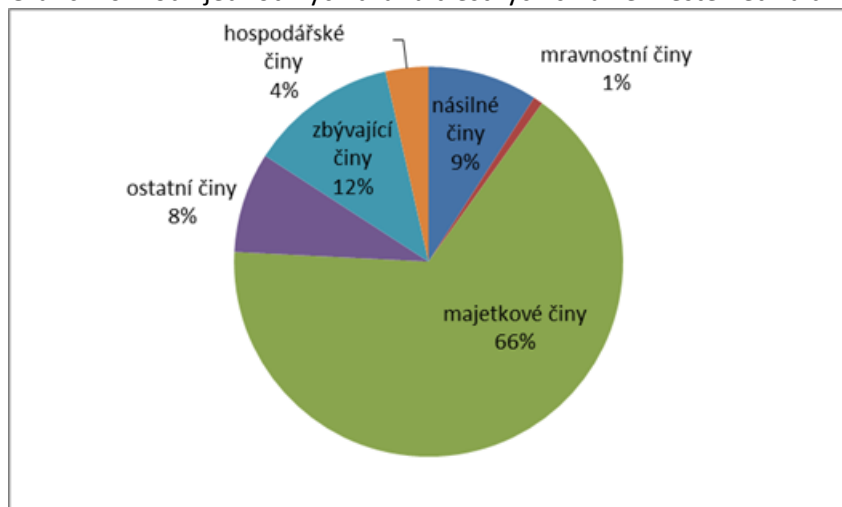
(Zdroj dat: Statistika Policie ČR, Mapa kriminality)

Graf č. 9: Podíl jednotlivých druhů trestných činů ve městě Orlová a obci Doubrava v roce 2013

(Zdroj dat: Statistika Policie ČR, Mapa kriminality)

Graf č. 10: Podíl jednotlivých druhů trestných činů ve městě Petřvald v roce 2013

(Zdroj dat: Statistika Policie ČR, Mapa kriminality)

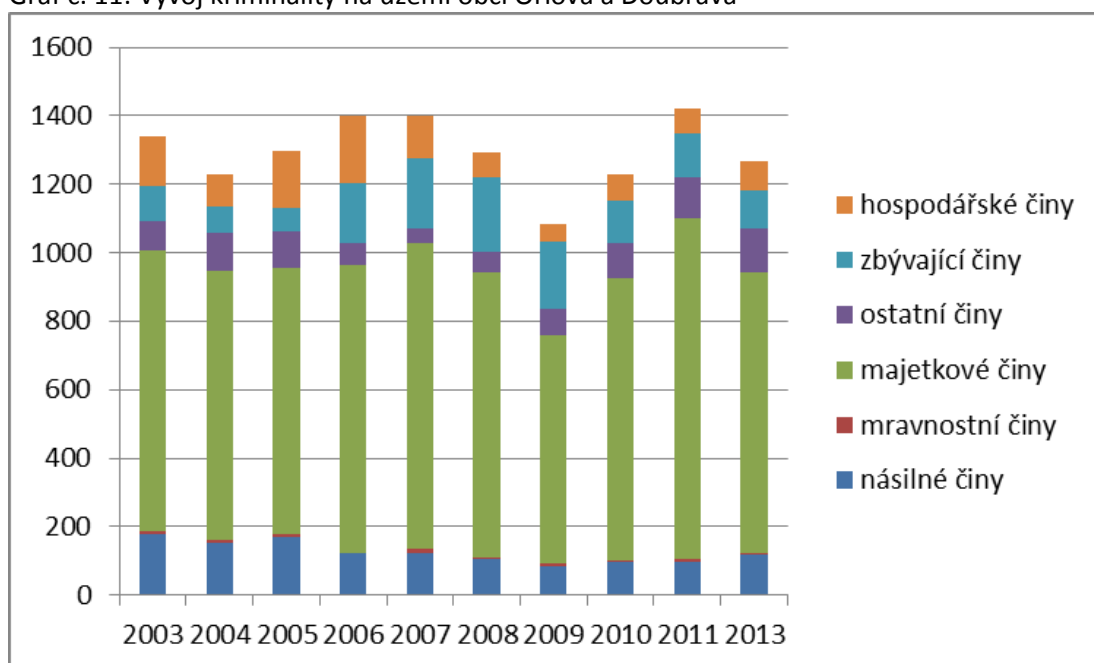
Srovnání trestné činnosti v území na úrovni okresu a obcí potvrzuje hypotézu, že majetkové trestné činy jsou dominující ve všech obcích i v roce 2013.

Tab. č. 106: Vývoj kriminality na území obcí Orlová a Doubrava

Orlová a Doubrava	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013
násilné činy	179	154	170	121	125	107	86	97	99	117
mravnostní činy	7	7	8	2	9	2	6	6	8	6
majetkové činy	821	786	779	841	894	836	668	822	994	822
ostatní činy	86	113	106	63	45	57	75	105	121	128
zbývající činy	101	77	69	175	204	218	199	121	125	110
hospodářské činy	146	92	164	198	121	74	50	80	76	84

(Zdroj dat: Statistika Policie ČR, Koncepte prevence kriminality města Orlová)

Graf č. 11: Vývoj kriminality na území obcí Orlová a Doubrava

(Zdroj dat: Statistika Policie ČR, Koncepte prevence kriminality města Orlová)

Výše uvedený graf znázorňuje vývoj kriminality na území obcí Orlová a Doubrava s rozdělením na základní druhy kriminality dle statistických tříd Policie ČR. Celkový počet trestných činů v území kolísá, pozitivním jevem je pokles od roku 2006 do roku 2010. I v minulém roce došlo k poklesu kriminality v daném území. Dlouhodobě se největším problémem v území jeví majetková kriminalita zahrnující krádeže vloupáním do různých objektů, krádeže bez použití násilí, podvody s majetkovou újmou a také kapesní krádeže. Pro zvýšení pocitu bezpečí obyvatel je nutné řešit problematiku krádeží vloupáním do rodinných domů a bytů, i přestože došlo v meziročním srovnání k poklesu, je tato trestná činnost obyvateli více sledována, neboť zasahuje do jejich soukromí. Podrobnější skladba majetkových činů páchaných v území se nachází v příloze č. 25.

Podobnou situaci ve skladbě kriminality ve městě Petřvald dokládá následující tabulka.

Tab. č. 107: Kriminalita na území města Petřvald v roce 2013

Petřvald	2013
násilné činy	23
mravnostní činy	2
majetkové činy	166
ostatní činy	21
zbývající činy	31
hospodářské činy	9

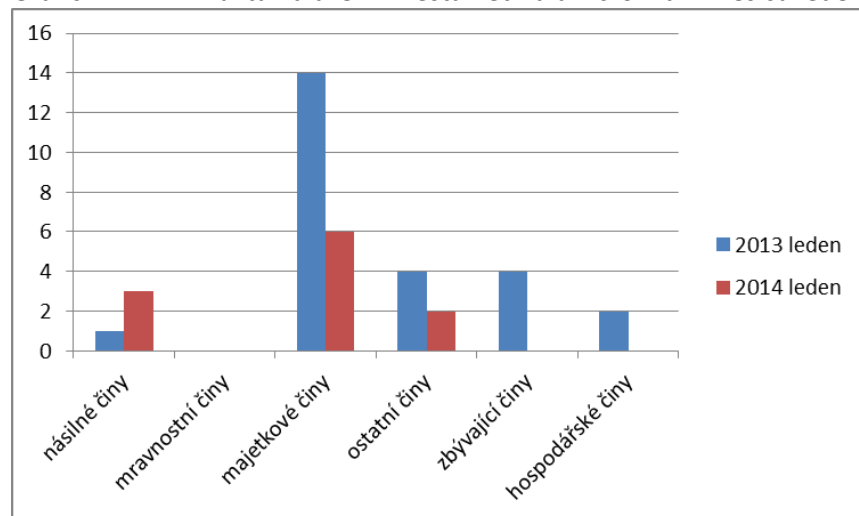
(Zdroj dat: Mapa kriminality)

Tab. č. 108: Kriminalita na území města Petřvald – srovnání měsíců leden v roce 2013 a 2014

Petřvald	leden 2013	leden 2014
násilné činy	1	3
mravnostní činy	0	0
majetkové činy	14	6
ostatní činy	4	2
zbývající činy	4	0
hospodářské činy	2	0

(Zdroj dat: Mapa kriminality)

Graf č. 12: Kriminalita na území města Petřvald – srovnání měsíců leden v roce 2013 a 2014

(Zdroj dat: Mapa kriminality)

K poklesu kriminality také došlo v meziročním srovnání měsíců leden ve městě Petřvald. Zejména snížení počtu majetkových činů způsobilo zlepšení situace ve městě.

Z porovnání kriminality v jednotlivých územích ORP Orlová vyplývá, že je na celém území ORP páchána podobná trestná činnost a v rámci meziobecní spolupráce je možné definovat jednotné problémové okruhy a volit stejné cíle a opatření v oblasti bezpečnosti.

6.1.2.10. Analýza současných preventivních programů realizovaných obcemi

V souladu s vládou schválenou „Strategií prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015“ je každoročně vyhlašován Ministerstvem vnitra Program prevence kriminality, na který budou poskytovány státní účelové dotace. Příjemcem dotace na projekty neinvestičního a investičního charakteru může být kraj nebo obec. Faktickým realizátorem dílčího preventivního projektu však může být jako smluvní partner nestátní nezisková organizace, příspěvková organizace a další typy právnických osob.

Tab. č. 109: Přehled počtu podpořených projektů obcím v Moravskoslezském kraji v letech 1996 – 2011 v rámci Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR

Město	Celkový počet podpořených projektů	Situační prevence	Sociální prevence	Informační prevence	Obligatoční položky*	Dotace (v Kč)
Bílovec	11	9	1	1	0	4.722.000
Bohumín	57	32	17	3	5	8.307.000
Bruntál	43	13	24	3	3	8.418.500
Ceský Těšín	61	7	48	1	5	7.726.500
Frenštát pod Radhoštěm	37	5	26	3	3	3.516.500
Frydek-Místek	85	9	58	9	9	11.283.500
Frýdlant nad Ostravicí	15	2	8	2	3	2.366.000
Fulnek	3	2	1	0	0	995.000
Havířov	87	18	59	4	6	15.730.500
Hlučín	9	7	2	0	0	4.049.000
Horní Benešov	1	0	1	0	0	557.000
Jablunkov	8	2	6	0	0	1.744.000
Karviná	104	16	76	4	8	17.246.500
Kopřivnice	61	13	39	5	4	7.014.500
Kravaře	1	1	0	0	0	426.000
Krnov	61	10	34	10	7	7.802.500
Město Albrechtice	3	3	0	0	0	357.000
Nový Jičín	62	8	37	10	7	8.239.500
Odry	7	5	2	0	0	1.929.000
Opava	51	7	37	2	5	9.200.500
Orlová	82	20	49	8	5	14.995.500

Město	Celkový počet podpořených projektů	Situační prevence	Sociální prevence	Informační prevence	Obligatoriční položky*	Dotace (v Kč)
Osoblaha	1	0	1	0	0	337.000
Ostrava	135	22	93	12	8	43.265.500
Příbor	19	0	12	4	3	1.711.000
Rýmařov	2	1	1	0	0	1.011.000
Senov	4	3	1	0	0	358.000
Třinec	15	4	9	0	2	5.008.000
Vítkov	9	6	3	0	0	2.765.000
Moravskoslezský kraj	2	0	1	0	1	272.000
CELKEM	1036	225	646	81	84	191.454.000

* Jednalo se o dotaci např. na počítačové a technické vybavení pro pracovníka obce zodpovědného za prevenci kriminality, zpracování koncepce prevence kriminality města/kraje apod.

(Zdroj dat: Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 – 2015)

Město Orlová je velmi aktivní v Programu prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. Projekty města tvořily téměř 8 % všech projektů realizovaných v Moravskoslezském kraji a přitom využily v období 1996 – 2011 téměř 15 mil. Kč z dotací.

Tento městský program je zaměřen na řešení bezpečnostní situace a problémů spojených s trestnou činností a přestupků v území. Cílem programu je ochrana obyvatel před kriminalitou, předcházení a omezování příležitostí k páčání trestné činnosti.

Tab. č. 110: Meziroční srovnání projektů Programu prevence kriminality ve městě Orlová v letech 2011 - 2012

Orlová	Typy projektů			
	celkem	sociální	situační	informace
projekty v roce 2011	14	9	1	4
projekty v roce 2012	11	10	1	0
projekty v roce 2013	17	8	4	5

(Zdroj dat: Ročenky města Orlová)

V roce 2013 byly realizovány ve městě Orlová projekty podpořené státní účelovou dotací z Programu prevence kriminality, dále projekty podpořené městem Orlová z Variabilního fondu prevence kriminality (VFPK) a další projekty bez dotací.

V rámci Městského programu prevence kriminality se uskutečnily v roce 2013 následující projekty: Bezpečné bydlení, Domovník, Rodina v bezpečí II., Paleta zážitků – letní tábor, Ochrana osob a majetku. Všechny programy podrobně popsal manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor v Ročence města Orlová na rok 2013 a citace je součástí přílohy č. 22 tohoto dokumentu. Pilotní projekt Domovník byl velmi úspěšný a jeho pokračování je součástí akčního plánování pro příští období.

Z Variabilního fondu prevence kriminality města Orlová bylo podpořeno 8 projektů. Tyto projekty realizovaly Odbor sociální a zdravotní MěÚ Orlová, příspěvkové organizace města a různé nestátní neziskové organizace. Podrobný popis projektů je součástí přílohy č. 23 tohoto dokumentu.

V roce 2013 byly realizovány ve městě Orlová také projekty bez dotací: Domácí násilí – seminář, Dokončení Metropolitní optické sítě, Cyklo-běh za ČR bez drog, Bezpečný dům 886–887. Popis projektů zveřejněný v Ročence města Orlová za rok 2013 je součástí přílohy č. 24 tohoto dokumentu.

Ve městě Petřvald a v obci Doubrava nejsou realizovány programy prevence kriminality. Prevencí se zabývají pouze základní školy v rámci vzdělávání a výchovy.

6.1.2.11. Finanční analýza výdajů souvisejících s problematikou bezpečnosti

Obce postupující v oblasti prevence kriminality v samostatné působnosti mohou na své preventivní projekty získat finanční dotace zejména z dotačních programů Ministerstva vnitra ČR a Moravskoslezského kraje. Město Orlová těchto dotací využívá, značnou část finančních prostředků na realizaci potřebných preventivních opatření však navíc vyčleňuje ze svého rozpočtu.

Pro finanční analýzu byla použita data ze zveřejněných rozpočtů jednotlivých obcí.

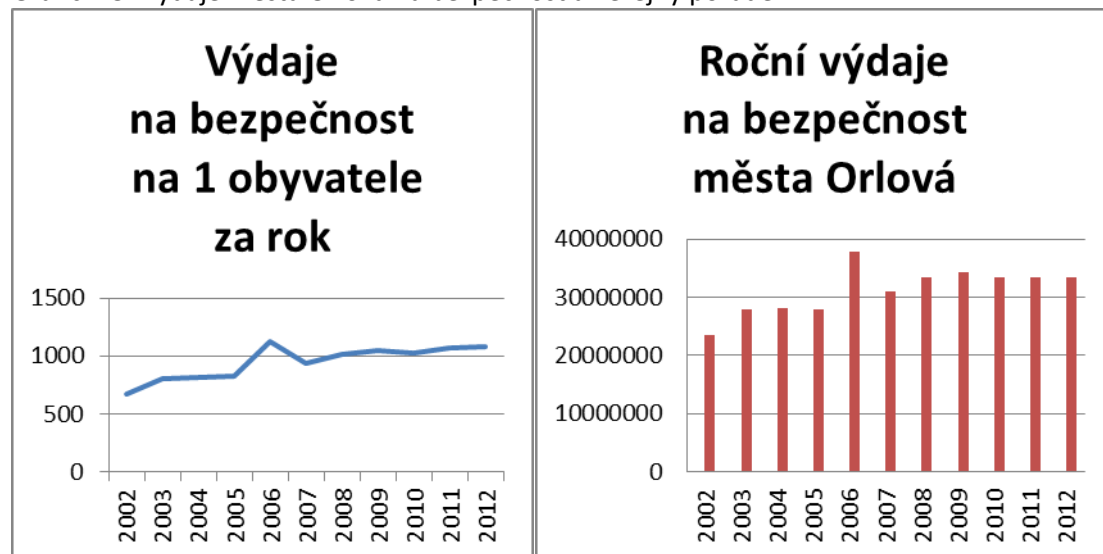
Město Orlová vydává ročně pro oblast bezpečnosti a veřejného pořádku více než dvacetinu všech výdajů. Pro meziroční srovnání byla ze zveřejněného rozpočtu obce vybrána data (§ 531) celkové výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek, propočtené výdaje na 1 obyvatele a procento všech výdajů obce v daném roce.

Tab. č. 111: Výdaje města Orlová na bezpečnost a veřejný pořádek (§ 531) v letech 2002 - 2012

§ 531	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Výdaje v Kč na 1 obyvatele za rok	675	808	818	822	1124	933	1017	1049	1029	1065	1076
Celkem roční výdaje v mil. Kč	21,32	26,86	27,50	26,88	31,65	30,09	32,18	32,98	31,83	32,23	32,16
Podíl všech výdajů v %	3,3	3,5	3,6	5	5,8	4,9	4,7	5,1	5,6	5,8	6,5

(Zdroj dat: Zveřejněné rozpočty města, vlastní zpracování)

Graf č. 13: Výdaje města Orlová na bezpečnost a veřejný pořádek

(Zdroj dat: Zveřejněné rozpočty města, vlastní zpracování)

Výdaje na bezpečnost města Orlová se za posledních deset let zvýšily o 10 mil. Kč a vzrostl i jejich podíl na celkových výdajích města a propočtené výdaje na 1 obyvatele města. Většina výdajů směřovala na zajištění činnosti Městské policie Orlová.

Město Orlová má zřízen Variabilní fond prevence kriminality (VFPK), jenž podporuje projekty ostatních subjektů působících v oblasti prevence kriminality. Roční dotace tohoto fondu doposud činily 90 000 Kč. Pro rok 2014 je již dotace snížena na 60 000 Kč.

Město Orlová se spolupodílí i na financování Městského programu prevence kriminality.

Tab. č. 112: Program prevence kriminality ve městě Orlová

	Typy projektů				Finance (v Kč)	
	celkem	sociální	situační	informace	Dotace MV ČR	Celkem
projekty v roce 2011	14	9	1	4	485 000	884 432
projekty v roce 2012	11	10	1	0	313 000	523 069
projekty v roce 2013	17	8	4	5	696 090	1 077 026

(Zdroj dat: Ročenky města Orlová)

Město Petřvald i obec Doubrava nevydaly v daném desetiletém období (dle § 531 výdaje obce) žádné finanční prostředky v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku. Pouze v roce 2012 byl ve městě Petřvald součástí rozpočtu výdaj 30 000 Kč dle § 531.

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Tab. č. 113: Analýza cílových skupin - bezpečnost

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Děti a mládež	pocit bezpečí, dostatek dostupných atraktivních zájmových činností pro aktivní naplnění volného času, informovanost o bezpečnosti	nezájem o volnočasové aktivity, sociálně-patologické chování, odmítání programů prevence kriminality	osobní komunikace, informační letáky, prezentace v tisku, webová prezentace	pravidelně informovat, ověřovat nabídku služeb, akcí a programů, provozovat diskusní fórum
Rodiny	pocit bezpečí, dostupné poradenské služby, kvalifikovaná informovanost dětí ve školských zařízení v oblasti bezpečnosti	sociálně-patologické chování, nezájem rodičů o aktivity dětí, neochota spolupracovat na nabízených programech	osobní komunikace, prezentace v místním tisku, informační letáky, webová prezentace	ověřit nabídku nabízených služeb, akcí a programů, systematicky informovat, pravidelná veřejná setkání, diskusní fórum
Senioři	pocit bezpečí, dostatek cenově dostupných aktivit zájmových i informačních, zájem okolí o jejich problémy	nezájem o nabízené aktivity, nedostatek finanční prostředků na využití bezpečnostních prvků a aktivit, neadekvátní reakce na okolní dění	prezentace v místním tisku, v médiích, osobní komunikace, informační letáky, webová prezentace	pravidelně informovat, koordinovat nabídku akcí v rámci meziobecní spolupráce, pravidelná veřejná setkání
Veřejnost	široké spektrum poskytovaných programů a aktivit, pocit bezpečí, dostatečná informovanost, okamžité řešení problému ze strany bezpečnostních složek	nezájem o dění, aktivity a programy, sociálně-patologické chování, diskriminace určité sociální skupiny, nedostatek finančních prostředků	webová prezentace, prezentace v médiích, informační letáky	pravidelná veřejná setkání, ověřit informovanost, diskusní fórum
Pachatelé TČ a „potencionální“ pachatelé TČ	nezájem institucí o bezpečnost, dostupnost sociálních služeb a programů, nedostatečná legislativa	sociálně-patologické chování, nezájem o nabízenou pomoc a programy, růst sociálního napětí, vysoká zadluženost	osobní komunikace, prezentace v médiích, webová prezentace	systematicky informovat (prostřednictvím PMS), ověřit nabídku programů, služeb a aktivit

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Osoby ohrožené sociálním vyloučením	prostorová a cenová dostupnost sociálních služeb a programů, jistota příjmu sociálních dávek, zájem PČR a MP pomáhat, kvalitní bydlení mimo vyloučenou lokalitu	apatie, nezájem o nabízené služby, sociálně-patologické chování, vytváření nových vyloučených lokalit, růst sociálního napětí	osobní komunikace, prezentace v médiích, informační letáky, webová prezentace	pravidelně informovat, v rámci meziobecní spolupráce koordinovat služby, aktivity a programy
Bezpečnostní složky	spolupráce s dotčenými institucemi, dostatek finančních prostředků, zvýšení počtu policistů a strážníků v terénu, kvalitní technické zázemí, dostatek informací	přehlížení vznikající problémů v území, neochota spolupracovat s ostatními subjekty, přetížení pracovními výkony	osobní, elektronická a písemná komunikace	pravidelná setkání, koordinace aktivit v rámci meziobecní spolupráce
Pracovníci dotčených institucí (soc. odbor, školská zařízení, ...)	systémově účinná legislativa, zájem o nabízené služby, spolupráce dotčených institucí, dostatečná personální kapacita, ochota spolupráce ohrožených skupin, dostatek informací	přehlížení vznikajících problémů, „syndrom vyhoření“, neochota spolupracovat s dotčenými institucemi	osobní, elektronická a písemná komunikace	pravidelná setkání, koordinace aktivit v rámci meziobecní spolupráce, ověřit informovanost
Představitelé obcí SO ORP	pocit bezpečí a spokojenost obyvatel, nízká finanční náročnost zabezpečení bezpečnosti, široké spektrum nabízených služeb a programů a jejich efektivnost, informovanost, vhodná legislativa, dostatek finančních prostředků z externích zdrojů	změny priorit, nedostatek finančních prostředků, nezájem o problematiku	veřejná setkání, osobní, elektronická a písemná komunikace, prezentace v médiích	meziobecní spolupráce, systematická informovanost

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Kraj	pocit bezpečí na celém území, přenesení zodpovědnosti na místní samosprávu, dostatek finančních prostředků pro poskytování dotací a podpory, vhodná legislativa	nezájem o dění v problémových oblastech, neochota spolupracovat, nedostatek finančních prostředků	jednání s představiteli obcí, standartní komunikace, prezentace v médiích	podpora meziobecní spolupráce, ověřit komunikační kanály
Stát	pocit bezpečí na celém území, široké spektrum sociálních služeb a programů, dostatek informací	nevhodné rozdělení finančních prostředků, nezájem o problémové oblasti, nedostatečná úroveň legislativy	komunikace s představiteli obcí a krajů, prezentace v médiích, standartní komunikace	vhodná legislativa, podpora meziobecní spolupráce, dostatek finančních prostředků
Média	dostatek informací, spolupráce s dotčenými subjekty, zájem o medializaci	zkreslování informací, nezájem o problematiku	standartní komunikace, komunikace s veřejností a dotčenými subjekty	systematická informovanost

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Analýza cílových skupin je klíčová pro identifikaci cílových skupin, jejich potřeb, očekávání a rizik, nalezení vhodné formy komunikace a případných opatření. Důležitou cílovou skupinou v ORP Orlová jsou děti a mládež. Tato skupina očekává pocit bezpečí, jenž je prioritní pro téměř všechny cílové skupiny. Spokojenost dětí jistě přinese dostatek dostupných atraktivních zájmových činností pro aktivní naplnění volného času, neboť výchova a pozitivní působení je jedním z významných faktorů předcházení sociálně patologického chování dané skupiny. Největším rizikem spojeným se skupinou se jeví nezájem o volnočasové aktivity a preventivní programy.

Dalšími významnými cílovými skupinami jsou rodiny, senioři a veřejnost, jejichž očekávání jsou obdobné – široké spektrum nabízených preventivních aktivit a dostatečná informovanost. Rizikem daných skupin je neochota či nezájem o dění, aktivity a programy.

Vhodným opatřením se jeví v rámci meziobecní spolupráce na celém území ORP dostatečně informovat všechny cílové skupiny v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality a zajistit dostatečnou šíři nabízených služeb sociální prevence a preventivních aktivit.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Riziko představuje nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která může, ale nemusí nastat. Je synonymem pro nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistotu. Významnost rizika se hodnotí jako součin pravděpodobnosti výskytu a ohodnocení jeho dopadu na dosažení cíle.

Tab. č. 114: Analýza rizik bezpečnosti

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na provoz	4	5	20	meziobecní spolupráce, sdružené nákupy, jednání s krajem a státními institucemi, střednědobé a dlouhodobé plánování, sponzorství	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel služeb a aktivit
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	3	12	zajištění externích zdrojů, meziobecní spolupráce, střednědobé a dlouhodobé plánování	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel služeb a aktivit
Udržitelnost projektů EU	3	5	15	tvorba rezerv a dlouhodobé plánování, nové zdroje financování	poskytovatel, obec
Organizační riziko					
Nezájem obcí	1	5	5	meziobecní spolupráce	obce daného území
Nevhodná nabídka sociálních služeb, preventivních aktivit a programů	3	5	15	koordinace v rámci meziobecní spolupráce a plánování	obce daného území
Nevhodná lokalizace služeb a aktivit	2	4	8	systematické plánování a koordinace meziobecní spolupráce	ORP a ostatní obce
Právní riziko					
Změna legislativy	3	4	12	tlak na zákonodárce	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel
Nevhodně uzavřené smlouvy	3	3	9	ověřování smluv	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Technické riziko					
Špatný technický stav budov	3	3	9	využití externích zdrojů financování	poskytovatel, zřizovatel, obec
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	3	9	využití zdrojů EU a jiných	obec zřizovatel, obec poskytovatel, poskytovatel
Věcné riziko					
Špatný management	2	4	8	stanovení smluvních podmínek	zřizovatel
Nízká kvalita poskytovaných služeb a aktivit	2	5	10	systematické hodnocení kvality, meziobecní srovnání	poskytovatel
Nezájem občanů	2	5	10	informovanost veřejnosti, meziobecní spolupráce	poskytovatel
Personální rizika (profesionalita, fluktuace, věk, ...)	2	4	8	celoživotní vzdělávání a péče	poskytovatel

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Z výsledků analýzy vyplývá, že nejvýznamnějším rizikem v oblasti bezpečnosti na území ORP Orlová je nedostatek financí na provoz a udržitelnost projektů EU a toto riziko by mělo největší negativní dopad na bezpečnost v území. Společnými opatřeními v rámci meziobecní spolupráce, zejména plánováním a tvorbou rezerv, lze dané finanční riziko eliminovat. Také významné organizační riziko, jímž je nevhodná nabídka sociálních služeb a preventivních aktivit, lze snížit prostřednictvím koordinace a plánování v rámci meziobecní spolupráce.

6.1.4. SWOT analýza oblasti bezpečnosti

SWOT analýza identifikuje vnitřní silné a slabé stránky a příležitosti a hrozby identifikované ve vnějším prostředí.

Tab. č. 115: SWOT analýza oblasti bezpečnosti

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- podpora prevence kriminality na území města Orlová, Koncepce prevence kriminality města Orlová- činnost manažera prevence kriminality a protidrogového koordinátora ve městě Orlová- spolupráce OO Orlová Policie ČR a Městské policie Orlová a jejich aktivity- činnost hlídkové služby Městské policie Orlová v obci Doubrava- městský kamerový systém v Orlové- pracovní skupina Rady města Orlová pro revenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy- činnost odboru sociálního a zdravotního MěÚ Orlová- projekt Asistent prevence kriminality a projekt Domovník- společné kontroly Policie ČR, Městské policie Orlová, odbor sociální a zdravotní MěÚ Orlová a dalších subjektů ve městě Orlová- komunitní plánování a sociální služby poskytované ve městě Orlová- činnost Kontaktního centra	<ul style="list-style-type: none">- sociálně vyloučené lokality na území města Orlová (koncentrace sociálně patologických jevů)- kumulace sociálně nepřízpůsobivých obyvatel v problémových domech na území celého ORP- neexistence služeb sociální prevence ve městě Petřvald a obci Doubrava- nedostatek preventivních aktivit a projektů prevence kriminality ve městě Petřvald a obci Doubrava- vnímání nedostatečné bezpečnosti občanů ve městě- vysoká majetková kriminalita- vysoká nezaměstnanost- rostoucí počet vyplacených dávek hmotné nouze- neefektivní realizace preventivních programů ve školách, izolovanost programů, bez hodnocení dopadu na děti a mládež- nedostatečná participace cílové skupiny- neexistence samostatného protidrogového plánu- rostoucí počet osob závislých na návykových látkách

Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - účinnější legislativní prostředí - prohlubování koordinované meziobecní spolupráce mezi všemi subjekty v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality - vznik multidisciplinární skupiny pro celé ORP Orlová - aktivnější účast občanů při zajišťování bezpečnosti - rozšíření úspěšného programu prevence kriminality města Orlová na okolní obce - získávání finančních prostředků z fondů EU a jiných zdrojů - větší využití nových komunikačních technologií - využívání národních i mezinárodních zkušeností - realizace chybějících sociálních služeb v území - činnost Městské policie Orlová na celém území ORP - sociální podnikání – podpora zaměstnanosti, využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti - zvyšování pocitu bezpečí dostatečnou informovaností obyvatel celého ORP 	<ul style="list-style-type: none"> - zvyšování migrace sociálně znevýhodněných osob - legislativní změny – zvyšování sociálního napětí - klesající pocit bezpečí obyvatel i návštěvníků území - růst nezaměstnanosti, rostoucí počet osob závislých na sociálních dávkách - nedostatek finančních prostředků pro oblast bezpečnost - snižování kapacity Městské policie a Policie ČR - zvyšující se agresivita specifických skupin obyvatel - udržitelnost poskytovaných služeb - vysoká tolerance k užívání návykových látek - odmítavý přístup veřejnosti k bezpečnostní politice v území, zvyšující se latence trestné činnosti - prohlubování rozdílů životní úrovně obyvatel - nezájem obyvatel o preventivní aktivity nabízené ve městě - nedostatek kvalifikovaných a motivovaných odborníků

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Ze SWOT analýzy vyplynulo, že v oblasti bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů je ve městě Orlová celá řada silných stránek, zejména pak činnost manažera prevence kriminality, podpora prevence kriminality a úspěšné projekty Asistent prevence kriminality a Domovník. Jako silné stránky jsou vnímány také aktivní činnost Odboru sociálního a zdravotního MěÚ Orlová, zejména činnost OSPOD a koordinátora pro národnostní menšiny.

Mezi slabé stránky patří zejména kumulace sociálně nepřízpůsobivých osob, výskyt sociálně vyloučených lokalit a s nimi spojených sociálně patologických jevů v území. Mezi další slabiny patří nedostatek poskytovaných služeb sociální prevence a preventivních aktivit ve městě Petřvald a v obci Doubrava.

K potlačení slabých stránek a k rozvoji silných stránek je vhodné využít definovaných příležitostí, zejména prohlubování koordinované meziobecní spolupráce mezi všemi subjekty v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality v celém území ORP Orlová a využití znalostí a schopností všech subjektů. Nejen prostřednictvím finančních prostředků fondů EU podporovat aktivnější účast občanů v oblasti bezpečnosti a prevence a zvyšovat pocit bezpečí obyvatel.

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Sociopatologické jevy ve společnosti nelze zcela odstranit, ale lze tyto jevy úspěšně eliminovat a jejich rizikům předcházet. Bezpečná lokalita se nevytvoří pouhým zabezpečením objektů. Snaha obyvatel musí mít návaznost na bezpečnostní opatření a projekty prevence kriminality realizované obcemi či dalšími subjekty v oblasti bezpečnosti. Preventivní aktivity jsou jedním z klíčových faktorů úspěšného rozvoje bezpečného života v území. Problematika prevence kriminality se dotýká nejen Ministerstva vnitra, policie, samosprávy, poskytovatelů sociálních služeb, ale je záležitostí všech občanů.

Mezi důležité nástroje prevence patří informovanost veřejnosti o stavu a vývoji trestné činnosti v území a o možnostech ochrany před ní. Cílem všech preventivních aktivit by mělo být vyjma zvyšování informovanosti obyvatel i zvyšování motivace k aktivnímu přístupu k zajištění vlastní bezpečnosti a ochraně majetku a zvyšování pocitu bezpečí. Vhodnými komunikačními kanály s veřejností jsou webové prezentace a tiskoviny jednotlivých obcí.

Město Orlová úspěšně realizuje aktivity a programy prevence kriminality, jež koordinuje manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor. V ostatních obcích ORP – ve městě Petřvald a obci Doubrava jsou preventivní aktivity realizovány zejména ve školských zařízeních. Činnost Městské policie Orlová působící v Orlové a Doubravě a činnost OO Orlová Policie ČR a OO Petřvald Policie ČR je provázána a pozitivně působí na potlačování sociálně patologických jevů v území. Tuto činnost je nutno pro zvyšování bezpečí obyvatel podporovat a rozvíjet. Služby sociální prevence (terénní práce, sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, kontaktní centrum, azylový dům) jsou poskytovány na území města Orlová. V okolních obcích většina těchto služeb chybí.

Sociální prevenci směřující k předcházení a odstranění kriminálního chování a jednání je nutné koordinovat v rámci celého území ORP Orlová, neboť je neefektivní působit pouze na území jedné obce. Také opatření situační prevence znesnadňující spáchání trestného činu je vhodné aplikovat s cílem vytvoření bezpečného území ve všech obcích ORP Orlová.

Účinných opatření v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality lze dosáhnout jen dlouhodobou a koordinovanou spoluprací orgánů státní a místní samosprávy, nestátních organizací, všech subjektů působících v dané oblasti a samozřejmě také se zapojením občanů. Ve městě Orlová úspěšně funguje podpora prevence kriminality a je vhodné rozšířit tuto dobrou praxi v rámci meziobecní spolupráce i na okolní menší obce, které danou problematiku doposud neřešily. Přínosem pro celé území ORP Orlová by bylo propojení dosavadních preventivních aktivit, vytvoření funkčního systému koordinace preventivních aktivit a doplnit je o nové aktivity působící na celé území ORP Orlová.

Problematiku sociálního vyloučení je nezbytné řešit komplexně na úrovni územního obvodu obce s rozšířenou působností, neboť financování projektů prostřednictvím operačních programů EU bude probíhat na základě strategického plánování území ORP. Všechna plánovaná opatření musí zohlednit zájem všech obyvatel ORP Orlová, poněvadž pro řešení problematiky vyloučených lokalit je nutná podpora veřejnosti. Proces sociální integrace musí probíhat zároveň v mnoho oblastech – bydlení, zaměstnanosti, vzdělávání a bezpečnosti. V každé oblasti je nutné hledat řešení a vhodně kombinovat a koordinovat, a to zejména na úrovni obce či města. K dosažení vyšší míry zaměstnanosti obyvatel je vhodné použít nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, jež se zaměřuje na podporu znevýhodněných

osob na trhu práce (veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa a další). Tyto práce plní současně několik cílů, především zabraňují ztrátě pracovních schopností, směřují finance do ekonomicky slabých společenských skupin způsobem akceptovatelnějším pro společnost než vyplácení dávek, nabízí potřebné práce či služby. Dalším nástrojem sociálního začleňování může být také sociální podnikání založené na konceptu prospěchu ekonomického, sociálního a environmentálního. Aktivity obcí v dané oblasti mohou směřovat s cílem zakládat sociální podniky či jen vyvářet vhodné podmínky pro fungování sociálních podniků v území ORP Orlová. V příštím programovacím období bude sociálním podnikům věnována pozornost v rámci realizace operačních programů EU.

Přínosem na poli bezpečnosti a prevence kriminality v území ORP Orlová by byl v rámci meziobecní spolupráce vznik multidisciplinární skupiny, jejichž úlohou by bylo prohlubování koordinované meziobecní spolupráce mezi všemi subjekty, sběr dat, jejich analýza, hledání krátkodobých i dlouhodobých opatření k řešení stanovených problémových okruhů.

6.2. Návrhová část pro oblast bezpečnosti

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Bezpečnost“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti bezpečnosti.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma bezpečnosti.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupinu tvořili starostové všech obcí ORP Orlová a manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma bezpečnosti.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

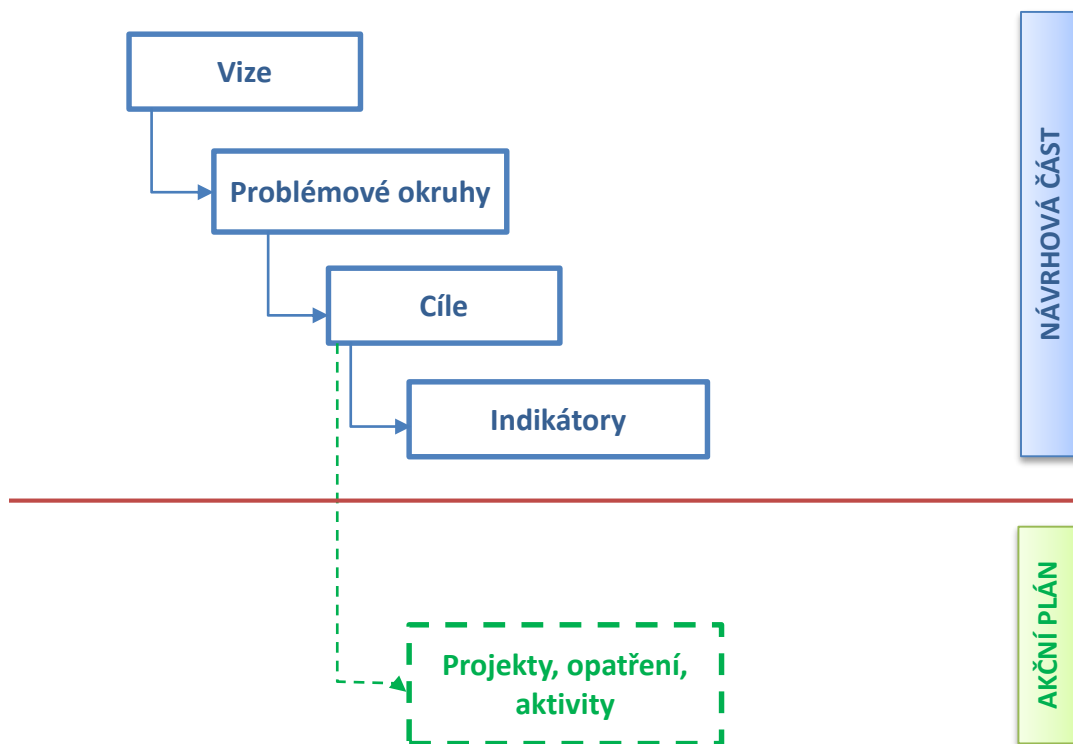
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma bezpečnost. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu bezpečnosti je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce:
Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity ztraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.

Bezpečnost	Problémová oblast 1: Kumulace sociálně patologických jevů v území			
	cíl 1.1: Podpora realizace preventivních aktivit na celém území ORP	cíl 1.2: Zajištění dostupnosti služeb sociální prevence na celém území ORP Orlová	cíl 1.3: Aktivizace osob ohrožených sociálním vyloučením a podpora zaměstnanosti	cíl 1.4: Podpora komunikace a spolupráce dotčených subjektů v oblasti bezpečnosti s důrazem na zvyšování pocitu bezpečí obyvatel

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

*Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity zatraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. **Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.***

Slogan:

Orlová, Petřvald, Doubrava - společně k nové prosperitě

Na základě zpracované analytické části oblasti bezpečnosti a definované vize realizační tým navrhl dva problémové okruhy oblasti, jež se ověřovaly prostřednictvím fokusní skupiny.

Znění problémových okruhů navrhovaných realizačním týmem v oblasti bezpečnosti:

- Nedostatečná prevence kriminality ve všech obcích ORP,
- Kumulace sociálně patologických jevů v území.

Problémový okruh: Nedostatečná prevence kriminality ve všech obcích ORP

V oblasti bezpečnosti a prevence sociálně patologických jevů se ve městě Orlová realizuje celá řada preventivních opatření. Jednotlivé subjekty spolupracují na preventivních aktivitách. Bezpečnostní opatření jsou uplatňována také v rámci strategického plánování města Orlová.

Město Petřvald a obec Doubrava nemají zpracován strategický plán, ani vlastní plán prevence kriminality. Bezpečností se v daných obcích zabývá obecní či městský úřad v čele se starostou a zastupitelstvo obcí. Pro cílovou skupinu děti a mládež jsou preventivní aktivity realizovány ve školských zařízeních v obcích.

Město Orlová je aktivně zapojeno v Programu prevence kriminality, jenž je administrován Ministerstvem vnitra. Městský program je zaměřen na řešení bezpečnostní situace a problémů spojených s trestnou činností a přestupků v území. Cílem programu je ochrana obyvatel před kriminalitou, předcházení a omezování příležitostí k páčání trestné činnosti. Prevence na úrovni obce v samostatné i přenesené působnosti je vykonávána v rámci Odboru školství, kultury a sportu manažerem prevence kriminality a protidrogovým koordinátorem.

Ve městě Orlová úspěšně funguje podpora prevence kriminality a je vhodné rozšířit tuto dobrou praxi v rámci meziobecní spolupráce i na okolní menší obce, které danou problematiku doposud neřešily. Přínosem pro celé území ORP Orlová by bylo propojení dosavadních preventivních aktivit, vytvoření funkčního systému koordinace preventivních aktivit a doplnit je o nové aktivity působící na celém území ORP Orlová.

Na základě diskuse fokusní skupiny byl definován pouze jeden problémový okruh v oblasti bezpečnosti: „Kumulace sociálně patologických jevů v území“. Druhý navrhovaný problémový okruh „Nedostatečná prevence kriminality ve všech obcích“ byl zrušen, neboť nedostatečná prevence kriminality je další příčinou problému „Kumulace sociálně patologických jevů v území“. Fokusní skupina odsouhlasila jeden široký problémový okruh zahrnující také problematiku prevence kriminality v území ORP.

Nová formulace problémového okruhu: **Kumulace sociálně patologických jevů v území**

Na území obce Orlová se nachází několik lokalit splňující charakteristiku sociálně vyloučené lokality. Pro tyto vyloučené lokality je charakteristická vysoká koncentrace sociálně slabých obyvatel, téměř stoprocentní nezaměstnanost, závislost obyvatel na sociálních dávkách, chudoba, výskyt společensky nežádoucích jevů, jako jsou poruchy chování, násilí, vandalismus, záškoláctví, závislosti drogové a alkoholové, prostituce, patologické hráčství.

Městský úřad Orlová zřídil v rámci Odboru sociálního a zdravotního funkci koordinátora pro národnostní menšiny a také vybudoval Komunitní centrum Maják v sociálně vyloučené lokalitě. Služby sociální prevence (terénní práce, sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, kontaktní centrum, azylový dům) jsou poskytované na území města Orlová. V okolních obcích ORP většina těchto služeb chybí.

Také město Petřvald zaznamenalo zvyšující se procento sociálně slabých a nepřízpůsobivých občanů. Tito obyvatelé žijí zejména v oblasti „Marjánka“, „Zimný důl“ a kolonie „Pokrok“. Tyto lokality se stávají problémovými, neboť zde dochází ke kumulaci protiprávního jednání nepřízpůsobivých osob. Nejvíce město ohrožuje vznik nových tzv. sociálních bytů ve vlastnictví či pronájmu soukromými subjekty, které mají podobu ubytoven pro sociálně slabé obyvatele a mohou se postupem času stát sociálně vyloučenou lokalitou. Na území města nejsou nabízeny terénní programy, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež. Tyto služby by napomáhaly se smysluplným využitím volného času dětí a mládeže, se zvládnutím dopadů krizové sociální situace rodiny a k minimalizaci rizik spojených s problémovým způsobem života obyvatel.

V rámci meziobecní spolupráce by bylo přínosem rozšířit působení služeb sociální prevence na celé území ORP a využít zkušeností a znalostí města Orlová v dané problematice.

Účinných opatření v oblasti bezpečnosti lze dosáhnout jen dlouhodobou a koordinovanou spoluprací orgánů státní a místní samosprávy, nestátních organizací, všech subjektů působících v dané oblasti a samozřejmě také se zapojením občanů. Ve městě Orlová působí od roku 2011 Pracovní skupina pro prevenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy. Skupinu tvoří manažer prevence kriminality, zástupci ze školství, zástupci OO PČR Orlová a MP Orlová, koordinátor pro národnostní menšiny, zástupce OSPOD, zástupce politických stran a hnutí, zástupci NNO, podnikatelé, zástupce PPP.

Na území celého SO ORP Orlová koordinovaná spolupráce všech subjektů působících v oblasti bezpečnosti chybí. Přínosem v rámci meziobecní spolupráce by byla činnost multidisciplinární skupiny, jejichž úlohou by bylo prohlubování koordinované meziobecní spolupráce mezi všemi subjekty, sběr dat, jejich analýza, hledání krátkodobých i dlouhodobých opatření k řešení stanovených problémových okruhů s cílem zvýšit pocit bezpečí obyvatel a zlepšit bezpečnost v území

ORP Orlová. Působení této skupiny navrhly přímo subjekty působící ve městě Orlová v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality.

V oblasti prevence kriminality se ve městě Orlová realizuje celá řada opatření. Město Orlová je aktivně zapojeno v Programu prevence kriminality jenž je administrován Ministerstvem vnitra. Prevence na úrovni obce je vykonávána v rámci odboru školství, kultury a sportu manažerem prevence kriminality a protidrogovým koordinátorem.

Město Petřvald a obec Doubrava nemají zpracován strategický plán, ani vlastní plán prevence kriminality. Bezpečností se v daných obcích zabývá obecní či městský úřad v čele se starostou a zastupitelstvo obcí. Pro cílovou skupinu děti a mládež jsou preventivní aktivity realizovány ve školských zařízeních v obcích.

Ve městě Orlová úspěšně funguje podpora prevence kriminality a je vhodné rozšířit tuto dobrou praxi v rámci meziobecní spolupráce i na okolní menší obce, které danou problematiku doposud neřešily. Přínosem pro celé území ORP Orlová by bylo propojení dosavadních preventivních aktivit, vytvoření funkčního systému koordinace preventivních aktivit a doplnění nové aktivity působící na celé území ORP Orlová.

Všechny aktivity zaměřené na zlepšování bezpečnosti je nutné koordinovat v rámci celého území ORP Orlová, neboť působení pouze na území jedné obce je vysoce neefektivní. Cílem je vytvořit bezpečné území ve všech obcích ORP Orlová.

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

PO 1 - Kumulace sociálně patologických jevů v území

Cíl 1.1 - Podpora realizace preventivních aktivit na celém území ORP

Cíl 1.2 - Zajištění dostupnosti služeb sociální prevence na celém území ORP Orlová

Cíl 1.3 - Aktivizace osob ohrožených sociálním vyloučením a podpora zaměstnanosti

Cíl 1.4 - Podpora komunikace a spolupráce dotčených subjektů v oblasti bezpečnosti s důrazem na zvyšování pocitu bezpečí obyvatel

Problémový okruh 1	Kumulace sociálně patologických jevů v území
Cíl 1.1	Podpora realizace preventivních aktivit na celém území ORP
Popis cíle	<p>Město Orlová je aktivně zapojeno v Programu prevence kriminality MV ČR, jenž je zaměřen na řešení bezpečnostní situace a problémů ve městě. V Orlové se realizuje celá řada preventivních aktivit, jejichž plánování, organizaci a financování zajišťuje manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor.</p> <p>Město Orlová se snaží maximálně využít všech možností externího financování pro realizaci projektů prevence kriminality (situační, sociální, informační prevence).</p> <p>Vzhledem k tomu, že obce Petřvald a Doubrava nemají zpracovaný plán prevence kriminality a nejsou zapojeny v Programu prevence kriminality MV ČR, bylo by vhodné propojení stávajících preventivních aktivit, vytvoření funkčního systému koordinace preventivních aktivit a doplnění o nové aktivity působící na celém území ORP Orlová. Účinných opatření lze dosáhnout jen dlouhodobou a koordinovanou spoluprací všech dotčených subjektů.</p> <p>Podporou realizace efektivních preventivních aktivit lze potlačovat výskyt sociálně patologických jevů a zlepšovat bezpečnostní situaci v území.</p> <p>V rámci meziobecní spolupráce je vhodné zaměřit se také na hodnocení efektivity vynaložených finančních prostředků ve vztahu k praktickým dopadům realizovaných preventivních projektů.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - doplnění stávající Pracovní skupiny pro prevenci kriminality, drogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy o zástupce obcí Petřvald a Doubrava a další dotčené subjekty - podpora efektivních preventivních aktivit na území všech obcí - iniciace koncepce prevence kriminality pro území ORP Orlová - vytvoření webové aplikace se zaměřením na prevenci kriminality - podpora realizace opatření Koncepce prevence kriminality ve městě Orlová na období 2012 - 2015 - aktualizace a realizace koncepčního dokumentu prevence kriminality na období po roce 2015 - zpracování návrhu smlouvy o spolupráci mezi obcemi ORP - tlak na úpravu pravidel dotací MV ČR v oblasti prevence kriminality (pro celé ORP) - zpracování návrhů finančního spolupodílení se obcí s ohledem na efektivnost
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet společných aktivit obcí v oblasti prevence kriminality
Správce cíle	Starosta obce Orlová

Problémový okruh 1	Kumulace sociálně patologických jevů v území
Cíl 1.2	Zajištění dostupnosti služeb sociální prevence na celém území ORP Orlová
Popis cíle	<p>Ve městě Orlová se nachází dvě sociálně vyloučené lokality, v nichž se vyskytují společensky nežádoucí jevy, jako jsou poruchy chování, vandalismus, záškoláctví, patologické hráčství, drogové a alkoholové závislosti a další. Sociálně slabé obyvatelstvo je závislé na sociálních dávkách, je vysoce zadlužené.</p> <p>V zájmu řešení problematiky těchto lokalit město Orlová vybudovalo Komunitní centrum Maják, jenž poskytuje služby sociální prevence (terénní práce, sociální poradenství, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi). Na území města Orlová také působí další služby sociální prevence: nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, kontaktní centrum, azylový dům.</p> <p>Také město Petřvald se potýká na svém území s koncentrací sociálně slabých obyvatel a s kumulací jejich patologického chování. Na území města nejsou poskytovány služby sociální prevence, jež by napomáhaly se zvládnutím krizové situace rodiny, k potlačování problémového způsobu života obyvatel a vedly ke zvýšenému pocitu bezpečí všech obyvatel území. Například nízkoprahové zařízení pro děti a mládež „FUTRA“ se nachází pouze v městské části Orlová-Lutyně. Jeho cílem je vytvářet a realizovat aktivity zaměřené na prevenci sociálně patologických jevů, podporovat mladé lidi ve zvládnutí obtížných životních situací, při začleňování do skupiny vrstevníků a společnosti.</p> <p>Z provedených analýz vyplývá, že je nedostatečná nabídka nízkoprahových zařízení v jednotlivých částech obcí ORP. Zapojení nestátních neziskových organizací by přineslo volnočasové aktivity pro děti ze sociálně vyloučeného prostředí od jejich útlého věku. Vhodné volnočasové aktivity vytvoří alternativní možnosti trávení volného času pro děti i dospělé. NNO mohou zajistit také doučování, školní kluby, zájmové kroužky.</p> <p>V rámci meziobecní spolupráce je vhodné využít dobré praxe města Orlová. Přínosem bude rozšířit působení služeb sociální prevence na celé území ORP. Obce prostřednictvím koordinace sociálních služeb mohou zefektivnit poskytování SS.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - podpora vzniku nových sociálních služeb - rozvoj spolupráce s NNO - rozšíření územního působení stávajících služeb sociální prevence na celé území ORP - podpora společného komunitního plánování, aktualizace Komunitního plánu - zpracování návrhu smlouvy o spolupráci mezi obcemi ORP - zpracování návrhů spolufinancování obcí s ohledem na efektivnost poskytovaných služeb - zajistit finanční podporu sociálních služeb z vlastních i externích zdrojů financování
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet registrovaných služeb sociální prevence v území ORP
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

Problémový okruh 1	Kumulace sociálně patologických jevů v území
Cíl 1.3	Aktivizace osob ohrožených sociálním vyloučením a podpora zaměstnanosti
Popis cíle	<p>Ve správním obvodu ORP Orlová se vyskytuje několik lokalit, ve kterých dochází ke kumulaci osob ohrožených sociálním vyloučením.</p> <p>Dlouhotrvající stav sociálního vyloučení se postupně projevuje rezignací na hledání pracovního uplatnění, apatií a vytváření alternativních způsobů získání financí na vlastní obživu. Typická je závislost na sociálních dávkách, nezaměstnanost, zadlužování, práce na černo, trestná a přestupková činnost. Při dlouhodobé nezaměstnanosti se snižují šance na plnohodnotný návrat do zaměstnání. Dochází k mezigeneračnímu přenosu tohoto patologického životního stylu. Nejmladší generace nezískávají pracovní návyky a chybí jim pozitivní vzory.</p> <p>Obce ORP Orlová mohou společně za spolupráce s úřady práce přispět k lepšímu zapojení osob ohrožených sociálním vyloučením do zaměstnání. Vhodnými opatřeními v rámci meziobecní spolupráce se jeví podporované zaměstnávání, podpora sociálního podnikání, veřejně prospěšné práce. Tato opatření napomáhají dosažení cíle aktivizace osob, naplnění jejich volného času, zachování pracovních návyků a dovedností, zvyšování motivace nezaměstnaných k hledání zaměstnání.</p> <p>Řešení do budoucna je v možnosti vytvoření pracovních míst u firem působících v území ORP Orlová např. v údržbě a úpravě zeleně, v úklidu obcí.</p> <p>Aktivizací osob ohrožených sociálním vyloučením dojde k potlačování jejich sociálně patologického chování a zlepšování bezpečnostní situace v území.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - podpora uplatnitelnosti osob ohrožených sociálním vyloučením na trhu práce včetně sociálního podnikání - podpora při realizaci projektů aktivní politiky zaměstnanosti se zohledněním potřeb specifických cílových skupin (VPP, podporované zaměstnání) - vytváření míst pro VPP - monitoring situace v oblasti trhu práce - podpora projektů zabývajících se rekvalifikací a dalším vzděláváním nezaměstnaných osob - zpřístupnění informací o nabídce pracovních míst
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet nově umístěných osob – VPP v rámci meziobecní spolupráce
Správce cíle	Starosta obce Orlová

Problémový okruh 1	Kumulace sociálně patologických jevů v území
Cíl 1.4	Podpora komunikace a spolupráce dotčených subjektů v oblasti bezpečnosti s důrazem na zvyšování pocitu bezpečí obyvatel
Popis cíle	<p>Bezpečnost v obci není jen záležitostí Policie ČR, také obec má řadu využitelných pravomocí nebo dovedností. Proces sociální integrace a zvyšování bezpečnosti v území musí probíhat v mnoha oblastech – bydlení, zaměstnání, vzdělávání a bezpečnosti. Ve všech těchto oblastech je třeba přijmout řadu opatření na úrovni samosprávy, policie, škol, sociálních služeb, nestátních institucí a dalších subjektů. Tato opatření je nutné vhodně kombinovat a koordinovat, bez propojení a návaznosti jednotlivých opatření se snižuje jejich účinnost. Přínosem je koordinovaná spolupráce všech zainteresovaných subjektů, jenž nyní v území ORP Orlová chybí. Vhodným řešením se jeví vznik multidisciplinární skupiny, jenž zajistí koordinaci spolupráce mezi všemi subjekty, sběr a přenos informací, analýzu problémů v území a hledání krátkodobých i dlouhodobých opatření k řešení definovaných problémů.</p> <p>Ve městě Orlová působí Pracovní skupina pro prevenci kriminality, protidrogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy. Multidisciplinární skupinu pro celé území ORP Orlová lze vytvořit doplněním stávající Pracovní skupiny pro prevenci kriminality, drogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy o zástupce obcí Petřvald a Doubrava a další dotčené subjekty působící v území ORP. Úlohou této skupiny bude zkvalitnění vzájemné spolupráce a komunikace mezi subjekty v ORP Orlová, které mohou být zainteresovány v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality. Zvyšování pocitu bezpečí obyvatel lze dosáhnout prostřednictvím informační prevence, jež zahrnuje zvyšování informovanosti obyvatel o možnostech účinné obrany a ochrany před trestnou činností a informovaností obyvatel o bezpečnostní situaci v území. Zvýšení pocitu důvěry a bezpečnosti občanů lze dosáhnout prostřednictvím cílené osvěty. Zkvalitnění informačního systému k problematice bezpečnosti a prevence kriminality lze dosáhnout prostřednictvím společné meziobecní webové aplikace v rámci oficiálních webových stránek obcí. Úlohou informovanosti obyvatel bude ovlivnit postoje lidí a dosáhnout zvýšení jejich odpovědnosti za bezpečnost a zároveň popularizovat činnost subjektů působících v oblasti bezpečnosti a usilovat o zvýšení důvěry občanů v Policii ČR a Městskou policii Orlová.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Multidisciplinární skupina - doplnit stávající Pracovní skupinu pro prevenci kriminality, drogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy o zástupce obcí Petřvald a Doubrava a další dotčené subjekty působící v území ORP - e-mailový rozesílač - systematická informovanost cílových skupin o účinných formách obrany své osoby a majetku a ochrany před sociálně patologickými jevy - rozšiřování kamerového systému - podpora a rozvoj MP Orlová - společná webová aplikace pro problematiku meziobecní spolupráce a bezpečnosti v území
Název indikátoru k hodnocení cíle	Setkání multidisciplinární skupiny
Správce cíle	Starosta obce Doubrava

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Kumulace sociálně patologických jevů v území		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Majetková kriminalita – nápad trestných činů v území		
Měrná jednotka	Počet/10 000 ob.		
Správce měřítka	Manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≤ 247	≤ 247
Skutečnost	247		
Popis měřítka:	Důležitým ukazatelem kvality života z hlediska bezpečnosti a pocitu bezpečí obyvatel je vývoj majetkové kriminality v území. Nápad trestných činů lze sledovat prostřednictvím statistiky Policie ČR.		
Metodika a výpočet:	Celkový počet majetkových činů v území SO ORP v daném roce dělený počtem obyvatel (k 31.12.) násobený 10 000 obyvatel		
Zdroj čerpání dat:	Policie ČR, ČSÚ		

Cíl 1.1	Podpora realizace preventivních aktivit na celém území ORP		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Počet společných aktivit obcí v oblasti prevence kriminality		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Ke snížení počtu sociálně patologických jevů v území ORP mohou obce v rámci meziobecní spolupráce společně realizovat řadu aktivit v oblasti prevence kriminality. Ke zlepšení situace v celém území ORP přispěje rozšíření dobré praxe v oblasti prevence kriminality z města Orlová. Indikátor vypovídá o počtu společně realizovaných preventivních aktivit v obcích ORP.		
Metodika a výpočet:	Počet společně realizovaných preventivních aktivit v rámci meziobecní spolupráce za kalendářní rok		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje obcí, dokumentace odboru školství, kultury a sportu		

Cíl 1.2	Zajištění dostupnosti služeb sociální prevence na celém území ORP Orlová		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet registrovaných služeb sociální prevence v území ORP		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Koordinátor sociálních služeb MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≥ 6	≥ 6
Skutečnost	6		

Popis měřítka:	<i>Služby sociální prevence přispívají ke snižování sociálně patologických jevů v území. Obce podporují v rámci výkonu samostatné působnosti sociální služby působící v území. Zvyšování počtu registrovaných služeb sociální prevence v celém území ORP bude přínosné k dosažení stanoveného cíle. Také stabilizace počtu služeb svědčí o splnění indikátoru, neboť je pro obce náročné podporovat sociální služby působící v území.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Počet registrovaných služeb sociální prevence v území ORP Orlová evidovaných v Registru poskytovatelů sociálních služeb v daném roce</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>MPSV, Registr poskytovatelů sociálních služeb</i>

Cíl 1.3	Aktivizace osob ohrožených sociálním vyloučením a podpora zaměstnanosti		
Číslo indikátoru	1.3.1		
Název indikátoru	Počet nově umístěných osob – VPP v rámci meziobecní spolupráce		
Měrná jednotka	Počet osob		
Správce měřítka	Starosta obce Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	Růst počtu s ohledem na APZ	Růst počtu s ohledem na APZ
Skutečnost	0	0	0
Popis měřítka:	<i>Obce ORP mohou společně ve spolupráci s Úřady práce přispět k aktivizaci osob prostřednictvím podporovaného zaměstnávání s využitím nástrojů APZ. Vhodným indikátorem je počet nově umístěných osob ve spolupráci s Úřadem práce na základě realizace projektů zaměřených na zaměstnání uchazečů o zaměstnání v rámci aktivit obcí a jejich organizací s využitím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (VPP).</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Počet nově umístěných osob prostřednictvím nástrojů APZ (VPP) v obcích či jejich organizacích v rámci meziobecní spolupráce za kalendářní rok</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Dokumentace projektu</i>		

Cíl 1.4	Podpora komunikace a spolupráce dotčených subjektů v oblasti bezpečnosti s důrazem na zvyšování pocitu bezpečí obyvatel		
Číslo indikátoru	1.4.1		
Název indikátoru	Setkání multidisciplinární skupiny		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán	0	2	4
Skutečnost	0	0	0
Popis měřítka:	<i>Vznik multidisciplinární skupiny na základě již fungující Pracovní skupiny pro prevenci kriminality, drogovou problematiku a ostatní sociálně patologické jevy ve městě Orlová a její doplnění o další subjekty působící v oblasti bezpečnosti z obcí Petřvald, Doubrava i Orlová.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Počet setkání multidisciplinární skupiny v kalendářním roce</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Zápisy z jednání multidisciplinární skupiny</i>		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přiblížování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Podpora realizace preventivních aktivit na celém území ORP	Starosta obce Orlová
1.2	Zajištění dostupnosti služeb sociální prevence na celém území ORP Orlová	Starosta obce Petřvald
1.3	Aktivizace osob ohrožených sociálním vyloučením a podpora zaměstnanosti	Starosta obce Orlová
1.4	Podpora komunikace a spolupráce dotčených subjektů v oblasti bezpečnosti s důrazem na zvyšování pocitu bezpečí obyvatel	Starosta obce Doubrava

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Majetková kriminalita – nápad trestných činů v území	Manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor MěÚ Orlová
1.1.1	Počet společných aktivit obcí v oblasti prevence kriminality	Manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor MěÚ Orlová
1.2.1	Počet registrovaných služeb sociální prevence v území ORP	Koordinátor komunitního plánování MěÚ Orlová
1.3.1	Počet nově umístěných osob – VPP v rámci meziobecní spolupráce	Starosta obce Orlová
1.4.1	Setkání multidisciplinární skupiny	Manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor MěÚ Orlová

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 6.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejednalo-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán na r. 2017	
Příprava	
Realizace	
Vyhodnocení	

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude

projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

V rámci zpracování návrhové části dokumentu byla stanovena na základě shody názorů starostů všech obcí ORP Orlová jednotná vize a slogan k propagaci území jako celku. Na základě výsledků analytické části dokumentu a s ohledem na výsledky jednání fokusní skupiny byl stanoven jeden problémový okruh: „Kumulace sociálně patologických jevů v území“. Pro řešení problému byly definovány čtyři cíle: „Podpora realizace preventivních aktivit na celém území ORP“, „Zajištění dostupnosti služeb sociální prevence na celém území ORP Orlová“, „Aktivizace osob

ohrožených sociálním vyloučením a podpora zaměstnanosti“ a „Podpora komunikace a spolupráce dotčených subjektů v oblasti bezpečnosti s důrazem na zvyšování pocitu bezpečí obyvatel“. Každý cíl má svého garanta, jenž sleduje jeho naplnění prostřednictvím jednotlivých určených indikátorů.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část strategie území SO ORP Orlová byla zpracovávána v období srpen – prosinec roku 2014. Realizační tým projektu připravil pracovní verzi jednotlivých částí a následně vždy proběhlo připomínkové řízení zástupců jednotlivých obcí a odborníků v dané oblasti. Konečné rozhodnutí a schválení jednotlivých částí vždy učinili starostové všech obcí.

Představitelé všech obcí ORP se shodli nad navrženou vizí a společně definovali jednotný slogan. Realizační tým projektu navrhl z výsledků analýz dva problémové okruhy, jenž byly na základě jednání fokusní skupiny zúženy do jednoho problémového okruhu. Fokusní skupina složená z představitelů všech obcí a odborníků na danou oblast také odsouhlasila navržené cíle meziobecní spolupráce. Starostové obcí si rozdělili gestorství nad plněním jednotlivých cílů prostřednictvím stanovených indikátorů.

6.5. Přílohy

Příloha č. 22: Projekty podpořené státní účelovou dotací z Programu prevence kriminality (citace Ročenka města Orlová na rok 2013)

Městský program prevence kriminality na rok 2013

1. Bezpečné bydlení

Stručný popis projektu: Projekt byl reakcí na nepříznivou bezpečnostní situaci v rizikových domech, které jsou v majetku města. V řešených domech (popsaných níže) se kumulovala celá řada negativních jevů, což mělo za následek soustavné zvyšování pocitu ohrožení u nájemníků. V domech takřka pravidelně docházelo k vandalismu, k majetkové trestné činnosti (zcižování a poškozování vybavení společných prostor apod.), k narušování veřejného pořádku, občanského soužití a dalším. Dosavadní opatření nebyla dostatečně účinná, proto majitel domu přistoupil k instalaci prostředků situační prevence s cílem eliminovat stávající rizika a ohrožení nájemníků domu, zamezit přístup nepovolaných osob a eliminovat škody na majetku a vybavení domů.

Jednalo se o opatření v následujících domech: Rydultovská čp. 1370, B. Smetany čp. 313 a Spojenců čp. 886–887.

2. Domovník

Stručný popis projektu: Projekt je přímou odpovědí na stávající potřeby města Orlová zvýšit bezpečnost a veřejný pořádek, posílit osobní odpovědnost občanů za dodržování bezpečnostních

standardů, společenských norem a nastolit systém opatření v rámci triády situační prevence kriminality: bezpečný občan – bezpečný dům – bezpečná lokalita.

Tento projekt představoval a dále představuje formu komplexního přístupu k řešení rizikového problému. Byl totiž velmi úzce provázán s dalšími projekty. Jedná se především o projekt ESF – Asistent prevence kriminality (dále jen APK), kdy došlo k vytvoření účelové osy spolupráce mezi DOMOVNÍKY – APK – okrskáři MěP Orlová.

V případě města se jednalo o tyto domy (Orlová-Město, čp. 313, Orlová-Poruba čp. 886/887 a Orlová-Lutyně čp. 1370 a 1390), které jsou v majetku města Orlová.

3. Rodina v bezpečí II.

Stručný popis projektu: Snížení kriminality dětí a mladistvých, sanace mezilidských a rodinných vztahů, zlepšení kvality života v rodinném systému, pomoc při řešení rodinných, výchovných a komunikačních problémů, odborné poradenství rizikovým rodinám při zvládání zátěžových situací.

Jednou z nejužitečnějších a nejvhodnějších metod prevence a intervence směřované k výše uvedené problematice je skupinový výcvik v „bezpečném“ prostředí, který je zaměřen na korigování problémů, které jsou spojené s výchovou dítěte, pozitivní motivaci osobních postojů, rozvoj a upevnování nekriminálních vzorců chování, odmítání negativních jevů, zvládání rizikových a stresových situací, asertivní chování a komunikaci při využití technik a metod sociálně psychologického, arteterapeutického a psychoterapeutického výcviku.

Smyslem tohoto projektu byla realizace víkendového výcvikového pobytu zaměřeného na posílení a zkvalitnění rodinných vztahů a výchovného prostředí, upevnování interpersonálních vazeb, řešení výchovných a mezigeneračních problémů, zkvalitňování komunikace v rodině, posílení schopností adekvátně řešit krizové a ohrožující situace, sebepoznání a rozvíjení nekriminálních vzorců chování.

Program byl určen pro rodiny s dětmi, které jsou klienty oddělení sociálně-právní ochrany dětí města Orlová. Každého ze tří víkendových pobytů se zúčastnilo 10 frekventantů.

4. Paleta zážitků - letní tábor

Stručný popis projektu: Prevence rizikového chování dětí a mládeže, ochrana nezletilých před trestnou činností, týráním, zanedbáváním či zneužíváním. Tábor je koncipován jako sled zážitkově vzdělávacích aktivit, které budou v souladu s cíli projektu. Realizátoři projektu přímou prací s dětmi a mládeží na tyto výchovně působili tak, aby účastníci rozvíjeli své komunikační a sociální dovednosti, naučili se zvládat zátěžové situace, dodržovat pravidla a stanovený řád.

Projekt byl určen pro děti a mládež ve věku 12–17 let, které jsou klienty oddělení sociálně-právní ochrany dětí a jejich rizikové chování či ohrožení rizikovým chováním jiných osob bylo jednorázově či opakovaně řešeno v rámci systému včasné intervence (SVI).

5. Ochrana osob a majetku

Stručný popis projektu: Smyslem projektu byla podpora realizace metod a prostředků situační prevence. Projekt byl zaměřen na problematiku bezpečí, ochrany osob a majetku v širším slova smyslu. Cílem projektu bylo představit občanům efektivní způsoby ochrany osob a majetku (domů, bytů, movitých věcí, motorových vozidel).

- Snížení majetkové kriminality (např. krádeží vloupáním do garáží, sklepů, dílen, zahradních chatek, do obchodů, restaurací a rodinných domků apod.)
- Získání komunity (obyvatele panelových a bytových domů atd.) pro proaktivní přístup k řešení zabezpečení svého majetku.
- Rozšíření povědomí o nových možnostech ochrany majetku.
- Odrazení potenciálního pachatele od protiprávního jednání vhodným zabezpečením objektu.

Projekt byl realizován jako 2 denní výstava zabezpečovací techniky a zařízení – mechanické a elektronické zabezpečovací systémy, jenž se dotýká širokých oblastí lidského života.

Součástí projektu byl i odborný seminář na téma vhodné a efektivní zabezpečení majetku prostřednictvím různých výrobků.

Variabilní fond prevence kriminality 2013			
	<i>Realizátor</i>	<i>Název projektu</i>	<i>Popis projektu</i>
1	o. s. SP+D kontakt, Havířov	Vzdělávání aktérů prevence kriminality	Realizace dvoudenního vzdělávacího semináře pro aktéry prevence kriminality ve městě Orlová
2	Slezská Diakonie Český Těšín	HANNAH Orlová, azylový dům – Bezpečný domov	Instalace elektronických zabezpečovacích systémů – kamery, elektrické ovládání otevírání dveří, telefony apod.
3	PPP Karviná	Týká se to také tebe	Realizace 2 typů vzdělávacích programů pro žáky 7.–9. tříd ZŠ v Orlové. Témata: „Láska je láska“ a „Šikana?“.
4	KS Benjamin, pobočka 04	Lépe a bezpečněji	Doplnění vybavení a částečná obnova komponentů herní sestavy vybudované v loňském roce.
5	Odbor sociální a zdravotní	Sportovní hitparáda	Program zaměřen na prevenci socio-kulturního vyloučení u dětí. Nabídka zapojení do sportovních aktivit u zavedených oddílů.
6	ZŠ Jarní 400, Orlová-Poruba	Spolu to zvládneme	Volnočasové aktivity pro děti ze ZŠ Jarní s cílem zvýšení motivace k plnění stanovených povinností a ke vzdělávání.
7	H. P. Martial Gym o.s.	Už se nebojím	Výcvik sebeobránných technik proti napadení pro ženy a dívky ze ZŠ a SŠ ve městě Orlová.
8	ZŠ K. Dvořáčka 1230, Orlová-Lutyně	Herna pro volnočasové aktivity dětí II.	Dovybavení stávající herna pro volnočasové aktivity dětí ze ZŠ K. Dvořáčka. Pořízení multifunkčního hracího stolu.

(Zdroj dat: Ročenka města Orlová na rok 2013, manažer prevence kriminality a protidrogový koordinátor MěÚ Orlová)

1. Domácí násilí - seminář

Stručný popis projektu: Projekt reagoval na další negativní jev, jehož výskyt je v našem městě potvrzen a poměrně rozšířen. Realizátoři předpokládají multidisciplinární spolupráci na řešení této problematiky (sociální odbor, intervenční centra, bezpečnostní složky, psychologové a NNO zabývající se touto problematikou).

Při samotné realizaci byl projekt rozšířen o problematiku obětí, resp. novelizace zákona o obětech. Výstupem byly mj. informační brožury pro odbornou veřejnost a letáky pro osoby postižené (oběti).

2. Dokončení Metropolitní optické sítě

Stručný popis projektu: V roce 2013 se jednalo o další etapy dokončování pátevní sítě pro Metropolitní optickou síť pro potřeby města Orlová. Tato optická síť bude využívána pro datové přenosy a pro městský kamerový systém.

3. Cyklo-běh za ČR bez drog

Stručný popis projektu: XI. ročník této akce byl tentokrát zahájen v Orlové. Jedná se o akci s cílem upozornit na rizika plynoucí ze zneužívání návykových látek. Akce byla doplněna o kulturní program a v jejím průběhu byly distribuovány informační materiály k problematice drog.

4. Bezpečný dům 886–887

Stručný popis projektu: Realizace zabezpečení vstupů do tohoto domu v Orlové-Porubě. Instalace systému tzv. „Chytrá klika“, kdy byly vyměněny zámkové systémy na vstupních dveřích. Dveře se nyní dají otevírat pomocí čipů, bez použití klíče. Projekt realizován mimo systém prevence kriminality z důvodu nemožnosti využití dotací.

Příloha č. 25: Majetkové trestné činy na území obcí Orlová a Doubrava v roce 2013

trestné činy	zjištěno		objasněno	
	počet	index	počet	%
krádeže vloupáním	317	97	62	20
krádeže vloupáním do obchodů	21	6	5	24
krádeže vloupáním do výkladních skříní	3	1	0	0
krádeže vloupáním do restaurací a hostinců	8	3	0	0
krádeže vloupáním do ubytovacích objektů	2	1	1	50
krádeže vloupáním do kiosků	14	4	10	71
krádeže vloupáním do škol	6	2	2	33
krádeže vloupáním do bytů	16	5	9	56
krádeže vloupáním do rodinných domů	34	10	12	35
krádeže vloupáním do ostatních objektů	212	65	23	11
krádeže prosté	438	134	112	26
krádeže kapesní	44	14	3	7
krádeže jiné na osobách	6	2	0	0
krádeže motorových vozidel jednostranných	4	1	2	50

trestné činy	zjištěno		objasněno	
	počet	index	počet	%
krádeže věcí z aut	134	41	11	8
krádeže součástí motorových vozidel	3	1	0	0
krádeže v bytech	15	5	10	67
krádeže v jiných objektech	84	26	56	67
krádeže ostatní	36	11	8	22
majetkové činy	822	252	188	23

(Zdroj dat: Mapa kriminality, statistika Policie ČR)

7. Téma 5.: Doprava

7.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

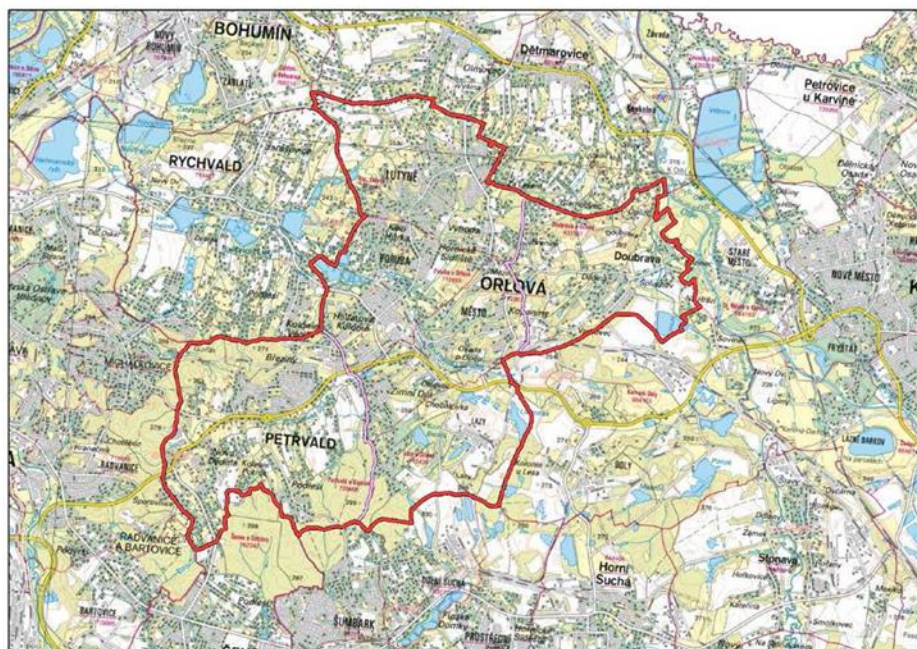
7.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů s rozšířenou působností.

Obce správního obvodu spolu standardně komunikují při výkonu přenesené působnosti, v samostatné působnosti ojedinele. Smyslem meziobecní spolupráce je vytvoření dlouhodobé kooperace tak, aby docházelo ke společnému rozvoji i rozvoji jednotlivých obcí. Pro meziobecní spolupráci je potřeba provést podrobnou analýzu situace v daném území, nalézt vhodné návrhy řešení problémů, které budou v rámci analýz identifikovány. Meziobecní spolupráce může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj území.

Pro zpracování strategie rozvoje aglomerace bylo vymezeno území celého správního obvodu ORP Orlová, neboť se jedná o územně malé ORP s katastrální výměrou 4 507 ha s dominantním jádrem městem Orlová. Správní obvod obce s rozšířenou působností Orlová zahrnuje správní území města Orlová, správní území města Petřvald a správní území obce Doubrava. Při jednání s představiteli jednotlivých obcí panovala shoda na návrhu rozvoje aglomerace řešením problematiky oblasti dopravy, dopravní obslužnosti a mobility v území s cílem zajistit podmínky pro zvýšení zaměstnanosti v území.

Mapa č. 8: Mapa území ORP Orlová

(Zdroj dat: Územně analytický podklad ORP Orlová, 2012)

Kvalitní doprava je nezbytnou podmínkou rozvoje území. V rámci rozvoje je nutno věnovat pozornost dopravní obslužnosti a dostupnosti a zlepšení infrastruktury. Co se týče dopravní infrastruktury, stát napomáhá rozvoji regionů budováním sítě dálnic, rychlostních komunikací a silnic 1. třídy. Kraje zkvalitňují dostupnost jednotlivých částí svého území zlepšováním stavu silnic 2. a 3. třídy. Obce svou péčí o místní komunikace umožňují napojení domů i podnikatelských objektů na silniční síť. Venkovské obce v periferních oblastech trpí faktem, že často nejsou dostupné po kvalitní komunikaci. Dopravní infrastruktura je nástrojem umožňujícím synergický efekt, zejména v případě spolupráce aktérů při uskutečňování rozvoje. Prostřednictvím meziobecní spolupráce je možné zkvalitňovat dopravní obslužnost území ORP, zlepšit dopravní spojení obyvatel obcí do okolních měst a problematika dopravy se tímto stává prostředkem na podporu zaměstnanosti v území.

Úkolem současné regionální politiky je snižovat rozdíly mezi úrovněmi rozvoje jednotlivých regionů a zabezpečování jejich harmonického rozvoje. Tento úkol vyžaduje nutnost spolupráce obcí při poznávání, pochopení a prosazování potřeb rozvoje a vytváření vhodných podmínek pro jejich realizaci.

Legislativa:

- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů
- Úplné znění zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách
- Zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů ve znění zákona č. 482/2004 Sb.
- Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Zdroje dat pro zpracování analytické části rozvoje aglomerace:

- 1) Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje, Ostrava, 2011
- 2) Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje, Ostrava 2010
- 3) Územně analytický podklad ORP Orlová, 2012
- 4) Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje, Proces – Centrum pro rozvoj obce a regionů, s. r. o., 2011
- 5) Politika územního rozvoje ČR 2008, MMR 2008
- 6) Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050, Praha 2013
- 7) Lubor Hruška – Tvrdý, Změny ve struktuře osídlení a jejich dopad na rozvoj měst a regionů, Accendo Ostrava 2012
- 8) Návrh řešení socioekonomicky znevýhodněných oblastí Moravskoslezského kraje, Agentura pro regionální rozvoje a. s., 2010
- 9) Generel dopravní infrastruktury města Orlová, 2008
- 10) Zpráva o situaci na trhu práce v karvinském regionu v roce 2013, Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště v Karviné, 2013
- 11) Statistický lexikon obcí 2013, ČSÚ

7.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

7.1.2.1. Základní charakteristika území aglomerace

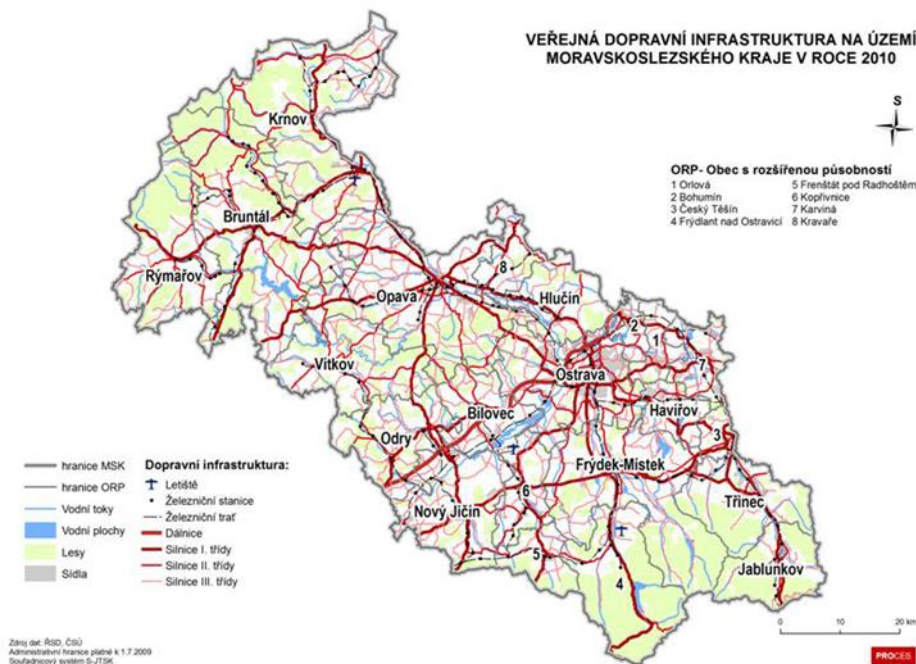
Správní obvod obce s rozšířenou působností Orlová zahrnuje správní území města Orlová, správní území města Petřvald a správní území obce Doubrava. Správní obvod sousedí se SO ORP Bohumín, SO ORP Ostrava, SO ORP Havířov a SO ORP Karviná a je součástí Moravskoslezského kraje. Moravskoslezský kraj leží na severovýchodě České republiky a tvoří jednu z nejvíce okrajových částí. Na severu a východě hraničí s polskými vojvodstvími – Slezským a Opolským, na jihovýchodě s Žilinským krajem na Slovensku. V rámci krajského uspořádání ČR je lemován Olomouckým krajem a na jihu se letmo dotýká kraje Zlínského. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní spolupráce ve výrobní oblasti, rozvoji infrastruktury, ochrany životního prostředí, kulturně-vzdělávací činnosti a především turistickém ruchu. Moravskoslezský kraj je svou polohou na křižovatce dopravních tahů (motiv tzv. „slezského kříže“), charakterem území s intenzivní urbanizací a polycentrickým uspořádáním sídelní aglomerace s intenzivní prvovýrobou a zpracovatelským průmyslem předurčen k dopravní přitažlivosti pro tranzitní dopravu i cílovou a zdrojovou dopravu.

Město Orlová ležící v severovýchodní části Moravskoslezského kraje má 30 345 obyvatel (k 31. 12. 2013). Orlová se v posledních letech potýká s poklesem počtu obyvatel. Městu Petřvald ležící jihozápadně od města Orlové se počet obyvatel za posledních deset let mírně navyšuje a koncem roku 2013 žilo ve městě Petřvald 7 095 obyvatel. Naopak obec Doubrava zaznamenala vlivem důlní činnosti úbytek obyvatel na 1 253 osob (k 31. 12. 2013).

Pro rozvoj aglomerace bylo identifikováno území celého správního obvodu ORP Orlová s velmi vysokou hustotou osídlení a malým počtem obcí. Dané území představuje zejména městské osídlení, částečně i vesnické osídlení. Převažuje zde tzv. slezská zástavba, rozptýlená zástavba jako pozůstatek původní zástavby – zemědělské a dělnické kolonie. Území plní funkci obytnou, obslužnou, výrobní a částečně i rekreační.

Rozvoj území je poznamenán polohou v blízkosti státních hranic s Polskem. Tato poloha se může jevit jako omezující, ale i rozvojový faktor pro dané území. Prostupnost hranice je zajištěna mimo jiné i připojením dálnice D47 na polské území.

Mapa č. 9: Veřejná dopravní infrastruktura na území Moravskoslezského kraje

(Zdroj dat: Lubor Hruška – Tvrdý, *Změny ve struktuře osídlení a jejich dopad na rozvoj měst a regionů*, Accendo Ostrava 2012)

Z historického hlediska měla Orlová zejména zemědělský charakter. Změna nastala roku 1817 až nálezem a následnou těžbou černého uhlí. Rozvojem těžby došlo k významnému nárůstu populace a mění se i způsob zástavby území. Vznikají nové průmyslové a těžební objekty a také pro bydlení pracujících řada havířských kolonií. Rozvoj těžby přinesl hospodářskou prosperitu kraje a s ní spojený společenský rozvoj regionu. Počátkem 20. století se stává Orlová centrem školství, sídlem mnoha spolků a čile se zde rozvíjí obchod. Rozšiřování těžby uhlí však postupně způsobuje důlní škody na domech zejména v Orlové a v Lazích. Proto započala výstavba velkého sídliště v Horní Lutyni, kde byli ubytováni obyvatelé z těžbou postižených částí Orlové a pracovníci pro průmysl. Takto byla zásadně změněna sídelní struktura území. Další negativní změnou je útlum těžby uhlí v 90. letech 20. století. Postupně byla ukončena těžba ve většině dolů na správním území ORP Orlové. Proces útlumu těžby způsobil zhoršení hospodářské a sociální situace v území a nadále negativně ovlivňuje udržitelný rozvoj území. Ve městě Orlová je minimální počet pracovních míst, včetně jejich nepříznivé struktury, způsoben zejména dopadem organizačních změn u důlních závodů.

Dlouhodobě vykazuje okres Karviná vysokou úroveň nezaměstnanosti v rámci ČR. Podíl nezaměstnaných se v území ORP Orlová zvýšil v roce 2013 na 12,5 % dle statistik Úřadu práce ČR.

Tab. č. 116: Počet zaměstnavatelů a zaměstnanost v území ORP Orlová v roce 2013

Velikost organizace podle počtu zaměstnanců	Počet zaměstnavatelů	Zaměstnanost	CELKEM za okres Karviná			
			Zaměstnavatelé		Zaměstnanost	
	Orlová	Orlová	celkem	podíl v %	celkem	podíl v %
5000 - více	0	0	0	0,00	0	0,00
1000 - 4999	0	0	5	1,16	9 871	18,94
500 - 999	1	719	13	3,01	8 409	16,13
100 - 499	6	899	94	21,76	19 672	37,74
26 - 99	31	1 335	258	59,72	12 788	24,53
20 - 25	11	246	62	14,35	1 390	2,67
Celkem	49	3 199	432	100,00	52 130	100,00

(Zdroj dat: Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště v Karviné)

Na území obce s rozšířenou působností Orlová se nachází jen jeden zaměstnavatel s více jak 500 zaměstnanci, což jsou 2 % zaměstnavatelů všech velikostí, ale zaměstnává 22 % všech zaměstnanců. Jedna osmina všech zaměstnavatelů v území spadá do kategorie zaměstnavatelů se 100 – 499 obyvateli a zaměstnává 28 % všech zaměstnanců. Nejvíce zaměstnavatelů (63 %) je ve velikostní kategorii 26 – 99 zaměstnanců a zaměstnává 41 % všech zaměstnanců. Čtvrtina zaměstnavatelů zaměstnává 20 – 25 zaměstnanců a podílí se na zaměstnanosti v území 8 %.

Ze zpráv Úřadu práce ČR plyne, že největší zaměstnavatel v území ORP Orlová je z odvětví těžby a dobývání, jedná se o akciovou společnost OKD. Další významné odvětví dle zaměstnanosti v ORP Orlová je vzdělávání, kdy zaměstnavateli jsou zejména příspěvkové organizace města (základní a mateřské školy) a veřejná správa a obrana a sociální služby.

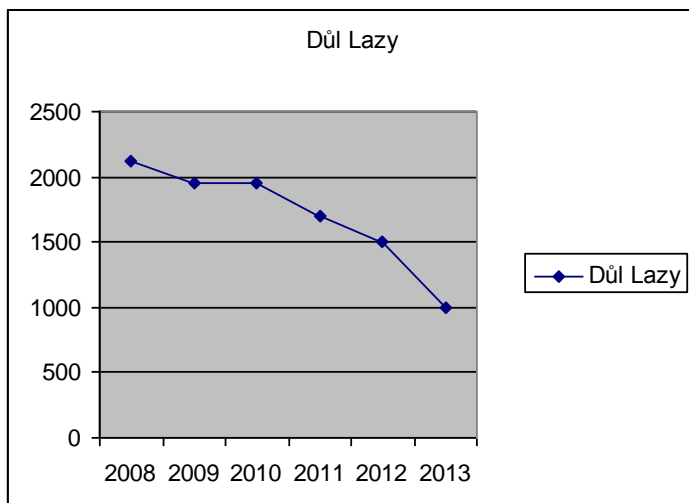
Nyní se na území ORP Orlová vyskytuje závod Důl Lazy, který společně se závodem Důl ČSA tvoří závod Důl Karviná společnosti OKD. Následující tabulka popisuje snižující se počty zaměstnanců v jednotlivých závodech. V Dole Lazy došlo během posledních šesti let k výraznému poklesu o tisíce zaměstnanců.

Tab. č. 117: Počty zaměstnanců v závodech OKD a. s.

	Důl Lazy	Důl ČSA	Celkem Důl Karviná	Důl ČSM	Důl Darkov
31. 12. 2008	2115	2411	4526	3220	3497
31. 12. 2009	1959	2228	4187	2792	2975
31. 12. 2010	1959	2200	3905	2736	2822
31. 12. 2011	1699	2106	3805	2751	2700
31. 12. 2012	1502	2119	3621	2649	2581
31. 12. 2013	1000	1918	2918	2350	2126

(Zdroj dat: Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště v Karviné)

Graf č. 14: Vývoj počtu zaměstnanců v závodu Důl Lazy

(Zdroj dat: Úřad práce ČR, kontaktní pracoviště v Karviné)

Nezaměstnanost obyvatel je regionálním problémem v závislosti na možnosti obyvatel pohybovat se za prací. Navazuje na ni řada důsledků: nižší sídelní stabilita obyvatel, sociální problémy, malá ochota investovat do bydlení. Dlouhodobě velmi vysoká úroveň nezaměstnanosti v regionu je zásadním problémem, který ohrožuje další pozitivní vývoj území. Z pohledu regionu je nutno řešit přípravu území pro podnikání, podporu aktivní politiky zaměstnanosti, směřování dotací do rozvoje regionu. Právě lokalizace průmyslových zón může významně ovlivnit požadavky na řešení dopravní infrastruktury a komplexní řešení problematiky dopravy.

Studie sídelní struktury Moravskoslezského kraje dokončená v únoru 2012 klasifikuje území z hlediska osídlení, prognózy změn do roku 2030 a návrhu možností regulace nástroji prostorového plánování, především územního plánování. Studie potvrdila, že na území kraje se značně projevují negativní důsledky globalizačních procesů spojené současně se špatnou dopravní dostupností některých odlehlejších oblastí kraje. Ze zjištění studie vyplývá, že na území kraje je několik oblastí, v nichž jsou projevy negativních vlivů natolik rozsáhlé, že může dojít k významnému ohrožení jejich udržitelného rozvoje. Tyto problémy jsou identifikovány zejména v rámci ORP Karviná (území celé ORP, tzn. obce Karviná, Stonava, Dětmárovice a Petrovice u Karviné), ORP Orlová (obce Orlová, Doubrava), ORP Bohumín (město Rychvald a obec Dolní Lutyně) a ORP Havířov (v Horní Suché), kde dochází k výrazným dopadům desindustrializace projevující se růstem nezaměstnanosti, a to především dlouhodobého charakteru, negativním přirozeným přírůstkem, který ovlivňuje nepříznivě věkové složení obyvatelstva, a vysokou rozvodovostí.

Indikátorem sociálních problémů, jak dokládá Studie sídelní struktury MSK, je zde také vyšší výplata dávek v hmotné nouzi. Z hlediska ekonomického dochází i ke snižování počtu pracovních míst, které se projevuje klesajícím významem této oblasti v sídelní struktuře kraje. Klíčovým problémem je nižší vzdělanostní a sociální úroveň obyvatel, která determinuje další rozvojové možnosti této oblasti (pokles koupěschopnosti obyvatel má negativní dopad mj. na rozvoj služeb). Zvýšený úbytek obyvatelstva migrací vykazují především jádrová města oblasti, z nichž se obyvatelé stěhují do okolních obcí. Na druhou stranu má především Havířov a Bohumín velice dobrou dostupnost do centra aglomerace a jejich rozvoj je výrazně spjat se situací právě v tomto centru.

7.1.2.2. Informace ze Zásad územního rozvoje kraje a územních plánů měst

Širší postavení SO ORP Orlová v sídelní struktuře ČR, kraje, regionu do značné míry předurčuje jeho funkce, vazby a možnosti dalšího vývoje. Toto postavení vyplývá ze základního vymezení a definice rozvojových oblastí, os a specifických oblastí na úrovni jednotlivých regionů, které je provedeno v Politice územního rozvoje ČR a následně zpřesněno v Zásadách územního rozvoje Moravskoslezského kraje, které však nepřinášejí změny v základním zařazení území do rozvojových a specifických oblastí.

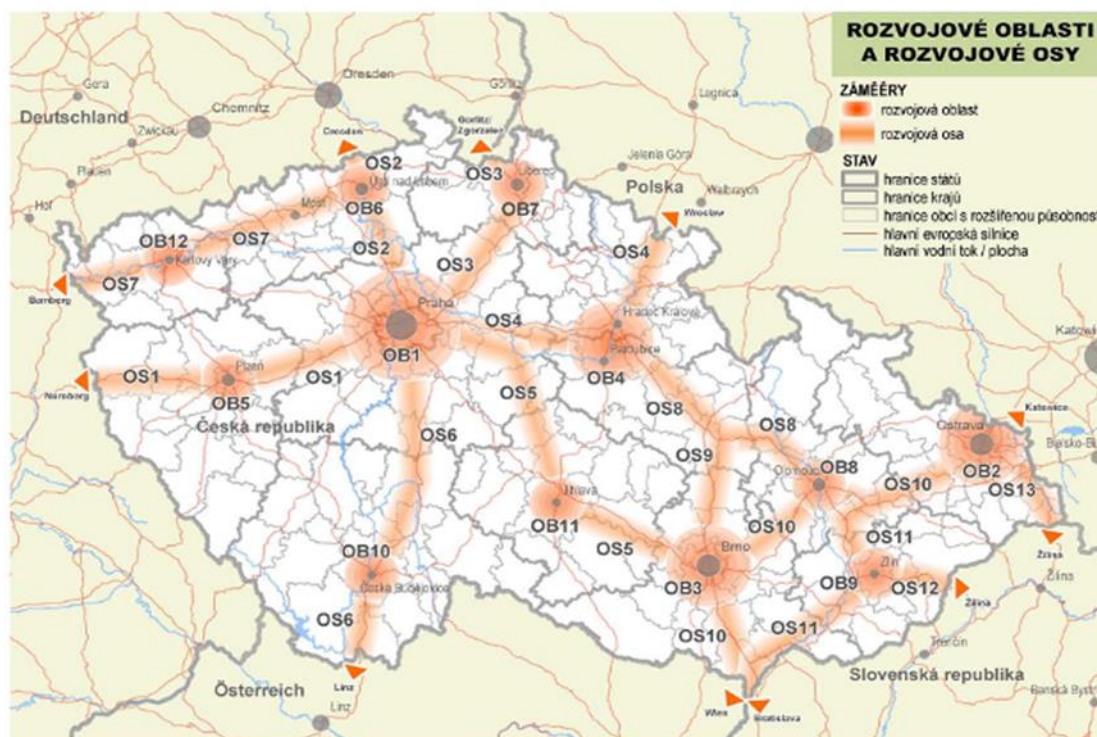
Z Politiky územního rozvoje ČR je patrné zejména základní vymezení rozvojových oblastí a os a specifických oblastí národního významu. Politika územního rozvoje ČR zahrnuje SO ORP Orlová do rozvojové oblasti OB 2 Ostrava a specifické oblasti SOB 4 Karvinsko.

OB2 Rozvojová oblast Ostrava

Vymezení:

území obcí z ORP Bílovec, Bohumín, Český Těšín, Frýdek-Místek (bez obcí v jihovýchodní části), Havířov, Hlučín, Karviná, Kopřivnice (jen obce v severní části), Kravaře (bez obcí v severní části), Orlová, Opava (bez obcí v západní a jihozápadní části), Ostrava, Třinec (bez obcí v jižní a jihovýchodní části).

Mapa č. 10 : Rozvojové oblasti a rozvojové osy

(Zdroj dat: Politika územního rozvoje ČR 2008, MMR 2008)

Důvody vymezení

Území je ovlivněno rozvojevou dynamikou krajského města Ostravy a mnohostranným působením husté sítě vedlejších center a urbanizovaného osídlení. Jedná se o velmi silnou koncentraci obyvatelstva a ekonomických činností, pro kterou je charakteristický dynamický rozvoj mezinárodní spolupráce se sousedícím polským regionem Horního Slezska. Výrazným předpokladem rozvoje je v současnosti budované napojení na dálniční síť ČR a Polska, jakož i poloha na II. a III. tranzitním železničním koridoru.

Úkolem pro územní plánování v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury pro oblast ORP Orlová je řešit územní souvislosti přestavby silnice I/11 Havířov - Český Těšín na standardní parametry rychlostní komunikace.

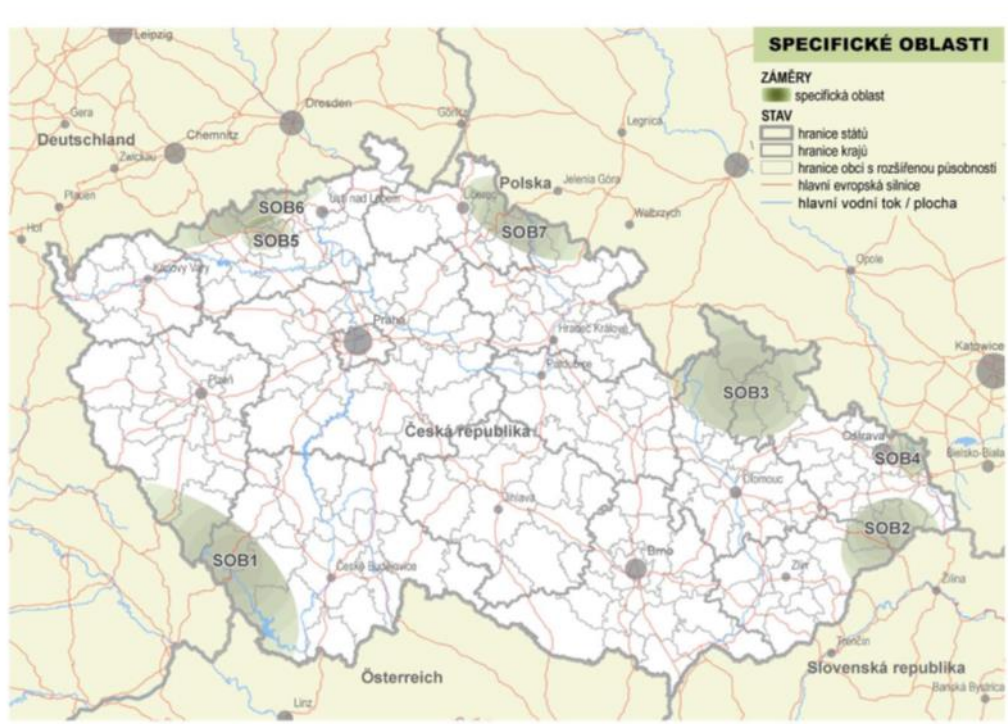
SOB 4 Specifická oblast Karvinsko

Specifické oblasti jsou vymezeny správními obvody obcí ORP, ve kterých se dlouhodobě projevují problémy z hlediska udržitelného rozvoje území.

Vymezení:

území obcí z ORP Bohumín, Havířov (severní část), Karviná, Orlová (jižní a východní část). Oblast je součástí rozvojové oblasti OB2 Ostrava.

Mapa č. 11 : Specifické oblasti

(Zdroj dat: Politika územního rozvoje ČR 2008, MMR 2008)

Důvody vymezení:

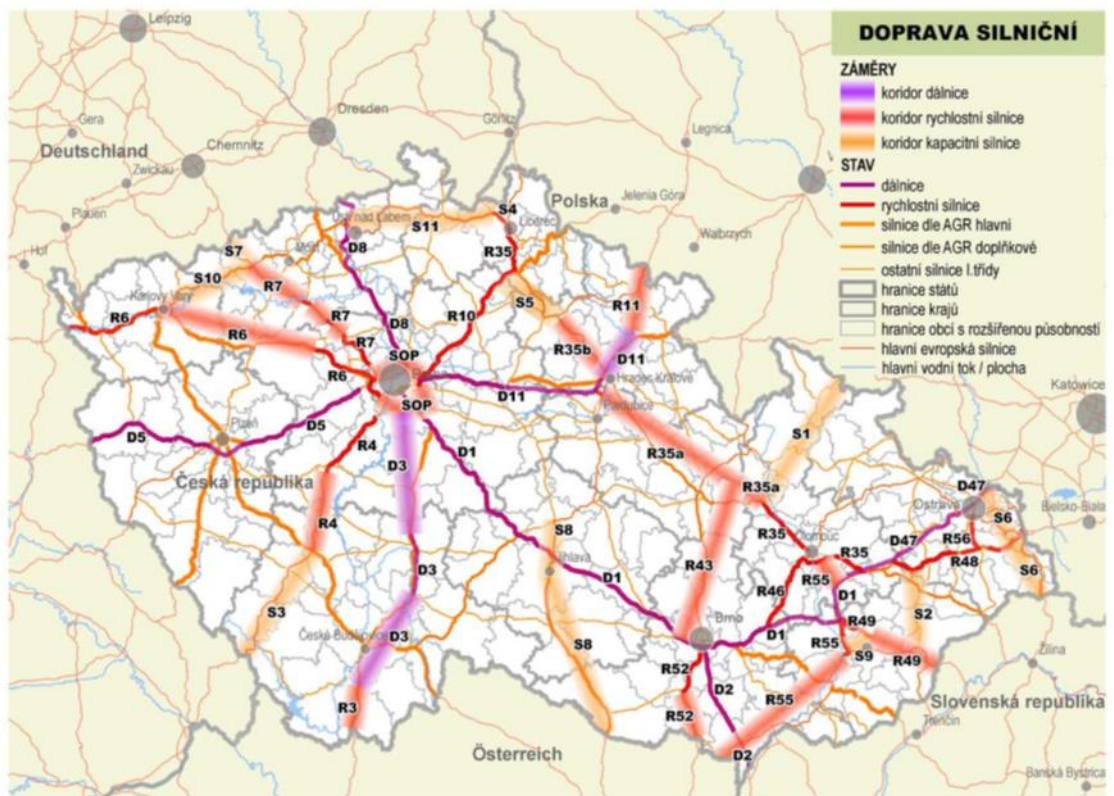
- Potřeba napravit strukturální postižení ekonomiky v oblasti, způsobené zejména útlumem těžkého průmyslu a racionalizací těžby uhlí a odstranit následky tohoto postižení, zejména vysokou nezaměstnanost.
- Potřeba napravit důsledky zejména dřívějšího nadměrného zatížení průmyslem a těžbou, především revitalizací devastovaných území a snížením dosud vysokého znečištění ovzduší.
- Potřeba využít pro další ekonomický rozvoj předpoklady plynoucí zejména z potenciálu výhodné dopravní polohy silně dopravně exponovaného území, kterým prochází hlavní železniční a silniční spojení na Polsko a Slovensko a dálniční propojení s Polskem.
- Potřeba řešit problematiku využívání významných zdrojů energetických nerostných surovin nadnárodního významu, které se v území nacházejí.

Hlavní úkoly pro územní plánování v oblasti rozvoje dopravní infrastruktury:

- Vytvářet územní podmínky pro regeneraci sídel v hlavních ekonomických střediscích a rekultivace devastovaných ploch za účelem využití pro nové průmyslové zóny či rekreační krajinu.
- Vyhledávat vhodné území pro nové průmyslové zóny a logistická centra.
- Řešit územní souvislosti spojené s dálnicí D47 (D1) a rychlostní silnicí R48.

Politika územního rozvoje dále vymezuje koridory dopravy jako ochranu ploch pro umístění komunikací celorepublikového významu. Pro území SO ORP Orlová platí vymezení Koridoru silniční dopravy S7 (Bohumín – Havířov – Třanovice - Mosty u Jablunkova – hranice ČR) z důvodu doplnění kapacitních dopravních cest.

Mapa č. 12: Doprava silniční

(Zdroj dat: Politika územního rozvoje ČR 2008, MMR 2008)

7.1.2.3. Popis stávajících dopravních vazeb v území ORP Orlová

Zdrojem dat pro zpracování popisu byl Územně analytický podklad ORP Orlová (dále jen ÚAP), General dopravní infrastruktury města Orlová a Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje.

Mapa č. 13: Mapa území ORP Orlová

(Zdroj dat: Územně analytický podklad ORP Orlová)

Dopravní vazby řešeného území zajišťuje především západovýchodní tah silnice I/59 (Ostrava – Orlová – Karviná), kterou doplňují silnice II/470 (Ostrava – Rychvald – Orlová), II/473 (Petřvald – Frýdek Místek) a II/474 (Hnojník – Dětmarovice). Silnice I/59 je hlavní spojnici Orlové s městy Ostrava, Petřvald a Karviná. Významnou příčkou je pak silnice II/474, která zajišťuje vazbu na silnici I/67 v Dětmarovicích (a následně na Bohumín) a rychlostní silnici R48 v Hnojníku, ostatní komunikace pak zajišťují především místní dopravní spojení např. s Rychvaldem (silnice II/470), Haviřovem (silnice II/473 a III/47210) nebo Karvinou (silnice III/47214). Nadřazené tahy rychlostní komunikace D1 (D47) a R48 jsou vedeny mimo území Orlové.

Významná změna v dopravní síti v Orlové v posledních dvaceti letech nastala rekonstrukcí ul. Masarykovy na směrově dělený profil s okružními křižovatkami, která zajistila nejen městský charakter této páteřní komunikace města, ale také zvýšení bezpečnosti pro pěší a cyklisty. Souběžně s tím došlo k výstavbě úseků cyklistických tras, dobudování řady parkovacích stání na terénu. Výjimečným dílem jsou hromadné parkovací garáže, které jsou účelně zasazeny do sídlištní zástavby.

V rámci rozvoje dopravní sítě je v záměru, který zásadně ovlivní podobu dopravní sítě města, propojení tahu R48 a dálnice D1 (D47). V severojižním směru prochází územím ORP Orlová koridor

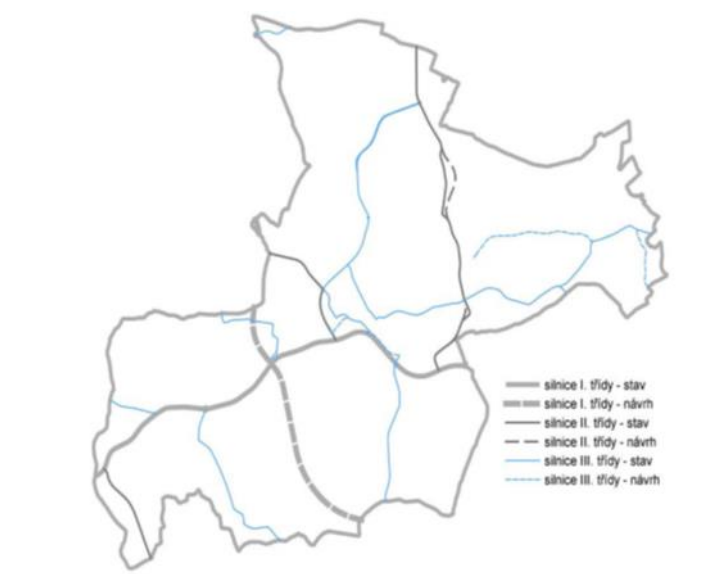
vymezený pro výstavbu nové silnice I. třídy s označením I/68 (dříve R 67). Tento koridor je na území ORP Orlová územně stabilizován v územních plánech Petřvaldu a Orlové. Silnice I/59 je správním obvodem ORP Orlová vedena ze západního směru od Ostravy a Orlové přes k. ú. Lazy u Orlové, Orlová a Petřvald u Karviné. Jedná se o komunikaci nadregionálního významu s šířkovým uspořádáním odpovídajícím čtyřpruhové směrově nerozdělené kategorii, v k. ú. Petřvald u Karviné pak v některých úsecích ve dvoupruhovém směrově nerozděleném šířkovém uspořádání.

Zásady územního rozvoje MSK, stejně jako územní plány Orlové a Petřvaldu, obsahují návrh přestavby této silnice na směrově dělený čtyřpruh. V souvislosti s tím je navrženo některé křižovatky přestavět na mimoúrovňové a některé jsou navrženy ke zrušení. Přestavba silnice je naplánovaná na období po ukončení vlivů těžby uhlí na celém úseku Karviná – Petřvald a umožní snížení frekvence dopravy na silnici I/67. Pro rozvoj území je nutné, aby vedení trasy vyhovovalo situování nových rozvojových ploch s nabídkou pracovních příležitostí po ukončení těžební činnosti.

V územním plánu Doubravy je navrženo vzhledem k zániku areálu bývalého Dolu Doubrava přehodnocení silnice III/47214, která ztrácí svůj dopravní význam a má proto být následně převedena do kategorie místních nebo účelových komunikací. Naopak u místní komunikace vedené z centra Doubravy směrem na Kopaniny se předpokládá, že se stane součástí přeložky silnice III/47215 až po napojení na II/474 na Kopaninách.

V územních plánech jednotlivých obcí jsou převážně navrženy směrové úpravy tras některých silnic s lokálním dopadem. V územním plánu města Orlová je zapracováno případné odklonění dopravy ze sil. III/4747 Masarykova z důvodu přetížení dané silnice a zklidnění dopravní situace v centrální části obce. Také je v plánu aktivit města pro zlepšení plynulosti provozu detekce vozidel a informace o hustotě provozu.

Obr. č. 1: Silniční síť na území ORP Orlová

(Zdroj dat: Územně analytický podklad ORP Orlová)

Intenzita dopravy na komunikacích

Tab. č. 118: Porovnání intenzit dopravy na komunikacích v ORP Orlová

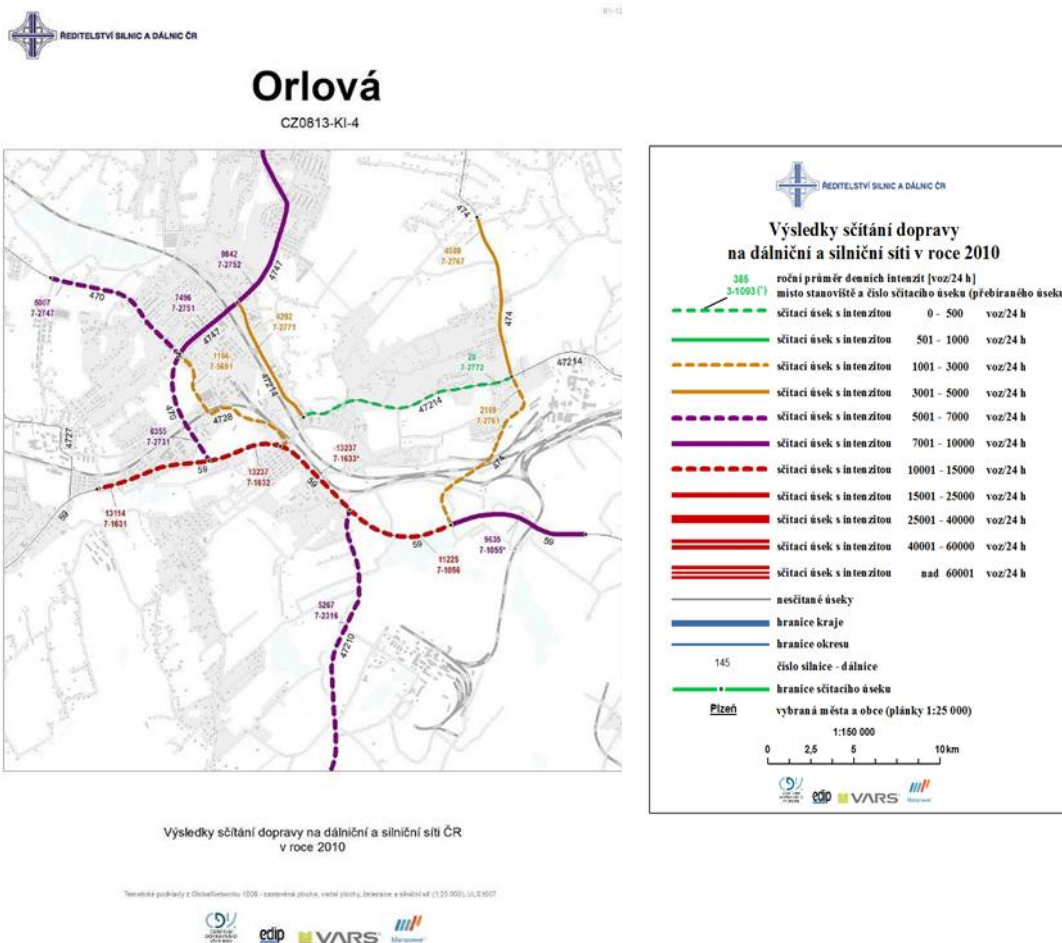
Označení silnice	Rok sčítání		
	2000	2005	2010
I/59	12237	14416	13237
II/470	7504	8641	6355
II/473	3014	3067	3610
II/474	3323	3432	8906
III/4712	-	2300	2307
III/4721	1392	1872	2088
III/4728	471	1057	1166
III/4747	10942	11452	12710
III/47210	5165	6712	5267
III/47214 (7-2770)	4340	2651	2255
III/47214 (7-2727)	-	1326	28

(Zdroj dat: Ředitelství silnic a dálnic, sčítání dopravy)

Pozn.: V tabulce jsou uvedeny nejvyšší nasčítané hodnoty úseku silnice. V případě silnice III/47214 je zdůrazněna změna v úseku Orlová - Město a Doubrava.

Největší dopravní zatížení se týká silnice I/59 (Ostrava - Orlová - Karviná), která je průtahem městy Petřvaldem a Orlovou. Na tomto úseku projelo přes 13 tis. motorových vozidel za 24 hodin dle sčítání dopravy v roce 2010. Výrazné dopravní zatížení se týká také páteřní silnice ve městě Orlová III/4747, která je vedena z Horní Lutyně do Poruby. Tato silnice má zatížení srovnatelné se silnicí I/59 a dosahovala hodnot 12 710 motorových vozidel za 24 hodin dle sčítání dopravy v roce 2010. Další významnou komunikací je silnice III/474 (Hnojník – Dětmárovice), u které se během pěti let mezi sčítáním v roce 2005 a v roce 2010 dopravní zatížení téměř ztrojnásobilo. Naopak silnice III/47214 (Karviná – Orlová) v úseku Orlová - Město, ul. Petra Cingra po ul. 17. Listopadu vykazuje výrazné snížení frekvence dopravy. Silnice III/47214 pokračuje po ul. Jana Čapka přes obec Doubrava, v tomto úseku zůstala v pětiletém horizontu frekvence dopravy stejná. V územním plánu obce Doubrava je již v plánu přehodnocení významu této silnice III/47214 ztrácející svůj dopravní význam do kategorie místní nebo účelové komunikace.

Obr. č. 2: Výsledky sčítání dopravy 2010

(Zdroj dat: Ředitelství silnic a dálnic)

Z křižovatkového sčítání provedeného pro zpracování Generelu dopravní infrastruktury města Orlová z roku 2008 vyplývá, že nejvyšší zatížení křižovatek je kromě průjezdního úseku sil. I/59 v centru města na okružních křižovatkách Masarykovy třídy. Nyní je vlivem vyšší automobilizace zatížení křižovatek větší než při daném sčítání.

Neustále narůstající individuální automobilovou dopravu v území ORP Orlová dokládá i statistika počtu vozidel v registru.

Tab. č. 119: Počet vozidel v registru vozidel odboru dopravy MěÚ Orlová

	2009	2010	2011	2012	2013
Počet vozidel	33 933	35 374	36 675	35 299	35 613
Počet provozovaných vozidel	21 647	22 002	22 416	21 347	21 157

(Zdroj dat: Odbor dopravy Městského úřadu Orlová)

Zdrojem dat byla statistika odboru dopravy MěÚ Orlová. Uvedené údaje se vztahují ke správnímu obvodu ORP Orlová, tzn. včetně města Petřvald a obce Doubravy (a také obce Dolní Lutyně do roku 2012).

Dle statistik vedených odborem dopravy bylo v roce 2012 registrováno 28 052 osobních automobilů a v následujícím roce 28 299 osobních automobilů.

Správním územím ORP Orlová nevede žádná celostátní železniční dráha, žádná regionální železniční trať, vysokorychlostní železniční trať. Pro využití železniční osobní přepravy musí obyvatelé ORP Orlová využít nejdříve jiný způsob dopravy k nejbližšímu nádraží (Bohumín, Karviná, Dětmárovice, Dolní Lutyně, Ostrava). Železniční doprava je zajištěna prostřednictvím celostátní dvoukolejné elektrifikované železniční trati č. 320 Bohumín – Čadca (Slovensko), která je v širších vazbách České Republiky součástí II. železničního koridoru a mezinárodního tahu E65 (ná vaznost na trať č. 270). Trať je zařazena i do evropské dopravní sítě, a to do tzv. VI. trans-evropského multimodálního (víceúčelového) dopravního koridoru – resp. jeho odbočky označené VI. B. Nákladní železniční dopravu zajišťuje poměrně rozsáhlý vlečkový systém (bývalá Košicko – bohumínská dráha), který je v Ostravě a Karvině zapojen do celostátních železničních tratí č. 270 a č. 320. Správním obvodem ORP Orlová je vedeno několik vleček ve správě Advanced World Transport, a. s., které jsou zapojeny do celostátních železničních tratí č. 320 nebo č. 321.

Dosažitelnost regionu letecky je zabezpečována prostřednictvím mezinárodního letiště v Mošnově, druhého největšího letiště v ČR, jehož délka přistávací dráhy 3 500 m umožňuje přistávání všech kategorií letadel bez omezení. Letiště se nachází v dojezdové vzdálenosti 27 km z hranice ORP Orlová.

Rozvojové plochy

V územních plánech obcí Orlové, Petřvaldu a Doubravy je vymezena řada ploch pro funkci výroby a s možností podnikání.

Na území města Orlová se nachází přibližně 90 ha volných rozvojových ploch. Třetina je ve vlastnictví Města Orlová, dalším významný podíl vlastní akciová společnost RPG PE Property, ostatní jsou ve vlastnictví jiných soukromých subjektů. K většině ploch je dobré silniční dopravní napojení, které je vždy nutno analyzovat z hlediska aktuální potřeby využití rozvojových ploch či z hlediska napojení na nové dopravní tahy. Průmyslová a podnikatelská zóna v Orlové „Žofie“ je připojena na silnici a lemována vlečkou ve správě Advanced World Transport, a.s.

Rozvojové plochy se nachází i na území města Petřvald a obce Doubrava. V obou obcích se vyskytuje území po bývalých důlních závodech vhodné k budoucímu rozvoji výroby. Brownfield Důl Pokrok je napojen místní komunikací se silnicí I. třídy ve směru Ostrava - Karviná. Záměrem města je využít lokalitu bývalého důlního závodu pro průmyslovou výrobu a částečně pro služby. Vzhledem k pokračujícímu doznívání důlní činnosti je využití podmíněno zásadami výstavby na této lokalitě.

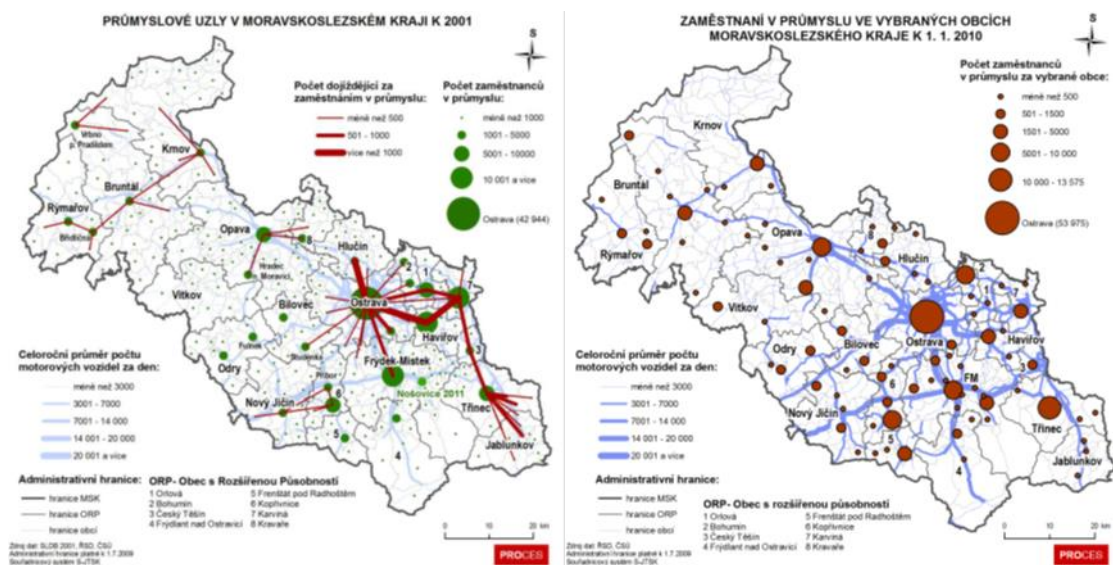
7.1.2.4. Dopravní obslužnost území ORP Orlová

V minulosti byly kvalita a rozsah dopravy ovlivňovány potřebami rychlé a kapacitně dostačující dopravy silniční i železniční z důvodu přepravy obyvatel do zaměstnání v těžkém průmyslu a dobývání a přepravy surovin a materiálu potřebných k výrobní činnosti. Dopravní spojení mezi městy Orlová, Karviná a Ostrava patřila z hlediska počtu cestujících a frekventovanosti dopravní obslužnosti mezi významná spojení v České republice. Orlová je součástí pásma doprovodného osídlení Ostravské aglomerace, která patří mezi největší aglomerace v ČR. V aglomeraci na malém území je situováno několik velkých měst: Havířov, Karviná, Orlová, Bohumín, Frýdek-Místek a Třinec.

Město Orlová lze definovat jako samostatnou mono centrickou aglomeraci, ve které město dominuje svou velikostí, a proto také zajišťuje dopravní obslužnost okolních obcí. Z hlediska územního je město Orlová přirozeným středem bývalého okresu Karviná.

Následující mapa popisuje přepravní proudy a počty zaměstnanců v průmyslu v Moravskoslezském kraji.

Mapa č. 14: Průmyslové uzly v MSK a zaměstnaní v průmyslu

(Zdroj dat: Lubor Hruška – Tvrď, *Změny ve struktuře osídlení a jejich dopad na rozvoj měst a regionů*, Accendo Ostrava 2012)

Ve východní části Ostravské aglomerace v okolí Orlové je poměrně hustá silniční síť zahrnující silnici I. třídy i silnice nižších tříd. Hlavním předpokladem rozvoje dopravní obslužnosti jsou dostatečně velké proudy cestujících za zaměstnáním a za vzděláním. Přirozeným centrem území je krajské město Ostrava s velkým množstvím průmyslových a jiných podniků, s velkou koncentrací škol a úřadů. Toto je hlavní přepravní proud z Orlové. Mezi další významné přepravní cíle patří Karviná, Bohumín, Havířov, neboť se zde nacházejí další významní zaměstnavatelé.

Na území města Orlová se nachází bohatá občanská vybavenost, především nákupní centra, jež jest cílem cest mnoha obyvatel okolních obcí. Ve městě se nachází také střední školy, do kterých dojíždějí studenti z okolních obcí.

Charakteristiku území ORP Orlová dle jednotlivých obcí a částí obcí obsahuje Příloha č. 26. Tato tabulka popisuje počet obyvatel v částech obcí, zaměstnanost a vyjížďku za prací mimo obec. Nejvíce obyvatel, třetina ekonomicky aktivních obyvatel, vyjíždí za prací mimo obec z Orlové - Lutyně, z části Olmovec. Z obce Doubravy vyjíždí za prací mimo obec téměř polovina všech ekonomicky aktivních obyvatel. Ve městě Petřvald vyjíždí jen třetina ekonomicky aktivních obyvatel.

Ve městě Orlová nejvíce obyvatel vyjíždí za prací do Ostravy (třetina všech vyjíždějících do zaměstnání). Dalším cílem vyjížďky dle pořadí je Karviná, Bohumín, Dětmorovice a Havířov. 75 % všech denně vyjíždějících stráví na cestě do zaměstnání do 30 minut. Statistika potvrzuje průmyslový charakter území, neboť polovina vyjíždějících je zaměstnána v průmyslu.

Ve městě Petřvald polovina všech vyjížďek obyvatel za zaměstnáním směřuje do Ostravy, zejména do průmyslových podniků. Další významné cíle vyjížďky za prací jsou Orlová, Havířov a Karviná. Pouhá třetina obyvatel stráví vyjížďkou za zaměstnáním více než 30 minut.

V obci Doubrava třetina obyvatel vyjíždí do Karviné. Další obyvatelé vyjíždějí zejména do Orlové a Ostravy. Dvěma třetinám obyvatel netrvá cesta za zaměstnáním déle než 30 minut.

Tab. č. 120: Dojíždějící a vyjíždějící do zaměstnání ve městech okresu Karviná

Kraj, okres, město	Počet zaměstnaných osob		Dojíždějící				Vyjíždějící			
	celkem	z toho ženy	do zaměstnání			žáci, stu- denti, učni	do zaměstnání			žáci, stu- denti, učni
			celkem	z toho			celkem	z toho		
				ženy	denně			ženy	denně	
Okres Karviná	100 555	46 017	20 354	8 143	18 548	7 059	35 070	13 842	31 302	9 645
Český Těšín	10 187	4 669	2 100	1 174	1 893	1 373	3 345	1 090	2 973	977
Bohumín	8 834	3 957	2 836	937	2 370	370	1 717	801	1 463	588
Havířov	29 216	13 442	2 518	1 551	2 274	1 733	11 349	4 186	10 200	2 399
Karviná	20 734	9 610	5 449	2 099	5 100	2 372	4 469	1 570	3 816	1 312
Orlová	12 261	5 747	1 820	708	1 654	757	4 426	1 860	3 977	1 084
Petřvald	2 641	1 227	585	269	541	57	1 150	553	1 029	357
Rychvald	2 992	1 347	412	233	394	12	1 460	659	1 321	472

(Zdroj dat: ČSÚ SLBD 2011)

Výše uvedená tabulka identifikuje situaci s dojížďkou a vyjížďkou za zaměstnáním v bývalém okrese Karviná a v jednotlivých městech v roce 2011. V okrese Karviná více obyvatel vyjíždí do zaměstnání, než dojíždí. Za zaměstnáním dojíždí více obyvatel pouze v Bohumíně a Karviné. V ostatních městech okresu většina obyvatel vyjíždí do jiných měst.

Následující tabulky identifikují dojíždějící, vyjíždějící a použití dopravního prostředku.

Tab. č. 121a: Dojíždějící dle použití dopravního prostředku

Kraj, okres dojížděky	Dojíždějící celkem	z toho dopravní prostředek							
		autobus	vlak	MHD	auto- mobil - řidič	automobil - spolu- cestující	motocykl	kolo	jiný do- pravní prostře- dek
MSK	161 341	32 757	9 761	9 451	57 049	12 966	188	1 844	258
Bruntál	8 584	2 625	459	68	2 934	880	10	76	21
Frýdek- Místek	30 032	6 712	1 736	510	11 348	3 187	47	586	52
Karviná	27 413	6 215	1 611	1 418	9 629	2 350	34	278	25
Nový Jičín	21 801	6 698	785	159	8 074	1 940	28	348	37
Opava	19 513	4 302	1 674	1 017	6 282	1 207	33	316	33
Ostrava- město	53 998	6 205	3 496	6 279	18 782	3 402	36	240	90
ČR	1 521 611	286 706	93988	101179	552665	116312	2 251	21553	3 998

(Zdroj dat: ČSÚ SLBD 2011)

Tab. č. 121b: Dojíždějící dle použití dopravního prostředku

Kraj, okres dojížděky	autobus + vlak	autobus + MHD	vlak + MHD	automobil - řidič + MHD	autobus + vlak + MHD	žádný dopravní prostředek
MSK	3 086	5 878	4 713	460	2 079	2 999
Bruntál	341	32	63	4	24	194
Frýdek-Místek	555	554	302	22	114	536
Karviná	555	924	688	66	264	340
Nový Jičín	354	106	62	12	39	551
Opava	661	492	595	43	249	442
Ostrava-město	620	3 770	3 003	313	1 389	936
ČR	27 767	50 737	39 620	7 524	19 560	33 129

(Zdroj dat: ČSÚ SLBD 2011)

Z výsledků sčítání vyplývá, že téměř polovina (43 %) obyvatel okresu Karviná ze všech dojíždějících používá k dojíždění do zaměstnání osobní automobil. 22 % dojíždějících okresu Karviná dojíždí autobusem a 5 % dojíždí MHD. Jen 1 % dojíždějících z okresu Karviná využívá k dopravě jízdní kolo.

Tab. č. 122a: Vyjíždějící dle použití dopravního prostředku

Kraj, okres vyjížděky	Vyjíždějící celkem	z toho dopravním prostředkem							
		auto-bus	vlak	MHD	auto-mobil - řidič	auto-mobil - spolucestující	moto-cykl	kolo	jiný
MSK	170 615	32 706	10 858	13 117	58 679	13 224	191	1 930	339
Bruntál	11 685	2 906	939	843	3 572	981	15	81	36
Frýdek-Místek	40 335	7 430	3 633	1 728	14 046	3 320	52	612	70
Karviná	43 544	8 948	2 143	2 941	15 333	3 834	32	358	65
Nový Jičín	28 391	7 087	1 661	1 068	9 609	2 308	34	370	61
Opava	27 959	4 818	1 626	2 789	9 416	1 745	38	355	58
Ostrava-město	18 701	1 517	856	3 748	6 703	1 036	20	154	49
ČR	1521 611	286 706	93 988	101 179	552 665	116 312	2 251	21 553	3 998

(Zdroj dat: ČSÚ SLBD 2011)

Tab. č. 122b: Vyjíždějící dle použití dopravního prostředku

Kraj, okres vyjížděky	Dopravní prostředek					
	autobus + vlak	autobus + MHD	vlak + MHD	automobil - řidič + MHD	autobus + vlak + MHD	žádný dopravní prostředek
MSK	3 158	5 925	5 129	513	2 008	4 114
Bruntál	345	81	139	21	87	477
Frýdek-Místek	1 050	978	1 188	59	518	952
Karviná	483	1 867	1 237	132	401	774
Nový Jičín	530	573	589	33	329	850
Opava	644	1 451	879	124	515	536
Ostrava-město	106	975	1 097	144	158	525
ČR	27 767	50 737	39 620	7 524	19 560	33 129

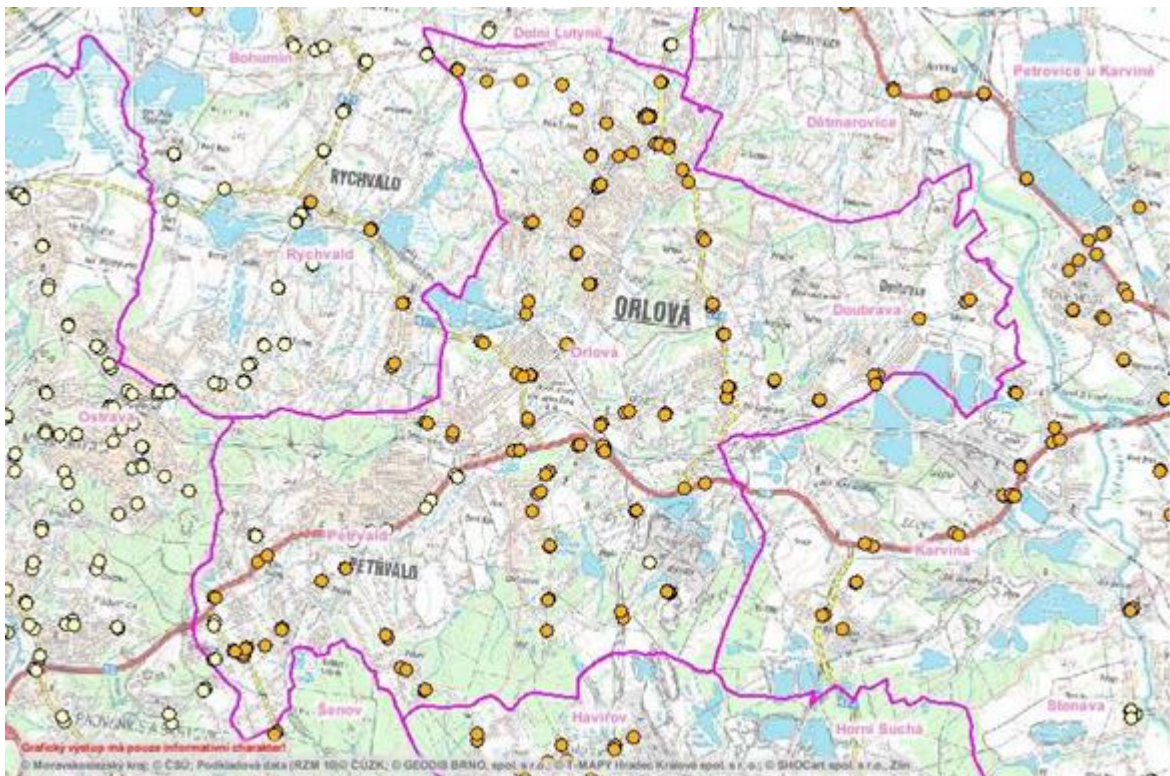
(Zdroj dat: ČSÚ SLBD 2011)

Individuální automobilovou dopravu používá k vyjížděce do zaměstnání 44 % vyjíždějících okresu Karviná. Čtvrtina vyjíždějících okresu Karviná jezdí hromadnou dopravou – autobusem a MHD. Na jízdním kole vyjíždí necelé procento vyjíždějících okresu Karviná.

7.1.2.5. Veřejná hromadná silniční doprava ORP Orlová

Veřejnou linkovou autobusovou dopravu zajišťuje v území ORP Orlová Moravskoslezský kraj společně s jednotlivými obcemi. Organizátorem integrované dopravy v kraji je Koordinátor ODIS s. r. o. Časové vedení jednotlivých spojů v jízdním řádu se odvíjí od přepravních potřeb regionu a společenské potřeby autobusové a železniční dopravy. Hlavním záměrem kraje je plošná integrace veřejné dopravy, sjednocení odbavovacího systému a zavedení jednotného jízdního dokladu.

Mapa č. 15: Mapa území ORP Orlová s vyznačenými autobusovými zastávkami

(Zdroj dat: Mapy Moravskoslezského kraje (http://mapy.kr-moravskoslezsky.cz/tms/dsh_doprava/index.php?client_type=map_resize&Project=TMS_KU_DSH_DOPRAVA&client_lang=cz_win))

Na území města Orlová funguje Integrovaný dopravní systém, v němž je zapojen dopravce akciová společnost ČSAD Karviná. Tento systém je nadstavbou systému veřejné dopravy usnadňující využívání městské a příměstské dopravy. Umožňuje cestovat na jeden jízdní doklad (zakoupený prostřednictvím čipové karty) více spoji MHD, ale i spoji příměstské dopravy.

Společnost ČSAD Karviná a.s., která je součástí holdingu 3ČSAD zahrnující taktéž ČSAD Havířov, a.s., ČSAD Frýdek – Místek, a.s., je rozdělena do dvou provozoven, a to Karviná a Orlová. Provozovna Orlová ČSAD a.s. zajišťuje přepravu u 20 příměstských linek. ČSAD Karviná zajišťuje spojení měst Karviná a Orlová s okolními obcemi a městy Bohumín, Český Těšín, Havířov a Ostrava.

ČSAD Havířov a.s. obsluhuje město Havířov a spojení do okolních obcí a také spojení s městy Bohumín, Frýdek-Místek, Karviná, Orlová a Ostrava.

Společnost 3ČSAD je zapojena do Integrovaného dopravního systému ODIS pro Moravskoslezský kraj.

V rámci ODIS jsou jednotlivé dopravní systémy propojeny jednotným tarifem, který umožňuje cestujícímu volbu dopravního prostředku nebo dopravce v jednotlivých úsecích své cesty. Zaváděním integrovaného dopravního systému a nabídnutím jednotného a společného tarifu u několika dopravců bývá pro cestující docíleno obvykle nižšího jízdného, než je tomu u tarifů jednotlivých samostatných dopravců. Nastavením nižší cenové hladiny samozřejmě vznikají protarifovací ztráty, které je nutno dopravci dofinancovat z rozpočtu Moravskoslezského kraje či z rozpočtu obcí. Veřejnou autobusovou příměstskou dopravu dotují obce pouze v nepracovních dnech na linkách zasahující na území obce. V pracovních dnech dotuje příměstskou dopravu Moravskoslezský kraj.

Plánovanou zásadní změnou v organizaci veřejné osobní dopravy je vybudování ostravského terminálu Hranečník – stavba je projekčně připravena. Dokončení stavby bude mít zásadní vliv na organizaci vedení příměstských autobusových i městských linek a zejména všeobecně na podstatné zvýšení kultury cestování, resp. přestupování. Hranečník by měl být jedním ze čtyř velkých terminálů, které budou na území města Ostrava. Dalším významným přestupným uzlem pro obyvatele území ORP Orlová bude ostravský uzel Hlavní nádraží, jenž je také plánován.

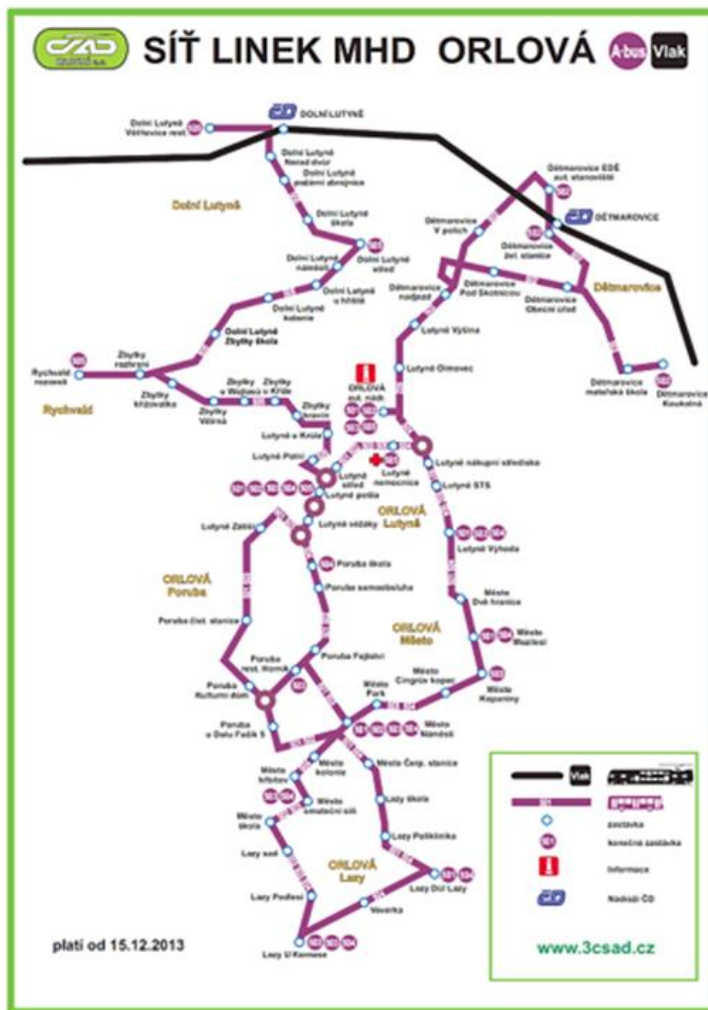
ČSAD Karviná, a.s. provozuje ve městě Orlová také síť linek MHD - celkem 5 autobusových linek na území města Orlová a přilehlých obcí – Dolní Lutyně, Rychvald, Dětmárovce. Autobusové linky MHD Orlová jsou objednávány na základě požadavků Města Orlová a zajišťují optimální spojení na území celého města Orlová.

Linka MHD 502 slouží jako přípojná linka na železniční dopravu k železniční stanici Dětmárovce (trať 320). Všechny linky MHD jsou zapojeny do IDS města Orlová, v jehož systému je pouze dopravce ČSAD Karviná, a.s.

Pro zlepšení dostupnosti veřejné dopravy pro své občany Město Orlová poskytuje v MHD bezplatnou přepravu seniorů již od 65 let.

Město Orlová usiluje v rámci příprav zavedení „Projekt optimalizace MHD Orlová“ o zvýšení efektivity vynakládaných finančních prostředků na MHD a zvýšení zájmu občanů o tuto dopravu. První kroky nastanou již od 1. 7. 2014, kdy dojde ke změnám obvodu IDS města Orlová u linek 870551 a 87558 se změní hraniční zastávka mimo město Orlová až na zastávku Petřvald, Březiny. U linky 870553 se změní hraniční zastávka Rychvald, Zámek. Tento pozitivní krok přispěje obyvatelům města ke zkvalitnění cesty do měst Ostrava a Havířov. Další změnou je zavedení nových ročních či měsíčních zvýhodněných kupónů, které výrazně zlevní přepravu obyvatel města v MHD.

Obr. č. 3: Schéma linek MHD Orlová

(Zdroj dat: 3CSAD.cz)

Na vybraných linkách příměstské dopravy provozovaných ČSAD Karviná a.s. se ve stanoveném obvodu IDS Orlová přepravují cestující za levnější tarif platný pro linky MHD na území města Orlová a ne za tarif PHD.

Stanovený obvod IDS města Orlové:

1 zóna – Linky PHD zařazené do tarifu IDS a tarifu MHD a jejich hraniční zastávky:

- 870534 Karviná-Orlová a zpět

v úseku zastávek: Orlová, Lutyně, AN - Doubrava, Špluchov - Karviná, Jánská;

- 870551 Orlová – Petřvald - Ostrava a zpět

v úseku zastávek: Orlová, Lutyně, AN – Orlová, Město, Zimný důl;

- 870553 Orlová - Rychvald - Ostrava a zpět

v úseku zastávek: Orlová, Lutyně, AN - Rychvald, Mlékárenská;

- 870558 Orlová – Petřvald - Bohumín a zpět

v úseku zastávek: Orlová, Lutyně, AN -Orlová, Město, Zimný důl.

Příměstská doprava mezi obcemi v rámci ORP je pokryta dostatečnou četností spojů. Z města Petřvald vyjíždí denně směrem do města Orlová 58 spojů. Z obce Doubrava vyjíždí do Orlové denně 37 spojů, které jsou zapojeny do IDS a občané využívají levnější jízdné v rámci tarifu MHD.

Obec Doubrava zajišťuje pro své obyvatele další službu – účelový školní spoj, který sváží a odváží děti i ostatní obyvatele z okrajových částí obce k základní škole. Spoj má 14 zastávek a jezdí v ranních a časných odpoledních hodinách.

Do města Petřvald zajíždí spoj MHD Ostrava – linka 30, která končí v zastávce Petřvald - Březiny a vede z Bazalů přes Hranečnick, projíždí městem Petřvald, kde má osm zastávek. Také z Havířova do zastávky Březiny zajíždí MHD Havířov linka 403 umožňující spojení pro obyvatele Petřvaldu až do centra Havířova.

7.1.2.6. Železniční doprava

Skoro 100 let fungovala v Orlové osobní kolejová doprava. Počínaje rokem 1869 až do roku 1967. Byla provozovaná na části původní Košicko - bohumínské dráhy. V důsledku negativních vlivů důlní činnosti byl chod v šedesátých letech minulého století ukončen. Dnes je Orlová jediným městem v České republice s počtem obyvatel nad 10 tisíc bez vlakového spojení. Zbývající koleje poblíž historického jádra města slouží nyní nákladní dopravě. Staniční budova, kde se zastavovaly také rychlíky, byla zbourána. Dnes její existenci připomínají pouze koleje a ulice s názvem Nádražní.

Následující tabulka znázorňuje seznam obcí bez veřejné osobní železniční dopravy. Výčet zahrnuje dvacet největších obcí dle počtu obyvatel.

Tab. č. 123: Seznam dvaceti největších obcí bez veřejné osobní železniční dopravy

Pořadí	Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2013	Okres
1	Orlová	30345	Karviná
2	Benátky nad Jizerou	7391	Mladá Boleslav
3	Rychvald	7292	Karviná
4	Petřvald	7095	Karviná
5	Úpice	5825	Trutnov
6	Odolena Voda	5712	Praha
7	Polná	5141	Jihlava
8	Habartov	5134	Sokolov

Pořadí	Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2013	Okres
9	Velká Bíteš	5100	Žďár nad Sázavou
10	Trhové Sviny	5034	České Budějovice
11	Meziboří	4832	Most
12	Ludgeřovice	4812	Opava
13	Hluk	4482	Uherské Hradiště
14	Cvikov	4461	Česká Lípa
15	Těrlicko	4347	Karviná
16	Lišov	4228	České Budějovice
17	Ratíškovice	4128	Hodonín
18	Kamenický Šenov	4104	Česká Lípa
19	Zbýšov	3864	Brno
20	Strání	3681	Uherské Hradiště

(Zdroj dat: vlastní zpracování, ČSÚ)

Územím ORP Orlová je vedeno několik vleček ve vlastnictví nákladní dopravní společnosti Advanced World Transport, a.s., které jsou zapojeny do celostátních železničních tratí č. 320 nebo č. 321.

Stávající dopravní obslužnost je směřována pouze po silnici formou individuální automobilové dopravy nebo veřejné silniční dopravy. Tato situace je do budoucna vzhledem k udržitelnosti nedostačující. Z podnětu obcí byly zpracovány studie ke zprovoznění osobní železniční dopravy. Vzhledem k provozu tramvají v Ostravě a existencí železničních tratí byl navržen provoz vlakotramvaje se čtyřmi variantami.

První trasa Sever po stávající železniční trati Ostrava – Bohumín - Dolní Lutyně by vyžádala dostavbu tratě do Orlové podél pozemních komunikací. Druhá varianta Střed z Ostravy – Heřmanice – Orlová počítá s využitím vleček společnosti AWT a.s. a také železniční trati SŽDC. Varianta Jih spojuje města Ostrava – Petřvald – Orlová-Město po vlečce společnosti AWT a.s. a pro spojení do Orlové - Lutyně je plánována dostavba trati souběžně s pozemní komunikací. Další varianta Jih počítá s novou výstavbou trati Ostrava – Radvanice – Orlová. Podrobně byl zpracován průjezd městem Orlová. Jednokolejná trať je maximálně odhlučňovaná a se ztlumenou vibrací. Zastávky vlakotramvají jsou plánovány v místech autobusových stanic. Ukončení trati je navrženo ve stávajícím autobusovém nádraží s možným záchytným parkovištěm.

Vlakotramvaj by pro obyvatele zajišťovala dopravní obslužnost mezi městy a zároveň i místní dopravu. Samozřejmostí je možnost přestupu na nekelejevou dopravu. I přes snahu představitelů obcí se studie vlakotramvaje doposud nedostala mezi současné priority Moravskoslezského kraje.

Ve Strategickém plánu města Bohumín, jenž sousedí s ORP Orlová, je pro období 2014 - 2020 konkretizováno opatření: spolupráce s ostatními městy na záměru realizace vlakovtravaje Ostrava – Bohumín – Orlová – Karviná s cílem zkvalitnění integrovaného systému hromadné dopravy.

Mezi hlavní zásady rozvoje železniční sítě v dokumentu Dopravní politika ČR pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050 patří „po stránce legislativní a normativní připravit prostor pro případnou přípravu projektů tram - train systémů.“

Rozvoj a dobudování vlečky pro kolejovou obsluhu rozvojových a průmyslových ploch na území ORP s napojením na stávající kolejiště by přineslo zvýšení podílu obsluhy kolejovou dopravou na úkor automobilové nákladní dopravy a zvýšilo atraktivnost rozvojových ploch.

7.1.2.7. Bezpečnost na silnicích

Pro analýzu dopravní nehodovosti ve městě Orlová byla použita data od Policie ČR. Na území ORP se nevyskytuje regionálně významná nehodová lokalita.

Tab. č. 124: Dopravní nehody ve městě Orlová

ORLOVÁ					Moravskoslezský kraj
	2010	2011	2012	2013	2013
usmrceno	0	2	1	1	68
těžce zraněno	11	8	7	3	296
lehce zraněno	46	47	58	33	2248
zaviněno řidičem motorového vozidla	131	162	138	122	6686
zaviněno řidičem nemotorového vozidla	4	4	6	7	329
zaviněno chodcem	2	3	4	2	167
nepřiměřená rychlost	27	39	44	29	1346
nesprávné předjíždění	2	2	3	0	148
nesprávný způsob jízdy	88	103	77	86	4161
nedání přednosti	18	22	20	14	1031
vliv alkoholu	13	17	9	12	598
celkem DN	146	176	162	143	8145

(Zdroj dat: Odbor dopravy Městského úřadu Orlová, Policie ČR)

Významná změna s ohledem k bezpečnosti ve městě Orlová nastala rekonstrukcí ul. Masarykovy na směrově dělený profil s okružními křižovatkami, která zajistila nejen městský charakter této páteřní komunikace města, ale také zvýšení bezpečnosti pro pěší a cyklisty.

Tab. č. 125: Dopravní nehody ve městě Petřvald

Petřvald				
	2010	2011	2012	2013
usmrceno	0	0	0	1
těžce zraněno	2	3	0	2
lehce zraněno	11	12	13	18
zaviněno řidičem motorového vozidla	28	30	33	47
zaviněno řidičem nemotorového vozidla	1	1	2	0
zaviněno chodcem	0	0	2	1
nepřiměřená rychlost	6	10	12	18
nesprávné předjíždění	2	0	1	1
nesprávný způsob jízdy	14	16	13	16
nedání přednosti	7	5	9	12
celkem DN	37	33	47	50

(Zdroj dat: Policie ČR)

Počet nehod se ve městě Petřvald mírně zvyšuje se vzrůstající intenzitou dopravy na komunikacích. Městem prochází silnice I/59 spojující Ostravu, Orlovou a Karvinou, která výrazně ovlivňuje statistiku nehodovosti ve městě Petřvald.

Ve městě Petřvald narůstá počet nehod z důvodu nepřiměřené rychlosti a také se zvyšuje počet dopravních nehod zaviněných řidičem motorového vozidla.

Tab. č. 126: Dopravní nehody v obci Doubrava

Doubrava				
	2010	2011	2012	2013
usmrceno	0	0	0	0
těžce zraněno	2	4	2	0
lehce zraněno	1	5	5	1
zaviněno řidičem motorového vozidla	11	11	12	11
zaviněno řidičem nemotorového vozidla	1	2	4	3
zaviněno chodcem	0	0	0	0
nepřiměřená rychlost	2	5	8	4
nesprávné předjíždění	1	1	0	0
nedání přednosti	3	1	1	4
nesprávný způsob jízdy	5	6	7	6
celkem DN	12	13	16	14

(Zdroj dat: Policie ČR)

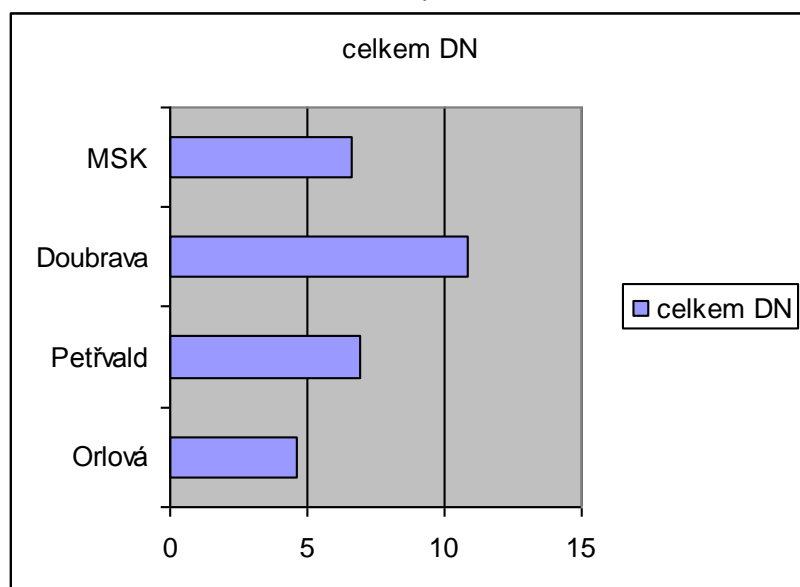
Srovnání nehodovosti v jednotlivých obcích a v Moravskoslezském kraji (MSK) znázorňuje následující tabulka. Největší nehodovosti na 1 000 obyvatel bylo dosaženo v obci Doubrava, naopak ve městě Orlová je nehodovost menší i ve srovnání s Moravskoslezským krajem.

Tab. č. 127: Počet nehod na 1000 obyvatel v obcích a Moravskoslezském kraji v roce 2013

	Orlová	Petřvald	Doubrava	MSK
Počet nehod na 1000 obyvatel v roce 2013	4,65	6,9	10,86	6,64

(Zdroj dat: Policie ČR, vlastní zpracování)

Graf č. 15: Počet nehod na 1000 obyvatel v obcích a Moravskoslezském kraji v roce 2013

(Zdroj dat: Policie ČR, vlastní zpracování)

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020 si klade za cíl do roku 2020 snížit počet usmrcených v silničním provozu na úroveň průměru evropských zemí a dále pak o 40 % snížit počet těžce zraněných.

7.1.2.8. Cyklistická a nemotorová doprava

Správním územím ORP Orlová jsou vedeny následující značené cyklistické trasy:

- dálková cyklotrasa č. 56 (Bohumín – Bukovec), která je součástí cyklistického okruhu Euroregionem Těšínské Slezsko, vedená přes k. ú. Horní Lutyně, Lazy u Orlové, Orlová a Poruba u Orlové;
- lokální cyklotrasa č. 6063 (Petřvald – Šenov – Sedliště) vedená přes k.ú. Petřvald u Karviné;
- Permoníkova cyklotrasa (na území k.ú. Doubrava u Orlové a Orlová);

- cyklotrasa A (Petřvald) vedená přes k.ú. Petřvald u Karviné;
- cyklotrasa B (Bohumín – Rychvald – Petřvald – Havířov) vedená přes k.ú. Petřvald u Karviné;
- cyklotrasa D (Petřvald – Orlová) vedená přes k.ú. Orlová a Petřvald u Karviné;
- cyklotrasa J vedená přes k.ú. Poruba u Orlové;
- cyklotrasa K (Petřvald – Bartovice) vedená přes k.ú. Orlová a Petřvald u Karviné;
- cyklotrasa M vedená přes k.ú. Poruba u Orlové.

Územím ORP Orlová prochází významná cykloturistická trasa 56, na kterou navazují cykloturistické trasy nižšího významu, místní trasy a stezky. Ve městě Orlová je vypracován projekt „Rozvoj cyklistické dopravy v Orlové“, jehož realizace byla podmíněna získáním externích zdrojů. V projektu jsou navrženy cyklistické trasy spojující obce Doubrava, Orlová, Petřvald i trasy propojující ORP Orlová s okolními obcemi.

V území není dostatečná obslužná infrastruktura k cyklistické dopravě, jako jsou orientační informační tabule, uzamykatelné stojany, přístřešky, odpočívky, lavičky. Na území se nenachází žádná úschovna cyklistických kol.

7.1.2.9. Finanční analýza

Pro zhodnocení financování oblasti dopravy v jednotlivých obcích byly porovnávány výdaje obcí dle zveřejněných rozpočtů obcí v časovém horizontu tří let.

Mezi běžné výdaje obcí patří výdaje na silnice zahrnující činnosti spojené se správou, údržbou, opravami, technickou obnovou a výstavbou silniční sítě a jejich součástí, včetně komunálních komunikací (§ 2212). Výdaje na provoz veřejné silniční dopravy zahrnují dotace veřejné silniční dopravě či jejímu provozování. Patří sem zejména činnosti autobusové dopravy, dotace k zabezpečení územní dopravní obslužnosti (§ 2221). Největší dotace do veřejné silniční dopravy v přepočtu na jednoho obyvatele obce poskytuje obec Doubrava.

Tab. č. 128: Roční výdaje obcí v tis. Kč v oblasti dopravy

Výdaje v tis. Kč		Orlová			Petřvald			Doubrava		
		2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
§ 2212	Silnice	39000	34000	23890	2900	2740	3935	1450	1500	1500
§ 2219	Pozemní komunikace	-	-	3299	416	446	423	160	144	144
§ 2221	Provoz veřejné silniční dopravy	16910	16328	16430	4430	3990	4300	1055	1050	1175
	Celkem	55910	50328	43619	7746	7176	8658	2665	2694	2819

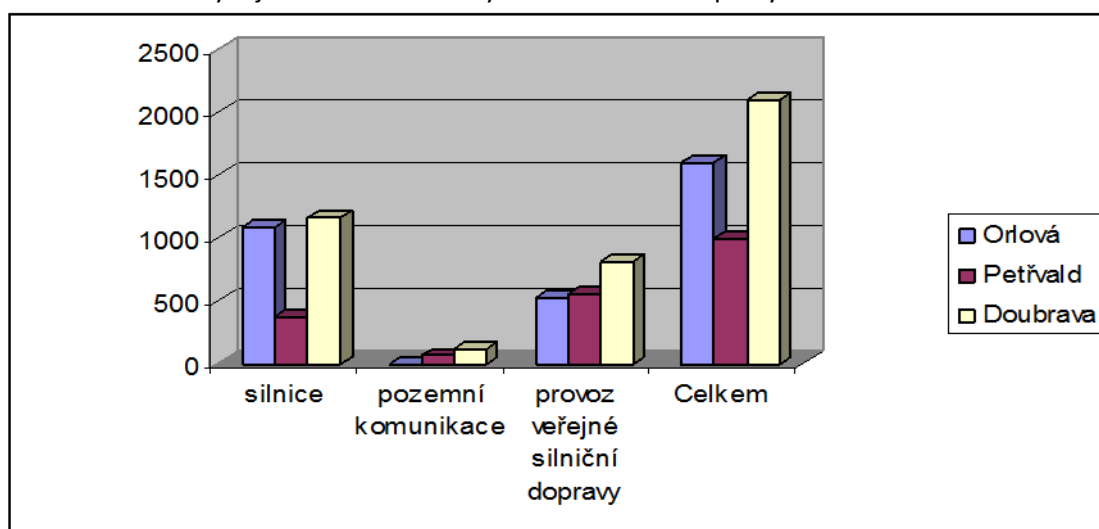
(Zdroj dat: zveřejněné rozpočty obcí)

Tab. č. 129: Roční výdaje obcí na 1 obyvatele v oblasti dopravy v roce 2013

Výdaje v Kč na 1 obyvatele v roce 2013		Orlová	Petřvald	Doubrava
§ 2212	Silnice	1083	378	1165
§ 2219	Pozemní komunikace	-	62	112
§ 2221	Provoz veřejné silniční dopravy	520	552	815
	Celkem	1603	992	2092

(Zdroj dat: zveřejněné rozpočty obcí, vlastní zpracování)

Graf č. 16: Roční výdaje obcí v Kč na 1 obyvatele v oblasti dopravy v roce 2013

(Zdroj dat: zveřejněné rozpočty obcí, vlastní zpracování)

Každá obec si v rámci výkonu samostatné působnosti udržuje pozemní komunikace na území obce. Ve městě Orlová spravuje a vykonává údržbu komunikací městská akciová společnost SMO. Ve městě Petřvald i obci Doubrava vykonávají údržbu komunikací v rámci svého střediska údržby obce samy nebo najímají externí podnikatelské subjekty.

7.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

Riziko, je nebezpečí vzniku události, které může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu a není ani nemožná, ani jistá. Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadů na dosažení cílů strategie. Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu.

Tab. č. 130: Analýza rizik dopravy

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P·D		
Finanční riziko					
Nedostatek finančních prostředků na dopravní obslužnost	3	5	15	dlouhodobé plánování financování obslužnosti – plán udržitelné mobility území ORP	obce, kraj
Nedostatek financí na investice	3	4	12	využití externích zdrojů financování, meziobecní spolupráce	obce, kraj
Nedostatek financí na údržbu	3	4	12	meziobecní spolupráce, využití veřejně prospěšných prací	obce, kraj
Udržitelnost projektů financovaných z fondů EU	2	4	8	hledat zdroje financování	obce, kraj
Organizační riziko					
Rušení dopravních spojů	3	5	15	meziobecní spolupráce, jednání k obnově spojů	obce
Nezájem obyvatel o veřejnou dopravu	4	4	16	propagace a osvěta	obce, dopravce
Zvyšování individuální automobilové dopravy	3	4	12	podpora udržitelné dopravy, plán mobility meziobecní spolupráce	obce
Neochota obcí spolupracovat	3	4	12	jednání o meziobecní spolupráci v rámci širší aglomerace	obce
Právní riziko					
Změna legislativy	3	3	9	tlak na zákonodárce, meziobecní spolupráce	obce, kraj
Nedodržování smluvních podmínek	2	3	6	vhodně uzavřené smlouvy	obce

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P·D		
Technické riziko					
Špatný technický stav dopravní infrastruktury	3	4	12	využití externích zdrojů financování, tvorba vlastních rezerv, meziobecní spolupráce	obce, kraj, stát
Zvyšování emisí z dopravy	3	4	12	podpora udržitelné dopravy, meziobecní spolupráce	obce
Nedostatečná obslužná infrastruktura pro cyklo dopravu	4	4	16	meziobecní spolupráce, budování infrastruktury (stojany, informační tabule, mapy...)	obce, kraj
Věcné riziko					
Nízká kvalita veřejné dopravy	3	4	12	srovnávání kvality	obce
Nedostatečné spektrum doprovodných služeb	4	3	12	systém podpory podnikatelských i neziskových subjektů v dopravě	obce

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

V rámci analýzy rizik v oblasti rozvoje aglomerace se jeví největším rizikem snižování výdajů z veřejných rozpočtů na dopravní obslužnost. I při malém snížení výdajů hrozí velké snížení funkčnosti systému obslužnosti, což může vést k nezájmu obyvatel o veřejnou dopravu s přímým dopadem na zvyšování individuální automobilové dopravy a zhoršování životního prostředí. Tomu mohou obce s pomocí meziobecní spolupráce zabránit podporou udržitelné dopravy formou osvěty, propagace, společného plánu mobility. Velkým rizikem je uplatňování principu samostatné působnosti, pokud je obcí navrhované řešení zaměřeno pouze na problematiku vlastního území bez ohledu na vazby na okolní regiony. Rozvoj nemotorové dopravy omezuje nedostatečná obslužná infrastruktura v území. Pro snížení rizika je vhodné v rámci meziobecní spolupráce usilovat o budování nové infrastruktury se zajištěním vlastních i externích zdrojů financování.

Tab. č. 131: Analýza cílových skupin

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Děti a mládež	bezpečí na komunikacích, informovanost o bezpečnosti a provozu na komunikacích, dostatek cyklistických stezek a tras, dobrá dopravní obslužnost	nezájem o veřejnou a nemotorovou dopravu, nevhodné chování, neznalost pravidel bezpečnosti	osobní komunikace, informační letáky, prezentace v tisku, webová prezentace	pravidelně informovat, ověřovat nabídku akcí, provozovat diskusní fórum
Rodiny	bezpečí na komunikacích, dobrá dopravní obslužnost, kvalitní dopravní infrastruktura včetně cyklistických stezek a tras, osvětové aktivity pro děti v oblasti bezpečnosti provozu, informovanost v oblasti dopravy a bezpečnosti	nevhodné chování, nezájem o veřejnou a nemotorovou dopravu, neochota spolupracovat na nabízených aktivitách	webová prezentace, prezentace v místním tisku, informační letáky, osobní komunikace	systematicky informovat, pravidelná veřejná setkání, diskusní fórum, ověřovat nabídku nabízených aktivit
Veřejnost	dobrá dopravní obslužnost, bezpečí na komunikacích, dostatečná informovanost, kvalitní dopravní infrastruktura včetně cyklistických stezek a tras	nezájem o veřejnou a nemotorovou dopravu, nevhodné chování, neochota spolupracovat na nabízených aktivitách	webová prezentace, prezentace v médiích, informační letáky	ověřit informovanost, webová prezentace, diskusní fórum, pravidelná veřejná setkání
Pracovníci dotčených institucí (odbor dopravy, školská zařízení, dopravci, poskytovatelé aktivit...)	zájem o jejich činnost, spolupráce dotčených institucí, systémově účinná legislativa, dostatečná personální kapacita, dostatek informací	neochota spolupracovat s dotčenými institucemi, nezájem rozvíjet své aktivity	osobní, elektronická a písemná komunikace	pravidelná setkání, koordinace aktivit v rámci meziobecní spolupráce, ověřit informovanost

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
Představitelé obcí SO ORP	pocit bezpečí a spokojenost obyvatel, efektivnost finančních výdajů v oblasti dopravy, informovanost, dobrá infrastruktura a dopravní obslužnost, vhodná legislativa, dostatek finančních prostředků z externích zdrojů	nezájem o problematiku, změny priorit, nedostatek finančních prostředků	veřejná setkání, osobní, elektronická a písemná komunikace, prezentace v médiích	meziobecní spolupráce, systematická informovanost
Kraj	pocit bezpečí a spokojenosti na celém území, dostatek finančních prostředků, dobrá infrastruktura a dopravní obslužnost, vhodná legislativa	nedostatek finančních prostředků, nezájem o problematiku dopravy, neochota spolupracovat	jednání s představiteli obcí, prezentace v médiích, standartní komunikace	podpora meziobecní spolupráce, ověřit komunikační kanály
Stát	pocit bezpečí a spokojenosti na celém území, dobrá infrastruktura a dopravní obslužnost, dostatek informací	nehodné rozdělení finančních prostředků, změna priorit, nedostatečná úroveň legislativy	komunikace s představiteli obcí a krajů, prezentace v médiích, standartní komunikace	vhodná legislativa, podpora meziobecní spolupráce, dostatek finančních prostředků
Média	dostatek informací, spolupráce s dotčenými subjekty, zájem o medializaci	zkreslování informací, nezájem o problematiku	standartní komunikace, komunikace s veřejností a dotčenými subjekty	systematická informovanost

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Analýza cílových skupin přináší identifikaci očekávání, potřeb a rizik cílových skupin. Pomáhá nalézt vhodné formy komunikace a případná opatření. Významnou cílovou skupinou v ORP Orlová je veřejnost, jenž očekává dobrou dopravní obslužnost a infrastrukturu a samozřejmě bezpečnost na komunikacích. Největším rizikem se jeví nezájem o veřejnou a nemotorovou dopravu. Ke snížení rizika je vhodné kvalitně a zajímavě informovat prostřednictvím medií a webové prezentace a také strategicky plánovat oblast dopravy.

7.1.4. SWOT analýza oblasti dopravy

SWOT analýza je komplexní metoda kvalitativního hodnocení, kdy rozčleníme faktory rozvoje do čtyř skupin na silné a slabé stránky (vnitřní faktory), příležitosti a hrozby (vnější faktory), a to vždy z hlediska subjektu hodnocení. Pro správné uplatnění SWOT analýzy je klíčový fakt, že příležitosti a hrozby jsou definovány jako parametry prostředí, které nejsou pod přímou kontrolou místní správy a

mají významné dopady na socio-ekonomický rozvoj regionu. Silné a slabé stránky jsou faktory alespoň částečně kontrolovatelné místní správou.

Tab. č. 132: SWOT analýza oblasti dopravy

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dobrá dostupnost obcí pro silniční dopravu - výhodná poloha obcí v blízkosti dálnice a plánovaného rychlostního tahu na Slovensko - relativně vysoká hustota silniční sítě - snadná dopravní dostupnost k zařízením občanské vybavenosti na většině území ORP - existence IDS Orlová v území ORP - dostatečná hustota a frekvence spojů veřejné autobusové dopravy - realizace aktivit ke zlepšení dopravní situace a zvýšení bezpečnosti silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> - absence kolejové dopravy – železniční osobní - neexistence dopravního plánu území ORP - nedostatečná obslužná infrastruktura cyklistické dopravy (uzamykatelné stojany, odpočívky, lavičky), nepropojená síť cyklistických stezek - nezájem obyvatel o udržitelné formy dopravy – veřejnou dopravu a nemotorovou dopravu - negativní vlivy důlní činnosti omezující rozvoj území - lokality s nedostatečně zajištěnou bezpečností chodců a cyklistů - dopravní přetíženost centra města Orlová, frekventovaná komunikace rozdělující město Petřvald, nedostatečná kapacita parkovacích míst ve městě Orlová
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšení dopravní dostupnosti území realizací přeložky sil. I/11 (R67) - možnost využití financování ze zdrojů EU i vícezdrojové financování - snížení intenzity dopravy rozšířením využitím udržitelných forem dopravy v území - využití kolejové sítě vleček pro rozvoj kolejové dopravy v aglomeraci - dostavba a propojení cyklistických stezek pro rekreaci i dojížděku do zaměstnání - zlepšení dopravní dostupnosti rozvojových ploch s přínosem nových pracovních příležitostí - zlepšení dopravní obslužnosti aglomerace systémem vlakotramvaje - využití nástroje aktivní politiky zaměstnanosti veřejně prospěšných prací k údržbě komunikací - rozvoj alternativních forem dopravy – car-sharing a car-pooling 	<ul style="list-style-type: none"> - opoždování modernizace a dostavby komunikační sítě - nedostatek finančních prostředků pro budování infrastruktury i údržbu - zhoršování technických parametrů komunikací - zhoršování životního prostředí negativními vlivy dopravy - růst intenzity silniční dopravy - změna legislativy - zvýšení nehodovosti vzniklé střety cyklistů, chodců a automobilů - snižování bezpečnosti na komunikacích vlivem rostoucí intenzity dopravy - omezování spojů veřejné dopravy

(Zdroj dat: vlastní zpracování)

Poloha území ORP Orlová v centrální části kraje s těsnou vazbou na hlavní dopravní tahy kraje je nejvýznamnější silnou stránkou území. Také rozvinutá síť silnic všech tříd nabízí dobrou plošnou obslužnost území. Integrovaný dopravní systém ve městě Orlová usnadňuje využívání městské a příměstské veřejné dopravy a zlevňuje dopravu pro cestující.

Nejslabší stránkou území ORP Orlová se jeví absence osobní železniční dopravy. Na území se doposud nerealizovalo plánování udržitelné mobility, jež by v rámci rozvoje aglomerace a meziobecní spolupráce bylo jistě přínosem. Další slabou stránkou nedostatečnou obslužnou infrastrukturu cyklistické dopravy a nepropojenou síť cyklistických stezek lze změnit společnými kroky v rámci meziobecní spolupráce. Limitující pro rozvoj území jsou zejména vlivy důlní činnosti způsobující devastaci území i staveb.

Pro rozvoj aglomerace je příležitostí blízkost současných i plánovaných rychlostních tahů pro nové investory v území. Příležitostí pro rozvoj aglomerace je společné plánování mobility zaměřené na udržitelné formy dopravy, neboť v území aglomerace je málo využívána veřejná hromadná doprava a nemotorová doprava. Velkou hrozbou je zpoždění modernizace a dostavby infrastruktury z důvodu nedostatku finančních prostředků. Pro potlačení hrozby snižování bezpečnosti na komunikacích je vhodné v rámci meziobecní spolupráce zpomalovat dopravu, budovat nové bezpečnostní prvky a společně modernizovat infrastrukturu pro pěší, cyklisty i motoristy. Další příležitostí pro rozvoj aglomerace jsou vlakotramvaj a alternativní formy dopravy – car-sharing a car-pooling, které nejsou v území vůbec podporovány. Zefektivnění vynaložených financí v oblasti údržby komunikací může přinést nástroj aktivní politiky zaměstnanosti – veřejně prospěšné práce.

7.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Velká část území ORP Orlová se nachází v chráněném ložiskovém území černého uhlí české části Hornoslezské pánve. Proto pod tímto územím probíhala a místy ještě probíhá hlubinná těžba uhlí s důsledky na povrch území, které se projevují zařízeními na povrchu např. důlními závody, odvaly. Těžba s sebou nese i velmi negativní povrchové vlivy – poklesy, sesuvy, zamokření a jiné.

Orlovou opouští mnoho obyvatel. Velký podíl obyvatel pracuje pro důlní společnost OKD a. s., která je neustále největším zaměstnavatelem v okrese Karviná. Malý počet obyvatel se zabývá podnikatelskou činností.

Rozvoj aglomerace Orlová především omezuje situace v zaměstnanosti obyvatel. Vysoká nezaměstnanost je problémem regionálního charakteru, neboť obyvatelé se pohybují za prací v rámci celého regionu. Zaměstnavatelé na území ORP Orlová zajišťují zaměstnanost pro 3 200 obyvatel. Což je necelá desetina všech obyvatel ORP. Velký podíl ekonomicko-aktivních obyvatel (5812 ob.) musí ze své obce za prací vyjíždět.

Při řešení problematiky nezaměstnanosti je nutné podporovat rozvoj průmyslových zón a dopravní infrastruktury. Hustota a stav dopravní infrastruktury je významným faktorem, ovlivňujícím dopravní dostupnost regionu zvnějšku i uvnitř regionu. Tím je ovlivňováno stávající podnikatelské prostředí a také atraktivita regionu pro nové přicházející investory nejen z hlediska přeprav materiálu a zboží, ale

také z hlediska mobility pracovní síly. Zajištění kvalitního stavu dopravní infrastruktury a výstavba nové infrastruktury výrazně přispívá k posílení ekonomického růstu území. Na modernizaci a dostavbu dopravní infrastruktury má vliv intenzivní lobbing na všech úrovních samospráv, státní správy i hospodářské sféry.

Obce mohou pro svůj rozvoj připravovat rozvojové plochy a potřebnou infrastrukturu. Při změnách dopravního napojení je nutné vyjednávat o dobrém spojení rozvojových ploch zejména na rychlostní komunikace a vytvoření vhodných podmínek pro příchod nových zaměstnavatelů. Zde je prostor pro meziobecní spolupráci v oblasti lobbingu u státních institucí i hospodářských subjektů.

Pro obyvatele je důležitá dobrá dostupnost do okolních obcí, zejména Ostravy, pro vyjíždku za zaměstnáním, do škol a za dalšími službami. V rámci dopravní obslužnosti je významná četnost a návaznost jednotlivých spojů. V zajištění regionální dopravní obslužnosti má hlavní úlohu Moravskoslezský kraj, podpůrnou obce. V oblasti městské a obecní dopravy mají hlavní úlohu obce. Stanovení rozsahu dopravní obslužnosti je věcí krajů i obcí a náleží do jejich samostatné působnosti. V rámci meziobecní spolupráce je na tomto poli prostor pro společná vyjednávání představitelů obcí s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje a s koordinátorem dopravní obslužnosti v kraji společností KODIS i jednotlivými dopravci ohledně dostatečně kvalitní obslužnosti území ORP. Neustále je prostor pro rozšíření území zapojeného do integrovaného dopravního systému Orlová, čímž bude umožněna občanům ORP Orlová lepší dopravní dostupnost okolních obcí.

V případě, že bude veřejná doprava provozována rychle, kvalitně, v pravidelných intervalech, komfortními vozidly za přiměřenou cenu jízdného, pak může být veřejná doprava skutečně konkurenceschopná individuální automobilové dopravě. Prioritním zájmem obcí by mělo být udržení co největšího počtu cestujících ve veřejné dopravě. Cílovou skupinou veřejné dopravy musí být kromě dětí, školní mládeže, seniorů i ekonomicky aktivní osoby, kteří doposud preferují individuální automobilovou dopravu. V rámci meziobecní spolupráce je vhodné spolupracovat na zvyšování zájmu obyvatel o veřejnou dopravu vytvořením společného systému aktivit k podpoře veřejné dopravy. Cílem by měla být popularizace veřejné dopravy formou kampaní, propagací, marketingových aktivit. Všechny činnosti by měly poukazovat na přínos veřejné dopravy jako veřejné služby pro každodenní přepravu všech obyvatel do zaměstnání, škol, úřadů a k zdravotnickým zařízením. Tato služba plní zejména sociální funkci pro obyvatele, kteří jinou formu dopravy nemohou využívat. Hlavní důraz je nutné klást na vstřícnost veřejné dopravy z důvodu velkokapacitní přepravy k životnímu prostředí. Důraz na ekologičnost, environmentální chování a popularizaci dopravy by mělo být nastartováním změny náhledu na funkci veřejné dopravy ve společnosti. Vyšší zapojení a informovanost veřejnosti se může projevit ve vyšším zájmu o používání veřejné dopravy.

Výrazným ztraktivněním veřejné dopravy mohou být alternativní dopravní systémy typu vlakotramvaje. Snahy o jejich zavedení zatím nebyly úspěšné také z důvodu malé podpory ze strany státu. Zavedení těchto systémů je pro obce a kraje bez pomoci státu příliš obtížné, systémy je totiž nutné dořešit i po stránce technické, technologické a legislativní, což je nad možnosti samosprávy. Také zde je prostor pro širší meziobecní spolupráci.

Z hlediska udržitelnosti je problémem zvýšené využívání individuální automobilové dopravy na úkor veřejné dopravy. Vysoká automobilizace přináší větší zátěž životnímu prostředí, vyšší hustotu provozu na silnicích a snížení bezpečnosti provozu pro obyvatele. V oblasti bezpečnosti jednají obce

ORP Orlová samostatně. Pro zklidnění dopravy je vhodné pro obce spolupracovat, společným jednáním dosáhnout zcela nových bezpečnostních prvků v území.

Orlová se stejně jako další česká města potýká s problémem nárůstu automobilové dopravy, který je umocněn částečnou absencí obchvatu centra města. Prodlužuje se doba cest a zvyšují se náklady na údržbu a opravy infrastruktury. Nárůst automobilové dopravy snižuje bezpečnost na silnicích a tím i zájem o jízdu na kole po silnicích ve městě. Vhodným cílem meziobecní spolupráce může být zajistit cyklistům bezpečný, plynulý a rychlý průjezd mezi obcemi i uvnitř obcí a tím zatraktivnit cyklo dopravu. Pro rozvoj aglomerace lze v rámci meziobecní spolupráce vytvořit společné strategické materiály – plán mobility, konkrétní opatření a marketingové aktivity na podporu rozvoje cyklistické dopravy. V oblasti nemotorové dopravy je na území ORP Orlová velký prostor pro rozvoj. Na území je nedostatečná cyklistická obslužná infrastruktura (uzamykatelné stojany, informační tabule, odpočívky). Nejsou zde žádné naučné a sportovně rekreační stezky. Společným plánem udržitelné mobility mohou obce efektivně využívat finanční zdroje v této oblasti. Rozvoj území mohou obce společně podpořit i v oblasti rekreační cykloturistiky. Propojení zajímavých míst v obci Doubrava (od plánované rekreační oblasti Kozince) přes město Orlovou (historické centrum, plánovanou oblast Zimovůdky) až po město Petřvald (sportoviště a Technické muzeum). Společný plán udržitelné mobility zahrne všechny oblasti dopravy, povede ke snižování intenzit na pozemních komunikacích, ke zvýšení bezpečnosti obyvatel, k rozvoji udržitelné dopravy i k zajištění dostatečné obslužnosti území ORP Orlová. Také zajistí osvětu a informovanost obyvatel.

Investování do nemotorové dopravy přinese mimo jiné zvýšení bezpečnosti všech účastníků provozu, snižování škodlivých emisí, omezení hluku z dopravy, zlepšení zdravotního stavu obyvatel a také podpora rekreace obyvatel. Vyšší podíl cyklistické dopravy by mohl vytvořit ve městech mnoho pracovních míst (cykloprodejny, velkoobchody, cyklopůjčovny, cyklistické kurýrní služby, doprava po městech v rikšách, cykloturistika).

Cílem měst by mělo být to, aby pěší, cyklistická a veřejná doprava byly skutečně vítanou možností, jak se pohybovat po našich městech a obcích, neboť tato udržitelná doprava je úsporná z hlediska prostoru, z hlediska financí a pomáhá městům stát se zdravějšími a ekonomicky úspěšnými. Největším problémem automobilové dopravy je obrovský prostor, který auta ve městech potřebují, prostor pro příjezd do města, prostor pro parkování. Je vhodné podporovat alternativní koncepty car-sharing a car-pooling. Car-sharing umožňuje využití automobilu v případě potřeby, ovšem bez nutnosti jeho vlastnictví. Uživatel, který automobil nevlastní, při rozhodování jaký způsob dopravy využít pro danou cestu citlivěji vnímá celkové náklady na ujetý kilometr, a proto častěji volí MHD či nemotorovou dopravu. Nahrazením několika soukromých vozidel jedním car-sharingovým má za následek nižší potřebu parkovacích míst. Car-pooling (spolujízda) je vhodný především pro pravidelné cesty jako dojíždění do zaměstnání. Využití volné kapacity automobilu k přepravě dalších osob vede k úsporám energie a ke snížení objemu individuální automobilové dopravy. Oba systémy je možné na místní úrovni podpořit zvýhodňujícími opatřeními, jako např. vyhrazená parkovací místa pro car-sharing.

Problémy s parkováním lze účinně řešit jen tržním způsobem: jednak nastavením správné ceny podle poptávky po pouličním parkování a jednak „vrácením“ příjmů za parkování v investicích do místních veřejných služeb.

Co se týče financování v oblasti dopravy, každá obec samostatně udržuje pozemní komunikace. V rámci meziobecní spolupráce je zde prostor pro zvýšení efektivity využitím vlastních subjektů, společným zadáváním veřejných zakázek, využitím nástroje aktivní politiky zaměstnanosti - veřejně prospěšných prací v oblasti dopravy.

Všechny obce správního obvodu ORP Orlová řeší podobné problémy, stojí před nimi srovnatelné výzvy a příležitosti a mají stejné cíle – zvýšit ekonomickou aktivitu ve svých obcích a tím i kvalitu života svých občanů. Díky meziobecní spolupráci mohou obce efektivně využít disponibilních evropských zdrojů a dosáhnout společně rozvoje aglomerace.

7.2. Návrhová část pro oblast dopravy

7.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu "Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností". Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Doprava“, na jejímž základě byly připraveny Nástiny opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti dopravy.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma dopravy.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupina byla složena ze zástupců odboru dopravy MěÚ Orlová a všech starostů ORP Orlová. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma dopravy.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

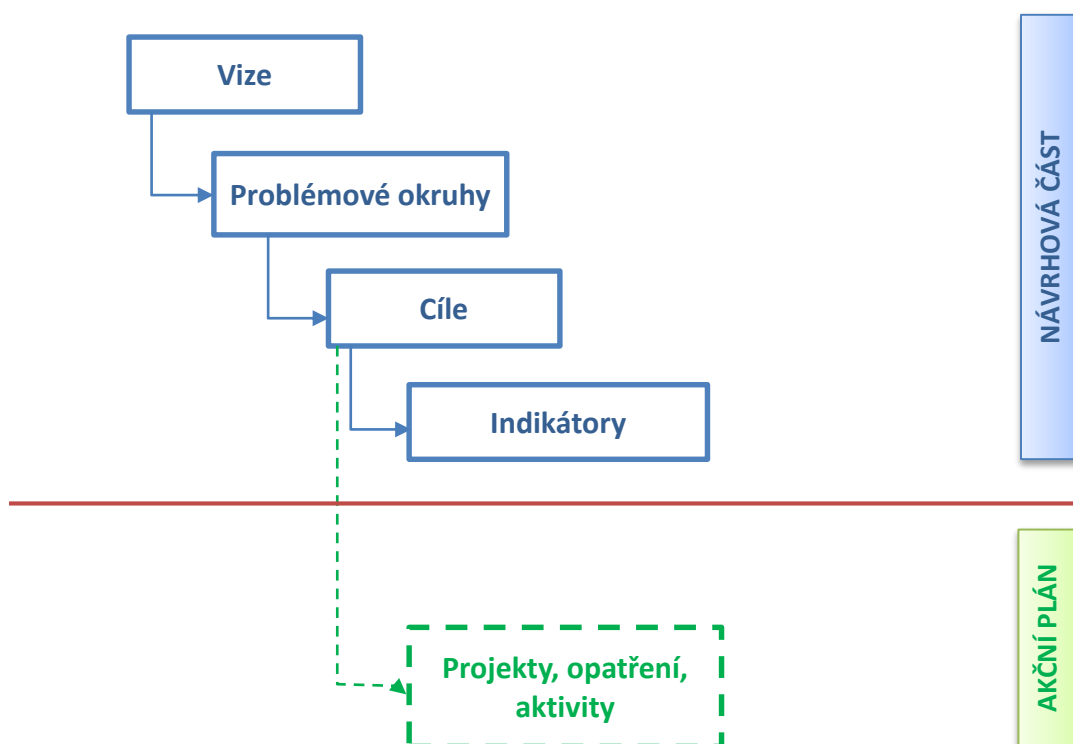
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma dopravy. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Doprava je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce:

Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity zatraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace. Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.

Doprava	Problémová oblast 1: Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy			Problémová oblast 2: Nízká angažovanost občanů v problematice dopravy
	cíl 1.1: Zlepšení mobility a dostupnosti celého území ORP	cíl 1.2: Zvýšení dopravní bezpečnosti	cíl 1.3: Zvýšení efektivity v oblasti dopravy	cíl 2.1: Zajištění vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

7.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Vize:

*Společné aktivity obcí SO ORP Orlová přesahují hranice svých území. Sociálně soudržné území nabízí pestrou nabídku služeb pro všechny a vysokou kvalitu života. Perspektivní vzdělávání zajišťuje budoucnost i rozvoj společnosti a volnočasové aktivity zatraktivňují život v území. Společné ekologické kroky obcí budují udržitelné území i pro příští generace. **Všem dostupná, atraktivní, bezpečná, ekologická a efektivní doprava směřuje do všech míst aglomerace.** Koordinované aktivity obcí a neziskového sektoru vytváří bezpečný region.*

Slogan:

Orlová, Petřvald, Doubrava - společně k nové prosperitě

Na základě provedených analýz realizační tým připravil návrh problémových okruhů v oblasti dopravy včetně popisu jednotlivých problémů. Na setkání fokusní skupiny proběhla diskuse nad definovanými problémy a došlo k upřesnění a schválení názvů jednotlivých problémových okruhů.

1. Problémový okruh: **Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy**

Analýzou území ORP Orlová zahrnující základní charakteristiku území, popis stávajících dopravních vazeb, popis dopravní obslužnosti, veřejné hromadné dopravy a nemotorové dopravy včetně finanční analýzy byly zjištěny slabé a silné stránky území a současně definovány příležitosti a ohrožení v území ORP Orlová.

Rozvoj aglomerace Orlová především omezuje situace v zaměstnanosti obyvatel. Vysoká nezaměstnanost je problémem regionálního charakteru, neboť obyvatelé se pohybují za prací v rámci celého regionu. Zaměstnavatelé na území ORP Orlová zajišťují zaměstnanost pouze pro 3 200 obyvatel. Velký podíl ekonomicko-aktivních obyvatel (5812 ob.) musí ze své obce za prací vyjíždět, proto je v zájmu všech obcí ORP zajišťovat kvalitní dopravní obslužnost a dostupnost území.

Z výsledků analýzy rizik plyne, že v oblasti rozvoje aglomerace se jeví největším rizikem snižování výdajů z veřejných rozpočtů na dopravní obslužnost. I při malém snížení výdajů hrozí velké snížení funkčnosti systému obslužnosti, což může vést k nezájmu obyvatel o veřejnou dopravu s přímým dopadem na zvyšování individuální automobilové dopravy a zhoršování životního prostředí. Všechny obce ORP Orlová vyvíjejí samostatné aktivity pro rozvoj veřejné a nemotorové dopravy, koordinovaná spolupráce by však pomohla k dosažení cíle zvýšení mobility a dostupnosti území. Podpora udržitelné dopravy formou osvěty, propagace, budování infrastruktury, rozšiřování IDS či společného plánu mobility by byla jistě přínosem.

Rozvoj nemotorové dopravy omezuje nedostatečná obslužná infrastruktura v území a nepropojenost cyklistických stezek a tras. I zde je velkým rizikem uplatňování principu samostatné působnosti, pokud je obcí navrhované řešení zaměřeno pouze na problematiku vlastního území bez ohledu na vazby na okolní regiony.

Vysoká automobilizace přináší větší zátěž životnímu prostředí, vyšší hustotu provozu na silnicích a snížení bezpečnosti provozu pro obyvatele. V oblasti bezpečnosti jednájí obce ORP Orlová také převážně samostatně. Pro zklidnění dopravy je vhodné pro obce spolupracovat, společným jednáním lze dosáhnout zvýšení bezpečnosti například použitím zcela nových bezpečnostních prvků v území.

Každá obec ORP samostatně udržuje pozemní komunikace. Pro zvýšení efektivity je vhodné v rámci meziobecní spolupráce využít vlastních subjektů, společně zadávat veřejné zakázky, využít nástroje aktivní politiky zaměstnanosti - veřejně prospěšných prací v oblasti dopravy.

Jednou ze slabých stránek území se jeví neexistence komplexního dopravního plánování v území ORP. Město Orlová má zhotoven Generel dopravní infrastruktury města Orlová z roku 2008, dále Studie cyklistické dopravy z roku 2000 a 2010. Ostatní obce ORP Orlová samostatné plány dopravy nemají.

Důsledkem neřešení problému společného plánování oblasti dopravy se jeví nemožnost využití externích zdrojů financování pro rozvoj všech druhů a forem dopravy v celé aglomeraci, neboť se v příštím programovacím období zpracování a následná realizace plánů udržitelné městské mobility může stát nutnou podmínkou pro získání prostředků z EU v oblasti městské dopravy.

2. Problémový okruh: **Nízká angažovanost občanů v problematice dopravy**

Z výsledků provedených analýz plyne, že se obyvatelé pohybují v rámci cest za prací či občanskou vybaveností také mimo území své obce.

Všechny obce ORP informují obyvatele o dění v obcích prostřednictvím svých oficiálních webových stránek. Odbor dopravy Městského úřadu v Orlové zveřejňuje potřebné informace z oblasti dopravy v sekci Aktuality. Město Petřvald poskytuje aktuální informace občanům prostřednictvím sekce Zprávy a obec Doubrava informuje své občany v sekci Novinky a aktuality.

Pro zvýšení informovanosti v oblasti dopravy v celém území ORP Orlová je v rámci meziobecní spolupráce vhodné použít společnou webovou aplikaci pro systematické informování občanů o dění na celém území ORP.

Obyvatelé ORP nemají doposud možnost prostřednictvím mobilní aplikace či interaktivního formuláře hlásit závady na území jednotlivých obcí. Důsledkem toho může být nezájem obyvatel aktivně se podílet na dění v obci a pomáhat jejímu rozvoji. Dnešní doba vyžaduje použití technických prostředků, jež umožňují rychlou reakci bez velké časové náročnosti. Tyto nástroje pomohou k vyšší angažovanosti obyvatel obcí.

Prioritním zájmem obcí by mělo být udržení co největšího počtu cestujících ve veřejné dopravě. Přínosem by byla popularizace veřejné dopravy formou kampaní, propagací, marketingových aktivit. Důraz na ekologičnost, environmentální chování a popularizaci dopravy by mělo být nastartováním změny náhledu na funkci veřejné dopravy ve společnosti. Vyšší zapojení a informovanost veřejnosti se může projevit ve vyšším zájmu o používání veřejné dopravy.

Také pěší a cyklistická doprava, je úsporná z hlediska prostoru i financí a je ekologická. Důsledkem nedostatečného informování obyvatel o infrastruktuře a jejím rozvoji se může stát snižování již malého zájmu obyvatel o tento druh udržitelné dopravy.

Systematické zveřejňování informací o dopravě, dopravní obslužnosti, dopravní dostupnosti a zvyšování angažovanosti obyvatel jistě povede ke zkvalitňování jejich života i ke zlepšení podnikatelského prostředí.

7.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

PO 1 – Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy

Cíl 1.1 - Zlepšení mobility a dostupnosti celého území ORP

Cíl 1.2 - Zvýšení dopravní bezpečnosti

Cíl 1.3 - Zvýšení efektivity v oblasti dopravy

Problémový okruh 1	Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy
Cíl 1.1	Zlepšení mobility a dostupnosti celého území ORP
Popis cíle	<p>Nezbytnou podmínkou rozvoje území je kvalitní dopravní infrastruktura, dopravní obslužnost a dostupnost. Všechny obce ORP Orlová vyvíjejí samostatné aktivity pro rozvoj dopravní infrastruktury, koordinovaná spolupráce by však pomohla k dosažení cíle zvýšení mobility a dostupnosti území. V rámci meziobecní spolupráce jsou klíčová společná vyjednávání a podpora rozvoje celého území ORP Orlová. Motorová vozidla vyžadují dražší a komplexnější infrastrukturu. Cyklistická doprava často používá stejnou silniční infrastrukturu, avšak je ekonomická z hlediska parkovacího prostoru nutného pro jízdní kola v porovnání s prostorem pro automobily. Cyklistická a pěší doprava je ekologickou a efektivní formou dopravy. Pro svůj rozvoj však potřebuje kvalitní podporu. Širší využívání nemotorové dopravy omezuje nedostatečná obslužná infrastruktura v území a nepropojenost některých cyklistických stezek a tras v území ORP. Významným rizikem se jeví zaměření dopravních opatření pouze na problematiku vlastního území bez ohledu na vazby na okolní obce.</p> <p>Prioritním zájmem obcí je také kvalitní dopravní obslužnost a dostupnost. Základními předpoklady pro využívání hromadné dopravy je dostupnost informací, jednoduchost vyhledávání spojů, návaznost spojů, minimalizace přestupních dob, přijatelnost ceny dopravy. Odliv cestujících z veřejné hromadné dopravy k individuální automobilové dopravě je výrazným rizikem pro zvýšení zátěže životního prostředí a úpadku hromadné dopravy. Zvyšování podílu hromadné dopravy je ambiciózní cíl, jehož naplnění vyžaduje řadu opatření. Celkově je nutné v rámci meziobecní spolupráce dopravní obslužnost zkvalitňovat a vytvářet tak konkurenceschopnou alternativu k dopravě individuální. Je nezbytné nalézt kompromisní řešení mezi požadavkem na dostatečnou přepravní nabídku v území na straně jedné a ekonomickou únosností na straně druhé.</p> <p>Jedním z vhodných specifických cílů meziobecní spolupráce se jeví společné plánování v oblasti dopravy, neboť bude v příštím období zpracování plánů udržitelné mobility nutnou podmínkou pro získání externích zdrojů financování.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Marketingová a finanční podpora VHD (v závislosti na finančních možnostech obce), vytvářet podmínky pro zvýšení atraktivity VHD - Atraktivní nabídka spojů v ORP (návaznost a dostupnost spojů) - Aktivní vyjednávání obcí v rámci meziobecní spolupráce s dopravci - Podpora vlakotramvaje - Iniciace budování cyklistických tras a stezek a jejich propojování - Rozvoj cyklistické obslužné infrastruktury (doplnění stojany, odpočívky) - Společná jednání obcí v oblasti údržby cyklostezek a cyklotras - Podpora rozvoje silniční infrastruktury - Iniciovat a realizovat společné kroky obcí spočívající v podpoře napojení na rychlostní komunikace - Společné plánování udržitelné mobility
Název indikátoru k hodnocení cíle	Průměrné roční výdaje obcí na provoz veřejné silniční dopravy
Správce cíle	Starosta obce Orlová

Problémový okruh 1	Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy
Cíl 1.2	Zvýšení dopravní bezpečnosti
Popis cíle	<p>Většina obcí se potýká s mnoha problémy, které souvisejí s dopravou. Především jde o problémy související s dodržováním nejvyšší dovolené rychlosti a zajištění bezpečného přecházení chodců přes komunikace. Proto se nabízí možnost vzájemné meziobecní spolupráce, jenž přinese širší možnosti zvyšování bezpečnosti a menší finanční zatížení pro jednotlivé obce.</p> <p>Mezi navrhovaná opatření patří zvýšení dohledu nad dodržováním pravidel silničního provozu prostřednictvím technických opatření (radar, stacionární skříň). V rámci meziobecní spolupráce je vhodné společným mobilním technickým vybavením zvyšovat bezpečnost na celém území ORP Orlová.</p> <p>Ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu povedou také společné kroky obcí v oblasti dopravní výchovy či dopravního zklidňování. Nabízí se možnost společné komunikační aktivity přispívající ke zvýšení účinnosti opatření.</p>
Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Bezpečné cyklotrasy a křížení s ostatními druhy dopravy - V závislosti na intenzitě dopravy oddělovat cyklistickou dopravu od motorové a pěší dopravy - Podpora dopravní výchovy - Vyšší dohled městské policie (osobní, kamerový) - Společné mobilní technické zařízení pro dohled nad dodržováním pravidel silničního provozu (mobilní radar, stacionární skříň, zpomalovače) - Instalace zařízení přímo přispívající ke zvýšení bezpečnosti provozu - V rámci meziobecní spolupráce upravovat nehodové lokality a realizovat nízkonákladová opatření (včasné odstraňování vzrostlé vegetace, opravy výtluků) - Zapojení se do celostátních kampaní
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet společných bezpečnostních aktivit Nehodovost v území ORP
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

Problémový okruh 1	Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy
Cíl 1.3	Zvýšení efektivity v oblasti dopravy
Popis cíle	<p>Každá obec území ORP Orlová si v rámci výkonu samostatné působnosti udržuje pozemní komunikace na území své obce. Ve městě Orlová spravuje a vykonává údržbu a opravu komunikací městská akciová společnost SMO, která spolupracuje s Úřadem práce a aktivně využívá nástroje aktivní politiky zaměstnanosti – veřejně prospěšných prací. V rámci meziobecní spolupráce je zde prostor pro zvýšení efektivity využitím vlastních subjektů, společným zadáváním veřejných zakázek, společným využitím nástroje VPP ve všech obcích ORP.</p> <p>Ekonomické i ekologické výhody přináší nové alternativní koncepty, spolujízda a sdílení vozidel, díky vyšší obsazenosti vozidel. Mají také pozitivní dopad na intenzitu dopravy a bezpečnost na silnicích. Na území je potenciál zejména u dojížděky do zaměstnání, neboť většina obyvatel ORP Orlová za prací vyjíždí mimo obec. Sdílení vozidel a spolujízda přinese menší nároky na parkovací plochy a bude mít pozitivní dopad na intenzitu dopravy na silnicích.</p>

Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Společná výběrová řízení v oblasti údržby komunikací - Využití vlastní společnosti SMO, a.s. v oblasti opravy a údržby komunikací - Posílit společné aktivity spojené se zkvalitněním zimní údržby komunikací a chodníků - Využití nástroje VPP, „společná četa“ - Podpora spolujízdy - Podpora sdílení vozidel
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet aktivit podporujících spolujízdu a sdílení vozidel
Správce cíle	Starosta obce Orlová

PO 2 - Nízká angažovanost občanů v problematice dopravy

Cíl 2.1 – Zajištění vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy

Problémový okruh 2	Nízká angažovanost občanů v problematice dopravy
Cíl 2.1	Zajištění vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy
Popis cíle	<p>Obyvatelé všech obcí ORP jsou informováni prostřednictvím oficiálních webových stránek jednotlivých obcí a místního tisku. Záleží jen na zájmu jednotlivých občanů, zda je zveřejněné informace zaujmou a budou pro ně přínosné.</p> <p>Ke zvýšení účinnosti dopravních opatření lze v rámci meziobecní spolupráce přispět společnou komunikační aktivitou založenou na vlastních kampaních při využití vhodných sdělovacích prostředků.</p> <p>Pro rozvoj udržitelné dopravy je kvalitní informovanost obyvatel nezbytná. Zvýšený zájem obyvatel o veřejnou dopravu lze dosáhnout její vhodnou popularizací, například prostřednictvím společných marketingových aktivit a kampaní. Také dostatečná informovanost obyvatel o cyklistické dopravě a její infrastruktuře jistě podnítl rozvoj této formy nemotorové dopravy v území.</p> <p>Pro systematické informování občanů o dění na celém území ORP mohou obce v rámci meziobecní spolupráce použít společnou webovou aplikaci umístěnou na oficiálních webových stránkách jednotlivých obcí.</p> <p>Daná aplikace by poskytovala aktuální informace o dopravě a zároveň umožňovala propagaci kroků vedoucích ke zkvalitnění dostupnosti území s vazbou na zvýšení kvality života obyvatel i podnikatelského prostředí. Obyvatelé by mohli být systematicky informováni o přípravě dopravních staveb a jejich realizaci. Dále by mohly být propagovány cíle plánování udržitelné mobility, jednotlivá opatření či aktivity. V aplikaci by byl vhodný prostor pro popularizaci veřejné hromadné dopravy a nemotorové dopravy. Součástí aplikace by bylo diskusní fórum s možností spolupodílet se na rozhodování a s vyjádřením svého názoru.</p> <p>Dnešní doba vyžaduje použití technických prostředků, jež umožňují rychlou reakci bez velké časové náročnosti. Tyto nástroje podporují zapojování veřejnosti do dění v obcích a pomohou k vyšší angažovanosti obyvatel obcí.</p>

Hlavní opatření	<ul style="list-style-type: none"> - Společná webová aplikace (zveřejňování informací o investicích, opravách, propagace udržitelné dopravy) - Podpora spolujízdy - Podpora sdílení vozidel - Popularizace veřejné dopravy a jejího ekologického hlediska - Zvyšování atraktivity užívání veřejné hromadné dopravy - Osvěta – informovat o právech a povinnostech chodců a cyklistů - Interaktivní mapa ORP (zahrnující všechny druhy dopravy) - Interaktivní formulář, mobilní aplikace pro hlášení závad a přenos informací
Název indikátoru k hodnocení cíle	Počet společných marketingových aktivit Počet obcí s interaktivním formulářem pro hlášení závad a přenos informací
Správce cíle	Starosta obce Petřvald

7.2.4. Indikátory

Problémový okruh 1	Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy		
Číslo indikátoru	1.1		
Název indikátoru	Podíl obcí v ORP zapojených do společných jednání v oblasti dopravy		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100 %	100 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	Všechny obce vyvíjejí samostatné aktivity pro rozvoj v oblasti dopravy. Pro rozvoj celého území ORP je spolupráce obcí nezbytná. Společné plánování, jednání a realizace opatření zvýší dopad a efektivitu v oblasti dopravy. Indikátor vypovídá o počtu obcí zapojených do společných aktivit v oblasti dopravy.		
Metodika a výpočet:	Počet obcí zapojených do společných aktivit v oblasti dopravy dělený počtem všech obcí ORP násobený 100		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní zdroje obcí		

Cíl 1.1	Zlepšení mobility a dostupnosti celého území ORP		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Průměrné roční výdaje obcí na provoz veřejné silniční dopravy		
Měrná jednotka	Kč/obyvatele		
Správce měřítka	Starosta obce Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		≥ 629	≥ 629
Skutečnost	629		
Popis měřítka:	Pro zajištění mobility a dostupnosti celého území ORP obce dotují provoz veřejné silniční dopravy. Každá obec samostatně rozhoduje o financování dané oblasti. Pro rozvoj dostupnosti celého území ORP je		

	<i>nutná spolupráce obcí a společné jednání o propojenosti území veřejnou dopravou, o zvyšování či stabilizaci výdajů na provoz veřejné dopravy.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Součet ročních výdajů na provoz veřejné silniční dopravy (paragraf 2221) všech obcí ORP dělené počtem obyvatel ORP k 31.12.</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Rozpočty obcí, ČSÚ</i>

Cíl 1.2	Zvýšení dopravní bezpečnosti		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet společných bezpečnostních aktivit		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Odbor dopravy MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Pro zvýšení dopravní bezpečnosti v celém území ORP lze v rámci spolupráce obcí realizovat řadu aktivit technických, výchovně-vzdělávacích, propagačních.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Součet všech bezpečnostních aktivit realizovaných v rámci meziobecní spolupráce za kalendářní rok</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Odbor dopravy MěÚ Orlová, dokumentace obcí</i>		

Cíl 1.2	Zvýšení dopravní bezpečnosti		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	Nehodovost v území ORP		
Měrná jednotka	Počet nehod/1000 obyvatel		
Správce měřítka	Odbor dopravy MěÚ Orlová		
Roky	2013	2017	2020
Plán		< 5,2	< 5,2
Skutečnost	5,2		
Popis měřítka:	<i>Pro zhodnocení dosahování cíle zvýšení dopravní bezpečnosti je vhodné sledovat vývoj nehodovosti v území ORP. Statistiky Policie ČR sledují dopravní nehody v jednotlivých obcích. Indikátor popisuje nehodovost v území ORP na 1 000 obyvatel.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Počet všech dopravních nehod v území ORP dělený počtem obyvatel ORP (k 31. 12.) násobený 1000</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Odbor dopravy MěÚ Orlová, statistika Policie ČR, ČSÚ</i>		

Cíl 1.3	Zvýšení efektivity v oblasti dopravy		
Číslo indikátoru	1.3.1		
Název indikátoru	Počet aktivit podporující spolujízdu a sdílení vozidel		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Spolujízda a sdílení vozidel jsou efektivními druhy individuální dopravy. V rámci meziobecní spolupráce lze realizovat aktivity na jejich podporu a</i>		

	<i>propagaci. Vhodným indikátorem se jeví počet všech podporujících aktivit realizovaných na celém území ORP v kalendářním roce.</i>
Metodika a výpočet:	<i>Počet všech realizovaných aktivit podporující spolujízdu a sdílení vozidel v území ORP v daném kalendářním roce</i>
Zdroj čerpání dat:	<i>Dokumentace obcí a projektů</i>

Problémový okruh PO2	Nízká angažovanost občanů v problematice dopravy		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	<i>Podíl obcí ORP zapojených do společných marketingových aktivit s cílem zvýšit angažovanost občanů v problematice dopravy</i>		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		100 %	100 %
Skutečnost	0 %		
Popis měřítka:	<i>V rámci indikátoru bude sledována spolupráce obcí ORP s cílem zvýšit angažovanost občanů v problematice dopravy. V rámci meziobecní spolupráce budou hledána společná opatření - marketingové aktivity směřující k naplnění cíle zvyšování zapojení občanů.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Počet obcí zapojených do společných marketingových aktivit dělený počtem obcí ORP násobený 100</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Vlastní zdroje obcí ORP</i>		

Cíl 2.1	Zajištění vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	<i>Počet společných marketingových aktivit</i>		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Starosta obce Petřvald		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	2
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy lze dosáhnout prostřednictvím marketingových aktivit realizovaných v rámci meziobecní spolupráce na celém území ORP. Pro dosažení cíle je vhodné efektivně zvyšovat počet marketingových aktivit či stabilizovat počet marketingových aktivit realizovaných každoročně v rámci meziobecní spolupráce.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Součet všech marketingových aktivit realizovaných v rámci meziobecní spolupráce za kalendářní rok</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Webové stránky obcí, dokumentace obcí</i>		

Cíl 2.1	Zajištění vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy		
Číslo indikátoru	2.1.2		
Název indikátoru	<i>Počet obcí s interaktivním formulářem pro hlášení závad a přenos informací</i>		
Měrná jednotka	Počet obcí		

Správce měřítka	<i>Starosta obce Petřvald</i>		
Roky	2013	2017	2020
Plán		2	3
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	<i>Počet obcí s aktivním formulářem na webových stránkách obce, jehož prostřednictvím mohou občané jednoduše a rychle hlásit závady a informovat o problémech. Cílem je zvýšit zapojení občanů do dění v obcích.</i>		
Metodika a výpočet:	<i>Počet obcí na základě kontroly existence interaktivního formuláře na oficiálních webových stránkách obcí v daném kalendářním roce</i>		
Zdroj čerpání dat:	<i>Oficiální webové stránky obcí</i>		

7.3. Pravidla pro řízení strategie

7.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Dosud nestanoveno.

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zlepšení mobility a dostupnosti celého území ORP	Starosta obce Orlová
1.2	Zvýšení dopravní bezpečnosti	Starosta obce Petřvald
1.3	Zvýšení efektivity v oblasti dopravy	Starosta obce Orlová
2.1	Zajištění vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy	Starosta obce Petřvald

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1	Podíl obcí v ORP zapojených do společných jednání v oblasti dopravy	Starosta obce Orlová
1.1.1	Průměrné roční výdaje obcí na provoz veřejné silniční dopravy	Starosta obce Orlová
1.2.1	Počet společných bezpečnostních aktivit	Odbor dopravy MěÚ Orlová
1.2.2	Nehodovost v území ORP	Odbor dopravy MěÚ Orlová
1.3.1	Počet aktivit podporující spolujízdu a sdílení vozidel	Starosta obce Petřvald
2.1	Podíl obcí zapojených do společných marketingových aktivit s cílem zvýšit angažovanost občanů v problematice dopravy	Starosta obce Petřvald
2.1.1	Počet společných marketingových aktivit	Starosta obce Petřvald
2.1.2	Počet obcí s interaktivním formulářem pro hlášení závad a přenos informací	Starosta obce Petřvald

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 7.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu

Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednáání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

7.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

7.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, prostupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

Čtvrtletí	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje

financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

7.4. Závěr a postup zpracování

7.4.1. Shrnutí

Prvotním krokem návrhové části bylo definování jednotné vize pro celé území SO ORP Orlová, neboť vize určuje budoucí směřování vývoje a slouží jako vhodný marketingový nástroj území. Následně byly v oblasti dopravy definovány dva problémové okruhy.

Jako první problémový okruh byla určena problematika „Nedostatečné samostatné aktivity obcí v oblasti dopravy“. K řešení identifikovaného okruhu byly zvoleny tři cíle: „Zlepšení mobility a dostupnosti celého území ORP“, „Zvýšení dopravní bezpečnosti“ a „Zvýšení efektivity v oblasti dopravy“.

Druhým problémovým okruhem byla definována oblast „Nízká angažovanost občanů v problematice dopravy“. Pro řešení daného problému byl stanoven jeden cíl v rámci meziobecní spolupráce: „Zajištění vyšší informovanosti a propagace v oblasti dopravy“.

Každý cíl má svého garanta, jenž je odpovědný za sledování cíle. Součástí návrhové části dokumentu bylo stanovení indikátorů, jimiž bude sledováno plnění jednotlivých cílů.

7.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Návrhová část strategie území SO ORP Orlová byla zpracovávána od srpna do prosince roku 2014. Základní snahou bylo prohlubování spolupráce mezi obcemi území ORP.

Starostové všech obcí se shodli na jednotné vizi pro rozvoj celého území a společně definovali slogan, jenž bude využíván pro propagaci území jako celku. Na základě analytické části dokumentu a s ohledem na definovanou vizi byly členem realizačního týmu (odborníkem na vybranou samosprávnou oblast) navrženy problémové okruhy, jež byly zpřesněny ve fokusní skupině. Jednání fokusní skupiny se zúčastnili starostové všech obcí SO ORP Orlová a zástupci odboru dopravy MěÚ Orlová. Posléze realizační tým projektu navrhl k jednotlivým problémovým okruhům cíle, starostové všech obcí cíle schválili a rozdělili si gestorství nad jednotlivými cíli a indikátory k plnění stanovených cílů.

7.5. Přílohy

Příloha č. 26: Obyvatelstvo a vyjíždka z částí obcí

Okres, obec, část obce (díl), základní sídelní jednotka (díl)		Obyvatelstvo				Ekonomicky aktivní celkem	Zaměstnaní			
		celkem	z toho				celkem	z toho		
			ženy	ve věku 0-14 let	ve věku 65 a více let			v zemědělství, lesnictví a řivbářství	ve službách	vyjíždící za prací mimo obec
Orlová		29 896	15 472	4 170	3 928	14 723	12 464	43	5 923	4 426
1.	Lazy	282	157	27	97	109	97	-	43	35
	Dombrovec	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Chobotovka	4	1	-	3	-	-	-	-	-
	Průmyslový obvod	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Panščok	52	36	-	52	-	-	-	-	-
	Na Kopci	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Podlesí	226	120	27	42	109	97	-	43	35
2.	Lutyně	22 829	11 874	3 062	2 756	11 712	10 050	27	4 793	3 613
	U stadiónu	3 739	2 016	425	881	1 642	1 392	4	685	494
	U domu kultury	3 773	1 998	451	597	1 745	1 500	6	653	535
	Lutyně-jih	3 163	1 639	529	198	1 732	1 500	5	749	486
	Zbytky	495	262	54	76	257	230	1	124	86
	Za továrnou	526	278	64	118	223	201	3	117	82
	Výhoda	350	184	31	71	168	146	-	72	52
	U nemocnice	3 967	2 029	541	372	2 062	1 741	-	814	600
	Olmovec	6 088	3 092	868	296	3 543	3 045	6	1 416	1 168
	Lutyně-sever	451	232	62	91	213	183	-	106	72
	Kondělkovice	277	144	37	56	127	112	2	57	38
3.	Město	1 312	669	230	201	523	415	1	188	147
	Orlová-střed	184	93	46	15	62	50	-	23	13
	Osada pod lipou	90	42	16	16	37	32	-	12	8
	Kopaniny	193	97	32	33	75	51	-	22	17
	U polikliniky	114	54	21	18	34	26	-	9	7
	Olšovec	14	4	-	-	12	4	1	1	2
	Zimní Důl	714	377	115	118	301	250	-	119	100
	U Olšovce	3	2	-	1	2	2	-	2	-
4.	Poruba	5 473	2 772	851	874	2 379	1 902	15	899	631
	Na staré koleji	39	19	7	3	14	11	-	2	3
	Václavka	2 329	1 170	353	365	1 025	783	6	407	303
	Nad Kališoky	543	270	55	112	267	243	2	131	92
	Kozí hůrka	1 303	661	230	211	512	396	2	157	110
	Miroslava Ryšky	1 148	596	195	161	513	422	5	171	110
	Krajčok	111	56	11	22	48	47	-	31	13
Petřvald		6 848	3 544	1 035	1 160	3 146	2 680	12	1 401	1 150
Doubrava		1 310	646	166	177	607	504	1	210	236
	Doubrava	1 298	641	165	174	601	500	1	210	235
	U Kopaniny	12	5	1	3	6	4	-	-	1

(Zdroj: ČSÚ, Statistický lexikon obcí 2013)

Příloha č. 27: Vyjíždějící do zaměstnání dle ekonomické činnosti

Obec vyjíždí, obec dojíždí	Vyjíždějící do zaměstnání celkem	z toho odvětví ekonomické činnosti						
		zemědělství, lesnictví, rybnářství	průmysl	stavebnictví	velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel	doprava a skladování	vzdělávání	zdravotní a sociální péče
Doubrava	234	-	99	14	23	14	18	20
vyjíždí v rámci okresu	175	-	85	8	16	10	16	16
vyjíždí do jiných okresů kraje	45	-	12	1	7	4	2	3
vyjíždí do jiných krajů	9	-	1	-	-	-	-	-
vyjíždí mimo ČR	5	-	1	-	-	-	-	1
Obec dojíždí:								
Karviná	74	-	40	5	6	3	8	5
Orlová	43	-	9	2	6	2	6	8
Ostrava	39	-	9	4	7	2	2	3
Dětmarovice	16	-	13	-	-	2	-	-
Haviřov	10	-	5	-	-	2	-	1
Bohumín	6	-	2	1	-	-	-	1
Orlová	4378	16	2038	170	338	233	178	283
vyjíždí v rámci okresu	2489	10	1380	60	147	137	127	204
vyjíždí do jiných okresů kraje	1623	6	618	96	158	86	46	64
vyjíždí do jiných krajů	175	-	18	8	27	8	4	6
vyjíždí mimo ČR	91	-	22	6	6	2	1	9
Obec dojíždí:								
Ostrava	1425	3	504	81	148	73	44	63
Karviná	895	-	488	11	46	28	46	117
Bohumín	554	-	329	12	32	60	16	22
Dětmarovice	314	1	223	18	11	17	4	2
Haviřov	237	3	46	8	26	14	29	31
Rychvald	170	2	127	2	10	3	9	4
Petřvald	104	2	39	2	10	6	4	22
Praha	99	-	7	4	20	1	3	3
Stonava	72	-	64	-	2	1	-	-
Nošovice	42	-	38	-	-	-	-	-
Dolní Lutyně	42	2	16	4	3	-	6	3
Horní Suchá	32	-	22	-	6	1	-	-
Český Těšín	26	-	8	2	-	3	6	3
Nižní Lhoty	23	-	21	-	-	-	-	-
Brno	21	-	2	3	2	2	1	-
Vratimov	21	-	14	5	-	-	-	-
Frydek-Místek	20	-	5	2	1	2	-	1
Petrovice u Karviné	19	-	11	1	-	2	1	-
Doubrava	18	-	6	-	1	2	6	-
Třinec	16	-	4	4	1	3	1	-
Olomouc	7	-	-	-	2	-	-	-
Petřvald	1128	5	369	55	129	76	70	102
vyjíždí v rámci okresu	420	5	155	9	38	25	45	58
vyjíždí do jiných okresů kraje	662	-	200	43	85	50	25	42
vyjíždí do jiných krajů	32	-	6	2	5	-	-	1

Obec vyjížd'ky, obec dojížd'ky	Vyjíždě- jíci do zamě- stnání celkem	z toho odvětví ekonomické činnosti						
		země- dělství, lesnictví, rybářství	průmysl	staveb- nictví	velkoobchod a maloobchod; opravy motorových vozidel	doprava a sklado- vání	vzdělá- vání	zdra- votní a sociální péče
vyjíždí mimo ČR	14	-	8	1	1	1	-	1
Obec dojížd'ky:								
Ostrava	592	-	170	39	78	46	23	40
Orlová	111	-	39	1	13	2	16	17
Haviřov	110	1	7	2	22	7	18	22
Karviná	106	-	53	2	1	7	9	17
Bohumín	36	-	19	2	1	6	-	1
Stonava	17	-	15	-	-	1	-	-
Praha	15	-	2	2	1	-	-	-
Rychvald	15	3	7	-	1	-	2	1
Dětmarovice	10	-	9	-	-	-	-	-
Šenov	9	-	1	-	2	2	1	-
Brno	6	-	2	-	2	-	-	-

(Zdroj: ČSÚ, SLBD 2011)

8. Závěr, kontakty

Strategie území správního obvodu ORP Orlová byla připravena pro potřeby zintenzivnění spolupráce obcí správního obvodu ORP Orlová, jejich občanů a všech subjektů působících v území. Do tvorby společné strategie území se aktivně zapojily všechny obce ORP Orlová v čele se svými představiteli. Účelem strategie bylo stanovit možnosti meziobecní spolupráce v pěti vybraných oblastech a přispět k rozvoji celého území.

Strategie území správního obvodu ORP Orlová není konečným neměnným dokumentem, ale bude i nadále rozvíjena a aktualizována dle vznikajících potřeb v čase. Je nutné ho propojovat s dalšími strategickými dokumenty vytvářenými v území ORP, zejména se strategickými dokumenty jednotlivých obcí, s komunitním plánováním sociálních služeb, s plánováním v oblasti školství a koncepcemi prevence kriminality.

Daný dokument obsahuje profil území správního obvodu ORP Orlová, analýzu oblasti školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství, bezpečnosti a dopravy včetně swot analýz k jednotlivým celkům. U každé oblasti jsou definovány problémové okruhy vycházející z analýz, cíle stanovené pro dané území a návrhy cest, jak se k těmto cílům přiblížit.

Vzhledem k dynamičnosti dokumentu je nutné zajistit jeho pravidelnou revizi, jenž zhodnotí míru realizace dokumentu v praxi.

Strategii území SO ORP Orlová zhotovil v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“ realizační tým projektu ve složení: pracovník pro analýzy a strategie, odborník na vybranou samosprávnou oblast a asistent projektu pod záštitou smluvního partnera projektu Města Orlová za podpory starostů měst Orlové a Petřvaldu a obce Doubrava a ve spolupráci s jednotlivými odbory MěÚ Orlová a pracovníky společnosti SMO, m.a.s. Orlová.

Kontakty:

Město Orlová

se sídlem Osvobození 796, 735 14 Orlová - Lutyně

9. Přílohy - seznamy

- 9.1 Seznam tabulek
- 9.2 Seznam zkratk
- 9.3 Seznam map
- 9.4 Seznam grafů
- 9.5 Seznam obrázků
- 9.6 Seznam příloh

9.1 Seznam tabulek

TAB. Č. 1: ZÁKLADNÍ INFORMACE O STRATEGII	6
TAB. Č. 2: OBCE SPRÁVNÍHO OBVODU	7
TAB. Č. 3: RELEVANTNÍ VÝZNAMNÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY	8
TAB. Č. 4: CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ ORP	11
TAB. Č. 5: DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ OBYVATEL V ÚZEMÍ ORP	12
TAB. Č. 6: STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLSTVÍ V ÚZEMÍ ORP	13
TAB. Č. 7: STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA OBLASTI "KULTURA A SPORT" V ÚZEMÍ ORP	14
TAB. Č. 8: STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA "ZDRAVOTNICTVÍ" VEŘEJNÉHO I SOUKROMÉHO CHARAKTERU V ÚZEMÍ ORP	15
TAB. Č. 9: EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEL ÚZEMÍ ORP	16
TAB. Č. 10: CHARAKTERISTIKA DOJÍŽDĚNÍ DO ŠKOL A ZAMĚSTNÁNÍ	16
TAB. Č. 11: CHARAKTERISTIKA DOMÁCNOSTÍ	17
TAB. Č. 12: CHARAKTERISTIKA NEZAMĚSTNANOSTI V ÚZEMÍ ORP	17
TAB. Č. 13: CHARAKTERISTIKA TRHU PRÁCE V ÚZEMÍ ORP	18
TAB. Č. 14: DÉLKA SILNIČNÍ SÍTĚ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI	19
TAB. Č. 15: VÝVOJ TĚŽBY ČERNÉHO UHLÍ A POČTU ZAMĚSTNANCŮ SPOLEČNOSTI OKD, A. S. V LETECH 1995, 2005, 2013	20
TAB. Č. 16: VÝVOJ TĚŽBY ČERNÉHO UHLÍ A POČTU ZAMĚSTNANCŮ SPOLEČNOSTI OKD, A. S. V LETECH 2009 - 2013	21
TAB. Č. 17: ÚZEMNÍ A STRATEGICKÉ PLÁNOVÁNÍ	23
TAB. Č. 18: POPIS KLÍČOVÝCH AKTÉRŮ	25
TAB. Č. 19: SWOT ANALÝZA	26
TAB. Č. 20: DEFINICE SPRÁVNÍHO OBVODU Z POHLEDU PŘEDŠKOLNÍHO A ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	31
TAB. Č. 21: POČTY ŠKOL/ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH ORP	33
TAB. Č. 22: POČTY SOUKROMÝCH ŠKOL/ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍ V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH ORP	33
TAB. Č. 23: PRACOVNÍCI VE ŠKOLSTVÍ ORP	33
TAB. Č. 24: POČET ÚPLNÝCH A NEÚPLNÝCH ZŠ V ORP	36
TAB. Č. 25: POČET ZŠ V ORP	37
TAB. Č. 26: POČET MALOTŘÍDNÍCH ZŠ V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH ORP	37
TAB. Č. 27: POČTY TŘÍD A ŽÁKŮ V ZŠ ZŘIZOVANÝCH OBCÍ VE ŠKOLNÍM ROCE 2012/2013 V ORP	38
TAB. Č. 28: ZŠ ZŘIZOVANÉ OBCÍ	38
TAB. Č. 29: SOUKROMÉ ZŠ	39
TAB. Č. 30: ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ZÁKLADNÍM VZDĚLÁVÁNÍ VE SPRÁVNÍM OBVODU (1. I 2. STUPEŇ ZŠ) V OBCÍCH ORP	39
TAB. Č. 31: PŘEHLED ŠKOL PRO ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI V ORP	41
TAB. Č. 32: OSTATNÍ PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI ŠKOL V ORP	41
TAB. Č. 33: POČET ABSOLVENTŮ ZŠ V ORP	42
TAB. Č. 34: SOUČÁSTI ZÁKLADNÍCH ŠKOL V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH ORP	42
TAB. Č. 35: POPIS ZŠ V ORP ZA ŠKOLNÍ ROK 2012/2013	43
TAB. Č. 36: OČEKÁVANÝ VÝVOJ POČTU ŽÁKŮ VE SPRÁVNÍM OBVODU V ORP	45
TAB. Č. 37: CELKOVÉ POČTY MŠ DLE ZŘIZOVATELE V ORP	46
TAB. Č. 38: ÚDAJE O PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍCÍCH V MŠ V ORP	47
TAB. Č. 39: MŠ V ORP	48

TAB. Č. 40: POPIS MŠ V ORP V ŠKOLNÍM ROCE 2012/2013	49
TAB. Č. 41: OČEKÁVANÝ VÝVOJ POČTU DĚTÍ V MŠ V ORP	51
TAB. Č. 42: ŠKOLNÍ JÍDELNY ZŘIZOVANÉ OBCEMI V ORP	52
TAB. Č. 43: ÚDAJE O PRACOVNÍCÍCH VE ŠKOLNÍCH JÍDELNÁCH DLE ZŘIZOVATELŮ V ORP	52
TAB. Č. 44: ŠKOLNÍ DRUŽINY A ŠKOLNÍ KLUBY V ORP	52
TAB. Č. 45: ÚDAJE O PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍCÍCH ŠD A ŠK V ORP (ŠK. R. 2012/2013)	53
TAB. Č. 46: POČET ZUŠ PODLE ZŘIZOVATELŮ DLE OBCÍ V ORP	53
TAB. Č. 47: ÚDAJE O PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍCÍCH ZUŠ V ORP	54
TAB. Č. 48: PŘEHLED STŘEDISEK VOLNÉHO ČASU PODLE ZŘIZOVATELE V ORP	54
TAB. Č. 49: SVČ ZŘIZOVANÉ OBCEMI V ORP	54
TAB. Č. 50: ÚDAJE O PRACOVNÍCÍCH SVČ V ORP	55
TAB. Č. 51: CELKOVÉ PROVOZNÍ VÝDAJE VE SPRÁVNÍM OBVODU NA ZŠ, MŠ A JINÁ ZAŘÍZENÍ ZŘIZOVANÁ OBCEMI (V TIS.)	55
TAB. Č. 52: FINANČNÍ PROSTŘEDKY POSKYTNUTÉ ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA PŘÍMÉ VÝDAJE VE ŠKOLSTVÍ ŠKOLÁM A ŠKOLSKÝM ZAŘÍZENÍM ZŘÍZENÝCH OBCEMI V ORP (V TIS.)	56
TAB. Č. 53: UKAZATELE NÁKLADOVOSTI NA PŘÍMÉ NÁKLADY VE VZDĚLÁVÁNÍ V ROCE 2013 V ORP (V KČ)	56
TAB. Č. 54: FINANCOVÁNÍ Z RUD V JEDNOTLIVÝCH OBCÍCH ORP V ROCE 2013	57
TAB. Č. 55: ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN - ŠKOLSTVÍ	57
TAB. Č. 56: ANALÝZA RIZIK ŠKOLSTVÍ	59
TAB. Č. 57: SWOT ANALÝZA ŠKOLSTVÍ	64
TAB. Č. 58: MIGRACE OBYVATEL ORP ORLOVÁ K 31.12.	69
TAB. Č. 59: NEZAMĚSTNANOST V ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ	70
TAB. Č. 60: POČET JEDNOTLIVÝCH TYPŮ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB SÍDLÍCÍCH V RÁMCI ORP	90
TAB. Č. 61A: POČET JEDNOTLIVÝCH TYPŮ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PŮSOBÍCÍCH V RÁMCI ORP (RESP. POSKYTUJÍCÍCH SLUŽBY PRO OBYVATELE ORP)	91
TAB. Č. 61B: ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB SE SÍDLEM MIMO ORP PŮSOBÍCÍCH V RÁMCI ORP	92
TAB. Č. 62: POČET JEDNOTLIVÝCH TYPŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB SÍDLÍCÍCH V ORP ORLOVÁ	93
TAB. Č. 64: POČET ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB DLE ZŘIZOVATELE (SE SÍDLEM V ORP ORLOVÁ)	95
TAB. Č. 65: POČET SOCIÁLNÍCH SLUŽEB DLE ZŘIZOVATELE (SE SÍDLEM V ORP ORLOVÁ)	96
TAB. Č. 66: PŘEHLED FINANCOVÁNÍ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ROCE 2012	97
NA ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ JE POSKYTOVÁNO 11 TYPŮ SOCIÁLNÍCH POBYTOVÝCH SLUŽEB.	98
TAB. Č. 67: KAPACITA ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	98
TAB. Č. 68: TERÉNNÍ A AMBULANTNÍ SLUŽBY PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM – PŘÍJMY Z ÚHRAD UŽIVATELŮ A VÝDAJE V ROCE 2012	99
TAB. Č. 69: POČET UŽIVATELŮ (KLIENTŮ) V ZAŘÍZENÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ROCE 2012	100
TAB. Č. 70: VÝŠE NÁKLADŮ NA UŽIVATELE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ZAŘÍZENÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ROCE 2012	101
TAB. Č. 71: ANALÝZA RIZIK SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	104
TAB. Č. 72: ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN – SOCIÁLNÍ SLUŽBY	106
TAB. Č. 73: SWOT ANALÝZA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	110
TAB. Č. 74 : VĚKOVÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA ORP ORLOVÁ	119
TAB. Č. 75: SVOZOVÉ FIRMY PŮSOBÍCÍ V ORP PRO TRÍDĚNÝ ODPAD	140
TAB. Č. 76: FIRMY ZAJIŠŤUJÍCÍ DALŠÍ ZPRACOVÁNÍ SEPAROVANÉHO ODPADU Z ORP	141

TAB. Č. 77: SBĚRNÉ DVORY NA ÚZEMÍ ORP, SOUČASNÝ STAV (2013).....	143
TAB. Č. 78: SBĚRNÝ ODPADU NA ÚZEMÍ ORP, SOUČASNÝ STAV (2013).....	143
TAB. Č. 79: VÝKUPNY ODPADU NA ÚZEMÍ ORP, SOUČASNÝ STAV (2013).....	143
TAB. Č. 80: TŘÍDÍCÍ LINKY V BLÍZKOSTI ÚZEMÍ ORP, SOUČASNÝ STAV	145
TAB. Č. 81: KONCOVÁ ZAŘÍZENÍ (ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S BRO Z OBCÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ ORP), SOUČASNÝ STAV....	146
TAB. Č. 82: ZAŘÍZENÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S BRO V BLÍZKOSTI ÚZEMNÍ JEDNOTKY ORP	146
TAB. Č. 83: SPALOVNY A ZAŘÍZENÍ PRO ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADŮ MIMO ÚZEMÍ ORP, SOUČASNÝ STAV	147
TAB. Č. 84: KONCOVÁ ZAŘÍZENÍ (SKLÁDKY A ZAŘÍZENÍ PRO ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADŮ Z OBCÍ ŘEŠENÉHO ORP), SOUČASNÝ STAV	148
TAB. Č. 85: NEJBLIŽŠÍ SKLÁDKY ODPADŮ V BLÍZKOSTI ÚZEMNÍ JEDNOTKY ORP, SOUČASNÝ STAV	148
TAB. Č. 86A: PRODUKCE OSTATNÍCH ODPADŮ (DÁLE JEN OO) A PRODUKCE NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ (DÁLE JEN NO) ZA OBDOBÍ 2008-2012	149
TAB. Č. 86B: CELKOVÁ A MĚRNÁ PRODUKCE OSTATNÍCH, NEBEZPEČNÝCH A VŠECH ODPADŮ, JEJICHŽ PŮVODCEM JE OBEC, ROK 2012	150
TAB. Č. 87: PRODUKCE ODPADŮ PODLE JEDNOTLIVÝCH SKUPIN KATALOGU ODPADŮ A VYHLÁŠKY Č. 352/2008 SB. O PODROBNOSTECH NAKLÁDÁNÍ S ELEKTROZAŘÍZENÍMI A ELEKTROODPADY, V PLATNÉM ZNĚNÍ NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	150
TAB. Č. 88A: CELKOVÁ PRODUKCE ODPADŮ NA ÚZEMÍ ORP (PRODUKCE KO A PRODUKCE SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU (DÁLE JEN SKO)) ZA OBDOBÍ 2008-2012	153
TAB. Č. 88B: CELKOVÁ A MĚRNÁ PRODUKCE KOMUNÁLNÍHO A SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU, JEHOŽ PŮVODCEM JE OBEC, ROK 2012	154
TAB. Č. 89A: SEPAROVANÝ SBĚR ODPADŮ NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012.....	155
TAB. Č. 89B: CELKOVÁ A MĚRNÁ PRODUKCE SEPAROVANÉHO SBĚRU ODPADU V ORP ORLOVÁ, JEHOŽ PŮVODCEM JE OBEC (EVIDOVANÁ A DOPOČTENÁ PRODUKCE VYTŘÍDĚNÝCH ODPADŮ), ROK 2012.....	155
TAB. Č. 89C: MĚRNÁ PRODUKCE SEPAROVANÉHO SBĚRU ODPADU ZE SYSTÉMU ORGANIZOVANÉHO OBCÍ, ROK 2012 ..	156
TAB. Č. 89D: PRODUKCE ODDĚLENÉHO SBĚRU VYUŽITELNÝCH KOMODIT KO PODLE VELIKOSTNÍCH SKUPIN OBCÍ V KRAJI, ROK 2013	157
TAB. Č. 90: IDENTIFIKACE PĚTI HLAVNÍCH DRUHŮ BRO NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008 -2012.....	158
TAB. Č. 91A: PODÍL BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU (DÁLE JEN BRKO) NA CELKOVÉ PRODUKCI BRO NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	158
TAB. Č. 91B: CELKOVÁ A MĚRNÁ PRODUKCE BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU A ODPADU KAT. Č. 20 02 01 - BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝ ODPAD, JEHOŽ PŮVODCEM JE OBEC, ROK 2012	159
TAB. Č. 92: NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V LETECH 2010-2012 V ÚZEMÍ ORP.....	161
TAB. Č. 93: NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ V ČR ZA ROK 2012	162
TAB. Č. 94: ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN – ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ.....	167
TAB. Č. 95: ANALÝZA RIZIK ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ.....	169
TAB. Č. 96: SWOT ANALÝZA ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ	170
TAB. Č. 97: VÝVOJ PRODUKCE A TŘÍDĚNÍ ODPADŮ V ORP ORLOVÁ (2011 – 2013)	176
TAB. Č. 98: POŘADÍ MĚST A OBCÍ DLE VÝTĚŽNOSTI TŘÍDĚNÉHO ODPADU ZA ROK 2013 V KG NA OSOBU.....	177
TAB. Č. 99: POROVNÁNÍ PRODUKCE A TŘÍDĚNÍ ODPADU ZA ROK 2012.....	177
TAB. Č. 100: SBĚRNÉ DVORY ORP ORLOVÁ	178
TAB. Č. 101: ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE ORLOVÁ V LETECH 2012 A 2013	225
TAB. Č. 102: KONTAKTNÍ A HARM REDUCTION SLUŽBY V ROCE 2013.....	231
TAB. Č. 103: PŘEHLED SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT NA ÚZEMÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE V ROCE 2011.....	234

TAB. Č. 104: SROVNÁNÍ VÝVOJE CELKOVÉ EVIDOVANÉ TRESTNÉ ČINNOSTI V ČR A V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH V LETECH 2007 – 2013	237
TAB. Č. 105: VÝVOJ KRIMINALITY V OKRESE KARVINÁ V LETECH 2011 – 2013	239
TAB. Č. 106: VÝVOJ KRIMINALITY NA ÚZEMÍ OBCÍ ORLOVÁ A DOUBRAVA	241
TAB. Č. 107: KRIMINALITA NA ÚZEMÍ MĚSTA PETŘVALD V ROCE 2013	242
TAB. Č. 108: KRIMINALITA NA ÚZEMÍ MĚSTA PETŘVALD – SROVNÁNÍ MĚSÍCŮ LEDEN V ROCE 2013 A 2014	242
TAB. Č. 109: PŘEHLED POČTU PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ OBCÍM V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V LETECH 1996 – 2011 V RÁMCI PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY MINISTERSTVA VNITRA ČR	243
TAB. Č. 110: MEZIROČNÍ SROVNÁNÍ PROJEKTŮ PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY VE MĚSTĚ ORLOVÁ V LETECH 2011 - 2012	244
TAB. Č. 111: VÝDAJE MĚSTA ORLOVÁ NA BEZPEČNOST A VEŘEJNÝ POŘÁDEK (§ 531) V LETECH 2002 - 2012	245
TAB. Č. 112: PROGRAM PREVENCE KRIMINALITY VE MĚSTĚ ORLOVÁ	246
TAB. Č. 113: ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN - BEZPEČNOST	247
TAB. Č. 114: ANALÝZA RIZIK BEZPEČNOSTI	250
TAB. Č. 115: SWOT ANALÝZA OBLASTI BEZPEČNOSTI	252
TAB. Č. 116: POČET ZAMĚSTNAVATELŮ A ZAMĚSTNANOST V ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ V ROCE 2013	282
TAB. Č. 117: POČTY ZAMĚSTNANCŮ V ZÁVODECH OKD A. S.	282
TAB. Č. 118: POROVNÁNÍ INTENZIT DOPRAVY NA KOMUNIKACÍCH V ORP ORLOVÁ	290
TAB. Č. 119: POČET VOZIDEL V REGISTRU VOZIDEL ODBORU DOPRAVY MĚÚ ORLOVÁ	291
TAB. Č. 120: DOJÍŽDĚJÍCÍ A VYJÍŽDĚJÍCÍ DO ZAMĚSTNÁNÍ VE MĚSTECH OKRESU KARVINÁ	294
TAB. Č. 121A: DOJÍŽDĚJÍCÍ DLE POUŽITÍ DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU	295
TAB. Č. 121B: DOJÍŽDĚJÍCÍ DLE POUŽITÍ DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU	295
TAB. Č. 122A: VYJÍŽDĚJÍCÍ DLE POUŽITÍ DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU	296
TAB. Č. 122B: VYJÍŽDĚJÍCÍ DLE POUŽITÍ DOPRAVNÍHO PROSTŘEDKU	296
TAB. Č. 123: SEZNAM DVACETI NEJVĚTŠÍCH OBCÍ BEZ VEŘEJNÉ OSOBNÍ ŽELEZNIČNÍ DOPRAVY	300
TAB. Č. 124: DOPRAVNÍ NEHODY VE MĚSTĚ ORLOVÁ	302
TAB. Č. 125: DOPRAVNÍ NEHODY VE MĚSTĚ PETŘVALD	303
TAB. Č. 126: DOPRAVNÍ NEHODY V OBCI DOUBRAVA	303
TAB. Č. 127: POČET NEHOD NA 1000 OBYVATEL V OBCÍCH A MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V ROCE 2013	304
TAB. Č. 128: ROČNÍ VÝDAJE OBCÍ V TIS. KČ V OBLASTI DOPRAVY	305
TAB. Č. 129: ROČNÍ VÝDAJE OBCÍ NA 1 OBYVATELE V OBLASTI DOPRAVY V ROCE 2013	306
TAB. Č. 130: ANALÝZA RIZIK DOPRAVY	307
TAB. Č. 131: ANALÝZA CÍLOVÝCH SKUPIN	309
TAB. Č. 132: SWOT ANALÝZA OBLASTI DOPRAVY	311

9.2 Seznam zkratk

AN	autobusové nádraží
APK	asistent prevence kriminality
B2	oblast pro běžnou zemědělskou výrobu
BESIP	bezpečnost silničního provozu
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
BT	běžná třída
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí (= databáze GROUP ISOH)
č	číslo
ČOV	čistička odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSAD	Československá automobilová doprava
ČSÚ	Český statistický úřad
D	dopad
DC	dobrovolnické centrum
DDM	Dům dětí a mládeže
DN	dopravní nehoda
DZ	datová základna
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
evid.	evidované
FO	fyzická osoba
IDS	integrovaný dopravní systém
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
Kč	koruna česká
km	kilometr
KO	komunální odpad
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
KS	křesťanské sdružení
k.ú.	katastrální území
MA21	místní agenda
MAS	místní akční skupina
MD	mateřská dovolená
MěÚ	městský úřad
MHD	městská hromadná doprava
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MOS	meziobecní spolupráce
MP	městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NNO	nestátní nezisková organizace
NO	nebezpečný odpad
O	obec
obyv., ob.	obyvatel
OP	občanský průkaz
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
odbor ŠKS	odbor školství, kultury a sociálních věcí
ODIS	integrováný dopravní systém moravskoslezského kraje
OH	odpadové hospodářství
OKD	Ostravsko-karvinské doly
ONIV	ostatní neinvestiční výdaje
OO	ostatní odpad
OO PČR	Obvodní oddělení Policie České republiky
OP LZZ	Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
OSPOD	oddělení sociálně-právní ochrany dětí
OU	odborné učiliště
OZV	obecně závazná vyhláška
P	pravděpodobnost
parc. č.	parcelní číslo
p.o.	příspěvková organizace
PHD	příměstská hromadná doprava
PM10	poletavý prach
PO	prioritní osa
POH	Plán odpadového hospodářství
PPP	partnerství veřejného a soukromého sektoru
PrO	odpady pocházející z průmyslu
prům.	průměr
prům. od.	průmyslový odpad
R	riziko
rel. délka	relativní délka
ROP	Regionální operační program
RT	realizační tým
RUD	rozpočtové určení daní
rychl.	rychlostní
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
s	soukromá osoba
samost.	samostatná
SC	specifický cíl
SD	sběrný dvůr
SKO	směsný komunální odpad
SLBD	sčítání lidu, bytů a domů

SMO, a.s.	Služby města Orlová, akciová společnost
SO ORP	správní obvod obcí s rozšířenou působností
SOB4	specifická oblast 4
SOU	střední odborné učiliště
s.p.	státní podnik
SSMO	Sociální služby města Orlová
SŠ	střední škola
ST	speciální třída
SVČ	středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠD	školní družina
ŠJ	školní jídelna
ŠK	školní klub
šk. r.	školní rok
ŠVP	školní vzdělávací program
t	tuna
THC	psychoaktivní složka - tetrahydrocannabinol
ÚAP	územně analytické podklady
ÚP	úřad práce
úv.	úvazek
V	významnost
VFPK	variabilní fond prevence kriminality
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ZŠ	základní škola
ZÚJ	základní územní jednotka
ZÚR MSK	Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
ZUŠ	základní umělecká škola
ŽP	životní prostředí

9.3 Seznam map

MAPA Č. 1: ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ SPRÁVNÍHO OBVODU.....	10
MAPA Č. 2: MAPA OBCÍ, KTERÉ MAJÍ ÚZEMNÍ PLÁN	24
MAPA Č. 3: CELKOVÉ NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ (KČ/OB.) V RÁMCI ORP.....	163
MAPA Č. 4: JEDNOTKOVÉ NÁKLADY (KČ/T) NA TŘÍDĚNÝ SBĚR VYUŽITELNÝCH ODPADŮ V ÚZEMÍCH ORP	164
MAPA Č. 5: NÁKLADY NA SBĚR, SVOZ A ODSTRANĚNÍ SKO V ORP V ČR	165
MAPA Č. 6: CELKOVÁ KRIMINALITA V ČESKÉ REPUBLICE V ROCE 2013	220
MAPA Č. 7: MAPA VÝSKYTU SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V ROCE 2006	233
MAPA Č. 8: MAPA ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ	278
MAPA Č. 9: VEŘEJNÁ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA NA ÚZEMÍ MORAVSKOSLEZSKÉHO KRAJE.....	281
MAPA Č. 10 : ROZVOJOVÉ OBLASTI A ROZVOJOVÉ OSY.....	284
MAPA Č. 11 : SPECIFICKÉ OBLASTI	285
MAPA Č. 12: DOPRAVA SILNIČNÍ.....	287
MAPA Č. 13: MAPA ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ	288
MAPA Č. 14: PRŮMYSLOVÉ UZLY V MSK A ZAMĚSTNANÍ V PRŮMYSLU	293
MAPA Č. 15: MAPA ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ S VYZNAČENÝMI AUTOBUSOVÝMI ZASTÁVKAMI	297

9.4 Seznam grafů

GRAF Č. 1 : CELKOVÝ POČET OBYVATEL SPRÁVNÍHO OBVODU V LETECH 2005 AŽ 2012.....	12
GRAF Č. 2: PRACOVNÍCI V MŠ A ZŠ	36
GRAF Č. 3: POČTY DĚTÍ V MŠ PODLE ZŘIZOVATELE.....	47
GRAF Č. 4: ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE ORLOVÁ V LETECH 2012 A 2013.....	226
GRAF Č. 5: POČET PŘIJATÝCH JEHEL NA VÝMĚNU PODLE JEDNOTLIVÝCH LET.....	232
GRAF Č. 6: VÝVOJ CELKOVÉ EVIDOVANÉ TRESTNÉ ČINNOSTI V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH V LETECH 2007 – 2013	238
GRAF Č. 7: VÝVOJ ZJIŠTĚNÝCH TRESTNÝCH ČINŮ V OKRESE KARVINÁ V LETECH 2011 – 2013	239
GRAF Č. 8: PODÍL JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ V OKRESE KARVINÁ V ROCE 2013	240
GRAF Č. 9: PODÍL JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ VE MĚSTĚ ORLOVÁ A OBCI DOUBRAVA V ROCE 2013	240
GRAF Č. 10: PODÍL JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÝCH ČINŮ VE MĚSTĚ PETŘVALD V ROCE 2013.....	240
GRAF Č. 11: VÝVOJ KRIMINALITY NA ÚZEMÍ OBCÍ ORLOVÁ A DOUBRAVA	241
GRAF Č. 12: KRIMINALITA NA ÚZEMÍ MĚSTA PETŘVALD – SROVNÁNÍ MĚSÍCŮ LEDEN V ROCE 2013 A 2014	242
GRAF Č. 13: VÝDAJE MĚSTA ORLOVÁ NA BEZPEČNOST A VEŘEJNÝ POŘÁDEK.....	246
GRAF Č. 14: VÝVOJ POČTU ZAMĚSTNANCŮ V ZÁVODU DŮL LAZY	283
GRAF Č. 15: POČET NEHOD NA 1000 OBYVATEL V OBCÍCH A MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI V ROCE 2013	304
GRAF Č. 16: ROČNÍ VÝDAJE OBCÍ V KČ NA 1 OBYVATELE V OBLASTI DOPRAVY V ROCE 2013	306

9.5 Seznam obrázků

OBR. Č. 1: SILNIČNÍ SÍŤ NA ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ.....	289
OBR. Č. 2: VÝSLEDKY SČÍTÁNÍ DOPRAVY 2010	291
OBR. Č. 3: SCHÉMA LINEK MHD ORLOVÁ.....	299

9.6 Seznam příloh

PŘÍLOHA Č. 1: POČET VYBRANÝCH TYPŮ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB SÍDLÍCÍCH V RÁMCI ORP	132
PŘÍLOHA Č. 2: POČET VYBRANÝCH TYPŮ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PŮSOBÍCÍCH V RÁMCI ORP (RESP. POSKYTUJÍCÍCH SLUŽBY PRO OBYVATELE ORP)	132
PŘÍLOHA Č. 3: POČET VYBRANÝCH TYPŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V RÁMCI ORP	132
PŘÍLOHA Č. 4: POČET VYBRANÝCH TYPŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PŮSOBÍCÍCH V RÁMCI ORP (RESP. POSKYTUJÍCÍCH SLUŽBY PRO OBYVATELE ORP)	133
PŘÍLOHA Č. 5: PODÍL ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ORP DLE ZŘIZOVATELE	133
PŘÍLOHA Č. 6: PODÍL SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ORP DLE ZŘIZOVATELE	133
PŘÍLOHA Č. 7: PODÍL FINANCOVÁNÍ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ORP	134
PŘÍLOHA Č. 8: PODÍL PŘÍJMŮ Z ÚHRAD UŽIVATELŮ NA CELKOVÝCH VÝDAJÍCH V RÁMCI TERÉNNÍCH A AMBULANTNÍCH SLUŽEB PRO SENIORY A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	134
PŘÍLOHA Č. 9: POČET UŽIVATELŮ (KLIENTŮ) VE VYBRANÝCH ZAŘÍZENÍCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ROCE 2012	134
PŘÍLOHA Č. 10: PRŮMĚRNÉ NÁKLADY NA UŽIVATELE/DEN AMBULANTNÍ, TERÉNNÍ A POBYTOVÉ SLUŽBY V RÁMCI VYBRANÝCH SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V ORP	135
PŘÍLOHA Č. 11 - ODPADY SBÍRANÉ VE SBĚRNÝCH DVORECH NA ÚZEMÍ ORP ORLOVÁ	190
PŘÍLOHA Č. 12 - PRODUKCE OSTATNÍCH ODPADŮ (OO) A PRODUKCE NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ (NO) ZA OBDOBÍ 2008-2012	193
PŘÍLOHA Č. 13 - CELKOVÁ PRODUKCE KO NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012 PODROBNĚ	195
PŘÍLOHA Č. 14 - CELKOVÁ PRODUKCE ODPADŮ NA ÚZEMÍ ORP (PRODUKCE KO A PRODUKCE SMĚSNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU (SKO)) ZA OBDOBÍ 2008-2012	198
PŘÍLOHA Č. 15 - SEPAROVANÝ SBĚR ODPADŮ NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	200
PŘÍLOHA Č. 16 - CELKOVÁ PRODUKCE BRO NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012 PODROBNĚ	202
PŘÍLOHA Č. 17 - PODÍL BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÉHO KOMUNÁLNÍHO ODPADU (BRKO) NA CELKOVÉ PRODUKCI BRO NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	207
PŘÍLOHA Č. 18 - NAKLÁDÁNÍ S ODPADY CELKOVĚ NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	209
PŘÍLOHA Č. 19 NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI ODPADY (KO) A SE SMĚSNÝM KOMUNÁLNÍM ODPADEM (SKO) NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	211
PŘÍLOHA Č. 20 - NAKLÁDÁNÍ SE SEPAROVANÝM SBĚREM NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	214
PŘÍLOHA Č. 21 - NAKLÁDÁNÍ S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝM ODPADEM (BRO) A S BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝM KOMUNÁLNÍM ODPADEM (BRKO) NA ÚZEMÍ ORP ZA OBDOBÍ 2008-2012	216
PŘÍLOHA Č. 22: PROJEKTY PODPOŘENÉ STÁTNÍ ÚČELOVOU DOTACÍ Z PROGRAMU PREVENCE KRIMINALITY (CITACE ROČENKA MĚSTA ORLOVÁ NA ROK 2013)	272
PŘÍLOHA Č. 23: PROJEKTY REALIZOVANÉ ZA PŘÍSPĚNÍ VARIABILNÍHO FONDU PREVENCE KRIMINALITY V ROCE 2013	275
PŘÍLOHA Č. 24: OSTATNÍ PROJEKTY BEZ DOTACÍ REALIZOVANÉ VE MĚSTĚ ORLOVÁ V ROCE 2013	275
PŘÍLOHA Č. 25: MAJETKOVÉ TRESTNÉ ČINY NA ÚZEMÍ OBCÍ ORLOVÁ A DOUBRAVA V ROCE 2013	276
PŘÍLOHA Č. 26: OBYVATELSTVO A VYJÍŽDKA Z ČÁSTÍ OBCÍ	333
PŘÍLOHA Č. 27: VYJÍŽDĚJÍCÍ DO ZAMĚSTNÁNÍ DLE EKONOMICKÉ ČINNOSTI	334